

پيشهكى

كوردان به پياوانى سهركه وتوو و بالايان وتوو كه له پياوان و به ژنانى سهركه وتوو و بالايشيان وتوو شوره ژنان. ئەمانه يش هەر ئەو مرۆفانهن كه نيچهى فهيله سووف ناوى لى ناون سوپه رمان - مرۆقى بالا.

پوسه كانيش شانازى به كه له پياوانى خويانه وه ده كه ن و مافى خويشيانه. چونكه به دهيان كه له نووسه رى وه كوو دوستويشكى و توستوييان ههيه و ئەو نووسه رانه يش بوونه ته ناسنامهى نه ته وه كه يان و كولتور و ميژووى نه ته وه كه يان له هه ناو گرتوو و له تويى رومانه كانيان ناوه و سنوورى ولاتى خويان به زاندوو و له قه شه نگترين ده للاقهى روانينه وه، تيكه ل به ولات و نه ته وهى خاوه ن كولتوورى تر بوون!

ئەم كه له پياوانه ي وه كوو دوستويشكى، بالايان به هينده ي گوى زه وييه و له لووتكه بلنده كاندا ئالاي شه كاوه ي نه ته وه ي خويانن و نهك هه ر ولاتى خويان، به لكوو سه رزه وييش شانازيان پيوه دهكات.

چه نده شيرينه كه له ژير نيوى داستانه به ناوبانگه كه ي ئەحمه دى خانيدا، كه مه م و زينه، نووسراوه روميو و

پيشه‌کى

جوليتى ئەدەبى كوردى و دواى وەرگيرانى بۇ چەندىن
زمانى جيهانى، بەو نازناوۋە چاوى كورد و كولتورەكەى
رۇشن دەكاتەو!

دۇستۇيۇسكى لە ۳۰ى تشرىنى يەكەمى سالى ۱۸۲۱ى
زاينى و لە هانتى سەر بە بيترز بيرگ لەدايك بوو.
باوكى پزىشكىكى سەربازىي كەمىك ئالوز بوو. بەلام
دايكى كچەبازرگانىك بوو: نىان و جوان و قەشەنگ.

بەمالەكەى فيودور دۇستۇيۇسكى چوار كور و سى
كچيان هيتايە بوون و دۇستۇيۇسكى منالى دووهم بوو و دواى
تۆبەرەكەيان لەدايك بووبوو. بەدواى مردنى دايكيدا، باوكى
شارى مۇسكو جى دىلييت و روو لە هەرىمىكى بچووكى سەر
بە شارى توولا دەكات.

سالى ۱۸۲۷ فيودور دۇستۇيۇسكى بۇ دريژەدان بە
خويندەكەى، روو لە سانتى سەر بە بيترز بيرگ دەكات.
لەسەر داواى باوكيشى دەچىتە كۆليژى ئەندازيارىي سەربازى.
لە ماوہى ئەو شەش سالەى لەو كۆليژەدا بوو، بايەخىكى
ئەوتوى بە خويندەكەى نەدا و خوى تەرخانى خويندەو
کرد و بە تامەزرۇيىيەكى فرەوۋە كىتپەكانى دەخويندەو
بوو كەسىكى دوورەپەريز و گوشەگير و خوى بەدوور
گرت لە ھاوريكانى.

ھەرچەندە بايەخىكى ئەوتۇيشى بە پيشەكەى خوى
نەدابوو، بەلام لە سالى ۱۸۴۴دا نازناوى ئەفسەرى ئەندازيارى
پى بەخشرا.

لە سالى ۱۸۴۵دا يەكەم رۇمانى خوى بە ناوى
ھەژارانەو نووسى. دواى ئەوہى شەويكىان نىكراسو و
ھاورييەكى فيودور دۇستۇيۇسكى پىكەوۋ ئەو رۇمانەيان
خويندبوو، كاتژمير ۴ى بەرەبەيان پىي رادەگەيەنن، كە
كەسىكى بەھرمەندە! ئىدى ئەمە وا دەكات كە دۇستۇيۇسكى
ناوبانگ دەر بكات.

ئەم رۇمانە لە سالى ۱۸۴۶ى زايندا چاپ و بلاو كرايەو
و دۇستۇيۇسكى لە ئەفسەرىكى ئەندازيارىيەو گۆرى بە
نووسەرىكى مەزن! بەلام ھەر بەدواى رۇمانى برىتيدا،
رەخنەگرانى ئەو سەردەمە بەساردىيەو پيشوازىيان لەو
بەرھەمەى كرد. ئەوۋەيشمان بير نەچىت، كە دۇستۇيۇسكى
لەو قۇناغەى ژيانيدا بيكارە و نائارام بوو.

له سالی ۱۸۴۹دا به تۆمهتی ئەندامبوونی لهو گروپه ئۆپوزسیۆنه دا که دژی قهیسەر وهستا بووه وه، له بهندیخانه توند کرا.

له ۲۲ی کانوونی یهکهمی سالی ۱۸۴۹دا، فرمانی لهسیداره دان بۆ دوستۆیفسکی و هاوریکانی دهر چوو، بۆیه دوستۆیفسکی و هاوریکانی به رهو شوینی لهسیداره دانه که به کیش کران. به لام له ناکاو حوکمه که یان گۆرین به بهندی و کاره قورسهکانی سیبیریا و بهندکردنیان بۆ ماوهی ۴ سال! دواي به سهربردنی ماوهی بهندبوونه که ی، ههر له سیبیریا خۆی کرد به یهکه یهکی سهربازیی سوپادا. سهرومپر بوو و توانیی پیگه کۆمه لایه تیه که ی خۆی بگيریته وه و پله ی ئەفسه رییان پی به خشییه وه.

ئەمجا بیوه ژنیکی ماره کرد و رییان پی دا بگه ریته وه بۆ ناوه راستی روسیا.

ناوبانگه ئەده بییه که ی خۆی وه ده ست خسته وه و خۆی سه رقالی کاری رۆژنامه وانی کرد و توانیی له گه ل برا که یدا گوڤاری فریمیا دهر بکات.

رۆمانی بیره وریی خانه ی مردووانی نووسی. خوشبه ختانه که له وه رگپری خۆمان همه که ریم عارف، به کوردیی کردو وه. ئەم بیره وه رییانه ییش له بهندبوونی خۆی، له گرتوو خانه ی سیبیریا وه، سه رچاوه ی گرتوو وه. له وه بهندیخانه یه دا بهندکراوان هه ریه که و سه ر به چین و توئیژیکی کۆمه لگه بوون و هه لگری کولتوور و ناسنامه ی چه ندین نه ته وه ی جیاواز. له نیویاندا ره مه کی ساده ی خه لکه که، ههر له جووتیاری ساده وه تاکوو دزان و شوړشگیره پۆلۆنییه کان، تا ده گاته پیاوانی قه وقازیان تیدا بوو.

دۆستۆیفسکی له نیوهنده ئەده بییه کاندایه که سییتییه کی سه رکه وتووی خاوه ن داها تووی مه زن ناو ده برا. به لام له ناکاو و له سالی ۱۸۶۳دا، ده ولت گوڤاره که ی - که به ناوی فریمیا وه بوو - داخست. ئەوه ییش به هۆی بلاو کردنه وه ی نووسینی که وه بوو، که ده ولت به رووخینه ری ده سه لاته که ی قه یسه ری له قه له می دابوو.

دواي ته قه لایه کی فره ی خۆی و برا که ی، توانییان گوڤاریکی تر دهر بکه ن به نیوی سه رده مه وه. به لام هینده ی نه برد و به هۆی مایه پوو چبوونی سه رمایه که یه وه، ئەوه ییش

داخرا.

دواى ئەو ھى براكەى دۆستۆيۇقىسكى دەمرىت و ھىندەى پى
ناچىت ھاوسەرەكەيشى كۆچى دوايى دەكات. ئىدى بژيويى
خىزانى براكەيشى دەخاتە ئەستۆى خۆى.
ناچار دۆستۆيۇقىسكى دەكەويتە فرەنوسىن، بەلكوو
بتوانىت بژيويى خۆى و براژن و برازاكانى داين بكات.
قەرزارى ناچارى ھەلاتنى دەكات! سالى ۱۸۶۵ پوو لە
ھەندەران دەكات و تاكوو سالى ۱۸۷۱ ئاوارە و دوورەولات
دەپىت.

ھەر لەو ماوھى ئاوارەبوونەيدا، قەشەنگىرىن بەرھەمى
خۆى، كە رۆمانى تاوان و سزا بوو، لە سالى ۱۸۶۶دا
نوسىيى. رۆمانى گەمژەيشى لە سالى ۱۸۶۸دا نوسىيى و
بەدوايدا چەندىن نوسىيى ترىش.

بۆ جارى دووھم ھاوسەرگىرىيى كرد و ھاوسەرە
گەنجەكەى يارمەتییەكى فرەى دا لە رىكخستنى دارايى
و خەرجىيى مالدا و بە يارمەتيدانى لە كۆپىكردنەوھى
نوسىيەكان و بەرھەمەكانى و سەرپەرشتىكردنىدا.

لەم ھاوسەرەى چوار منالى بوو و دووانيان ھەر بەمنالى
مردوون. ئىدى ئەم نوسەرە گەيشتە لووتكە و قۇناغى
نەبوونى و ھەژارىيى تىپەران. لە سالى ۱۸۷۳دا بىرەوھرىيى
رۆژانەى نوسەرى بلاو كرددوھ و بىرورپا فەلسەفى و
راميارىيەكانى خۆى و پىشبينى بۆ داھاتووى روسىايى تىدا دەر
خست. بەلام دواترىن رۆمانى بە نىوى برايانى كارامازۇقەوھ
بوو، كە بە قەشەنگىرىن داھىنانى دۆستۆيۇقىسكى دادەنرىت.
ئەم رۆمانەى لەنىوان سالانى ۱۸۷۶-۱۸۸۰دا نوسىيى و
رەخنەگران وا بۆى چوون كە لەم رۆمانەيدا، دۆستۆيۇقىسكى
تیلەچاوى خۆى بۆ ژيان دەر دەخات، بەتايىبەتتىش ئەو
رۋانىنەى كە بۆ ئايىن ھەببوو و تاكوو مردىش لەسەرى
سەرورمپ بوو.

لەبەر ئەوھى قۇناغى تەمەنى ھەرزەكارىيى دۆستۆيۇقىسكى
زۆر سەخت بووھ و رۋوبەرووى گرتن و ھەژارى و نەبوونى
و ئاوارەبوون بووھتەوھ، بۆيە نوسىيەكانى دراماي رەوانى
مرۇقاىەتى بوون. واتا جۆرىك، كە مرۇف خۆى دەبىنىتەوھ،
چواردەورى بە كىشە و ئازار و مملانى دەورە دراوھ و لە
خۆكوشتن بەولاوھ، چارەيەكى ترى بۆ نەماوھتەوھ. بەلام

لہ دواجاردا دہللاقہیہکی دہربازبوون بؤ خوی دہدؤزیتہوہ، کہ بہبی ہاتنہخوارہوہی کہسیتی رزگار بییت. ئەمەیش بہ گویرہی بیروبؤچوونی دوستویفسکی، با بہ تاوانی کوشتنیش بییت. ئەمەش ہەر وەکوو ئەو چارہسەرہی کہ دوستویفسکی خوی بؤ پاسکولینکۆفی پالہوانی رۆمانی تاوان و سزای داناوہ. یان ئەو چارہسەرہی بؤ سہربازہکہی نیو رۆمانی بیرہوہریہکانی رۆژانی خانہی مردووانی داناوہ.

پالہوانانی رۆمانہکانی دوستویفسکی وەکوو پالہوانہکانی سہدہکانی پیش خوی بیر ناکہنہوہ. فرہ سہختہ خوینہر بتوانیت پالہوانیکی رۆمانہکانی ئەم کہلہنووسەرہ بہ کہسیکی ہەلسوکہوت گونجاو، یان بہ کہسیکی ہەلسوکہوت نابہجی دابنیت! ہەر وہا سہختیشہ کہ پالہوانانی ئەم نووسەرہ بہ بلیمہت یان بہ ہیر و کالفام دابنیت. یان بہ نیان و چاکہخواز! یان بہ کہسانیکی دہروونرہش و شہرخواز!

پالہوانانی رۆمانہکانی دوستویفسکی چاوہروانی کاری پالہوانانہیان لی دہکریت و خو بکہنہ قوربانی و لہ ہمان کاتدا تاوانی گہورہیش بکہن. بہلام ہەمیشہ پالہوانہکانی ئەم کہلہنووسەرہ روویان لہ ئاسوی راستیخوازی و خیر و چاکہیہ. ژیان تیکرای پالہوانانی دوستویفسکی والای بہردہم ترس و هیوا و ئومیدن. ئەو پالہوانانہ، وەکوو دہروونیشیان سیخناخی ئامادہباشییہ بؤ بہاناوہچوونی کہسانی ترہوہ، لہ ہمان کاتیشدا ئارہزووی ئازاردانیشیان دہکہن! ہەر بویہیش سہختہ خوینہری رۆمانہکانی ئەم نووسەرہ، پیشبینی ہەلسوکہوتی پالہوانہکانی نیو رۆمانہکان بکات. رۆمانہکانی دوستویفسکی تہمومژہکانی نہفسی مروؤف دادہمالیت و راستییہکان بہ ہەموو ئالۆزیہکانیانہوہ دہخاتہ روو. ئەو پالنہرہ خیر و شہرانہیش کئومال دہکات، کہ مروؤف خویشی دانیان پیدانانیت! یان کہ بری جار مروؤفہکان خویشیان پەیی پی نابہن! ہەر بویہ رۆمانہکانی دوستویفسکی لاکردنہوہیہکی راستہقینہ بوو، بؤ ئەو بیروبؤچوونہی زانایانی دہروون و کۆمہلناسی، لہوہیاندا کہ وایان دانابوو گہر مروؤف بارودوخ و ژینگہی سروشتی لہباری بؤ رەخسا، ئیدی دہتوانیت پالنہرہ ناوہکیہ نہستیہکانی خوی پوختہ بکاتہوہ و تۆوی شہر و خراپہ لہ

دەروونى خۆى دەر ھاوئىژىت*.

نەدىم جەغفەر لە نووسىنىكىدا بە نىوى لە نىوان كۆمىدىيەى دانتي و كارامازوف و دىوستوفسكىدا** نووسىويەتى: ئەوەى لە پۇمانى بىرەوەرەيەكانى پۇژانەى خانەى مردوواندا پىي سەرسام دەبين، ھەر ئەو ويناكردنەى سزاي جەستەيى و نەفسىي بەندييە تاوانبار و نەناسراوەكانى ئەو دۆزەخى گرتووخانەيە نييە و پساووبوونى پۇژانەيان و ديمەنى لەسپدارەدان و گوللەبارانكردنى بەندكراوەكان و تواناي بەرگەگرتنى بەندييەكان، بەلكوو سەرسامبوونە بە سووربوونى مروڤە بەندكراوەكان لەسەر مانەو و دريژەدانىان بە ژيان و لە تونيليكى تاريك و ئەنگوستەچاوى وەكوو ئەو بەنديخانەيەدا!

ھەر كە كورپى ئىمپراتورى روسى ئەو پۇمانە دەخوئىتتەو، فرە توورە دەبىت و باوكى لەو كارەساتانەى نىو بەنديخانەكان ئاگادار دەكاتەو و داواى لى دەكات سنوورىك بۆ ئەو سووكايەتيكردنە بە مروڤ، لە بەنديخانەكاندا، دابنىت! ئىمپراتورىش فەرمانى دەر كرد كە سزادانى نىو بەنديخانەكان رابگيردرىت و نابىت ھىچ بەھانە و بيانوويەكيش بۆ ئەو كارە بەئىنریتتەو.

ئەم كەلەنووسەرە خامە بەبرشتە، لە ۲۸ى كانوونى دووهمى سالى ۱۸۸۱ى زايىنىدا كۆچى دوايىي كرد. ئەم چىرۆكەى بەردەستتان، كە پۇمانى قومارچىيە، تەقەللایەكى لەو جۆرەى دۆستويفسكى كەلە نووسەرى روسىيە و شۆرپوونەوہيە بە ناخى مروڤدا و گرفت و پەرۆشى و سەركيشىي مروڤى قومارچى دەخاتە روو و بى پوتووش و جوانكردن و پفدانى مروڤ و ھەستەكانى. دۆستويفسكى خۆيشى لە قۇناغىكى ژيانىدا قومارچى بوو و پەنجەى لەگەل قومارى پۇلئىدا نەرم كردوو. ھەر بۆيە شارەزايانە، ھەست و نەستى نەنىي وينا كردوو.

لەمەيش پتر لە پۇمانى قومارچى نادويم و بىروبوچوونەكان لەبارەيەو، بۆ خوئنەرانى جى دىلم. بەختەوەریشم بەوہى

* دوستويفسكى، عندما يملك بطل الرواية بعدا رابعا، جريدة مناراتو العدد ۲۳، ۲۳۱۱، ت/ ۲ / ۲۰۱۱.

** بين كومىدىيا دانتي و كرامازوف و دوستويفسكى، بقلم نديم جعفر، سەرچاوەى پيشوو.

جه وههر مه حمود داراغا

ته مهن و زه مهن پئيان پئ دام و ئه م پۆمانئ قومارچئئ م
به كوردئ كرد، توانئم به م كاره بچكۆله ئه ئشم، ده للاقه ئه كئ
تر والا بكه م به پووی خوئنه رانئ كورددا، تاكوو به هۆئه وه
به سه ر گولزارئ ئه ده بئ باالا و كولتوورئ پوسدا بپوانن.

جه وههر مه حمود داراغا

سلئمانئ، به كره جو

٢٠١٢ / ٩ / ٢٧

٧ / ره زبه ر / ٢٧١٢

بہشتی یہ کہم

ئەو دەوای پازدە پوژ دوورکەوتنەو، گەر پامەو، ھاورپیکانیشم
 - کە من پیم وا بوو بەتامەزرۆیییەو ھاوەرانی دەکەن - سێ
 پوژ بوو گەشتبوونە پۆلتنییرگ و من بەھەلەدا چوو بووم.
 ژەنەرالی پووکرادەیش بەلووتبەرزییەو پێشوایی لێ
 کردم و ناردمی بۆ لای خوشکەکە خۆی. لەویش دەچوو
 کەسانیکیان دەست کەوتبیت، کە قەرزى لێ بکەن و تەنانەت
 ژەنەرالی پێوێ دیار بوو کە لە بینیم بێزارە!
 ماری فلیپوڤنایش شپرزە بوو بوو. چەند وشەییەکی
 کەمى لەگەل وتم و کەوتە بژاردنی پارەکە و گوێگرتن لە
 راپۆرتە کەم.

ئەوان لەسەر سفرەى نانی ئێوارە، لە ھاوەروانیی
 میزتنۆف و فەرەنسییە چکۆلە و پیاویکی ئینگلیزدا بوون،
 چونکە نەریتی روسییەکان بوو، ھەر کە پارە و سامانیکیان
 دەست بکەوتایە، خەلکی دەوروبەریان بانگەشتی سفرە و
 خوانی نانی ئێوارە دەکرد.

ھەر کە پاولین ئەلکسەندرۆڤنایش منى بینى، لێى پرسیم،
 کە بۆچی ئەو ماوێ دووردریژە نەبینراوم؟
 کەچی لەسەر وەلامدانەو ھەم نەوہستا و لێى دا و پویشت.
 دیار بوو ئەوہیشى بەئارەزوو کرد، بۆیە دەبوو لەو کارەى
 رابمایە. ئیدی منیش لای خۆمەو گەلیک پێى سەغلت بووم.
 لە نھۆمى چوارەمى ئوتیلەکە ژووریکیان پیم دا. خەلکەکە
 دەیانزانى لە کەسانى دەربارى ژەنەرالم. ھاورپیکانم پێیانەو
 دیار بوو، کە من بوو بوومە جێى سەرنجیان. ئەوان
 ژەنەرالیان بە یەکیک لە ھەرە دەولەمەندەکانى روسیا

دادهنا. ژه نه رال پيش نانی ئیواره چهنه ئیشیکی پی سپاردم، له وانه، گورینه وهی دوو سهه دۆلار بوو به پارهی خۆمان و ههر سهه دۆلاریک به ههزار فرهنگ بوو و منیش ههر له نووسینگهی ئوتیله که گوریمه وه. ئیستایش و تا دوو ههفته دواتریش، خه لکه که به ملیونه رمان تیده گه یشتن.

گه رام به دوای میشیا و نادیا دا، تا کوو بیان بهم بو گه ران. له و کاته دا که به پلیکانه که دا ده چوومه خواره وه، ژه نه رال ناردی به دوومدا. چونکه پیی وا بوو که وا باشه بزانیته مناله کان به ره و کوئ ده بهم. گومانی نه بوو که ئه و پیاوه نه یه ده توانی راسته وخو چاو له چاوانم بپریت و گه رهزی بکر دایه لیم بروانیت، هه موو جاریک به سووکایه تییه وه لیی ده پروانیم و منیش، ده بوومه هوی ئه وهی ئارامیی له بهر هه لبگرم!

دوای گفتوگۆیه کی سهخت و کوتا، بوو به ژاوه و قره قه، رای سپاردم مناله کان بیهه بو باخچه ی نزیک به گازی نوویه که. قسه که ی به توور په بوونه وه برییه وه و وتی، "یان نیازت بوو بیانگه یه نیته قومارخانه که و لای رۆلپته که! ببورن که ئه مه م وت، چونکه ئاگام لپیه سه رکیشییه کانی خۆت هیشتا وه لاوه نه ناوه و زووزوو خۆت ده دهیت به ده م چیژی ئه و قوماره وه! به هه رحال ده زانم من ئه و که سه نیم بتوانم رینوینی تو بکه م، هه رگیز ئه وه یشم نه ویستوو ه. به لام منیش مافی خۆمه که ناوبانگ و که سیتی خۆم بیاریزم." منیش له سه رخو وتم، "به لام تو زور چاک ده زانیت ئیستا بیپاره م. ئاخه پیویسته مروف پارهی هه بیته، بو ئه وهی له قوماردا بیدۆرپینیت."

ژه نه رال سوور هه لگه را و وه لامی دایه وه، "هه ر ئیستا پاره یشت ده ده می."

ئه مجا که وته گه ران به نیو چه که مه جه کاندایه ده فته ریکی ژمیریاری به رده ست که وت و بو ی ده ر که وت نزیکه ی ۱۲۰ رۆبلیک قه رزارمه.

بو یه له خۆمی پرسی، "پیت باشه چونچونی ئه م بره پارهیته پی به ده مه وه؟ ده بیته بو ت بکه م به تالی ره، ئیستا ۱۰۰ تالی رهت پی ده ده م و له قه رزه که ی ده ر ده که م و دواتر باقییه که یته پی ده ده مه وه."

منیش بیدهنگ پاره که م لی وه ر گرت.

فيودور دوستويفسكى

ئەمجا لەسەرى پۇيشت، بە قسەكانى من زوير مەبە و
وەكوو ھۆشداريەك ئەوھم وت و تويش بريك دلت ناسكە.
پييشم وايە لەسەرمە ئامۆژگاريت بكەم.

بەر لە پۆژئاوابوون، منالەكانم گەراندەوہ و لە پيدا
كۆمەليك سوارەم بينى. تومەز ھاوپريكانم بوون و چووبوونە
بينىنى ناوچەيەكى شوينەوارى. دوو گاليسكەى گەرە و
چەند ئەسپيكي قەشەنگيان پى بوو و مادمۆزىل بلانش و
مارى فيليپوڤنا و پاولين لە يەكئىك لەو گاليسكانەدا بوون.
فەرەنسىيە چكۆلە و پياوہى ئىنگليز و ژەنەرالى ھاوپريمان
بەسواری بەدواى گاليسكەكانەوہ بوون و چاوديرييان
دەکردن. رەوتەنيانى لاريكانيش ھەلوئىستەيان دەکرد و
لييان دەروانيىن، چونكە ئەو كارەيان كاريگەرىي خوى لە
نيوئەندەكەدا جى دەھيشت. دواتريش شوينەوارى خراپى
بەسەر ژەنەرالەوہ دانا.

وام دانابوو بەو ٤٠٠٠ فرەنكەى پيم بوو و ئەو برەى
پييان قەرز كرابوو، كە دەگەيشتە حەوت بۆ ھەشت ھەزار
فرەنكيك، زۆر كەمتر بيت بۆ كەسيكى وەكوو، مەدمۆزايىل
بلانش.

ئاخر مەدمۆزايىل بلانش و دايكەكەيشى، ھەر لەو ئوتيلەدا
دەمانەوہ كە ئيمە و فەرەنسىيە چكۆلەيش تيدا نيشتەجى
بووين. خزمەتكارانى نيو ئوتيلەكەيش بە كۆنتى ريزدار بانگى
ئەو پياوہ فەرەنسىيەيان دەکرد. بەلام بلانش نيوى خوى
بە خاتوو كۆنتيس دەھينا. بە ھەر حال، كى دەليت خوى
و ھاوسەرەكەى، لەراستيدا ھەم كۆنت و ھەم كۆنتيسيش
نەبوون؟

من لەو برۆايەدام كە لەسەر خوانى ئيوارە كۆ بووينەوہ،
خاتوو كۆنت نامناسيتەوہ. دياريش بوو ژەنەرال ھەرگيز بە
خەياليدا نەھاتبوو منى پى بناسينيت. يان لانى كەم، سەرنجى
ئەو بۆ لای من رابكيشيت. كۆنت لە روسيادا ژيابوو و دەيزانى
گەر بويستريت لە پلەى كەسيك كەم بكریتەوہ، ئەوا وەكوو
ئۆتشيئل، واتا، لەلەى منالان، بە بەرامبەرەكەى دەناسيتريت.
بەلام من لەوہ بيخەم بووم، چونكە كۆنت زۆر باش منى
دەناسى. بەلام ئەوہى من چاوەروانى نەبووم، پرووى دا و
ژەنەرال بيري چووبوو، فەرمانى چوونى من بۆ سەر خوانى
ئەو ئيوارەيە و خزمەتکردنى ميوانان دەر بكات. بۆيە منيش

ھەر لەخۆمەو ە و بى ئەو ەى داواى رېپېئدان بکەم، چوومە سەر خوانى ئەو ئىوارەيە! ژەنەرال بەبىزارىيەو ە لىنى روانىم، بەلام مەردانە ماری فيليپوئنا بەھانامەو ە ھات و ھەر زوو شوئىنىكى پىشان دام و لىنى دانىشتم. ھەر بە ئاشنابوونىشم بە بەرېز ئاستلى، وای کرد لەو تەنگزەيە رزگارم بىت و ئىدى منىش بوومە يەكک لە کەسانى بانگھىشتکراوى ئاھەنگەکە.

بۆ يەكەم جار و لە پروسىا، بەم پياو ە ھەلسوکە و تىناجۆر ە ئاشنا بووم. کاتىک لەسەر دوو سەکۆى بەرامبەر بە يەکى، يەكک لە ژوورەکانى شەمەندەفەرىکدا دانىشتبووین. جارىكى تریش ئەو رۆژ ە بوو، کە سەفەرى گەيشتەو ەم بە ھاورىکانم دەکرد، لەسەر سنوورى فەرەنسا ئەوم بىنىيەو ە. دوایىن جارىش لە سويسرا ئەوم بىنى. واتا لە پانزە رۆژدا دوو جار ئەوم بىنى. ئەو ەتا وا ئىستائىش لە رۆلتنبىرگ دەبىنىمەو ە. ھەرگىز لە ژيانمدا کەسىكى ترم بەو شەرمىنىيەى ئەو نەبىنىبوو! شەرمىنىكى فرە سەیر بوو! خۆشى ئەو ەى باش دەزانى... لەگەل ئەو شەرمىنىيە فرەيەيشىدا، بىو ەى و نىان بوو و، ھەرگىز کەسىكى گىلىش نەبوو.

ھەر لە يەكەم گەيشتمدا بەو، ھىنامە قسە و ئەو ەى بۆ گىرامەو ە، کە ئەو ھاوینە سەردانى باکوورى کردو ە. زورىش ئارەزوويەتى پىشانگەى نىجنى نۆججورود بىنىت. بەلام ئەو ەم نەدەزانى چۆنچۆنى ناسياوىى لەگەل ئەم ژەنەرالەدا پەيدا کردو ە؟ پىم وا بىت دلى بۆ پاولىنىش لىنى دەدا و خۆشى دەويست. چونکە ھەر کە پاولىن ھاتە ژوورەو ە، ئەو سوور ھەلگەر! ئەو پياو ە زۆر بەو ە خۆشحال بوو، کە لەسەر ئەو ئىوارەخوانە، لەتەكىدا بووم. لەو ەيش دەچوو بە يەكک لە ھەرە ھاورى ئازىزەکانى خۆى دانا بووبىتم.

فەرەنسىيە چکۆلەيش سەرقالى ھىنانە ئاراو ەى بارىكى وا بوو، کە خۆى پىو ە ھەلبكىشىت. ھەلسوکەوتى لەتەک خەلکەکەدا رىزدارانە نەبوو و ئەوانى بەلاو ە سووک بوو. بىرمە لە مۆسکۆيشدا ھىندە زۆرزان بوو، خۆلى لە چاوان دەکرد.

درىژەى بە قسەوباسەکانى، لەبارەى ئابوورى و سىياسەتى روسىيەو ە، دا و يەک-دوو جارىک ژەنەرال بەنىانىيەو ە بەرھەلستى بىرورايەکانى و ەستايەو ە و بە شىوازيكى وا، کە ھەستى نەرووشىنىت و لە کەسىتى کەم نەبىتەو ە. منىش

لاى خۆمەو، لە باريكى دەروونى نامۆدا بووم و هيشتا نانخواردنەكەم بە نيوە نەگەياندبوو، كە ئەم پرسىيارە نەمرەم لە خودى خۆم كرد، ئاخۆ ئەو چى بيت كە وا من كيشى دواى ئەم ژەنەرالە دەكات؟ چونكە دەبوو ھەر لە زوووەو خۆم لەم ژەنەرالە بەدوور بگرتايە!

جارجارەيش، بەدەم پرسىيارلەخۆكردنەو، لە پاولين ئەلكسەندرۆفناشم دەروانى. وايش بۆى چووم، كە ئەو ویش لاي خۆيەو ھىچ بايەخيكم پى نادات. دووكەلى بۆنى گولەزەردەى خەرتەلەكەيش بەو ناویدا بلاو بوووەو و خۆى بە لووتى منيشدا كرد. ويستم ھەرايەك بنيمەو و بۆ ئەمەيش، بى ھەرگرتنى مۆلەت لە كەسيان و لەناكاو و بە دەنگى بەرز، خۆم ھەلقورتانە مشتومريانەو. بەتايبەتييش نيازى بەگژاچوونەو ھى فەرەنسيە چكۆلەكەم بوو. بى ھىچ پيشەكيبەك، رووم لە ژەنەرال كرد و بە دەنگى بەرز پيم وا بيت قسەيشم بە ژەنەرال بريبوو - وتم، "مەحالە ليترە بەدواو ڤوسەكان بۆيان بلووت، كە ژەمە خۆراكەكانيان لەسەر سفرە و ميژى خوان بخۆن!"

ژەنەرال كە ئەمەى لە من بيست، بەسەرسوورمانەو سەرنجى دام!

منيش دريژەم دايە، "ئەو ھيشى ريژى خۆى بگريت، ھەر ڤووبەرووى بيژارکردن دەبيتەو و سووكايەتتى پى دەكريت. "لە پاريس و لەسەر كەنارى ڤووبارى رايىن، تەنانەت لە سويسرايش، ميژگەليكى فرەى خوان رازاو تەو و سيخناخە بە ڤۆلونيەكان و ھاوشيوەيان و تويزى خوارووى فەرەنسيەكانيش بە شيوہەكە، كە تۆ وەكوو ڤوسيبەك ناتوانيت، وشەيەك چيبە، بدوييت!" ئەم قسانەم بە زمانى فەرەنسى وت. مير واقى وڤ ماوو و نەيدەزانى ئاخۆ خۆى توورە بكات يان بەو سەرساميبەى خۆيەو بەمىنيتەو! بەرامبەر بەو بيرچوونەو ھى خۆم و تا ئەو رادەيەيش! فەرەنسيە چكۆلەيش بە بيژارى و بيبايەخيەو، وتى، "پيدەچيت كەسيك تەمبىي كريديت و وانەيەكى باشى داداييت!"

منيش وەلاميم دايەو، "يەكەم جار و لە پاريسدا لەگەل ڤۆلونيەك بەشەر ھاتم. دواتريش لەگەل ئەفسەريكى فەرەنسى، كە دەيويست پشتى ڤۆلونيەكە بگريت."

ہر کہ ئوہیشم بؤ گیرانہوہ کہ ویستوومہ تفیک
بکہمہ قاوہی یہکیک لہ گہورہ قہشہکانہوہ، کہ مؤنسنیور
بوو، بہشیکی فرہی فہرہنسییہکان پشتگیریان کردم.
ژہنہرال بہسہرسامییہوہ چاوی بہ ژوورہکہدا گیرا و
فہرہنسییہکہیش بہئاگاییہوہ لئی روانیم و پرسیی، ”تف؟“
منیش وتم، ”بہلئی... تف!“

”تا ۴۸ کاتژمیریش، لہو بروایہدا بووم پیویستہ بؤ
ئہم کیٹشہیہمان روو لہ روما بکہم. بؤیہیش خؤم گہیانده
بالیؤزخانہی پاپاوی و داوام کرد قیزہ بدریت لہ پاسپورتہکہم.
قہشہیہکی کورتہبالای پہنجاسالانہی لہرولاولاز پیشوازی
لی کردم و دواي ئوہی گوئی لی گرتم، بہ شیوازیکی نیانی
وشک تکای لی کردم چاوہروان بم. ہہرچہند بہپہلہیش
بووم لہو کارہم، بہلام بہناچاری لئی دانیشتم و روژنامہیہکی
ئوپینیؤن ناشیونالم، لہ گیرفاندا بوو و دہرم ہینا و دہستم
کردہ خویندنہوہی وتاریک، کہ ہیرشیکی لاقرتیتامیزانہ بوو
بؤ سہر روسیا. لہو کاتہیشدا گویم لہ تہپہی پیی کہسیک
بوو، کہ بہرہو ژوورہکہی مؤنسنیور دہچوو و قہشہ
کورتہبالاکہ بہ چہند جوریک بؤی نووشتایہوہ و ریزی لی
نا! منیش داواکہم لئی دووبارہ کردہوہ. ئوہیش جاریکی دی
تکای لی کردم چاوہروان بم. بہلام ئہم جارہیان بہ کہمیک
زبری و وشکی فرہترہوہ.

”دواي کہمیک، یہکیکی دی ہاتہ سہردان و پیڈہچوو
نہمساوی بیت. دواي ئوہی گوئیان لہ قسہکانی گرت، خیرا
بردیانہ سہرہوہ. لیرہدا ہہستم بہ توورہبوون کرد. لہ جیی
خؤم ہہستام و بہرہو قہشہکہ بوومہوہ.

”بہتوندی پیم وت، مادام مؤنسنیور پیشوازی لہ کہسانی
دی دہکات. کہ وا بوو، دہتوانیت داواکہی منیش جیبہجی
بکات.

”قہشہکہ بہسہرسوورمانہوہ بہلای مندا لای کردہوہ.
ئوہی پی سہیر بوو، کہ چؤن روسییہک دہتوانیت خؤی
بہ میوانہکانی تری مؤنسنیور بہراورد بکات!

”لہ تہوقی سہرمہوہ بؤ بہری پیم کہوتہ پیاہلروانیم و
زور ناشیرینانہ کہوتہ قیژہ و ہاوار و وہکوو ئوہی بیہویت
سووکایہتیم پی بکات، وتی، ”نہدہبوو پیت وا بیت کہ
مؤنسنیور لہبہر خاتری بہریتز دہست لہ فنجانہ قاوہکہی

فيودور دوستويفسكى

بەردەمى ھەلدەگرىت!

”ھىندەم ناگا لە خو بوو، كە بە دەنگىك لەوى ئەو بلندتر ھاوارم بەسەرىدا كرد، ”زۆر باش ئەو بەزانە، تفىش رۆ دەكەمە فنجانە قاوھكەى مۇنىسيۆرەو و سووك و رسوايشى دەكەم. گەر ھەر ئىستائىش پاسپۆرتەكەم بۆ واژۆ نەكات، خۆم بۆى دەچمە ژوورەو!

”قەشەيش بەرەو دەرگا داخراوھكە راي كرد و بەشلەژاويەو، وەكوو خاچىك دوو باسكى درىژ كردنەو و منى تىگەيانەد كە داپلوسىنى خۆى بەلاو بەشترە، تا چوونەژوورەوھى من.

”منىش پرسىم، ’ئاخۆ من زىندىق و درندەم، كە ئاوا بۆم نىيە لەبەرامبەر ئەم قەشەو مۇنىسيۆرانەدا بوەستم؟’
”ئىدى تىم گەيانەد كۆل نادەم.

”قەشەكەيش بە توورەبوونىكى فرەوھ لىنى روانىمەو، پاسپۆرتەكەى لە چىنگم دەر ھىنا و لەگەل خۆى بردىە سەرەو، خولەكىكى نەبرد و لەوسەرەوھ ھاتەو و كارەكەى بۆ رايى كردبووم. ئەوھتا... ئىستائىش پاسپۆرتەكەم پىيە و دەتوانىت بىيىنىت.

پاسپۆرتەكەم دەر ھىنا و بەو واژۆ پاپەويەوھ كە لىنى درابوو، پىشانم دا.

”ژەنەرال ھاتە قسە و وتى، ”لەگەل ھەموو ئەوانەيشدا...“
فەرەنسىيە چكۆلە قسەكەى پى بىرى و بەپىنكەننەوھ وتى،
”ئەوھى تۆى رىزگار كردووھ لەو بارەدا، دانپىدانانى ئەوھ بووھ كە وتووتە زىندىق و درندەم! ئەو قسانەيشت لە گىلىيى خۆت نەكردووھ*.

منىش ھەلم دايە، بە ھەرھال، منىش وەكوو ئەو روسانەى ھاورپى تۆم بۆ ناكرىت، كە لەئاستى رۆوداوھ ناچۆرەكاندا دەستەوسان دەووستن و ئەنگۆ ھەلناھىتنەوھ و ناوئىرن ھىچ بلىن. ئاخىر ئەوان گەر بۆ قوتاربوونىان پىويستيان بوو، نكوولى لە نىشتمانەكەى خۆيشيان دەكەن.

بە ھەرھال، دانىشتووانى ئوتىل پارىس تا فرەتر

* سەرھتا دوستويفسكى ئەم رۆمانەى ناو نابوو رۆلتنىبرگ، بە ناوى ئەو شارەوھى لە سالانى ۱۸۶۳ بۆ ۱۸۶۵دا تىيدا ھەر خەرىكى قومارى رۆلىت بوو. بەلام لەسەر سووربوونى داواى چاپكەر و بلاوكەرەوھى ئەم رۆمانە، ناچار بوو ناوى ئەم رۆمانە بگورپىت بە قومارچى!

به گژاچوونه وه کانی خۆم بۆ بگێرانا به ته وه له باره ی ئه وه
 قه شه یه وه، فره تر ریزیان لیم دهنه. به لام له نیو که سانی
 ده ور به ری میزی خوانه که دا، ئه وه ی له هه مووان ره ق و
 زبرتر بوو به رام به رم، به ریزیکی پۆلۆنیی که ته بوو، ئه ویش
 له ده ور به رم نه ما بوو. ئه وه ویش به هۆی ئه وه وه بوو،
 که له باره ی ئه وه راوچییه فره نسبییه وه بۆم گێرانه وه، که
 هه ر بۆ خۆشیی خۆی و تاقیکردنه وه ی تهنه که که ی، سالی
 ۱۸۱۲ فیشه کیکی نابوو به منالیکي ده سالانی خیزانیکه وه،
 له وه خیزانانه ی ده رفه تیان بۆ نه ره خسابوو وه کوو زۆرینه ی
 دانیشتوانی مۆسکو ره و بکه ن... که سیان به ره نگارم
 نه بوونه وه و ناره زاییان ده ر نه بری.

که چی فره نسبییه چکۆله هاواری کرد، "مه حاله سه ربازیکی
 فره نسی هه بیته، قه ره ول ئاراسته ی منالیکي ده سالانه بکات
 و ئه و کاره نه شیاوه ی لی بوه شیتته وه!"

منیش وتم، "له گه ل ئه وه ویشدا، ئه وه ی گێرامه وه رووی
 دا بوو! نه قیبیکي به ریزی خانه نشین ئه مه ی بۆ گێرامه وه و
 ئه ویش پیی وتم، که به چاوی خۆی ئه وه چاله ی بینبوو، که
 به وه فیشه که له سه ر لیوی مناله که دروست بوو بوو!"

فره نسبییه که به په له ده دوا و ژهنه رال ده یویست پشتگیری
 له قسه کانی بکات. بۆیه ئامۆژگاریی ئه ویشم کرد، که
 بیره وه رییه کانی ژهنه رال پیروفسکی* - ئه وه ژهنه راله ی که
 سالی ۱۸۱۲ فره نسبییه کان به ندیان کردبوو - بخوینیتته وه، تا
 ئه م راستییه ی بۆ ده ر بکه ویت. ئه وه بوو ماری فیلیپوژنا
 که وته قسه و قسه ی به به ردا هیئا. ژهنه رالیش لیم پر و بیزار
 بوو. ناحه قیشی نه بوو، چونکه گفتوگۆیه که ی من و فره نسبییه
 چکۆله، شیوه یه کی نزیک به سه رکۆنه کردن و جنیوی وه ر
 گرتبوو. هه رچی ئاستلی ریزداریش بوو، پیوه ی دیار بوو که
 خۆشیی له شه ره قسه جنیو ئامیزه که مان ده هات. ته نانته دواتر
 بانگه یشتی پیکیکي مه بییشی کردم! چۆنم ئاره زوو ده کرد، وا
 که وته وه، توانیم ئه وه ئیواره یه، بۆ ماوه ی چاره که سه عاتیک و
 به ده م پیاسه کردنه وه، له گه ل پاولین ئه لکسه ندرۆقنادا گفتوگۆ

* سالی ۱۸۶۵ ئه وه کتیبه ی بلاو کرده وه و تیندا ئه وه ی ده ر خستبوو،
 که چۆن به چاوی خۆی بینویه تی سه ربازه فره نسبییه کان ته قه یان له وه
 به ندییانه کردوو، که له کاتی رویشتی ریزه کانیاندا نه یان توانیوه گورج
 و خیرا برۆن به ریوه!

بكه م. ئاماده بووانى بانگهيشتهكه، به ريگه ي باخه كه دا به ره و
گازينو كه چوون و پاولينيش له سهر سه كويه ك و به رامبه ر
گومه ئاويك لى دانىشت و ناديا چكوله يشى نارده نيو چهند
منالكي نزيك به خويه وه بو گه مه كردن و خوم و خوى
به تهنيا ماینه وه.

سه ره تا له باره ي كاره وه دواين. زور له وه پهست بوو، كه
له برى به ره هندانانى پارچه ئه لماسه كه يدا، تهنيا ۷۰۰ فلورينى
پى درابوو، چونكه له و بروايه دا بوو ئه گهر من ئه و كارهم
بو بكردايه، ده متوانى به و ره هنكرده ۲۰۰۰ فلورينى بو وه ر
بگرم.

ههر بويه يش پاولين وتى، "پيوستم به پاره يه و گهر
بريكي تريش نه يه ته دهستم، تيا دهچم!"
كه لييشم پرسى كاتى له وى نه بووم چى رووى داوه، وتى،
"هيچي ك. تهنيا دوو هه والمان له بيترزبورگه وه پى گه يشت.
يه كه ميان بارى دروستى نه كم بوو كه زور خراب بوو.
دووه ميشيان، كه دواى دوو روث پيمان گه يشت و گريمانى
مردنى بوو."

له سهرى رو يشت، "ئه و هه والى دووه ميشمان له تيموتى
پيتروقتشه وه پى گه يشت. ئه ويش پياويكى ورد و راستگو
بوو له هيتان و بردنى هه واله كاندا. ئيمه يش چاوه پروانى
پشتراستكرده وه ي ئه و هه واله ي بووين."
منيش وتم، "كه وا بوو، هه موو ئه مانه ي ليرهن، له
چاوه پروانى ئه وه دان؟"

ئه ويش وتى، "به لى، هه مووان له و چاوه پروانى به دان. ئه وه
شهش مانگه مردنى ئه و پيره ژنه جيگه ي هه موو ئوميدىكى
گرتووينه ته وه."

منيش پرسيم، "تويش به ئوميدى ئه و هه واله يت؟"
وه لامى دايه وه، "من به خزمایه تى پى ناگه مه وه. تهنيا
خزمى ژهنه رالم. به لام ليم روونه له وه سیه تنامه كه يدا منى
بیر ناچيته وه."

منيش پيم وت، "پيم وا بيت تويش پاره يه كى فره و مؤلت
به و هويه وه دهست ده كه ویت!"

ئه ويش وتى، "خويشم ههر واى بو دهچم. چونكه نه نى
منى زور خوش ده ویت. به لام ئه ي تو پشت به چ به لگه يه ك
ده به ستيت، بو ئه و بروابوونه ت به وه ي منيش پاره يه كى فره م

لهو میراتییه بهر دهکه ویت؟“
 منیش به پرسیاریک وه لآم دایه وه و پرسیم، ”پیم بلی
 ئاخو مریکیزیش له نهینییه کانی بنه ماله که به ئاگایه؟“
 ئه ویش پرسیی، ”زور مه به ستته وه لآمی ئهم پرسیاره
 بزانیته؟“

پاولین به وشکی و ساردییه که وه لئی روانیم و وتی،
 ”پیم وا بیت له نهینییه کان به ئاگایه. گهر به هه له دا نه چووبم،
 ژهنه رال دهستی خوی هه زوو وه شان دووه و بریک پاره ی
 لی قهرز کردووه.“

منیش بوچوونه که یم پشتراست کرده وه، ”سه که ی تویه
 و ئه وه راسته.“

”بوچی ئه گهر به کیشه ی ئه و پیره ژنه ی نه زانیبایه،
 هه رگیز ئه و قهرزه ی ده کرد؟“

”ئه ی سه رنجی ئه وت دا که له سه ر میزی خوانه که، سی
 جارن له گفتوگو کانیدا به بابولنکا* ناوی هینا؟ ئای که
 خوشویستنیکی هه وانته بوو!“

پاولینیش وتی، ”به لئی، به لئی راست ده که یت. ئه و زورزانه
 هه ر به وه ی زانی که میراتیم له سامانه که ی ئه و پیره ژنه بهر
 ده که ویت، که وته خواز بینیکردنم! بویه ئاره زوومه نده بزانیته
 ئاخو پشکم لهو میراتییه دا هه یه؟ جا وا نییه؟“

منیش پرسیم، ”بوچی ئیستایش هه ر له قوناغی
 بیرکردنه وه دایه له داواکردنت؟ خو من پیم وا بوو، له میژه
 خوی به ده زگیرانی تو ناساندووه.“

پاولینیش به تووره یییه وه وتی، ”بوخوت ئاگاداریته، که
 هه رگیز وا خوی دهر نه خستوووه.“

دوای بیدهنگییه کی که م لئی پرسیم، ”ئه مه له کوی ئه و
 که سه ئینگلیزه ت ناسی؟“

منیش وتم، ”لیم روون بوو که ئهم پرسیاره م هه ر لی
 ده که یت!“

ئه مجا گه یشتنه کانی خۆم له سه فه رکردنمدا، به به ریز
 ئاستلی، بو گپرایه وه.

دواتر له سه ری رویشتم، ”پیاویکی شه رمن و رۆمانسییه.
 گومانیشی تیدا نییه، که بووه به داوی خوشه ویستی تووه!“

* بابولنکا: کورتکراوه ی زاراوه ی بابکایه، واتا نه نک. بو خوشویستن
 کورت کراوه ته وه و ده کاته نه نیی زمانی کوردیی خۆمان.

ئەويش وتى، "بەلى، پىۋەي ديارە، كە منى خۇش دەۋىت." مېنىش وتم، "دەلىن دە ھىندەي فەرەنسىيەكى سادە دەۋلەمەندە. بلىي ئەو فەرەنسىيە لە راستىدا سامانىكى ھەبىت و ھەبوونەكەي جىي گومان نەبىت؟" پاولىنىش ۋەلامى دامەۋە، "ھەرگىز! دوتىنى ژەنەرال پىداگرىي ئەۋەي دەکرد، كە كۆشكىكى جوانى ھەيە! ھىندە بەس نىيە بۆت، تا گومانەكەت برەۋىتەۋە؟" مېنىش ھەلم دايە، "من لە جىي تۆ بوومايە، شووم بەو ئىنگىلىزە دەکرد."

ھەر كە ئەمەم وت، لىي پرسىم، "لەبەر چى؟" مېنىش بەپروابەخۇبوونەۋە ۋەلامىم دايەۋە، "فەرەنسىيەكە لاۋىكى قۆز و قەشەنگە. بەلام رسوا و تاوانكارە. بەلام ئىنگىلىزەكە كەسىكى مەرد و بەئابروۋە، سەربارى ئەۋەيش، دە ھىندەي فەرەنسىيەكە ھەبوۋە و دەۋلەمەندىشە." ئەۋىش لەسەرخۆ وتى، "راست دەكەيت. بەلام فەرەنسىيەكە ماريكىزىكى رۇحسووك و زىرەكتەرە." مېنىش بە ھەمان رەزمى قسەكانى ئەو وتم، "جالىت پروونە بەو شىۋەيەيە؟"

ئەۋىش ھەلى دايە، "زۆر باشىش لىم پروونە." پرسىيارەكانم، تا دەھات، پتر پاولىنى بىزار دەکرد. ھەستم كرد بەرەۋ ئەۋە دەچىت، كە رقى لىم ھەلبستىت. ھىندەي پى نەچوو، ئەم راستىيەم تىگەياند. لە ۋەلامدا وتى، "راست دەكەيت. مېنىش لاي خۇمەۋە چىژ لە توورەكردنت دەبىنم. ھەر بە ھىندەي كە رىت پى دەدم پرسىيار بكەيت و لەسەرىشتە بۆ ئەم رىپىدانەت، شاباشىشم بكەيت."

مېنىش لەسەرخۆ وتم، "مېنىش بە رەۋاي دەزانم، كە پرسىيارى خۆم بكەم. ئامادەيشم باجى قسەكانم بدەم. چونكە ھىندە گوى بە ژيانى خۆم نادەم."

پاولىن لە قاقاي پىكەنىنى دا و وتى، "بىرت ماۋە، رۇژىكىان بە چىاي شانگىرگەۋە بوۋىن، پىت وتم كە ئامادەيت بە يەك فەرمانى من، سەرت نەۋى بكەيت و خۆت لەو بلىدىيە ھەزار پىيىيەۋە بەر بدەيتەۋە؟ كە ئەمەيشت پى دەلىم، متمانەت پىم پىت و ھەموو كاتىك سوور دەبم لەسەر ئەمە." لەسەرىشى رۇيشت، "بۆيەيش رقم لىت دەبىتەۋە، چونكە كاتى خۆي

ریم پی دایت هه موو ئه و شتانه بلینت. هه ر له بهر ئه وهیشه
رقته ستوورتر ده بم، جا له بهر ئه وهی ناشتوانم ده ستبه ردارت
بیم، ناچارم له خومت زیز نه کهم.

هه ستا و له وه ده چوو جله وی خوی له ده ست داییت. به م
دواییانه یش گفتوگومان هه میسه به توندی و رق و لاقرتیوه
کو تا ده بوو. منیش نه مویست هه ر وا و به بی روونکرده وهی
فره تر ده رباز بییت، بویه پرسیم، ”ریم ده ده یت پرسیار
ئه وه ت لی بکه م، که کچه بلانش کییه؟“

ئه ویش وتی، ”خوت باش ده زانیت هیچی نوی رووی
نه داوه و گومانی تیدا نه ماوه، گه ر هه والی مردنه که ی
نه نی راست ده ر بچیت، ئه وا کچه بلانش ده بیته هاوسه ری
ژنه رال. چونکه بلانش و دایکی و مریکیزی ئاموزای، سوور
ده زانن که ئیمه هیچمان به ده ست نییه.“

منیش پرسیم، ”جا ژنه رال هیئده عاشقیه تی؟“
ئه ویش هه لی دایه، ”ئه وه بابه تیکی تره. ئیستا به باشی
گویم لی بگره. ئه م حه وت سه د فلورینه م لی وه ر بگره و
برق قوماری رۆلیتی پیوه بکه. ته قه لالی بردنه وه یه کی فره
به، چونکه پیویستم به پاره یه. جا به هه رشیه وه یه ک بییت.
ئه مجا به ره و گازینویه که رۆیشت و بانگی نادایای چکوله ی
کرده وه. منیش رۆیشتم و خوم به یه که م کولانی لای چه پدا
کرد.

به ده م ریه و و سه رسامانه، هه ر بیرم له و ده کرده وه و
به خوم وت، ”ئه م فه رمانه ی به قومارکردنم، له سه ر رۆلیت،
له خویدا وه کوو زلله یه ک بوو بوم. له وه یش سه یرتر، له گه ل
ئه و هه موو سه رقالیه مدا به م کیشه یه وه، بیریشم هه ر به لای
سووزی خومه وه بوو به رامبه ر پاولین! هه رچه ند له راستیدا
ئه و پازده رۆژه ی لی دوور بووم، هه ستم به له شسووکی
و بارسووکی ده کرد. به شیوه یه ک، به گه رانه وه م، ئه و
بارسووکیه م نه ما. به لام به و سه فه ره م ئازاریکی فره م
چه شت. هه ر وه کوو جنوکه له له شمدا بییت، هه میسه جیم
به خوم نه ده گرت! ته نانه ت له خه ونه کانیشمدا، له به ر ده ممد
قوت ده بووه وه.“

جاریکیان له سویره به ده نگی بلند ئه وم دواند و
سه رنشینی شمه نده فه ره که دایانه قاقای پیکه نین! جاریکی
دی ئه م پرسیاره م له خوم کرده وه، بلینی خوشم بویت؟

فيودور دوستويفسكى

جاريكى تريش وهلامى ئهم پرسيارهم بق نه درايه وه! يان
واى دابنى كه به سهدان جار وهلامم به نهرينى داوه ته وه و
وتوومه رقم لى دهبيته وه! ساتانك به سهرمدا بوردو وه، كه
هزم كردو وه دهستبهردارى ژيانى خوم بيم و دهست له
قورگى بنيم و بيخنكىنم! به تايبه تى له كوتايى گفتوگوكاندا
له گهل ئه و. پيشم وا بوو به وه چيژم وهر دهگرت، كه
خه نجه ريكي ده مگرنج له سنگى بچه قينم. له گهل هه موو
ئهمانه يشدا، سويند ده خوم به پيروترين شت به لامه وه، كه
ئه گهر له بلندترينى ئه و شوينه ي كىوى شلانگيزگ به لاي
خه لكه كه وه، داوا بكات ليم خوم بهر بدهمه وه، ئه وا گورجى
خوم بهر بدهمه وه! به و كار ههست به گه شكه ده كه م!
خويشم ئهمه باش ده زانى! ده بوو به ههر شيويه كه بيت،
ئهم كيشه يه چاره سهر بكرىت. ئه و كچه يش لاي خويه وه
ئه وه ي زور باش ده زانى، كه وايشى زانيبا دهستم پيدا
ناكات و مهاله. ئه و ئاره زووم نايه ته دى. چيژيكى فره ي
به وه وهر دهگرت. خويشم بروام به و چيژوهرگرته ي له و
مه حالبوونه هه بوو. جا ئه گهر وا نه بووايه، به و هه موو
ورىايبه ي خويه وه، چون راستگويا نه به رامبهرم ده دوا و ئه و
هه لسو كه وته ي له گهل ده كردم؟ وا به خه يالمداههات، وه كوو
ئه و خاتوونه ئيمپراتوره كونه ليم بروانىت، كه له بهرچاوى
يه كيك له كويله كانى خو، بهرگه كانى بهرى لا ده بات و
رووت دهبيته وه، وه كوو ئه وه ي ههر به پياوئيشى نه زانيت!
به لى، زور جارن ههر به پياوئيشى دانه ده نام!

له گهل هه موو ئهمانه يشدا، ئهمرو كارىكى گرنگى پى
سپاردووم، ئه ويش ئه وه يه، به ههر شيويه كه بووه، ده بيت
قومارى روليتى بو بكم و براوه يش بم. مؤله تى ئه وه يشى
پى نه داوم كه بپرسم، ئاخو بوچى ده بيت براوه يش بم؟
تا ماوه ي چهنديش ده بيت براوه بم؟ باره نوييه كانى ئهم
كه الله سهره كارايه ي من، ده بيت ئاراسته ي بيركردنه وه كانى
چى به سهردا بيت؟ دواى ئهمه يش ئه وه م لى روونه، له و
پازده روزه ي لاي ئه و نه بووم، رووداوگه ليكى فره روويان
داوه و له سهرمه رووناكيان بخمه سهر و به خيراييش. به لام
كارم پى سپيردراوه و ده بيت بچم بو روليته كه.

بہشی دووہم

ھەرچەند خۆیشم ھەزم لە قومارکردن بوو، بەلام ئەم
 ھەرمانەى بىزارى کردم. خۆیشم پىشبینى ئەو ھەم نەکردبوو
 قومار بۆ کەسىكى دى بکەم! بۆیە ھەستم بە سەرسوورمان
 کرد. ئەو ھەم بوو بە کەمىک بىزارىیەو ھەم بە ھۆلى
 قومارخانە کەدا کرد. ھەر لە یەكەم سەرنجەدا لە شتەکان،
 بىزار بووم. نەمدەتوانى بەرگەى وتارەکانى نىو پوژنامەکان
 بگرم، بەتایبەتى ئەوانەیان لە پوژنامە روسیيەکاندا
 دەنووسران. ئەوانەیان کە ھەموو سالیك و لە سەرەتای
 بەھاراندا نووسەرەکانیان بابەتیان تىیدا تاوتووى دەکرد، کە
 یەكەمیان دەستبلاوى و زىدەرەوى خەرجى بوو، لە ھۆلەکانى
 قومارخانەى، شارانى سەر پووبارى پاندا. دووھمیشیان ئەو
 کۆمەلە زىرانە بوون، کە وا بلاو بوو لە نىو خەلکیدا، کە
 لەسەر مێزى قومار ھەلدەدرانەو ھەم سەیرەكەيش لەو ھەدا بوو،
 نووسەرانى ئەو وتارانە خۆبەخش بوون و پارەيەكيشیان بۆ
 نووسینەکانیان پى نەدەدرا!

ئەو ھۆلانەيش لە خۆياندا ھىچ رازاوەيى و جوانيى پىو ھە
 ديار نەبوو و زىریش - وەکوو ئەوان دەیانوت - لەسەر
 مێزى قومارچىيان کەلەكە نەکرا بوو. بەکوو بینيشى لەو
 شویتانەدا دەگمەن بوو. گومانى تىیدا نىیە، کە جاروبارىک
 کەسانى دەروونئالۆزى رىزپەر، زىریان لەسەر مێزى قومار
 بەکار ھىتابوو. بەلام بەو شىوہەيش، بەکارھىتانى بەربلاو
 نەبوو، کە لەو وتارانەدا بلاو دەبوونەو، کە کەسىكى
 ئىنگلیزى یان ئاسیایى (وەکوو تورکەكەى ئەم ھاوینە)، کە لە
 قومارکردنە کەدا، لە ماوہیەكى کورتدا، برىكى فرە دەدورپنیت،

یان دەباتەو! بەلام قومارچیانی دی، بە پارەیهکی کەمەو
قومار دەکەن. بۆیە زۆربەیی کاتەکان لە بریکی کەمی پارە
بەولاوە، هیچی تر لەسەر میزی قومارەکان نابینیت.

هەر کە بۆ یەكەم جار لە ژیانمدا خۆم کرد بە هۆلی
قومارخانەکەدا، بۆ چەند ساتیک لە دلەراوکیدا مامەو
و پارا بووم. سەرباری ئەوەیش، لەبەر قەرەبالغی پێی
جوولەکردنیشم ئاستەنگ بوو. کە خۆیشم وا بە تاک بینییەو،
وای بۆ چووم پیش دەستپێکردنی قومارەکە، ئەو شوینە جی
بھیلم باشتەرە. دلم کەوتە پەلە و بروام بە خۆم نەماوو و
ئارامیم لەبەر برابوو.

دەمیگ بوو گەیشتبووومە ئەوەی چۆن هاتبووومە
پۆلتنییرگ، هەر وایش لێی ناچمە دەرەو! خۆیشم ئەو
بریارەم داوو. هەر دەبیت رووداویک خۆی بە داهاووومدا
بکات و چارەنووسم بگۆریت. دەبیت ئەمە روو بدات و هەر
روویش دەدات. هەرچەندە ئەو ئومیدەیی من بەم قوماری
پۆلیتەم بەستبوو، ئومیدیکی پووچ و رسوا و پیکەنیناوی بوو.
منیش لای خۆمەو پیم وایە، ئەوەی کە پەمەکیی خەلکەکە
لەسەری کۆکن، گواپە قومار کاریکە پشتی پێ نابەستریت
و چاوەپێی باشەیی لێ ناکریت، لە راستییەو دەورە و
پیکەنیناویە. بۆ دەبیت قومار لە هۆیەکانی تری کاسبی و
پارەپەیداکردن خراپتر بیت؟ بۆ نمونە، بۆ دەبیت قومارکردن
لە بازرگانی کردن نالەبارتر بیت؟ راستە لە سەددا یەکی
قومارچیەکان براو دەبن. بەلام ئەو بە من چی؟

بە هەرحال، بریارم دا یەكەم جار و ئەو ئیوارەیه، فرە
گوێ بە قومارەكەم نەدەم. گەر هەرچیەکیش رووی دا،
ئەو بەریکەوت دەبیت. هەر بەو نیازەیش بووم. لەسەر روو
ئەویشەو، دەبوو کۆلینەو بۆ خودی قومارەکە خۆیشی
بکەم، چونکە هەرچەند فرەیشم لەبارەیی قوماری پۆلیت و
شیوێهەو خۆیندبوو و تەمەزرۆیشی بووم. بەلام هیچم
لەبارەیی کردنی ئەو قومارەو نەدەزانی و دەبوو بە چاوی
خۆم ئەو یارییەم ببینیایە.

لە سەرەتادا یارییەكەم بە شتیکی قیزەون زانی. لە
رووی پەوشتی شەو بە قیزەون و رسوام بینی. نامەوینت
لەبارەیی ئەو دەیان و سەدان روخسارە چلیسی پارە و
پارایانەو بدویم، کە بە دەوری میزی قومارەکەو بوون. من

دەستخستنى پارەيەكى فرە، بە ماوہيەكى كەم، بە خراب نابىنم. ئەو ەيش چونكە من ەكوو ئەو ئاموژگار و رېنماكارانە بىر ناكەمەو، كە پئويستى بە پارە و سامان نەماوہ و لە ەلامى ئەوانەدا كە وتبوويان قوماركردن بە برەپارەيەكى كەمەو ە رەوايە. وتبوويشيان ئەمەى دەيلين خراپتر و نالەبارترە، چونكە ئەو ەيش لە چاوچنوكييەكى بچووكەو ە سەرچاوہى گرتووہ! ەكوو ئەوہى چاوچنوكييى بچووك و چاوچنوكييى گەورە، دوو شتى جياواز بن و ەەر يەك شت نەبن! بارەكە لە بەرچاوگرتنى رېژەيە. ئەوہى لە تيلەچاوى رۆتشيلاوہ بچووك و كەمە، بەلاى منەو ەلەمەندى و فرەبييە. ئەو ەيشى بەلاى خەلكەكەوہيە لەبارەى بردنەو ە دۆراندنەو، نەك ەەر لە قومارى رۆلئىدا، بەلكو لە ەموو بوارەكانى تريشدا تەنيا يەك پالنەريان ەيە، ئەو ەيش بردنەو ە و بردن و سەندنى شتە لە كەسيكى دى. ئاخۆ بردنەو ە سووكردن لە خۇياندا قىزەون بن؟ ئەو ەيان شتىكى ديە. بەلام بۆ ئەمەيان خۆم قسەم لەسەرى ەيە، كە خۆم يەكئىك بىم ئارەزووى ئەوپەرى سوود و بردنەو ەم ەبىت، ئەوا ئەو چاوچنوكييە ەمووى، بەلكو ئەم رسواييى چاوچنوكييە - گەر ئىوہ ئەو ەسففەيتان پى باش بوو - فرە بە گيانم خۆشە و ەوگرى بووم و ەەر لەو كاتەوہى چوومە نىو ەلەكەو، ەيچ شتىكىشم ەيندەى ئەو بەلاوہ خۆش نەبوو، كە مروڤ بى سەغلەتبوونى لەنىو خەلكىدا، لەو ەولى قومارە بچىتە ەرەوہ. بەلكو راستگوڤيانە و بى لەمپەر و بەرەست بوى ەر بچىت. جا بۆچى مروڤ خوى فريو بدات؟ رسواييى و بىبايەخبوونىش شتىكە، تەنيا مروڤ خوى پىوہ سەرقال دەكات. لەگەل ئەو ەيشدا و لەنىو ئەو قەرەبالغىيەدا، يەكەم شتىك كە لە يەكەم سەرنجىدا مروڤ قىزى لى دەكاتەو، ئەو جيدديبوون و رىز و بايەخەيە، كە خەلكى نىو ئەو ەلە بە ميژەكانى قومارى دەدەن. لەبەر ئەمە، پئويستە ئەم ميژانەى قومار، كە مەزنىي لەم شىوہيەيان ەيە، لەو ميژانە جوئى بكەينەو ە كە قوماركردن لەسەريان پۆخلە و نرخ و بەهاى كۆمەلايەتتيان تىدا ونە. دوو جور قوماركردن ەيە، قومارى تايبەت بە خەلكە خانەدانەكان و قومارى ئاستنزم و پر بە ژاوہ ژاو. سنوورى نىوانىشيان روون و ئاشكرايە، لە راستىدا خەوشەكانى ئەمە چىيە؟ پىاوہ بەرەوشتەكە دەتوانىت بە

پینج یان ده لیره‌ی زیوینه‌وه سهرکیشی بکات. فره که‌میش به پتر له و بره‌وه سهرکیشی ده‌کن. خو گهر ئه و پیاوه ده‌وله‌مندیس بوو، ئه‌وا به هزار فره‌نکه‌وه سهرکیشی له قوماره‌که‌دا ده‌کات. به‌لام خو ئه‌وه ته‌نیا و ته‌نیا بو یارییه‌که ئه‌وه ده‌کات، ئه‌وه بو چیژوه‌رگرتن ده‌کات، بو ئه‌وه‌ی خو‌ی بدات به‌دهم ره‌وی سوود یان زیانه‌که‌یه‌وه. ئه‌گهر براوه بوو، بو نموونه، پر به زاری پیده‌که‌نیت. سهرنجه‌کانیشی بو که‌سانی ده‌وروبه‌ر بخاته‌روو. به‌لکوو جاریکی دی قوماره‌که ده‌کات و ره‌نگه ئه‌م جارهیان سهرکیشییه‌که‌ی به پاره‌که‌یه‌وه دوو هینده بییت! به‌لام ئه‌مه‌ی ته‌نیا بو ئاگابوونه له به‌ختی خو‌ی و بزانییت ئاخو چون ده‌گوزهرییت، نه‌کوو له‌به‌ر ئه‌وه بییت که‌هزی له بردنه‌وه‌یه. ئه‌مه‌یش ههر له‌سهر میزی قوماری رۆلایته‌که‌وه، تا سی و چله‌که‌وا ده‌بینییت، که‌ته‌نیا بو کاتبه‌سهربردن و چیژوه‌رگرتن دانراون. ته‌نانه‌ت ناییت‌وا بیر بکاته‌وه، که‌ئو هه‌لنانه‌ی سهر میزی قوماره‌که‌و ئه‌و داو و ته‌لانه‌یش به‌ده‌وری بانکی قوماره‌که‌وه نراونه‌ته‌وه، بو قومارچییان کارگه‌لیکی خراپن. به‌لکوو بو قه‌شه‌نگترکردنی یارییه‌که‌یه، ده‌بییت‌وا ببینرییت، هه‌موو که‌سه‌کانی تر له قومارچییان و ئه‌وانه‌ی له‌پینا و فلورین - پوولیکدا ده‌له‌رزن، که‌سانیکی به‌ره‌وشت و ده‌وله‌مندی وه‌کوو خوین، بو چیژوه‌رگرتن و کاتبه‌سهربردنیش قومار ده‌کن. ئه‌م بیئاگاییه له واقیع و بیرورا ساده و گیلانه‌یه‌ی نیو مروقه‌کان، له بالاترینی شته ئه‌رستۆکراتییه‌کانه‌وه‌یه.

دایکانیکم بینیه‌وه، پال به کچانیانه‌وه ده‌نین بو پیشه‌وه، کچانیکی لاوازی بیگهرد و ته‌مه‌ن پازده و شازده سالان و چهند پارچه پاره‌یه‌کی زیرینیان پی دده‌ن و به‌رئوه‌چوونی یاریی قوماره‌که‌یان فیر ده‌کن. ئه‌گهر کچه بییاته‌وه، یان بیدورپینییت، به‌سهرنجکیشییه‌وه پاشه‌کشه له یارییه‌که‌ ده‌کات و له هه‌ردوو باره‌که‌دا یه‌ک جوړه بزه سهر لیوانی ده‌خات. ژهنه‌راله‌که‌مان به بروابه‌خوبوونیکي به‌هیزه‌وه به‌سهر میزه‌که‌دا دامووکایه‌وه و خزمه‌تکاریک به‌په‌له خو‌ی گه‌یاندی و کورسییه‌کی بو پاکیشایه دواوه. به‌لام ئه‌و ئاگای له‌وه نه‌بوو و جزدانه‌که‌ی دهر هینا و به‌ئارامی ۳۰۰ فره‌نکی لی دهر هینا و خستییه سهر ره‌شه‌که‌و براوه بوو. پاره‌که‌و پاره براوه‌که‌ی هه‌لنه‌گرته‌وه و له جیی خویدا جیی هیشت

و جاريكى دى رەشەكە براوۋە بوو! بۇ جارى سىيەمىش پارەكەي لە ھەمان شوينى خۇي جى ھىشتەوۋە و ئەم جارەيان سوورەكە براوۋە بوو و ژەنەرال ۲۲۰۰ فرەنگى دۇراند! ئەوئىش بە زەردەخەنەيەكەوۋە پاشەكشەي كرد و بەباشىش خۇي كۆنترۆل كردبوو. من لىم پوونە تووشى دلەخورپە بووۋە. گەر قومارى بە دوو ھىندەي برەپارەكەي خۇيەوۋە، يان سى ھىندەيەوۋە نەكردايە، بەو شىوۋەيە فيرى دانبەخۇدا گرتن نەدەبوو و شلەژانى پىوۋە ديار دەبوو.

لە لايەكى تريشەوۋە، فەرەنسىيەكم لاوۋە بوو، يەكەم جار بردىيەوۋە و دواتر نزيكەي ۳۰۰۰۰ فرەنگى دۇراند! كەچى روخسارى ھەلچوونى پىوۋە ديار نەبوو! ئەرستوكراتىيەكان، ئەگەر ھەموو سامانەكەيشيان دۇراندوۋە، بۇيان نىيە بەھژىن. دەبىت پارە سامان لە خوار ئەرستوكراتىيەكانەوۋە بن، وەكوو ئەوۋەي نە بە بوونى دلخۇش بن و نە بە نەبوونىشى پەريشان بن! ئەرستوكراتى ئەوۋەيە كە بىئاگا بىت لەو قور و زەلكاۋەي خەلكەكەي دەوروبەرى شلەژاندوۋە. لەگەل ئەوۋەيشدا، ھەندى جار ھەلوئىستى پىچەوانەيە و بەھادارە و بەھەند وەر دەگىرىت. ھەر وەكوو ھەلوئىستى يەكەم و پىچەوانەكەي لى دىتەوۋە. سەرنجى ئەو ھەموو مىرووانە بدەيت، بەلكوو ئەگەر بە دووربىنىش بووۋە، چاودىريشيان بكەيت. بەو مەرجهي تەنيا وەكوو جۇرىك لە كاتبەسەربردن زياتر، لەنيو قوراۋەكەدا سەرنجيان نەدەيت. وەكوو ئەوۋەي ھەر بۇ دەرکردنى بىتاقەتى لە جەنتلمان، ئەو دىمەنانە ھاتبەنە ئاراۋە. رەنگە وا خۇت بكەيت بە نيو خەلكەكەدا و لىيان پروانيت و خۇيشت وا قايىل كردوۋە، وەكوو ئەوۋەي تۇيش بىنەرىك بىت و ھىچى تر. نە تۇ وەكوو ئەوانىت و نە ئەوانىش لە شىوۋەي تۇدان. ھەرۋەھا جوانىش نىيە كە زۇر بەوردى و بايەخەوۋە پروانيت، چونكە ئەمە بۇ جەنتلمانىك شايىستە نىيە. لەبەر ئەوۋەي ئەو دىمەنە ھىندە بايەخدار نىيە و ناكرىت بۇ ماۋەيەكى فرە سەرنجت رابكىشىت. زۇر كەمىش رىك دەكەوئىت دىمەنىك بەرچاۋ بكەوئىت، كە بۇ ماۋەيەكى زۇر سەرنجكىش بىت. بەلام بەلاي خۇمەوۋە، وا ھەستم دەگرد ھەموو دىمەنەكان دەيانھىنا سەرنج بدرىن. بەتايبەتتىش ئەوانەي ھەر بۇ ئەوۋە نەھاتبوون تىكەل بە بىنەرانى قومارەكان بىن، بەلكوو تا خۇيان بدەنە پال جەماۋەرەكەيش. بە ھەرچال، ئەمانەي كە

دهیلیم، تهنیا بؤ سووکرردنی باری ویژدانی خۆمه، بهلام دهبیئت ئەمەیش بلیم، که بهم دواییبانه ههست به قیزهونییهکی فره دهکهه، بهوهی کردهوه و بیروپراکانم رکیفی پیوهره رهوشتییهکان ببیئت! چونکه ئیستا به ئاراستهیهکی تردا براوم. ئەم خهلهکه نزمهیش بهراستی به شیوهیهکی پۆخل، قومار دهکهه. به دووریشی نازانم، لیسه دزییهکی ئاسایی فرهیش له دهوروبهری میزی قومارهکه بکریت. ئەوانهی چاودیری ئەو برهپارانه دهکهه که بؤ قومارهکه دادهنرین و کرۆپییان پی دهوتریت، کاریکی پرووکیتهه دهکهه. ئای، چون دزیکن! زۆربهی ئەمانه فرهههسن! ئەمانه من لهه بارهیهوه دهیلیم، وهنهبیئت بمهویت به رۆلیتهکهدهه لهلهدهم، بهلکوو تهنیا خۆم لهگهه بارودۆخهکهدهه دهگونجینم، تاکوو منیش ری دیهااتووی خۆم بدۆزمهوه. بؤ نمونه، ئەوه سهرنجی راکیشام، که لهناکاو دهستیک بؤ سهه میزی قومارهکه دریژ دهبیئت و ههموو ئەوهی تو بردووتهوه، کو دیهکاتهوه، که ئەمەیش شهپرکردن و قیژهقیژ و هاوارکردنی بهدوای خۆیدا دههینا. گرهوی ئەوهیشم لهگهه دهکردیت، که نهتهوانی بیسهلمینیت تو پاره کوکراوهکهت بردووتهوه! ئەم گالتهجارپیه، بهلای منهوه، مهتهلیکی ههلههاتوو بوو! بهلام به جوړیک له جوړهکان ئەوه فیهر بووم، که مرۆف گرهو لهسهه ژمارهکان دهکات، ئیدی تاک بن یان جووت. ههروهها گرهو لهسهه رهنگهکانیش دهکات.

بریارم دا ئەو ئیوارهیه سهه رکیشی به ۱۰۰ فلۆرینی پاولین ئەلکسه ندرۆفناوه بکهه، بهلام بهوهیش بیزار بووم، که قومارهکه بؤ خۆم نهکهه و بؤ کهسیکی تری بکهه. ئەمه ههستیکی خهماویی سهخت بوو تا ئەوپهڕی سهختی. ئاواتهخوازی ئەوهیش بووم، که ههرچی زووتره، کو تا بیئت. به دریژایی کاتی قومارهکه، وا ههستم دهکرد به قومارکردنم بؤ خاتوو پاولین، بهختی خۆم دادهرووخینم. ئاخۆ ئەوه مهحاله کهسیک سههه بهسهه میزی قوماریکدا شوڕ بکاتهوه و پهتای بروابوون به خورافات، ههه زوو دزهه نهکردبیته دهروونیهوه؟

بؤ ئەوهی دهست پی بکهه، پینج فریدریکم* دهه هینا،

* پینج فریدریک: پارچهپارهیهکی نهختینهه ئەلمانی سهههدهمی خوی بووه و بهرامبهه به ۱۰-۱۱ تالیهر فلۆرین بووه.

که ده يکرده ۵۰ فلورين. خسته سهر ژماره يه کی جوت. روليت خولايه وه و به سهر ژماره ۱۳ه وه، گيرسايه وه. که وا بوو، من دؤرام. ئازاريکی فرهم چه شت. جا بؤ ئه وهی له م کيشه يه رزگارم ببیت و زوو بؤی دهر بچم، پينچ فریدريکی ترم خسته سهر رهنگی سوور. سووره که براوه بوو! ئه مجا ههر ده فریدريکه کهم له سهر سووره که هيشته وه... ديسان ئه و سووره براوه بوو. ئه م جار هيش هموو بره کهم له سهر سووره که هيشته وه و بؤ جاری سييه م، سووره که براوه بوو! ۴۰ فریدريکم هه لگرت ه وه و ۲۰ فریدريکیم خسته سهر ۱۲ ژماره که ی ناوه راست، بی ئه وهی بزائم ئه و ژمارانه سووده کانين چهنده؟ دواتر ۳ هينده ی ئه و بره پارهيان پی دام. له ناکاو ۱۰ فریدريکه کهم بووه ۸۰. ئه وکات ههستيکی نامؤم لا دروست بوو و بهرگه يم نه گرت و چومه دهره وه. واهات به خه يالمدا، که ئه گهر قوماره کهم بؤ خؤم بکردايه، بردنه وه کهم به م شيويه نه ده بوو! له گه ل ئه وه يشدا، ۸۰ فریدريکم خسته سهر يه کيک له ژماره جووته کان و ژماره ۴ براوه بوو. ئه وه بوو ۸۰ فریدريکی تريان خسته سهر بره پاره دانراوه کهم. ههر ۱۶۰ فریدريکه کهم له گيرفان نا و رويشتم و دهستم کرده گه ران به دواي پاولين ئه لکسه ندرؤقنادا.

هه مووان له نيو باخه که دا پياسه يان ده کرد و تا ئيواره ی ئه و رؤژه ئه وم نه بينييه وه. ئه م جار هيان فهره نسييه که له سهر خوانی ئيواره که مان نه بوو و ژهنه رال ئازاديی خوی وهر گرتبوو. به ئهرکی خوی زانی ئاگادارم بکاته وه له وهی ئیدی له سهر ميژي قومار من نه بينيت. چونکه دؤراویي من له قوماردا، به لای ئه وه وه داکشانی ناو و ناوبانگی ئه و بوو. به دهنگی گريش پیي وتم، "ئه گهر فره يش به قومار ببه يته وه، ديسان بؤ نيو و نيوبانگی من ههر خراپه. بيگومان من بؤم نييه کرده وه کانی تو رکيف بکه م، به لام ده بيت خوت بگه يته ئه وهی..."

ههر وه کوو پیي راهاتبوو، هيشتا قسه کانی کوتا نه کردبوو، که جيی هيشتين. منيش به شيوازيکی وشک، تيم گه ياند، که من پارهيه کی فره که مم هه يه و ئه گهر قوماريش بکه م، بريکی هينده مه زن نادؤرپينم، که زور به دهره وه بيت. که چومه سهره وه بؤ ژووره که ی خؤم بؤم ره خسا و دهستي به پاره براوه کهم بؤ پاولين دريژ کرد و پيم وت که جاريکی

دی یاری قوماری بۆ ناکه م. ئەویش به دله راوکیوه لئی پرسیم، "بۆ؟" به سه رسامییه وه لیم روانی و وه لامم دایه وه، "چونکه ئەو کاره بیزارم دهکات و دهمه ویت هه میسه یاری بۆ خۆم بکه م." پاولینیش هه لی دایه، "که وا بوو، تا ئیستایش هه ر پیت وایه قوماری رۆلێت ته نیا فریاد په سی تویه! هه ر ئەویش رزگار که ری تویه.

ئهمه ی به لاقرتیوه پی وتم. منیش زۆر به جیددییه وه وه لامم دایه وه، که ئەوه ی ئەو ده لیت، راسته. به لام ئەوه ی که هه ر دیت براوه بم، من بۆ خۆم له و بر وایه دام. با ئەمه یشم پیکه نینه ی پیت. ته نیا ئەوه م ده ویت، که کۆلم لی بده ن. هه رچه ند پاولین ئەلکسه ندرۆقنا زۆری ته قه لالا دا که پاره براوه که م له گه ل به ش بکات و دهستی به ٨٠ فریدریکه وه بۆ درێژ کردم، تا لئی وه ر بگرم و له مه ودوا قومار بۆ ئەو بکه م. به لام من ئەوه م په ت کرده وه. پیداکریی ئەوه یشم کرد، که له بهر ئەوه نییه نامه ویت قومار بۆ ئەو بکه م، به لکوو له بهر ئەوه یه، که له و بر وایه دام زۆربه ی جار هکان دۆراو ده بم.

ئەویش که فره به ئاگا نه بوو له خۆی، وتی، "له گه ل هه موو ئەوانه یشدا که ده لیت، منیش له قوماری رۆلێت به ولاره، ئومیدیکی ترم نه ماوه. له بهر ئەوه، له سه رته له سه ر یاریکردن سه رومر بیت و قازانج به نیوه یی. بیگومان به قسه م ده که ییت! تیگه یشتیت؟"

ئهمه ی وت و منی جی هیشت و گوئی بۆ بیانوه کانم شل نه کرد.

بخش سیم

له گەل ھەموو ئەوانەشیدا، بە درێژایی دوینی، بۆ جارێکیش
 لەبارەى قوماکردنەووە نەیدواندم! خۆیشی لەووە دەبوارد، کە
 پرووم تى بکات و بمدوینیت. شیوازی ھەلسوکەوتیشی لەگەلم
 نەگۆریبوو. خو گەر پرووبەروویشی ببوومایەووە، ئەوا بە
 ھیمنى و بریک بیزاریشەووە پیشوازی لى دەکردم.
 ھەرچۆنیک بیت، خۆبەدوورگرتیشی لە من نەدەشاردەووە.
 ئەمەیشی فرە بەروونی پیوہ دیار بوو. بەلام ئەوەیشی لى
 نەدەشاردەووە، کە پیوئىستى بە منە. ئەو بە ھەر ھۆیەکەووە
 بیت، کە من بوخۆم نازانم! من لە خوئى دوور ناخاتەووە.
 چەند پەيوەندییەکی نامۆ لەنیوانماندا پەرەى سەندووە و
 کە بوخۆیشم فرە بەسەختى لە زۆریکیان دەگەم! ئەمەش
 بە بەراورد بەو وشكى و ناجۆرى و لەخۆرازیبوونەى
 بۆ پیشوازی خەلکى تر، دەیکرد. ئەوەیشی باش بۆ دەر
 کەوتبوو، کە سەرکیشانە خویشم دەویست و شیت و ھارى
 بووم. تەنانەت مۆلەتى بۆ دەرەخساندم، کە خوئەویستى
 خۆمى بۆ دەر بېرم. جا چى لەمە باشتر بوو، بۆ ئەوہى
 لاقرتیم پى بکات؟ باشترین کاریکیش بۆ ئەوہ، رپپیدانى بوو
 بە من، تا بە ئارەزووى خۆم و بى سلکردنەووە و بەر بەست،
 خوئەویستى خۆمى بۆ دەر بېرم. ھەر وەکوو ئەوہى
 بیەویت تیم بگەيەنیت و بلیت، ھیندە خوئشحال نیم بە سۆز
 و خوئەویستىیەکەت، تا بايەخ بە قسەکانت بدەم. یان بەو
 خوئەویستى و سۆزەى بۆم دەر دەبیریت.
 جارەن قسەى لەبارەى کارەکانیەووە بۆ دەکردم. بەلام
 رۆژیک لە رۆژان دلسۆز و راستگو نەبوو لەگەلمدا. لە کاتى

لاقرتییکردنمدا شارهزایانه دهدوا و کاری بۆ دهکرد. وای دابنی ئەو لهوه بهئاگا بوو من له باری له بارودۆخهکانی ژیانى بهئاگا بووم. گهر گریمانی ئەوهی ببووايه من مایهی مهترسیم بۆی، لهخۆوه بریک شتی دههینا و بۆی دهگیرامهوه، بهو ئامانجهی منی پی بکاته کۆیله و خزمهتکاری خۆی! ئەوهیشی که فره پئویست نهبووايه، پیی نهدهوتم. مهگهر بۆ جیبهجیکردنی کاریکی خۆی و پئویست بووايه، شتهکهی بۆ باس بکردمایه. پووداوهکانی له بیئاگایی مندا دههیشتهوه. لهوهیش گهیشتبوو ئازارهکانی وا دهکهوئتهوه، که دهبیئت منیش ئازار بدات.

لینهبرا ئاسووده م بکات و راستگۆیانه وهکوو هاوپی خۆی دلنیام بکاتهوه. لهگهلا ئەوهیشدا، دهمیینی ههنديک جار بریک کاری گرنگ و وردهکار و مهترسیدارم پی دهسپیریت. بۆیه ناچار دهبوو راستگۆ بیئت بهرامبهرم. بهلام ئاخو وا دهکهوتهوه، که به سۆز و خۆشهویستییهکه م خۆشحال بیئت؟ یان بایهخی به بهخه مبوونهکهی من دهدا بۆ ئەو مهترسییانهی خۆی بۆی باس دهکردم؟ یان بهو دلەراوکییانهی به هۆی خه مەکانی خۆیهوه تووشی منی دهکرد، که زۆر جار ان قورسایي و گرانییهکهی دوو هینده و سی هیندهی خۆی لهسهر من دهکهوت!

ئەوه سی ههفته بوو ههستم کردبوو ههز به یاریی قوماری پۆلیت دهکات. تهنانهت داوای ئەوهیشی لی کردم، من قومارهکهی بۆ بکه م. چونکه بۆ ئەو جوان نهبوو ئەو یاریی قوماره بکات. به قسهکانیدا بۆم دهر کهوت، شتیکی گرنگ بیروهۆشی سهرقال کردووه، که تهنیا و تهنیا ههز به یارییهکه ناکات و بهس. تهنیا مه بهستیشی پاره نییه و بهس، گومانی تیدا نییه، بارودۆخیک هاتووته پيشهوه بۆی، که منیش دهتوانم بیخهملینم. بهلام تا ههنوکهیش لیم پوون نییه. ئەوهیش پوونه که ئەو بارودۆخی بهکۆیلهکردن و رسواکردنهم، وهکوو زۆر جارانی پیشوو، ئەوهی بۆ رهخساندبووم که بی پووپیچانهوه و پیچوپهنا پرسیاری لی بکه م. مادام بوومهته کۆیلهی ئەو و بوونیکم له بیروهۆشی ئەودا نییه، ناکرئ ئەویش لای خۆیهوه، کاتیک من له کاتی دواندنیدا سنوورهکانی رهوشتم دهبهزاند، ئەویش ههست به سووکایهتی بکات. لهگهلا ئەوانهیشدا، ههرچه ندریشی

دهدا ھەر جورھ پرسيارىك، كه بھوئيت، لىنى بكم، بهلام
وهلامى نھدھدايهوه، بهلكوو بريك جار، ھەر بايهخيشى به
پرسيارهكانم نھدھدا. ئىدى پھيوھنديى نيوانمان ئا بهم شيوهيه
بوو.

دوئىنى فرھ لهبارھى برووسكهيهكهوه دوان، كه چوار رۆژ
لھموبھر نيردرابوو بۆ بيترزبۆرگ و تا ئىستا وهلامهكهى
نھهاتووهتھوه. بهروونى شپرزھى و سھرقالى به ژھنھرايشهوه
ديار بوو. ھھمان شپرزھىيىش به فھرھنسييهكهوه ديار بوو.
دوئى خوانى ئىوارھىش و بۆ ماوهيهكى فرھىش، ھھردووکیان
گفتوگوئىان بوو و ديار بوو قسھكانيشيان جيددییھتى پئوه
ديار بوو. فھرھنسييهكه بارودۆخىكى لووتبھرزى وای
دروست دھکرد، كه به ژىرىي كھسدا نھدھهات و ئھم پھندھى
بھسھردا، دھسھپئت، ”تۆ بانگھىشتى خوانى خۆتى دھكھيت و
ئھو پئيهكانى له شوئىنى دھستھكانى دادھنئت!“

تھنھنھت لھبھرامبھر پاولينيشدا، وشك و زمانزبر بوو.
دھبئت ئھوھىش بلئيم، كه بھشدارىي سھيرانھكانى باخى
نيو گازينۆكهى دھکرد و ئھو پياسانھى بھسواری بھرھو
دھوروبھرى شار دھچوون. دھمىك بوو بھئاگا بووم لھو
بارودۆخھى وای كردبوو ئھو فھرھنسييه پھيوھنديى لھگھل
ژھنھرالدا ھھبئت.

ئھوان نيازىان بوو پئيكھوه كارگھيھك لھ روسيا دابنئىن، كه
نازانم ئاخۆ تاكوو ئىستايىش لھو بارھيهوه قسھ دھكھن، يان
ئھو پړۆژھيهيان پتشتگوئى خستووه؟ ئھوھىشى لھسھر بئت،
كه منىش واژۆى پھيماننامھ و بھشئك لھ نھئىيى بھمالھى
ھھردووکیانم كردووه.

پارسال فھرھنسييهكه ژھنھرالى لھ كئيشھيھك ھئىنابووه
دھرھوه و رزگارى كردبوو، بھوھى ۳۰۰ رۆبلى بھقھرز دابووه
ژھنھرال و ئھوھىش بھو پارھيه بړى ئھو قھرزھى دابووهوه،
كه قھرزارى تاج بوو، ئھو دھمھى كاركھنارىي لھ پئنگھكھى
كرد. ئىستا ژھنھرال كھوتووهتھ چنگى فھرھنسييهكهوه، بهلام
ئھوھ خاتوون بوو رۆلى بھنھرھتى لھو ھھموو گالته جارپيھدا
دھگئرا. لئيشم روونھ، كه من لھم بۆچوونھمدا بھھلھدا

* خۆيشمان دھلئىن، بھخۆوه نھديو دھمقالىي دھوئى... لھ سھرخۆش
گھپئى، ئھو خۆى دھكھوئى. (پيرھمئرد)

نه چووم.

که وا بوو، مادموزیل بلانش کئییه؟ لای ئیمه ده لین
 فهره نسییه کی پایه داره و سه فهره کانی له گهل دایکیدایه و
 سامانیکی فرهی هه یه. دهیشلین گوا یا به خزمایه تییش به
 مریکیز ده گاته وه. ده شگیزنه وه، په یوه ندییه کانی مادموزیل
 بلانش به مریکیزه وه، تائه و ده مهی منیش سه فرهی پاريسم
 کرد، قه شهنگ و له بره ودا بوو، به لام ئیستا هاوریه تی
 و خزمایه تییان زور له خزمایه تییش گه رموگورتره. رهنگه
 بارودوخی ئیستای ئیمه وا ناله بار بیت، که وایان لی بکات
 ته نیا وا پیشان بدهن، که خزمن و بایه خ به یه کتر ده دن.
 دوینی سهرنجی ئه وه م دا، که چون به ریز ئاستلی
 سهرنجی مادموزیل بلانش و دایکی ده دا. پیم وایه هر به
 ناسین هه ردوکیان ده ناسیت. ته نانهت پییشم وا بوو ئه م
 فهره نسییه ی هاوریمان، زووتر به به ریز ئاستلیش گه یشتووه
 و ناسیاوی کونیان هه بووه. هه رچونیک بیت، به ریز ئاستلی
 هینده شهرمن و که مدووه، که پشتی پی نابه ستریت. هه ر
 وه کوو ئه و په رۆ پوخله ی لی هاتووه، که شتومه کی مالی
 پی خاوین ده کریته وه. فهره نسییه که یش نه فره به بایه خه وه
 چون و چاکی له گهل ده کرد و نه هینده بایه خیشی پی ده دا؛
 به واتایه کی دی، لی نه ده سه له مییه وه. ئه وه شتیک بوو، منیش
 پیم زانیبوو. به لام مادموزیل بلانش بوچی خو ی له مه گیل
 ده کرد؟ به تاییه تییش کاتیک مریکیز له ده می ده ر چوو -
 بیرم نه ماوه له کام بونه دا بوو - و وتی، که به ریز ئاستلی
 فره ده وله مهنده و سامانه که ی بیسنووره! هه ر له و ساته دا
 ده بوو مادموزیل بلانش له به ریز ئاستلی بروانیت! ژهنه رال
 له دلله راوکه دا بوو. بیگومان هه ست به وه ده که یت، که هانتی
 برووسکه یه ک له مؤسکووه تییدا مردنی پووره ی خوشکی
 باوکه رابگه یه نریت، چ مه ترسییه کی ده بیت! هه رچه ند لیم
 پوون بوو که پاولین به ویستی خو ی، خو ی به دوور ده گرت
 له گفتوگو له گهل مندا. خو ی وا ده ر ده خست گو ی به هیچ
 نادات و خه مسارد خو ی پیشان ده دات. منیش لای خو مه وه
 وام دانابوو، که له ناکاو دیت بو لام، به پیچه وانه یشه وه،
 دوینی و ئه مرۆ هه موو سهرنجی خو م ئاراسته ی مادموزیل
 بلانش کردبوو. ئه و ژهنه راله یش فره داماو! بیگومان هه ر
 به ونبوون ون بووه. ئه و په رۆشییه کی ئه وتوی نه بوو و

تەمەنیشى پەنجاوپىنج سالىك دەبوو، كە ئەمەيش بوخۇي بەلايەك بوو بۇي. سەربارى ئەوەيش، بيوھپياوييەكەي و منالەكانى و ئەو ويرانىيەي ئەوي تى كەوتبوو و قەرزەكانى سەرى، دواترىش ئەو ئافرەتەي بىر و ژىرىي داگىر كردبوو، ھەموويان كىشە بوون بۇي.

مادمۆزىل لەگەل ئەوەيشدا كە قەشەنگ بوو، بەلام نازانم خوينەر لىم تىدەگات، گەر بلىم روخسارى لەو رووانە بوو، كە ترسى لە دلدا دەبزوواندا! بە لايەنى كەمەوہ خۆم يەكىك بووم لەوانەي ھەمىشە لەو جۆرە ئافرەتەنە دەترسام! ئەو ئافرەتە تەمەنى بيستوپىنج سالىك دەبوو، بارىكەلەيەكى كەلەگەتى ناوشانجوان بوو. سنگ و مەمك و گەردن پىر و پىستىكى برۆنزى و پرچرەشىكى ئەبەنووسى چىرى بوو و بە ھىندەي دوو كەللەسەر قزى پىوہ بوو. چاوەكانى رەش و سپىنەكەي شىنباو بوو و بویرانە دەيروانى. لەشولارىشى رىك و بۇنىكى مسكئاساي لى دەھات. دەولەمەندىكى دەستبلاو بوو و زۆر باش دەيزانى بەرگەكانى بەرى خۇي ھەلبىژىرىت. دوو پووز و قۆل و مەچەكىشى فرە جوان بوون. دەنگى خۆش و ئاوازدار بوو. جارى وا بوو لە قاقاي دەدا و ھەموو ددانەكانى دەر دەكەوتن، بەلام فرە كپ و كەمدوو بوو و بىدەنگىيەكى پۆخلانەيشى بوو، لايەنى كەم لە بەردەم پاولىن و ماری فيليپۆفنادا. دەنگۆيەكىش بلاو بوو، كە گوايا ماری فيليپۆفنا بە نيازى گەرانەوہيە بۆ روسيا. پىم وايە مادمۆزىل ئاستىكى باشى رۆشنىيرىي نىيە. تەنانەت كەمىك گىلىش دەر دەكەويت! بەلام لەگەل ئەمانەيشدا، فيلبازىكى گوماناوى و سرک بوو. پىيشم وايە، ژيانى لە سەرەرۆيى و ھەلەشەيى بەتال نەبووہ! فرەيش رىي تىدەچىت كە خزمایەتتى لەگەل مریكىز ھەر نەبوويىت. رەنگە دايكەكەيشى، دايكى راستەقىنەي خۇي نەبىت! بەلام لەوہ دەچىت خۇي و دايكى ھەر لەو بەرلىنە بووبن، كە ئەوانم لى بينىبوو و پەيوەندىي باشم لەگەلياندا بوو. بەلام بۆ مریكىز، تا ئىستايش بەگومانم لەوہي كە مریكىز بىت. بەلام بەوہي سەر بە چىنى بالا و پەرەگرتووى كۆمەلگە بىت، ئىدى كۆمەلگەي خۆمان بىت، لە مۆسكۆيان ئەلمانيا. ئەمەيان جىي گومان نىيە! نازانم ئەو لە فەرەنسا چىي ھەبووہ! دەيانوت گوايا لەوئى كۆشكىكى بووہ. گەيشتبووہ ئەوہي ئەو لەوئىنەبوونەي من و بۆ ماوہي

پازده پوژ، ئاویکی فره به ژیر پردهکاندا رویشتووه، به لام بهوردی نازانم، ئاخو ژهنه رال و مادموزیل بلانش به هوی قسهکانیانه وه نهینییهکانیان که وتوووته روو، یان نا؟

هرچونیک بیت، هه موو شتیک به بارودوخی خومانه وه به ستراوته وه. واتا به بری ئه و پارهیه وهی که ژهنه رال ده توانیت به روویاندا بریقوباقی پی بکات. خو ئه گهر لئی روون بیت، نه نی هیشتا زیندووه. گومانم نییه که وا مادموزیل هه ر زوو خوئی ون دهکات و له و ناوه نامینیت. هه ست به خو م ناکه م که چهند سهیر و پیکه نینهینه، مرؤف هینده زه مکه ر و خراب بیت. ئه مه وام لی دهکات بیژم له خو م بیته وه. ئای که دلخوش ده بم، کاتیک له مانه و گو به ندهکانیان دوور ده که ومه وه، به لام ئاخو ده توانم له پاولینیش خو م به دوور بگرم؟ ده توانم به ده وریدا نه خولیمه وه و له ده وری نه گه ریم؟ هه رچهند ئه وه راسته چاودیریکردنی خه لکی ناشیرینه، به لام من گوئی پی ناده م و چاودیری پاولین هه ر ده که م.

دوینی و ئه مرؤیش هه ل سوکه وتی به ریز ئاستلیشیم به لاوه نامو بوو، به لی بروام به وه هینابوو، که ئه ویش پاولینی خوش ده ویت. ئه و که سیکی رووخوش و نیان بوو و سه رنجه کانی زور جارن سه رنجی که سیکی عاشقانه بوو. به که سیکی فره شه رمنیش ناسرابوو و وه کوو نه خو شی، ئه و سیفته تی شه رمنیه ی پیوه دیار بوو. پییشی باش بوو به زه ویدا بچیته خواره وه و خوئی به وشه یه کیش دهر نه خات و ئاشکرا بییت! زور جارن به ریز ئاستلیمان له کاتی پیاسه و سهیراندا ده بیینی و له شوینی خوئی ده هاته دهره وه و زوری هه ز به تیکه لبوون بوو به ئیمه. خواخوای ئه وه ی بوو، که فه رمووی لای خو مانی لی بکه ین، ئیدی شوینی هه وانه وه بیت یان گازینو، یان هۆلی تیپیکی میوزیک، یان به رده م هه وز و فواره یه ک. خو گهر به ده میشیه وه نه چووینایه، له نزیکمانه وه لئی داده نیشته. ئیمه له باخیکدا بووینایه یان له دارستانیکدا بووینایه، یان له کتوه کانی شانگنیرگ، هینده به س بوو چاویک بگیرین به ده وروبهری خو ماندا و به ریز ئاستلیمان له نزیک ریگه که وه، یان له نیو ده غلیکدا ده بیینی! پی م وا بیت هه میشه له هه ل ده گه را تا قسه مان له گه ل بکات، به تایبه تی له گه ل من.

ئهم به یانییه یه کمان بیینی و پیکه وه قسه مان کرد، هه ندی

جاريش چەند قسەيەكى پچرپچرى دەکرد. بەر لە وتنى بەيانىباشيش، ھاواری لە من کرد، "ئاي...! كچه بلانش! ئافره تگەليكى فرەى وەكوو كچه بلانشم بينى!"

ئەمەى وت و بەوردى لىنى روانيم. نازانم ويستى بەو قسانەى چيم تىگەيەنيت؟ ئەو كاتەى لىم پرسى، "دەتەويت چى بليت؟"

ئەو وىش سەريكى فيلبازانەى بادا و وتى، "ئاوا! ئاخۆ كچه پاولين گولى خۆش دەويت و حەزى لىيەتى؟" منيش وتم، "نازانم!"

ئەو وىش بەسەرسوورمانەو ھاواری کرد، "چۆن نازانيت؟ تەنانەت ئەو وىش دەربارەى ئەو كچه نازانيت؟"

منيش ھەلم داىە و ئەمەم بەپىكەننەو پى وت، "نەخىر، نەخىر! ئەو نازانم و ھەرگىز گويشم پى نەداوہ."

ئەو وىش وتى، "ئەمە بىرۆكەيەكى لا دروست كردم." ئەمەى وت و سەرى سلاوى بۆ نەوى كردم و پويشت بە رپى خويەوہ. بە ھەر حال، بەختەوہرى بە روخساريەوہ ديار بوو. ھەردوو كيشمان ئەمانەمان بە زمانى فەرەنسى دەوت.

بکشی چوارم

رۆژىكى پىكەننېھىنى ھىچ بوو. ئىستائىش كاترۇمىر ۱۱ى
 ئىۋارەيە. مەنىش لە ژوورە بچوۋكەكەى خۇمدام و خەرىكى
 كۆكردنەۋەى بىرەۋەرىيەكانم. شتەكانى ئەم بەيانىيەيش و
 دەستى پى كىرد، دەبوو من بچم بۇ قومارخانەكە و يارىي
 رۆلەيت بۇ پاولىن ئەلكسەندروۋقنا بكام. ۶۰۰ فرىدركەكەيشم بە
 دوو مەرج لى ۋەر گرتبوو. يەكەمىان، پەسەندىي ئەۋەم نەكرد
 گەر براۋە بووم قازانچ بەنىۋەىي بىت و ھىچ برەپارەيەك بۇ
 خۇم ھەلناگرم؛ دوۋەم، دەبىت پاولىن ئىۋارە پىم بلىت، كە
 بۇچى ھىندە پىۋىستىي بە پارە براۋەكەيە؟ ئەو برەپارەيەيش
 چەندە، كە خوازىارە بۇى بىرئىتەۋە؟

نەمدەتۋانى ۋاى دابنىم، تەنىا مەبەستىەتى بەۋ قومارە
 پارە بباتەۋە. بەروۋنى پىۋەى دىار بوو، كە فرە پىۋىستى
 بە پارە بوو. بەلام نەمدەزانى بۇ چىي بوو؟ دۋاى ئەۋەى
 پەيمانى پىم دا كە بۇم روون بكاتەۋە، مەنىش رۆيشتم.
 خەلكەكە بە جۆرىك جەنجالىيان لەنىۋ ھۆلى قومارەكەدا
 دروست كىردبوو، كە يەكتىريان دەشىلا. ئاخۇ ئەمەيش پۇخلى
 و دىرەندەيىي خەلكى نىۋ ھۆلەكە نىيە؟ ھەرچونىك بىت، زور
 بەزەحمەت دىرم بە خەلكەكە دا و خۇم نىزىك كىردەۋە. بە
 شەرمىكەۋە يارى دەستى پى كىرد. سەركىشى بە دوو لىرە،
 يان سى لىرە فرەترەۋە ناكەم. لەۋ ماۋەيەيشدا تەنىا چاۋدىرى
 دەكەم و سەرنج دەدەم. پىيشم ۋا بوو كە ئەۋەيش بەھايەكى
 ئەۋتۋى نەبوو. ئەۋ كارە ھىندەيش مەترسىدار نىيە، ۋەكوو
 ئەۋەى زۆرىك لە يارىكەران بانگەشەى بۇ دەكەن. ئەۋان
 لەۋى دانىشتوون و كاغەزىكى پىر لە ژمارەيان بە دەستەۋەيە.

ئەوان لیدانەکانی یارییەکه دەنوسن و گریمانەکانیان تۆمار دەکەن. دوایین کردەى ژمیرەییى بۆ دەکەن، ئەمجا گرەووەکه دەکەن، کهچی هەر دۆراویش دەبن و وەکوو ئەوانی تریان لى بەسەر دیت، که خۆیان بەو نووسین و ژمارەى فرەى قومارەکه و گریمانەکانەو ماندوو نەکردوو. لەبەرەمبەرەدا ئەنجامیکم وەدەست کەوت و رەنگە راستیش بیت، ئەویش ئەوہیە، که بەختی بردنەوہیش رکیفی ریکخەرێک دەبیت، ئەگەر یاسایش نەبیت، بیگومان ئەمەیش لەخۆیدا شتیکی نامۆیە! بۆ نموونە، ریک دەکەویت که بەدوای ۱۲ ژمارەى نیوەنددا، ۱۲ ژمارەى کوتای رۆلێتەکه دەر بچیت! بۆیە پێدەچیت دوو جارەن ئەمە دووبارە ببیتەو. لەیەکەم جاردا قومارەکه ۱۲ ژمارەى دواوہ براوہ دەبیت، ئەمجا بردنەوہکه دەگویتێتەوہ بۆ ۱۲ ژمارەى یەکەم، که ئەویش کوتا بوو، دەگەریتەوہ بۆ ۱۲ ژمارەى ناوہند، سى یان چوار جارەن و بەدوای یەکدا لە ژمارە ناوہندەکان بۆی دەر دەچیت. ئەمجا لە ۱۲ ژمارەکەى دواوہ، سەرلەنوێ بۆی دەر دەچیت. دواى دوو فرەى قومارەکه، دەگەریتەوہ کۆمەلە ژمارەى یەکەم، که تەنیا یەک جار دەر دەچیت، ئەمجا بەدوایدا کۆمەلە ژمارەى ناوہند، سى جارەن دەبیاتەوہ، ئەمەیش سەعات و نیویک یان دوو سەعات دەخایەنى. یەک... سى... دوو. دیسان یەک... سى... دوو. شتیکی فرە سەروسەمەرەیه! لەیەکیک لەرەش و سوورەکهو، بى هیچ یاساوپرسایەک! لەهەرساتیکدا رەنگەکان، یان دوو جار بەدوای یەکدا براوہ دەبن، یان سى جارەن. جا هەر که کات بووہ ئیوارە، دەبینیت سوورەکه بۆی دەر دەچیت، که ریک دەکەویت ۲۲ جار بەدوای یەکدا بۆی دەر دەچیت، ماوہیەک بەو شیوہیە سەرۆمپ دەبیت. رەنگە بە دریزاییى رۆژەکه بەو شیوہیە بیت. من قەرزاربارى بەرپرز ئاستلیم، چونکە زۆریک لەم سەرنج و رۆونکردنەوانەم لەو وەرگرتووہ و ئەو پیاوہ بى ئەوہى قوماریش بکات، بۆ ماوہیەکی فرە بەدیار میزی ئەو قومارەوہ بووہ!

با بگەرینەوہ بۆ ئەوہى که بەسەر خۆم هاتووہ. منیش لە ماوہیەکی فرە کەمدا، تا دواقروشى پارەکەم دۆراندا! لە دەستکردنەکەم بە قوماردا، ۲۰ فریدریکم خستە سەر ژمارەیهکی جووت و براوہ بووم. جارى دووہمیش بە هەمان شیوہ پارەکه و قازانجەکەیم دانایەوہ و براوہیش بوومەوہ.

دووسى جار بهو شيوهيه بوو، گهر بههلهدا نهچووبم، له ماوهى ۵ خولهكيكدا، ۴۰۰ فريدريكيكم پى بوو. دهبوو ههر ئهو ساته ئهو شويتهم جي بهيشتايه، بهلام ههستيكي نامو زهوتى كردم و بهگژ چاره نووسى خومدا چوممه وه و له لچولتوييم دا و زمانم، بستيك لى دهر كيشا! سهركيشيم به زورتريين بره پاره وه كرد، كه ۴۰۰۰ فلورين بوو و دوراندم! سهرم گهرم بوو و ههرچى پارهيه كم پى مابوو، دهرم هينا و خسته سهه هه مان ئهو شويتهى بره پاره كهى پيشووم له سهري دوراندبوو، ئه ويشم دوراند! ههر وهكوو كاره با لى دابم، ميشك له سهرمدا نه مابوو و چوممه دهره وه. ههرچه ندم كرد، بروام به خوم نه كرد كه بهو مه رده چووم!

تاكوو كه ميك پيش ئيواره، كه وتته كهى خوم به پاولين رانه گه ياند. كاتى بهر له خورئاو ابونيشم به هاتن و چوون به باخه كه دا به سهه بره. ئيواره يش وهكوو سى رۇژ له مه و پيشم، په شو كابووم. فه رهنسييه كه و، كچه بلانشيش، وهكوو جارانيان نانى ئيواره يان له گهل خواردين. وا ريك كهوت، كه كچه بلانش سهه رله به يانى له گازينو كه بوو و بينبووى چيم به سهه هاتبوو. روانيم به بهه ايدانيكى فره تروه پيم، دهمدوينيت! به لام فه رهنسييه كه، به ههنگاوى خيراتر بو كيشه كه م چوو و بى پيچوپه نا، پرسىي كه ئاخو ئهو پارهييه دوراندوومه، پارهى خوم بووه؟ پيم وا بيت، لاي خويه وه واى دانابوو، پاره كه پارهى پاولين بووه و برنجه كه، پيازىكى تيدايه! منيش بى ئه وهى بوى رابمينيم، وه لامم دايه وه كه برى پاره دوراوه كه هىي خوم بووه. ژه نه رال فره سهري سوور ما و پرسىي كه ئهو بره زورهى پارهييه له كوئى بووه؟ منيش بوم گيپرايه وه، كه يه كه م جار به برى ۱۰ فرديك قومارم كردووه. كاتيک شهش تا هوت جار، برى ئهو پارهييه كه برده وه، ۵۰۰ بو ۶۰۰ هزار فلورينيك بوو، كه چى دواتر، هه موو برى پاره كه به يهك تا دوو فرهى قوماره كه دوراند!

ئهم هه موو قسانه م جيى بروا پيكردن بوو، ههرچه ندم هه موو جاريكيش به دم قسه كردنه وه له پاولينيشم دهروانى، به لام هيچم له روخساريدا بو نه ده خوينا رايه وه. ئه ويش

* كوردان بو هه مان مه بهست وتوويانه، ئهم ماسته موويه كى تيدايه.

نه قسهی پی بریم و نه هیچ. بهو هه لویستهیدا بۆم دهر کهوت، پیویسته له سهر درۆکردنی خۆم سهروم پریم و ئهوه لهوان بشارمهوه، که قومارم به پارهی پاولینهوه کردووه. ههرچییهک ده بیئت، قیریسیا.

به خۆیشم وت، "به لام پاولین له سهریه تی پهیمان کهی ئهوه شهوهی خۆی به جی بیئیت و ئهه به یانییه هه موو شتیکم بۆ بگێریتهوه."

وام بۆ خۆم دانابوو، ژهنه رال ئامۆژگارییهک یا هۆشداریهکم پی بدات، که چی بیدهنگی لی کرد! به لام تیبینی ئهوهیشم کرد، په شوکاوی به روخساریهوه دیار بوو. رهنگه له گهل تهنگوچه له مهکانی خۆیشیدا ئهه خه مهیشی له خۆی بار کرد بیئت، که بهو شیوهیه یه کییک بۆی ده گێریتهوه، که له چاره که سه عاتیکیدا، زۆر به ئاسانی خه رمانیک زیر به سه رکیشیهک ده خاته بهردهم که سیکی ترهوه!

زیاتر لهوه دهچوو، دوینی ئیواره مشتومرێکی توند له نیوان ئهوه و فه ره نسویه که دا پرووی دابیئت و دواي ئهوهی دهرگای ژووریان له سهر خۆیان داخستیئت و، قسه گه لیکی توند و گه رمیان لهو ماوه زۆر دا کرد بیئت. فه ره نسویه که به توره بییهوه له کۆبوونه وه که هات بیته دهره وه، بیگومانیشم بۆ به یانیی رۆژی دواتر، ههر زوو خۆی گه یاندووه تهوه ژهنه رال و مشتومرێکهی دوینی شهوی له گه لدا دریه ژه پی داوه تهوه.

ههر که فه ره نسویه که به دۆراندنه کهی منی زانی، به لاقرتی و که میک نیاز پیسییه وه هۆشداریی پی دام، که پیویسته مرۆف که میک له ژیرییه وه نزیکتر بیئت و بهرچاوپروونی هه بیئت. ئیدی ههر تینه گه ییشتم بۆچی له نیو قسه کانیدا ئهوهی وت، که گویا ههرچه ند روسیه کان، قوماریکی فره ییش ده که ن، که چی ههر فییری نابن و قومار نازانن؟

منیش وتم، "من پیم وایه له بهر خاتری روسه کان و ههر بۆ ئهوانیش قوماری رۆلیت داهینراییت!"

کاتیک فه ره نسویه که م بین قاقای پیکه نینی گالته پیکردنم به گویدا ده دات، ئه ویش له خۆیه وه گه یشته ئهوهی که قسه کهی من راسته! چونکه پیی وا بوو ئهوهی من وتم، له لاقرتیه وه نزیکتره، تا کوو هه لدان به شان و باهووی روسه کاند. بۆیه وای پی باش بوو هاورام بیئت.

ئەمجا لىيى پرسىم، "بۇ ئەم قسەيەت پشت بە چ بەلگەيەك دەبەستىت؟"

مىنىش وتم، "لەسەر ئەو بنەمايەي بۇ يەكەم جار بىرۆكەي سەرمايە خۆي كرد بە تۆمارى كارە چاكەكاندا، بۇ مروۋقە رۆژئاوايىيەكان و بۇ تايبەتمەندىيەكانيان بوو، بگرە بوو خالى سەرەككى تۆمارگەكەيان. روسەكانىش ھەر بەوہوہ نەوہستان ناجۆر بن لە كۆكردنەوہى سەرمايەدا. ئەو سەرمايەيشى دەيانىيت، تەخشانوپەخشانى دەكەن، بى ئەوہى ھەست بەوہ بكەن، كە چى باشە و چى خراپە!

"بە ھەر حال، ئىمەيش پىويستمان بە سەرمايە ھەيە. بۆيە بە تامەزرۆيى و ھەناسەسوارىيەوہ شوين ھۆيەكانى وەدەستخستنى كەوتووين، وەكوو رۆلنيت و شتەكانى تر، تاكوو بتوانين بەبى ماندووبوون و لە ماوہيەكى دوو سەعاتىي كەمدا، سامانىكى فرە كۆ بكەينەوہ، ھەر ئەمەيە ھەلمان دەنى و بۆي شىت و ھار دەبين! كاتىكىش گىلانە قومار دەكەين و بىئاگايانە پەنجەي لەگەل نەرم دەكەين، خراپمان لى بەسەر دى و دەدۆرپين."

فەرەنسىيەكە بەخۇبادانەوہ پشتگىرىي قسەكانى كردم و وتى، "ئەمەي دەيلىيت، شتىك لە راستىي تىدايە."

ژەنەرالىش بە زمانىكى زبر و دەنگىكى بەرزوہ وتى، "بەلام ئەوہى ئەو دەيلىيت، ھەلەيە. شوورەيىيە بۇ تۆكە بەم جۆرە دەدوييت لەبارەي نىشتمانەكەتەوہ."

مىنىش بەم شىوہيە وەلامم دايەوہ، "ببورە... ئىمە ديسانىش نازانين كاميان خراپترە: دەستبلاويى روسەكان؟ يان ئەو شىوۋازى كۆكردنەوہيەي ئەلمانىيەكان، كە بە خۇماندووكردىي رەوشتەكيايەنەوہ دەستى دىنن؟" ژەنەرال بەسەرسامىيەوہ ھاوارى كرد، "ئاي كە بىرۆكەيەكى بىشەرمانەيە!"

فەرەنسىيەكەيش قىژاندى، "بەراستى بىرۆكەكە روسىيە!" مىنىش پىدەكەنيم. زۆرىش تامەزرۆي نقورچگرتن و لاقرتئىيىكردىيانەوہ بووم و وتم، "من ژيانىكى كۆچەرى و دەشتەكى و ژيان لە دەواريكى كەرخىزىدام پى باشترە، لە كۆيلايەتىكردن بۇ ئەلمانەكان...!"

ژەنەرال، دواي ئەوہى توورەبوونى لى دەر كەوت، وتى، "كام پەرستراوييەك و فشارىك؟"

منیش وتم، "ئەو شتۆزەھى كۆكردنەوہ و كەلەكە كەردنى سامانەھى ئەلمانەكان پىئوہى سەرقال دەبن.

"زۆر دەمىك نىيە كە لىرەم، بەلام بەم ماوہ كەمە لەوہ تىگەيشتووم و واى لى كەردووم بەر بەريانە بىر بەكەمەوہ و فىرە سەرپىچى و ھەلگەرەنەوہيشى كەردووم. سوئند دەخۆم كە ئەو شتە چاكانەم ھەر بۆ خۆم ناوئىت، دوئىنى دە فرسەخم بىرئوہ لە شەقامەكانى دەوروبەرى شار. ئەوہى بىنىم، ھەر ئەوہ بوو كە لە كىتئۆكە ئەلمانىيەكاندا دەخوئىننەوہ و ھەموويان پىرن لە رەوشتە جوان و پەسەندىدە و وئىنە جوانەكان.

"لىرە ھەر مالىك فائىرىكى * ھەيە و فرە بەقورسى شەرەف و كارە پەسەندىدەكانى لەخۆ گرتووە. بە جۆرىك، كە مرؤف دەترسى، خۆى لى نزيك بكاتەوہ. من لە بىنىنى ئەو كەسە بەشەرەفانە خۆشىم نايەت، كە خەلكى لىيان دەترسن.

"ھەر باوكى رۆحىيەكىش خىزانىكى ھەيە و ئەندامانى ئەو خىزانە بە دەنگى بەرز كىتئىگەلىك دەخوئىننەوہ، بۆ رۆشنبىر كەردنى خۆيان و بەسەر خانووە چكۆلەكەيشيانەوہ خشەى گەلا و لقەدارەكانى دارەپەش و داربەرەو دەبىستىرئىت و بەدوايدا زەردەپەر و بالندەكانى سەر گوئسەبانەى ئەو خانووە دەبىنرئىت... ئەم دىمەنانەيش كارىگەرىى خۆيان بەسەر كەسەكانەوہ جى دەھىلن... ژەنەرالى بەرئىز توورە مەبە و رىم بدە لەبارەى ئەو شتانەوہ بۆت بدوئىم، كە كار لە دل و دەروون دەكەن. لەبىرمە كە خوالىخۆشبووى باوكىشم كىتئىبى لەم جۆرەى بۆ دەخوئىندىنەوہ. ئىواران و لە باخە بچكۆلە و ژىر دارە زەيزەفونەكاندا، بۆ خۆم و داىكمى دەخوئىندەوہ. كە وا بوو، دەتوانم بىرورپاى جوئىكەرەوہ لەم بوارە بدەم.

"ھەر بنەمالەيەك و باوكى رۆحىيەكى ھەبوو و ئەو باوكە بەرپرسى خواپەرسىتى و رىورەسمى بۆنە ئايىنىيەكانيان بوو. ھەريەكەيان وەكوو گاي نىلە بەسەر كار دەكەن و ماندوو دەبن و وەكوو جوولەكەيش پارە پاشەكەوت دەكەن. واى دادەنىين بابە بىرىك پارەى پاشەكەوت كەردبوو، دەيەوئىت كورە گەرەكەى جى بگرئىتەوہ و كارەكەى باوكى بكات،

* فائىر: لە بنەپەتدا ئەم زاراوہى ئەلمانىيە و بە واتاى باوكى رۆحى دئىت.

فيودور دوستويفسكى

يان زهوييهكهى بهميراتى پى ببهخشيت. جيازىي ئه و كچهى
ئاماده ناكات، كه ههرگيز بهنيازى شووكردن نيبه. بۇ كورپه
پاشه بهرهكهيشيان، خزمه تكارىك دهفرؤشن و بۇ ميراتييهكهى
داده نيتن.

”ئوهى وتم راسته و ههر ئه وهيش رووى دهدا. سه رچاوهى
هه موو ئه مانه يش، دلسؤزى و ده ستبلاو يش بوو تا ئه و پهرى.
ته نانه ت ئه و كورپه پاشه بهره يه يشيان - كه فرؤشتبوويان -
زؤر برواى بهم بؤچوونه بوو. كه وا بؤ خاترى شه ر ه ف و
دلسؤزى، فرؤشتوويانه. كه به راستى ئه مه يش نمونه ي پهندي
بالا بوو، كاتىك به شادىيه وه قوربانى به ره و به قوربانى بو وه كهى
خوى ده چىت، ئىدى چى ده مي نى ته وه؟ ژيانى كورپه گه وره يش
دلخؤشكهره نابىت، كاتىك كچىك هه يه و پر به دل خؤشى
ده وىت، به لام ناتوانىت مارهى بكات، چونكه هيشتا فلؤرينىكى
هينده فره ي كؤ نه كردو وه ته وه، تا ئه وهى بؤ ده سته بهر
بكرىت. ئه وه تا خويان به تانوپؤى په سه نديده يى و دلسؤزىدا
هه لواسيوه و به زه رده خه نه وه به ره و خؤقوربانكردن ده رؤن.
روخسارى كچه يش، به بايه كى سارد سر ده بىت و وشك
هه لىت.

”دوچار و دواى بيست سال، سامان و پارهيان فره
ده بىت فلؤرينه كانيان به دلسؤزى و په سه نديده يى له سه ر
يه ك كه له كه ده بىت. باوكى رؤحى، كورپه گه وره ي چل سالانه
و كچه سيوپىنچ سالانه كه پيرو ز ده كات، ئىدى كچه يش سینه
و مه مكى كه مى پوو كا وه ته وه و لووتى سوور هه لگه را وه ته وه.
باوكيشى به بؤنه ي تيگه يشتنى بارى جهرگه كه يه وه،
به هه ناسه هه لكيشانه وه، بؤى ده گرى. تىده گات وا كورپه
گه وره كه يشى ده بىته باوكى رؤحى و هاكا وتارى ره وشتى و
په سه نديده يى بؤ كه سانى دى خوينده وه!

”ئهم چىرؤكه چه نديباره ده بىته وه. تا ئه و ده مه ي ته مه نى
ده گاته په نجا بؤ شه ست سالىك و كورپه كهى كه باوكى
رؤحىيه، سه رمايه يه كى مه زنى كؤ كردو وه ته وه و ئه و يش
به ميراتى بؤ كورپه كهى خوى جى ده هى لىت. ئىدى دواى پىنچ
وه چه، يان شه ش بارون رؤتشىلدىكى تر، يان بانكى هوب و
هاوبه شه كانى هوب و هاوبه شه كانى: بانكىكه له ئه مستردام.
نازانم... رهنگه شه يتانىك ده ر بچىت! ده ي ئه مه گوشه نيگا و
گرته يه كى مه زنى قه شه نگ نيبه، كه وا يه ك-دوو سه ده له

کاری سهخت و ئارامگرتنی سهرومر و بلیمه تییه کی پرچالاکي و دلسۆزییه کی بیکه موکورتی و وزه یه کی نه براره و بروایه کی توکمه و بهرچا و پروونی دواروژ به دهست دیت؟ ئه مانه له مه زیاتر چییان دهویت؟ خو ئیدی له مه بالاتر و قه شهنگتر له جیهاندا نییه! سهیره کهیش له وه دایه، که سزای تاوانبارانیش دهن. له وانهی که مترین و سادهترین جیاوازییشیان له بهرام بهریاندا هه بیته!

”من لاقرتیکردن به شیوازه روسییه که ی و پاره و سامانکو کردنه وه به قوماری پۆلایت، فره به گیانم خوشه، دلیشم پیی خوش ده بیته. چه زیش به وه ناکه م دوا ی پینج نه وه و وه چه، بیمه هۆب و هاوبه شهکانی! من خۆم پیویستم به پاره یه و بوخۆم خویشم به سهرمایه پیوانه ناکه م. ئه وهیش دهزانم قسه ی شلوق و هه له جوبه له جم کردوه. به لام شتیک نییه، ئه مه بیرو پاره کانمه.“

ژهنه رایش به په شوکاوییه وه وتی، ”نازانم... بلی قسه کانت شتیک له راستیی تیدا بیته؟ به لام شتیک هه یه که تیدا به گومان نیم، ئه وهیش ئه وه یه که تو بریکی و له لووتبه رزیت تیدایه، که بهرگه ناگریته! به تایبه تی ئه وه دهمانه ی بهرت لی ناگریته و به ئاره زووی خو ت دهروانیت.“

ژهنه رال قسه کانی تهواو نه کرد و وه کوو جارانی خو ی هه ر باسیک له گفتوگۆی ئاسایی قوولتر بووایه، له سه ری نه ده رویشته. فره نسبییه کهیش، که ئه بله ق بووبوو، بابه ته که ی ویل کرد. پاولینیش لووتبه رزانه، هه ر وه کوو ئه وه ی هیچی له سه ر ئه وه میزی خوانه نه بیستیته، گوئی به بابه ته که نه دا.

بکشی پینجہم

له جاران نه ده چوو و فرده تر بیری ده کرده وه و سه رقالی
زینده خه ونی خوی بوو. که چی هر له سه ر خوانه که
هه ستاین، داوای لی کردم که میک پیاسه ی له گهل بکم.
دهستی منداله کانمان گرت و به ره و باخ و حوز و فواره که
روشتین.

هینده هه ژا بووم، که فره کیلانه و به خیرایی پرسیارم
لی کرد، "بوچی مریکیز دی جریوی" هاوریمان، فره نسویه
چکوله، ویل دهکات و هاوریه تیی نهک هر ناکات، به لکوو
جاری وایش هه یه بو چند روژیکیش نهک هر نایدوینیت،
به لکوو یهک وشه یشی له گهل نالیت؟"
ئویش به دهنگیکی نامو وه لامی دامه وه، "چونکه ئه و
فهره نسویه چکوله یه که سیکي تووره و زبره."

ههرگیز له وه و پیش لیم نه بیستبوو، که بهم جوړه له باره ی
دی جریوه وه دوابیت! کتوپر بیده نگ بوو، چونکه ترسی
ئوهی بوو، هوی ئه و تووره یی و رقبوونه و دیه ی تیگم.
منیش وتم، "تویش سه رنجی ئه وه ت دا، که ئه مرؤ
بیروپای له گهل بوچوونه کانی ژهنه رالدا یه کی نه ده گرت وه؟"
ئویش به شیوازیکی وشک و تووره وه لامی دامه وه،
"خوت ده زانیت ئه و قهرزیکي فره ی داوه به ژهنه رال، تاله
به رامبه ر ئه وه دا که مولکه کانی رکیفی ره هن نه که ویت. خو
ئه گهر نه نی نه مریت، ئه واهه موو ئه و مولکانه ی ژهنه رال. بو

* مریکیز دی جریو - فره نسویه چکوله: دوستویفسکی لیره دا ئه م
ناتوره یه ی له ئاموزای مادموزیل بلانش ناوه، که ناوی پاله وانی رومانی
مانون لیسکویه و گوایا دوستی مادموزیل بلانش بووه.

ئەو فەرەنسىيە دەپت و دەبنە مولكى خۆى.
 منىش پرسىم، ”جا كە وا بوو، ئەو پراستە كە ھەموو
 شتىكى خۆى ژىر رەھن خستووہ؟“

زووتر ئەمەم بىستبوو. بەلام فرە بروام پىي نەبوو.
 ئەویش وتى، ”بەلى!“

منىش وتم، ”كە وا بوو، خواحافىز لە تۆيش، ئەى
 مادمۆزىل بلانش. ئىدى ئەویش نابىتە ھاوسەرى ژەنەرال.“
 وا بۆى دەچم، تامەزرۆيىي ژەنەرال بۆ كچە بلانش،
 گەشتووہ تە رادەيەك، گەر جىي بەيلىت و پشتى تى بكات،
 خۆى دەكوژىت! خۆشەويستىي ھىندە بەتەوژمىش بۆ كەسانى
 ئەو تەمەنەى ئەو، پرمەترسىيە!

پاولىن ئەلكسەندروڤنا بەبىر بلاويەوہ وتى، ”منىش پىم
 وايە شتىكى خراپى ھەر لى بەسەر دىت.“

ئەمجا ھەر خۆى ھاوارى كرد، ”ئاي ئەمە لە خۆيدا چەندە
 قەشەنگە! چ شتىك لەم كىشەيە زياتر ھەيە بىسەلمىنىت،
 كە رازىبوونى بە ھاوسەرگىرى، تەنيا لەپىناوى سامان
 و پارەكەيدا بووہ؟ ئەوان تەنانەت پەپرەويى رەوشت و
 رىورەسمى كۆمەلايەتپىشيان نەدەكرد! ئەمە شتىكى قەشەنگە!
 دوای ئەوہ، ئەمە چىيە ھىندە پشتيان بەو نەئىيە بەستووہ؟
 جا لەوہ رسوايىتر ھەيە برووسكەيەك لى بدەن و بپرسن
 ئاخۆ نەئى مردووہ؟ ئەو مردووہ؟ ھەر بەراستى مردووہ؟
 ئاخىر پاولىن ئەلكسەندروڤنا، تۆ خۆت بىت چى دەلىت؟“

بەقىزلىبوونەوہوہ قسەكەى پى برىم، ”ئەمانە ھەموو
 قسەگەلىكى ھىچ و بىبايەخن! من پىم سەيرە كە بەم شىوہيە
 دلت پىيان خۆشە! ئاخىر دل بە چى خۆش دەكەيت؟ بەوہى
 پارەكەى منت دۆراندووہ؟“

منىش لىم پرسى، ”باشە تۆ بۆچى ئەو پارەيەت دا بە من،
 تا بەو شىوہيە بىدۆرىنم؟ خۆ من پىم وتىت كە ھەز ناكەم
 لە خۆم بەولاوہ قومار بۆ كەس بكەم. لەپىش ھەمووانەوہ
 تۆ! من ھەمىشە گوئلەمستى تۆ بووم و فەرمانەكانى تۆم
 جىبەجى كردووہ، سەررەپاي ھەموو ئەوانەيش، ھۆشدارىشم
 پىت دا و تىم گەياندى ئەنجامى ئەمە خىر نابىت. بەلام پىم
 بلى، ئاخۆ دۆراندنى ئەم برەپارە فرەيە كارت تى دەكات؟
 ئاخىر ئەو پارەيە بەكەلكى چىت دەھات؟“

ئەویش پرسى، ”ئەم پرسىارانەت لە چى؟“

منيش وتم، "به لام تو په يمانت پيم دابوو شته كانم بو بگيرپته وه... گوي بگره، من له و بروايه دام كه نه گهر به دوانزه فريدريكه كه ي خومه وه نه م جاره قوما بكم، براوه ده بم. ئيدى هر چه نديكت پاره بويت، ده تده مي."

به تووره ييه وه ليى روانيم و منيش دريژه م به قسه كانم دا، له سر نه مه ي خسته مه برده ست، ليم تووره مه به. نه وه نده لیت پرم، بويه نه وه م پي وتيت. تو منت سفر كردووه ته وه و پاره له من وهر ناگريت. نه گهر پاره يان دياريه كت پيشكه ش بكم، پي سووك نابيت. خو نه وه تا من پاره ي تو م به فيرو داوه.

سه رنجيكي خيراى دام و هه ستم كرد بيزارم كردووه و قسه م به به ردا هينا و وتم، "هيچم نييه به لاي تووه بايه خي هه بيت. نه گهر هر ده ته وييت بزانيت، نه وا پيت راده گه يه نم كه منيش قه رزارم، منيش پاره م قه رز كردووه. زوريش هه ز ده كم قه رزه كانم بده مه وه. بيروكه يه كي شيتانه ي سه رسوور هينه رانه كه وتووه ته سه رمه وه، نه ويش نه وه يه كه هر لي ره و له م قوما ردا براوه ده بم. بوچي؟ خو يشم نازانم! هينده ده زانم كه براوه ده بم. كي ده زانيت! ره نگه نه م نوميده يش له ناخدا بويه جيگر بوويت، چونكه چاره يه كي ترم نييه. قوما ريش دوايين به ختي منه، كه پشتي پي به ستم." له سه ري رو يشتم، "يان له بهر نه وه يه، كه پيوسته به هر نر خيكت بيت، براوه بم. هر وه كوو نه و خنكاوه ي نيو ده ريام لي هاتووه، كه له كاتي خنكانديدا په لاماري چله پووشيك ده دات. بوچي تو پيت وايه خنكاوه كه نه و چله پووشه به قه دي دره خت ده زانيت؟"

پاولينيش به سه رسوور مانه وه ليى پرسيم، "چون؟ بوچي تو يش بردنه وه ت به خه يالدا نه هاتبوو؟ خو پانزه روژ له مه وپيش به جوړيك له بردنه وه ي خو ت ده دوايت و زوريش بروات به خو ت بوو، كه له و قوما ري رو ليته دا، براوه ده بيت. تكاي نه وه يشت ليم كرد، كه وه كوو شيتيك ليت نه روانم. كه وا بوو، نه وانه ي پيت وتبووم، ته نيا گالته بوو؟ به لام خو من هيشتا له بيرم ماوه كه هينده سوور بوويت له سه ر قسه كانت، مه حال بوو به گالته ت بوويت."

منيش دواي بيركردنه وه وتم، "نه وه راسته. ئيستايش له و بروايه دام هر ده بيت براوه بم. بروايش ناكم به ره و

ئەو ھەم بېھىت، كە لە خۆم بېرسىم ئاخۇ بۆچى ئەو دۇراندە
 گىلانە يەيش تۆز قالىك كارى تى نە كردم و گومانى نە خستە
 ئەو بېروا تۆكمە يە مەو؟ ئىستا بېگومانم لەو ھى گەر قومار
 بۆ خۆم و بە پارەى خۆم بكام، براو ھەم. “
 ئەو يىش پىرسى، ” ئاخىر بۆ ئەم ھەموو بېروايەت بە خۆت
 ھەيە؟ “

مىش و تىم، ” لە راستىدا خۆيشم نازانم بۆچى! بە لام
 ئەو ھەندە دەزانم، كە ھەر دەبىت بېيە مەو! تەنيا ئەو
 بىردنە و ھەيە يىش من رزگار دەكات. رەنگە ھەر ئەمەيش مى
 خستىتە سەر ئەو بېروايەى كە ھەر دەبىت لەو قوماردا
 براو ھەم. “

ئەو يىش ھەلى داىە، ” جا كە وا بوو، بە ھەر نىخىك بىت،
 بەم بېروا تۆكمە يە يىشەو ھە پىويستە لەم قوماردا براو ھەم بىت. “
 مىش و تىم، ” گەر ھەكەم لە سەر ئەو ھى ھىشتا بە گومانىت
 لەو ھى من فرە پىويستەم بە پارە بىت، وا نىيە؟ “

پاولىنىش لە سەرخۇ وتى، ” ئەمەى دەبىت، بە لاي مەو ھە
 بايە خىكى نىيە. بە لام لە بەر ئەو ھى پىرسىارت لىم كرد، دە لىم،
 بە لى، گومانم ھەيە، لەو بە گومانم كە لە ژياندا شتىك
 ھەبىت خەمى فرەى لى بخۆيت! رەنگە بىرىك بىزار بىت،
 بە لام ھىچكات ھىندە مە ترسىدار نابىت. تۆ كە سىكى شىپىزەيت
 و ناجىگىر، چ پىويستىيەكت بە پارەيە؟ ھەموو ئەوانە يىشى ئەو
 پۆژە بۆت گىرامەو ھە، بايە خىكى ئەو تۆيان نە بوو. “

مىش قسەكەم پى بىرى، ” ھەر بەم بۆنە يەو ھە وتت، كە
 زۆرت پىويست بە پارەيە، تا قەرزەكانت بەيەو ھە. پىم وايە
 ئەو قەرزەى لە سەرتە، بىرىكى زۆرە. “

ئەو يىش وتى، ” چىيە! ئەم پىرو لىمان بوويتە سوارچاك! بلىي
 سەرخۇش نەبىت؟ “

مىش و ھەلامم داىەو ھە، ” خۆت دەزانىت قسەم لە پروو ھە و
 ھەموو شتىك دە لىم. زۆر جارانىش پىرسىارى راستە و خۇ
 دەكەم و كۆيلەى خۆتەم. كە سىش شەرم لە كۆيلەى خۆى
 ناكات و رقىشى لە كۆيلەى خۆى نابىتەو ھە. “

پاولىنىش وتى، ” ئەم قسە قۇراندە چىن! مىن بەرگەى ئەم
 تىورىي كۆيلايە تىيە ناگرم، كە تۆ باسى لىو ھەكەيت! “
 مىش پىم وت، ” بىروانە! مىن بۆ ئەو ھە لە كۆيلايە تىيەو ھە
 نادويم، كە ھەز بكام بىمە كۆيلەى تۆ، كە ئەم قسە يەيشم

کرد، چونکه دور له ويستی خوم بوو.“
ئەویش پرسى، ”راشكاوانه پىم بلن، تو چ پىويستىيەكت
به پارهيه؟“
منيش لىم پرسى، ”باشه ئەى تو بو دەتەويت ئەمه
بزانيت؟“
ئەویش به لووتبەرزىيەوه سەرى با دا و وتى، ”تو
ئازادىت...“

منيش وتم، ”بەرگەى تيورىي كۆيلايه تى ناگرىت، بەلام
خەلكى كۆيلايه تىت بكت، بى ئەوهى لەسەرى برۆيت.
ئەمه قسەى ئىستاي تۆيه. دەى با قسەى تو بيت، بۆچى
من پىويستم به پارهيه؟ ئەمه بوو پرسىارهكت. ئاى لەم
پرسىاره. ئاخىر پاره... هەموو شتىكه...“

ئەویش هەلى دايه، ”تىگەيشتم، بەلام خو ناكرىت مروڤ
بەم شىوئەيهيش شىت و هارى پاره بيت! ئەوهتا تو دەبينم
ورپنه به پارهوه دەكهيت... دياره شتىك هەيه، ئامانجىكت
هەيه. بى پىچوپەنا قسە بكه، تەنيا ئەوهم لىت دەويت.“
بەلام ئەو توورە بوو. تامەزۆرى ئەو پرسىاره توورانەى
بووم، كه به توورەيىيەوه لىنى دەكردم.

منيش وتم، ”گومانى تىدا نىيه، كه ئامانجى خوم هەيه.
بەلام نازانم چونت بو شى بكه مەوه، كه ئەو ئامانجه چىيه.
ئەوهى دەيزانم، به هۆى پارهوه دەبمه پىاويكى دى، تەنانەت
بهلاى تۆيشەوه و ئىدى به كۆيله يى نامىنمەوه.“

پاولىنىش وتى، ”ئاخىر چۆن؟ چۆن دەگەيته ئەو برۆايه؟“
منيش پرسىم، ”چۆن دەگەمه ئەو برۆايه؟ تو تەنانەت
لەوهيش تىناگەيت، كه له توانامدايه بگەمه ئەوهى بىمه
مروڤ و وهكوو كۆيله سەيرم نەكهيت! ئەمهيش شتىكه، كه
من هەزى پى ناكەم. من ئەو سەرسوورمان و سەرسامىيەم
پى نامۆيه!“

پاولىن وتى، ”تو پىت دەوتم كۆيلايه تى چىژىكى شىرىنت
پى دەبەخشىت و منيش برۆام پى كرديت!“
منيش كه هەستم به چىژىكى نامۆى ناوازه كرد،
هاوارم كرد، ”جا تۆيش برۆات بهو قسانەم كرد؟ به خوا
سادهيىيەكى قەشەنگە! بەلى، ئەو كۆيلايه تىيەى تو منى پى
ژىر ركىف دەخەيت و بەلامەوه چىژىكى خۆى هەيه. مروڤ
چىژ له نزمترىنى پلهكانى داكشان و رسوايه تى وەر دەگرىت!“

ہەر بہم شیوہیہ ہرزہ گوییم کرد. ”کی دہ زانیت؟ رہنگہ مرو دیسان چیژ لہو پیاکیشانہیش ببینیت، کہ بہ ہویہوہ دہکے ویتہ زہوی و پیستی دہگروون... بہ لام رہنگہ ہست بہ چیژیہ لیکي تریش بکہم، کہ میک لہمہ وپیش میر لہ لای تودا سہرکونہی کردم بو خاتری ۷۰۰ رۆبل، کہ رہنگہ ہەر وەریشی نہ گرم. مریکیز دی جریویش بروکانی لی بلند کردمہوہ و وای پیشان دا کہ گوی بہ بوونیشم نادات، لہ کاتیکدا رہنگہ لای خومہوہ تامہ زرۆی ئہوہ بووبم، کہ لہ بہردہم تودا قورقوراگہی بگرم.“

ئەویش ہەلی دایہ، ”ئەمانہ قسہی منالانیکي ہەلەشەن! لہ ہەموو باریکدا، مروؤف دہتوانیت کاریکی وا بکات، رہوشت و کہسیتی خوی بیاریزیت. خہ باتکردن کہسیتی مروؤف بہرہو ہەلکشان دہبات، نہکوو داکشان.“

منیش وتم، ”ئەمہ قسہگەلنکی بہتویکل و چرواتایہ، کہ تو قسہی پی دہکەیت! تو ئہو گریمانہت بو من داناوہ، کہ حەزم لہوہ نییہ وەکوو پیاویکی نانبدہ و باش دەر بکہوم. نازانم وا ہەلسوکەوت بکہم، کہ رہوشتی خوم بیاریزم. پیت وایہ رہنگہ ئەمہ وا بیت. روسەکان ہەموویان بہم شیوہیہن، چونکہ روسەکان زوو دہگەنہ باشترین بہرہکانی خویان. بہ لام دہستہوسانن لہوہی ہەر زوو شیوہیہک لہ خو بگرن، کہ گونجاو بیت بویان. بہ لام لیترہ رووکەشیان بہ لاوہ گرنگہ. ئیمہی روس، زوو دہگەینہ بہرہ ہەرہ باشەکانمان. بہ لام پیوستمان بہ بلیمەتی ہەیہ، تا شیوازی شیاوی خومان بدوزینہوہ. زور جاریش لہ بلیمەتیمان کہمہ، چونکہ بلیمەتیش بہ شیوہیہکی گشتی فرہ ناوازہ و کہمہ. رووکەش بہ لای فرہنسی و رہنگہ ئہورویپیہکانیشہوہ، دہگاتہ لووتکە، گەر ئہو کہسہ بتوانیت بہ بہخشنده و بدہیی خوی پیشان بدات، با دوورترین کہسیش بیت لہ سیفہتی بہخشنده و بدہییہوہ، ہەر ئەمہیشہ رووکەشی بہم شیوہیہ لایان باخدار کردوہ و ئەم گرنگیہ فرہیہی پی دہدەن.“

پیندەچیت فرہنسییہکان بہرگہی ہەر سووکایہتیہک بگرن و تەنانەت بروی توورہبوونیشیان یەک نہہیننہوہ بوی. با سووکایہتیہکەیش قوول و راستیش بیت، بہ لام بہ ہیچ شیوہیہک ناتوانن بہرگہی ئەوہ بگرن، کہ پەنجہ بو لووتیان ببریٹ، چونکہ ئەوہ پیچەوانہی دابونہریتی باوہ، کہ

دەبينىن فەرەنسىيەكان بەخت ياوەريانە و كچانمان وە دەست دەخەن و لەو كارەدا سەرکەوتوون. رەنگە شىۋە قەشەنگە دەرەكئىيەكەيشيان بە ھۆى رۈوكەشيانەوہ بىت.

”بەلام من لاي خۆمەوہ، وای نا بينم و وەك كەلەشیرىكى ولات دەيانبينم! ھەرچەند ئەو ھىش نيم، كە بە جوانى لەمە گەيشتيم، چونكە خۆ من كچ نيم. رەنگە كەلەشیرانىش شتى باشيان ھەبىت و من پيم نەزانیبىت، بەلام ئەو ھەتا، من قسەى ھەلىتوپەلىت دەكەم و تۆيش بیدەنگم ناكەيت، كاتىك قسەت بۆ دەكەم، ھەز دەكەم ھەرچىيەك لە مېشكمدايە، پىتى بلیم. ھەمووى... ھەر ھەمووى. بۆیە سنوورى قسەکردنىش دەبەزىنم. دان بەو ھىشدا دەنیم، نەك ھەر سنوورى قسەکردن دەبەزىنم، بەلكو شىۋازى گفوتوگۆيش. ئەو ھىشت لى ناشارمەوہ، كە ھىچ سىفەتىكى گفوتوگۆيشم تىدا نىيە. ھەموو شتەكان لە دەروونمدا بەستوویەتى. خۆىشت ھۆیەكەى دەزانىت. بىرۆكەيەك چىيە، لە ھزرمدا نەماوہ. بەگشتى لە مېژە ئاگام لە دەوروبەر و جىھان نەماوہ، بەتايبەتى لە روسيايش بىئاگام.

”بۆ نمونە، چوومە شارى درىسدن و ئەو ھەم بىر چووبووەوہ، كە ئەو شارە لە چى دەچىت؟ بۆخۆىشت دەزانىت نوقمى چى بووم... ئەگەر ئومىدبىراو بووم، گەر بەلاى تۆو ھىچ بووم، ئەو ھەتا، راستەوراست دەدویم و دەلیم، لە تۆ زياتر كەسى دى نابىنم. بى لە تۆ، شتەكانى دى بەلامەوہ وەكوو يەكن.

”بۆچى خۆشم دەوئىت؟ چۆن خۆشم دەوئىت؟ خۆىشم نازانم! رەنگە ھىچىشت لە جوانى تىدا نەبىت! ئاخۆ ئەوہ دەزانىت، تاكوو ئىستائىش نازانم ئاخۆ جوانىت يان نا؟ تەنانەت لە روخسارىشتدا! بەلام دەزانم دلت خراپە، بەلام بىرو ھزرت، رەنگە لە بالايى و مەردايەتییەوہ دوور بىت! رەنگە لەبەر ئەو ھى برۈات بە مەردايەتى و وەجاخزادەبىيى من نەبىت، بۆیە پەنا بۆ پارە و سامان دەبەيت، تا منى پى بکرىت... وا نا؟ ھەموو ئومىدئىكىشت بەم كرىنەيە.

منىش ھەلم دايە، ”شتەكە بەم شىۋەيەيش نىيە. خۆ من پيم وتيت كە ناتوانم بەجوانى ئەمەت بۆ شى بکەمەوہ. تۆ منت بە شكاندن تىك شكاندووە. لە چەنەبازىيەكەم توورە مەبە. خۆ لەو ھە تىدەگەيت، كە نابىت ليم زىز ببىت.

من شیتیم و ئەمە هەموو شتەکە یە. ئەمە بۆ خۆم شتێک نییە. ئەگەر توانیت، لێش زیز ببە. هێندەم بەسە کە لە ژوورە بچکۆلەکە ی خۆم دام و لە نەۆمی سەرەوێم. بیری ئەوێم ببیت، کە هەر گویم لە خەشی بەرگەکانی بەرت بوو، ئامادە ی کرۆشتنی پەنجەکانی خۆم بم.

”ئاخر بۆچی لێم زیز دەبیت؟ هەر لەبەر ئەوێم بۆم ئاشکرا کردوویت کە دەتپەرستم؟ بە ئارەزووی خۆت سوود لەو کۆیلا یەتیەم ببینە. سوودی لێ ببینە! ئاخۆ ئەوێم دەزانیت، رۆژیک دیت کە بتکوژم؟ نە لەبەر ئەوێم غیرەت لێ دەکەم، نە لەبەر ئەوێم کە دەستم لە خۆشەویستیت شتووێ! نەخێر. تەنیا و تەنیا لەبەر ئەوێم هەندی رۆژ، پێ بە دل حەز دەکەم بتخۆم... چییە، دەلێی پێم پێدەکەنیت؟“

ئەویش بە توورەبییەو وە وتی، ”پێناکەنم، بەلکوو فەرمانت پێ دەکەم دەمت داخەیت.“

بێدەنگ بوو وەو، بەلام فرە توورە بوو. بەو خوا یە ئیستایش نەمزانی ئاخۆ جوانە یان نا، بەلام ئەوێم دەزانی، کە زۆر ئارەزوومە لەو جۆرە هەلوێستانەیدا هەر لێی بروانم. بۆیە هەمیشە هەول دەدەم توورە ی بکەم. رەنگە خۆیشی هەستی پێ کردبیت. بۆیە بەئەنقەست خۆی توورە دەکرد. بەبیزارییەو هەواری کرد، ”ئای لەم بیۆلەتیە!“

منیش لەسەری رۆیشتم، ”بۆ من وەکوو یەکە... ئەوێم بزانە، گەشت و پیا سەکردنت لەگەل من، مەترسیدارە. جاری وا هە یە ئارەزوو بە شیۆه یەکی وا دام دەگریت، کە خۆم بۆ رکیف نەگریت و لەو یە لیت بدەم و روخسارت بشیۆینم. یان هەر بە خنکاندن، بتخنکینم. پیت وایە هیشتا توورەبییم نەگەیشتووێتە ئەو رادە یە؟ تۆ رقم هەلدەستینیت. یان پیت وایە لە ئابرووچوونی خۆم دەترسم؟ یان پیت وایە لە لاقرتی پیکردنت دەترسم؟ لاقرتی کردنە کە یشت بە هیچ دەزانم! بیئومیدانە خوشم دەوینیت، ئەوێم دەزانم خۆشەویستیە کەم هەزار هێندە دەبیته وە، ئەگەر رۆژی لە رۆژان تۆم کوشت، ئەو کات دەبیت خۆیشم بکوژم. بەلام هێندە ی بۆم بگریت، کوشتنە کە ی خۆم دوا دەخەم. تاکوو دا برانت تووشی خەمی کم بکات، کە بەرگە نەگریت! ئاخۆ تۆ بروا بەوێم دەکەیت، کە ئەمەم لە خۆیدا جیی بروا پیکردن نییە؟ هەموو رۆژیک لە رۆژە کە ی پیش خۆی زیاترم خۆش

فيودور دوستويفسكى

دەوييت! كە ئەمە لەخۆيدا مەحالە! دوای ئەمانە، دەشتەويت
بروام بە چارەنووس نەبييت؟ ئەوەت لەبیر بييت، كە پيرى
و ئەو دەمەى بەسەر شاخى شلانگنبييرگەرەو بووين، بە
دەنگيكي فرە نزم پيم وتيت، 'تەنيا بە يەك وشە فەرمانم
پى بدە و خيرا خوم فرى دەدەمە خوارەو'. كە وا بوو ھەر
ئەو رۆژە ئەو وشەيەت بوتايە، بيگومان خوم فرى دەدایە
خوارەو. ئيستا بروام پى دەكەيت، وا نا؟"

ئەويش قيژاندى، "ئەمەى تۆ دەلييت، فرەويژيەكى
ھەليتوپەليتە!"

منيش وتم، "قسەكانم گيلانە بييت يان نا، ھيچ جياوازيەكى
نييە! من لەو گەيشتووم كە ئەو دەمانەى لەگەل تۆ دەبم،
پيويستم بەوھيە بليم و بليم... دەكەومە وتن. كە لەتەك
تودا دەبم، خويستيم دەتورى! ئەمەيشم بەلاوہ گرنگ نييە."
ئەويش بە دەنگيكي گر و لاقرتيوە وتى، "ئاخر بۆ دەبييت
ناچارى خوخستەنەخوارەو تە بكەم لە شاخى شلانگنبييرگەرەو؟
خۆ ئەو كارە سووديكي نييە!"

منيش ھاوارم كرد، "قەشەنگە! ئەوھتە، ھەر بۆ
سووكايەتيكردنت بە من، ئەو شرۆقەيەى سووديكي نييەت
بەكار ھيئا. بەوہ خۆت دەر خست، دەلييت سووديكي نييە.
بەلام ھەميشە چيژبردن لەخۆيدا سوودە! دەسترويشتوويى
بيسنووريش، جۆرە چيژيكي ترە. با دەسترويشتەكەيشت
بەسەر ميشيكيشدا بييت، مرۆف بە سروشتى خوى ستەمكارە
و ھەزى بە ئازاردانە. تويش ئەمەت لە ھەموو شتيكي تر
پى خويستە."

ھيشتايش بيرم ماوہ كە چۆن دەيروانى پيمدا. بيگومان
كە لە روخسارمدا ھەست بە ھەستگەليكي سەير و ئەو
رەسوايەتييە دەكرا، كە ئەو دەمە ھەستم پى كردبوو. ئيستايش
بيرم ماوہ، گەفتوگۆكەمان ھەر ئەو جۆرە قسانە بوو، كە
ئيستا ليرەدا دەيگيرمەوہ. چاوانم سوور بووبوون، ليوانيشم
كەفى چەراندبوو، بەلام ئەو چيروكەى كيوى شلانگنبييرگە
راستە و بە شەرەفم، ئيستايشى لەگەل بييت، تەنيا فەرمانى
بدايە، خوم فرى دەدایە خوارەو! تەنانەت گەر بەگالتەوہ و
بەلاقرتييشەوہ و بە دەميشيەوہ تفى لى بكردمايە، ھەر خوم
فرى دەدایە خوارەوہ.

پاولينيش وتى، "نا! بۆ دەبييت بروات پى بكەم؟"

به شیوازیك ئەمەى وت، كه هەر خۆى دەزانیت پىى بدویت. به شیوازیك بوو، كه یلى رىق و مه كربازى و لووتبەرزى بوو و هاندهر بوو به وهى هەر له و ساته دا بىكوژم! هەر به راستییش خۆى خسته هەلویتىكى له و جوره وه! به لام منیش كه ئەوهم پى و تبوو، خو درۆم له گەل نه كردبوو. له ناكار پرسىی، "جا ترستوك نه بوویت و نه ده ترسایت؟" منیش وتم، "خۆیشم نازانم، له میژ بوو ئەمەم له خۆم نه پرسىبوو، به لام رهنگه هەر وایش بوو بىت و ترسایتیم!" پاولینیش پرسىی، "واى دابنى پىم وتیت ئەو پیاوه بكوژه. ئاخۆ دهىكوژیت؟"

منیش پرسىم، "ئەو كه سه كىیه، كه ده ته ویت بكوژریت؟" ئەویش وتى، "هەر كه سىك كه خۆم بمه ویت." منیش پرسىمه وه، "فه ره نسىیه كه؟"

پاولین وتى، "تۆیش پرسىار مه كه و وه لامى من بده وه. هەر كه سىكم وىست، بۆم ده كوژیت؟ ده مه ویت بزانه سووریت له سه ره وهى كه مىك له مه و پىش وتت؟" هینده په له و به په رۆش بوو، بۆ وه لامه كهى، تووشى سه رسامى كردم! منیش هاوارم كرد، "تۆیش پىم نالییت هەر ئىستا لیره چى روو ده دات؟ ئاخۆ لىم ده ترسیت؟ من هه موو ئالۆزىیه كان له نىو گىژه لوو كه كه دا ده بىنم. تۆ خزمى پیاوئىكى شىتى كاولكه ریت. ئەو شىتوهار بوونهى بۆ ئەو شه یتانه تىكى داوه، كه كچه بلانشه. دواتر ئەوه فه ره نسىیه كه یشه و هىچ ده سه لاتیكت به سه رىدا نىیه. ئا ئە وه تا، كه مىك له مه و پىش ئەو پرسىاره ت لى كردم. لانى كه م با شتىك بزانه. ئە گەر نا، هاكا شىت بووم و كارىكى هه له شهى وام كرد، كه خۆیشم نه زانم چۆن ده كه ویتته وه! یان شه رم ده كه یت راستگو یانه پىم بلییت؟ به لام نابىت له رووى مندا شه رم بگریت."

ئەویش وتى، "هەر گىز له و باره یه وه قسه ت بۆ ناكه م. من پرسىارىكم لى كردیت و چاوه پروانى وه لامه كه یم."

منیش پىیدا ته قىمه وه و وتم، "بىگومان، كىت بویت بۆت ده كوژم، هەر چه ند رىى تى ده چىت فه رمانى كارى له م جوره م به سه ردا بده یت، به لام ئاخۆ كه سه كه شیاوى كوشتنه؟"

ئەویش وتى، "چاوه پروانته كراوه، به هه رحال، ئەمه ده كه م به مال به سه رته وه، به لام فه رمان ده كه م به سه رتدا و خۆم به دوور ده گرم. ئاخۆ ده توانیت به رگه ی ئەوه بگریت؟ من

فيودور دوستويفسكى

پيم وا نبيه، چونكه تو ئه وه نيت! دهگه پريته وه سهر خوم و دهمكوژيت. چونكه پرکيشيم کردووه و توم ناردووه ئه و تاوانه بکەيت.

وام ههست کرد، به و قسانه ي، زلله يه کي لي داوم. بيگومان تا ئه و کاته قسه کاني ئه و به لامه وه نيوه ي به حولحوليم داده نا و نيوه که ي تريشى به قسه ي به زوراندر او. به لام ئه م جارهيان زور به جيدي قسه ي ده کرد و به و جوره قسه کردنه ي سه رسامی کردم! پي له سه ر ئه وه داگرت، که مافي خويه تي وا بخوريت به سه رمدا. داني به وه يشدا نا، که ئه و ده سه لاتهي به سه ر مندا هه يه.

بي پيچوپه نا وتي، ”تو ماندوو ده بيت و منيش دووربه دوور ليت ده روانم.“

له و قسانه دا سه ره رو ي و راستگو ييه کي ئه وتوي تيدا بوو، که له سنووري خوي چووبوو ده ره وه. دواي ئه وه ي فه رمانه که ي خوي تيده په رينيت، ئاخو ده بيت چون بيينم په نجه م له گه ل نه رم بکات؟ ئه مه سنووري نزمبوونه وه ي کويلايه تي تيده په رينيت. ئه م شيوازي روانينه بو شته کان، به ره و ئاستي خوي هه لکشانم بو ده کات. هه رچه ند قسه کاني نيوانيشمان بي مانا و ئاستنزم بيت، که بروا نه کریت. وا هه ستم کرد که خه ريکه دل م دابکه ويت. له ناکاو دايه قاقاي پيکه نين. له سه ر کورسيه کي دريژ و به رامبه ر منالاني سه رقالی يارکردن دانيشت، که هه ر پيک به رامبه ر شويني وه ستاني گاليسکه کان بوو و ئه و شوينه ي سه رنشينه کانين تيدا داده به زين و به کولانه که دا ده اتن و خويان ده کرد به م گازينويه دا.

له ناکاو هاواري کرد، ”ئه و ژنه بارونه که ته يه ده بينيت؟“
”ئه وه بارونه قورمو هلمه. ئه وه سي روزه لي ره يه. سه يري ميژده که ي بکه. ئه و پرووسييه باريکه له سه رپووتاوويه ي که گالوکه که ي به ده سته وه يه. بيرته پيري چون پيياندا هه لده روانين؟ بارونه که حه قی خوي بوو. خوتي پيشان بده و به فه رهنسي بري قسه ي بو بکه.“
”بوچی؟“

”تو سویندت بو خواردم که گه ر فه رمانت پي بده م، خوت له سه ر شاخي شلانگنييرگه ره وه فری ده ده يته خواره وه. که وا بوو، وا من ئه م فه رمانه ت بو ده ر ده کم، تو يش ئه مرؤ

سویندت بۆ خواردم که ئامادهی کوشتنی هه رکه سیکیت،
 گهر من فه رمانت پی بدهم. له بریی ئه و تاوانه کاره ساتباره،
 ده مه ویت ئه مرۆ که میک رابویرم. ده مه ویت بارۆنه پیاوه که ی
 به ته کیه وه یه، به گالۆ که که ی دهستی بریک لیت بدات.

منیش وتم، "چییه؟ رووبه رووم ده بیته وه؟ بۆچی پیت
 وایه ئه وه ناکه م که فه رمانت پی داوم؟"

پاولینیش وتی، "به لئ، رووبه رووت ده بمه وه. برۆ لای
 ئه و ژنه و ئه مه ویستی منه."

منیش وتم، "زۆر باشه، وا ده پۆم. به لام ئه مه ی تو
 سه رکیشیه کی فره نامۆیه. پیویسته ئه مه فروفیلک بۆ
 ژنه رال نه هینیته بوون. بریک فیلبازیش بۆ تو فه راهه م
 نه کات. سویند ده خۆم، من ترسی خۆم نییه، به لکوو ترسی
 تو و... ترسی ژنه رالمه. ئه مه چ بیرۆ که یه کی نامۆیه که من
 برۆم و سووکایه تی به ژنیک بکه م!"

ئه ویش به توندی وتی، "که وا بوو، له چه نه بازیک زیاتر،
 وه کوو ده یبینم، هیچی دی نه بوویت. که میک پیش ئیستا و له
 کاتی نانخواردنا، ته نیا چاوانت سوور هه لگه رابوو، که ره نگه
 به هۆی فره خواردنه وه و به ده مه ستیته وه بوو پیت. خۆشم
 ده زانم ئه وه ی من لیت داوا ده که م بیکه یه، شتیکی هیچه
 و ریسوایه تییه، ژنه رالیشی پی تووره ده پیت. به لام خۆم
 ده مه ویت که میک رابویرم. ئه مه هه موو شته که یه. تۆیش
 پیویستت به سووکایه تیکردن نییه به ژنیک. ره نگه پیش
 ئه وه ی به و کاره هه لبستیت، بشله ژنیت."

بی ئه وه ی هیچ بلیم هه ستام تا کاره که به جی بینم.
 دیار بوو ئه وه کاریکی هیچ بوو، نه یشمده توانی خۆمی
 لی بدزمه وه، به لام بیرمه کاتیکی له ژنه بارۆنه که وه نزیک
 ده بوومه وه، ده روونم وا تاوی سه ندبوو، که حه ز به کاریکی
 قیزه ونی سه رکیشانه بکه م! دواتر هینده هه ژابووم، وه کوو
 سه رخۆشم لی هاتبوو.

بکشی ششم

ئەمەى پۈۈى دا، دوو پۈۈژ لەمەوپىش بوو. ئاى كە پۈۈژىكى گىلانە بوو! ئاى كە دەنگى تىدا بەرز كرايەو! كە ژاۈەژاۈى تىدا بوو! كە شوينكەوتن و لاقرتىى تى كەوت! تەنیا خۈىشم ھۆى ئەو شلەژان و ژاۈەژاۈە بووم، كە لانى كەم بەلاى خۈمەو ھە كارەكە گالته جار و پىكەننەين بوو. خۈىشم نازانم چىم بەسەر ھاتوو؟ بلىى لە بارىكى پەرۈشى و ھەستىارىدا بم؟ يان مرقۈىكى لەرئدەرچووم؟

ھەندىك جار وا بە خەيالمدادەھات، كە بەرەو شىتېبون دەچم. برى جارىش وا بۆى دەچووم، كە قۇناغى منالىى خۈم تىنەپەراندوو! ئەو دەمەى ھەر ھىندە بوو، تا لە خۈىندنگە دەچوومە دەرەو. ئىدى دەكەوتمە كارى توندوتىژىى منالانە. ھەلەكە ھەلەى پاولىن بوو، ھەموو تاوانەكانىش لە ئەستوى ئەو. رەنگە ئەگەر ئەوم نەدىبايە، ئەو كارە منالانەيەم نەكردبايە. بە ھەرھال، كى چووزانىت چۈن دەكەوتەو؟ رەنگە لە پىرەبىراۈىى خۈم ئەوانەم كىدىت، (رەنگىشە ئەم جۈرە پاساۈە، بۆ ئەو كارە خراپانە، گىلانەيش بىت).

خۈىشم تىنەگەيشتم... لەو تىنەگەيشتم ئەو كچە چ تايبەتمەندىبەكى ھەبوو! رەنگە لانى كەم پىم وا بووبىت كچىكى جوان بوو. منىش تەنیا كەسى شىت و ھارى ئەو نەبووم. بالارىك، پوخسار قەشەنگ و جوان، بەلام فرە بارىكەلە بوو. بە چەشنىك، كە پىم وا بوو مرقۇف لە تواناىدايە بالاكەى گرى بدات! يان چوارقەدى بكات. قژەكەى بەسەر سووردا دەپروانى، چاۈەكانىشى ھەر لە چاۈانى پشىلە دەچوو. ئاى كە بەخىرايى ئەو چاۈانەى ئەو، لووتبەرزى و سەركىشىيان

له خو ده گرت!

چوار مانگیك بوو كارم بو ده كردن و تازه بووم لایان، كه
 ئیواره یه کیان له نیوان ئەم كچه و دی جریودا و له هۆله كه دا
 دهمه بۆله دروست بوو و زۆر به هه لچوون و گهرمییه وه
 دهدوان. پاولین فره به قوولی لئی دهروانی، به تایبه تی ئەو
 دهمه ی من چوومه سه ره وه، تاكوو لئی بخه وم و وا به
 بیرمدا هات، پهنگه زلله یه كیشی لئ بدات! ئاخیر تازه به تازه
 زلله یه کی لئ دابوو. ئیستایش ئەو له به رامبه ری وه ستاوه و
 لئی دهروانییت. هه ر بو ئیواره ی ئەو پوژه، منیش كه وتمه
 داوی عه شقیه وه.

با بگه ریینه وه سه ر ئەوه ی رووی دابوو...

به ده ربه ندیكی بچوو كدا پویشتم، كه ده چوو وه سه ر
 ریگه كه. له ناوه راستیدا وه ستام و چاوه پروانی بارۆن* و
 خاتوونی بارۆنی هاوسه ریم كرد. هه ر كه پینچ ههنگاویکیان
 مابوو بو لای من، رووبه پروویان وه ستام و سلاوم لئ كردن.
 بیرمه خاتوونی بارۆن به رگیكی ئاوریشمی خۆله میشی
 هینده پان و ده لبی پویشیوو، كه هیلی چنراوی مووی تیدا
 بوو و به لای بیه ریه وه سه یر بوو! كورته بنه یه کی فره قه له و
 بوو. لاجانگیكی لۆچ و روخساریكی سوورباوی چاوبچووکی
 پوخلی ناله بارانه ی بوو.

پیاوه كه یشی كه له گه تیكی وشکی زبر و ده موچاو ورد.
 چاویكه ی له سه ر لووت نابوو و وه كوو باوی نیو ئەلمانیه كان،
 هه ر وا ٤٥ سالیک ته مه نی بوو. لاقه كانی هینده دریز بوون،
 كه خه ریک بوون راسته خو له سنگیه وه ده ر بچن! وه كوو
 تاوس لووتبه رز و به خو ناز بوو. قورس و كه میكیش له مه ر
 ده چوو، ئەگه ر گوئ به له وچوو و لیچوونی واتا بده ین.
 ئەمانه یشم له چه ند چرکه یه كدا هه ست پی كرد.

یه كه م جار هینده گوئیان به سلاوه كه و
 كلاوبه سنگه وه گرتنه كه ی من نه دا. بارۆن برۆکانی كه میك
 یه ك هینایه وه، به لام بارۆنه خان ههنگاوی به ره و من نا و
 نازدارانه ده پویشتم به ریوه.

منیش بوئی داموو کامه وه و به دهنگیكی بلند پیم وت،

* بارۆن: نازناویكی ئینگلیزه كانه و به خانه دانه كان ده به خشریت. هه میشه
 ئەم نازناوه ده كه ویتته پیش ناوی خاوه نه كه یه وه.

”خاتوونه كه م! بارون خان! سهر به رزييه بو من كويله بيت*
 بكه م.“ ئەمجا كلاوه كه م له سهر نايه وه و چووم به لاي باروني
 ميژديه وه. بزه يه كي ناسكي پر له سوزم بو ئەويش كرد.
 پاولين فه رمانى پى دابووم خوميان پيشان بدهم، به لام
 خوبه كه مگرتن و رهفتاره منالانه كه م له خومه وه بوو. خوا
 خوى نه بيت، كه س نه يده زانى ئەمهم بوچى كرد؟ ههر وه كوو
 له كيوتيكه وه به رم بده نه وه وا بوو. خاله بارون لاي كرده وه
 و وا بانگى كرد، يان رووتتر بليم، وا لووراندى، ”هؤو...!“
 ههر وشك بووم و لام كرده وه و چاوه روانى ئەوه
 بووم كه روو ده دات. سه رومرپيش بووم له سهر روانينيكي
 به بزه وه. پيوه ي ديار بوو كه چه په ساو و بيزاره. چهند
 كه سيكي ره وته نى سهر ريگه كه يش كه وتنه چاودير كردنمان
 و بريكيان وه ستان تا ليمان بروانن. جاريكى دى خاله بارون
 به توورپه يى و دهنگى به رزتره وه لوورانديه وه، ”هؤو...!“
 منيش چاوم بريبووه چاوانى و به دوايدا وتم، ”يا
 قؤول...“

ئەويش گالوكه كه ي لى راوه شاندم و وتى، ”ئەرى ئەوه
 شيت بوويت...؟“

رهنگه به رگه كانى به رم واى لى كرد بيت به و شيويه
 بله رزيت، چونكه منيش له خانه دانه كان ده چووم، به هه موو
 تواناي خومه وه قيژاندم، ”يا قؤول!“

ههر وه كوو به رلينييه كان، واوه كه يم فره دريژ كرده وه.
 بارون و خاتوو بارون پيكه وه به لاي مندا ئاوريان
 دايه وه، ههر به راكردن دوور كه وتنه وه و فره يش
 ترسان. ره وته نىيه كانيش كه وتنه چرپه چرپ! بريكيشيان
 به سه رساميه وه له منيان روانى! به هه رحال هه لويس ته كه م
 باش بير نه ماوه. له سه رخو به ره و دواوه و لاي پاولين
 ئەلكسه ندرؤقنا گه رامه وه، به لام نزيكه ي ۱۰۰ مه تريكم مابوو
 بو كورسييه كه ي. ئەوم بينى له گه ل مناله كاندا به ره و ئوتيله كه

* ئەم پرسته يه، بارون خان سهر به رزييه بو من كويله بيت بكه م، شيوه
 ئەلمانىيه كه يه تى، خو يشمان ده ليين توكه رتم!

** يا قؤول: زاراوه يه كي ئەلمانىيه و واتا بينگومان به لى.
 *** ئەرى ئەوه شيت بوويت؟ به شيوه ئەلمانىيه كه يش ههر ئەم پرسته يه

ده وترت.

بووہوہ.

لہ بہرہم پلیکانہی ٹوتیلہکہدا پیی گہیشتم و پیم وت،
 ”ئہوہ ئہو فہرمانہ پروپووچہیشتم جیبہجی کرد.“
 ئہویش وتی، ”لہ ئیستایش بہدواوہ، کار بو خوت بکہ.“
 ئیدی بی ئہوہی ئاوریش بداتہوہ، بہ پلیکانہکاندا سہر
 کہوت. تا درہنگانی ئہو شہوہ، من لہ باخہکہدا ہاتوچوم
 کرد. ئہمجا باخہکہم تیپہراند و گہیشتمہ یہکیک لہ گوندہکان.
 لہگہل چہند جووتیاریکدا نان و ہیلکہ و مہیم خوارد و
 خواردہوہ. ئہم چیرۆکہ شاعیرانہیہ تالیر و نیویک لہسہرم
 کہوت.

سہعات ۱۱ی شہوی رۆژی دواتر گہرامہوہ. ہەر کہ
 گہیشتمہوہ، ژہنہرال بانگی لای خوئی کردم.
 ہاورپیانم دوو شوقہیان لہ ٹوتیلہکہدا بہکری گرتووہ.
 کہ دہکاتہ چوار ژوور. ژووری یہکہمیان ہۆلیکی پانوپۆر
 بوو و بہ پیانویہک رازاندووہتیہوہ، ئہو ہۆلہش دہچووہوہ
 سہر ژووریکی پانوپۆری دی و نووسینگہکہی ژہنہرال. ہەر
 لہم ژوورہیاندا ژہنہرال جۆریکی فرہ مہزن و لووتبہرزانہ
 وہستابوو و چاوہروانی دہکردم. دی جریویش سست و
 خاووخلیچکانہ لہ دیوہخان لپی راکشابوو.
 ژہنہرال دہستی پی کرد، ”پیم پی دہدہیت، تالیت پیرسم
 چیت کردووہ؟“

منیش وہلامم دایہوہ، ”پیم خوشہ، ئہی ژہنہرالی بہرین،
 راستہوخو بجیتہ بابہتہکہوہ. رہنگہ لہو بارہیہوہ کہ من
 کہمیگ لہمہوپیش گہیشتم بہ ئہلمانییہک، قسہم لہگہل
 بکہیت.“

ئہویش پرسیی، ”ئہلمانییہک؟“
 ”ئہو ئہلمانییہ، قوربان... بارۆن قۆرمہر ہلم بوو.“
 ”ئہو کہسایہتیہکی مہزنی ناسراوہ. تۆ فرہ توندوتیژ
 بوویت بہرامبہر ئہو و خاتوونی بارۆنی ہاوسہری.“
 منیش ہلم دایہ، ”ہەرگیژ!“
 دیسان ژہنہرال ہاواری کرد، ”بہرین... تۆ ئہوانت
 تۆقاندووہ!“

منیش وتم، ”من ہەرگیژ ئہوانم نہتۆقاندووہ. ئہو
 دہمہی لہ بہرلین بووم، ہہمیشہ زاراوہی یا قۆولم لہ
 باسوخواسہکاندا دہبیست! دوا ی چہند وشہ، ئہم زاراوہیہیان

دهوتەوه! فرە نهخوازراوانه‌یش درێژداد‌پریان ده‌کرد. منیش که به‌ریکه‌وت بارۆنم بینی و له‌ناو دارودره‌خته‌کاندا، کتوپر ئەو زاراوه‌یه‌م وه‌بیر هاته‌وه و خۆیشم نازانم بۆچی؟ ئەمه منی بزواند... له‌سه‌روو ئەمانه‌یشه‌وه، زووتر سی جارن خاتوونی بارۆنیشم بینیوو. وا به‌ره‌و پروم ده‌هات، وه‌کوو ئەوه‌ی من کرمیکی زه‌وی بم و بمخاته ژیر پێلاوه‌کانیه‌وه و تیکم بشکینیت. خو ده‌بیته تۆیش بروات به‌وه بیته، که منیش مرۆقم و که‌رامه‌تی خۆم هه‌یه.

ئیدی کلاوه‌که‌م له‌سه‌رم داگرت و پیم له‌سه‌ر ئەوه داگرتەوه، که فرە به‌ره‌وشتیکی جوانه‌وه پیم وت، "بارۆن خان... سه‌ره‌رزیه‌ بۆ من کۆیله‌یه‌تیت بکه‌م!"
"خاله‌ بارۆنیش لای کرده‌وه و هاواری کرد، 'هؤو!'
"ئیدی منیش فرە وه‌ گیانم خوش بوو بقیژنیم، 'یاقوول.'
"دوو جار ئەو زاراوه‌یه‌م وته‌وه... جارێکیان به‌ساده‌یی و جاره‌که‌ی دی زۆر درێژم کرده‌وه. ئەمه‌یش هه‌موو بابه‌ته‌که بوو.

"دان به‌وه‌یشدا ده‌نیم، که ئەو شیکردنه‌وه‌یه‌ی خۆم - وه‌کوو به‌دل‌بوونی که‌سیکی ناشایسته - فرە به‌دل بوو، تامه‌زرۆی ئەوه‌یش بووم، که ئەم چیرۆکه به‌ناجۆرتین شیوه‌ی گونجاو به‌هۆنمه‌وه، تا بیریشم لی بکردایه‌وه، چیژوه‌رگرتنیشم به‌ره‌و بانتر ده‌چوو.

ژهنه‌رال هاواری کرد، "له‌وه ده‌چیت پیم رابوویریت!"
پرووی کرده‌ مریکیز و به‌فه‌ره‌نسی که‌وته کۆلینه‌وه له‌ بابه‌ته‌که و وای تیگه‌یاند، که گومانی تیدا نه‌بووه، که گویا من ویستوومه کیشه‌یه‌ک بنیمه‌وه. دی جریو شانه‌کانی هه‌لته‌کاند و بزیه‌کی لاقرتیئامیزی خسته‌ سه‌ر لیوان.
منیش هاوارم کرد، "بروا به‌و قسانه‌مه‌که، هه‌رگیز پروداوه‌که به‌و شیوه‌یه‌ نییه. راسته‌ جوولانه‌وه‌که‌ی من بیزارکه‌ر بوو، راستگۆیانه‌ ئەمه‌ ده‌لیم. شیاویشه‌ ئەمه‌ به‌ کاریکی سووکایه‌تی بزانیته، که کاریکی منالانه‌ و گیلانه‌یه و هیچی دی. ئەوه‌یش بزانه، ژهنه‌رالی به‌ریز، که هه‌ست به‌ په‌شیمانی ده‌که‌م، به‌وه‌ی که لای منه‌وه پرووی دا. هه‌رچه‌ند له‌ پارێکیشدا بووم، که چاو له‌و په‌شیمانیه‌یشم ده‌پۆشیت.
"منیش به‌م دوا‌ییانه‌ و ۱۵ پۆژیک، یان ۳ هه‌فته‌ی به‌ر له‌ ئیستا، وا هه‌ست ده‌که‌م دروستیم خراپه. نه‌خۆشم و توند

و ناجور. زوو هه لده چم و دالغه م زوره، تهنانهت له هه نديک بونه دا رکيفی خویشم له دهست ددهم و کارم له بهر ناروات. به راستيشمه! بو نمونه، چهند جاریک هاتوو به خه يالما بو مریکیز دی جریو هه لبستم، به لام قسه کردن سوودی نییه، ئاخو میر بهم قسانه ههست به سووکایه تی دهکات و هه لده چیت و تووره ده بییت، ئه مانه کومه له دیارده یه کی نه خوشین. ئیدی نازانم ئاخو خاتوو بارون قورمه ر کاتیک من داوای لیووردنی لی بکه م، حیساب بو ئه مانه دهکات؟ هه رچهند زیاتر له وه ده چیت که شتی وا نه کات. به لام من به نیازم داوای لیووردنیشی لی بکه م، به تایبه تی به م دواییانه، هینده ی من پیم زانی بییت، له دنیای دادوه ریدا خراپ به کاری ده هینن. پاریزه رانیش له که یسی که تنه کاندای پاساوی تاوانی ئه و که سانه ی به رگریان لی ده که ن بو بیئاگاییان له وه ی ده یکه ن ده گیرنه وه. ئه مه ییش نه خوشییه که له نه خوشییه کان. ”بو نمونه، ئه و پاریزه رانه ده لین، دهستی وه شان دووه... به لی! به لام ئیستا هیچی له و باره یه وه بیر نه ماوه. ژهنه رالی به ریز، توش ئه وه بیته به رچاوی خوت، که دروستی و پزیشکانیش پشتگیری ئه وان ده که ن. ئه و ئه وه دهکات به هه لا، که له و جوره نه خوشییه ییش هه یه. شیتبوونی کاتیش هه یه و بو چهند ساتیک وا له مروف دهکات هوشی لای خوی نامینیت و نیوه ی ئه و کاره ساته ی وه بیر دیته وه، که خوی هوکاری بووه. خاله بارون و خاتوو بارون له نه وه یه کی کونن. سه رباری ئه مه ییش، له خانه دانه برووسییه کانن و لادیشن. ئه وان تا ئیستایش نه یان زانیوه که بواری پزیشکی شه رعی و دروستی په ره گرتنی وای به خووه دیوه، هه ر بویه ش به م شیکردنه وه یه ی من قاییل نابن.

”ئه ی ئاخو بیرو پای ژهنه رال له م باره یه وه چی بییت؟“

ژهنه رال توندبوونه که ی خوی شارده وه و وتی، ”به سه... به ریز... به سه...! منیش لای خومه وه ته قه لالا ددهم بو تا هه تایش خوم له و کرده وه منالانه یه ت ببوویرم. پیویستیش ناکات داوای لیخوشبوون له بارون و خاتوونی بارون بکه ییت، په یوه ندیگردنیش به و دووانه وه، با ته نیا بو لیووردنیش بییت، به مه زنترین سووکایه تی ده زانن، هه ر هینده ییش بارون بزانییت تو یه کیکیت له ئه ندامانی مالی ئیمه، له گازینویه که منی دواند و خه ریک بوو داوا له من بکات دلی تو بده مه وه

و تۆ له خۆى پازى بكات. ئه وه خۆيشم به رامبهرت دانم بهمه دا نا. ده زانيت به ريز ناچارى چيت كردم؟ ناچار بووم داواى ليووردنى لى بكم و پهيمانى شهرفى لى وهر گرتم، كه له مرپوه تۆ يه كيك نه بيت له ئەندامانى ماله كه مان...
منيش وتم، "رېم بده، رېم بده، ژه نه پال. ئه و داواى له تۆ كرد كه چى دى من سهر به مالى ئيوه نه بم و ههر له ئە مرپوه، وه كوو خۆت ده لئيت؟"

ئو ویش وتى، "نه خير، به لام ههستم كرد كه ناچارم كيشه كه بهم شيويه چاره سهر بكم. بيگومان سروشتيه كه خاله بارونيش ئاسووده يى خۆى دهر بپرئت. ئيستايش ههر هيندهم له سهره، كه چوار فريدركا و سى فلورينت بدهمى. ئەمهيش پاره كهت و حيساب و كتابت، بويشت ههيه پيدا بچيته وه. ئيدى خوات له گه ل و بووينه نامۆ به يهك و يه كدى ناناسين. من له سهرئيشه و شلوقى دهروونى به ولاوه، هيجى ديم له تۆ وه دهست نه كه وتوو. شاگرد ئوتيله كيش دواتر بانگ ده كم و تى ده گه يه نم كه ليره به دواوه پاره ي ئوتيلت بو نادم و ئهركى خه رجى تۆ ناكيشم. بويه خوات له گه ل."

پاره و كاغەزى حيسابه كم لى وهر گرت، كه به قه له مى دار نووسرابوو. پاشان سلاوم له ژه نه پال كرد.
زۆر به سووربوونه وه وه وتم، "ناييت ئەمه ههر وا به ئاسانى تيبه پرئت! ئەى ژه نه پال. به داخه وهم كه بارون وه ها سهرنجىكى بيزار كه رى بو تۆ دهر خستوو، به لام رېم پى بدن بليم هه له كه، هه له ي خۆت بووه. بوچى له به ردهم باروندا خۆت كردوو به بهرپرسى من و له شوينى من قسه ت كردوو؟

"داواى ئه وه، ئەمه چ قسه يه كه من كه سيكى ماله كه تان بم؟ من ته نيا ماموستاى مناله كانم و هيجى تر، نه كورتم و نه تويش به خيو كه رى منيت، نه يشده بو له سهر كرده وه كانى من به گيروگازت بيتن. من كه سيئى ياسايى خوم هه يه و ۲۵ سالم ته مه نه و دهرچووى زانكوشم، خانه دانيشم، هيج خزمه يه تيبه كيشم له گه ل تۆ نييه، فره يش به تۆ نامۆم. متمانەت پيم هه بيت كه هينده ريز له تايبه تمه ندييه كانت ده گرم، كه سنوورى نييه و ئه وه يش وام لى دهكات داوا نه كم ئه و هه لوسته ت راست بكه يته وه، كه به و شيويه ريت به خۆت

داوه و بوویته بهرپرسی من.“
 ژهنه رال هیئده به گوژم تووشی شوک بوو، که باسکه کانی
 بهر دانه وه. له ناکاو پرووی له فره نسبییه که کرد و به کورتی
 تیی گه یاند، که گوایا وا خهریکم داوای زورانگرتنی لی ده که م!
 فره نسبییه که یش له قاقای پیکه نینی دا.

به ئارامی و بی ئه وهی بهیلم قاقایه که ی دیی جریو
 کاریگه ریی بییت، وتم، ”به لام حیسابم له گه ل خاله باروندا
 راست نه بووه ته وه، له بهر ئه وهی په سه ندت بوو گوئی له
 سکالای بارون بگریت و گوئی به کاروباری بدهیت، که وا
 بوو، به شیوه یه ک له شیوه کان تیکه لی کیشه که بوویت، بویه
 به شانازییه وه، ئه ی ژهنه رالی به ریز، پیت راده گه یه نم که هر
 سبه نینی به ناوی خومه وه بانگی خاله بارون ده که م، که
 شیکردنه وه یه کی جویکه ره وه م بداتی، به وهی بو ئه وانهی به
 تووی وتوو و راسته وخو به خومی نه وتوو؟ هر وه کوو
 ئه وهی بوخوم نه توانم بهرپرسیاریتیی خوم هه لبرگرم! یان
 وه کوو ئه وهی خوم شایسته ی ئه م بهرپرسیاریتیییه ی خوم
 نه بم!“ ئه وهی خوم چاوه پروانی بووم، پرووی دا! ئه وه بوو
 ژهنه رال له و قسه هیچووچاوه ی من بوم کرد، ترس دای
 گرت.

هاواری کرد، ”چییه، ده لینی به نیازیت چند شه قاویکی دی
 به م کیشه یه بپریت؟ ئه مه یش هر بو ئه وهی هه لویستی منی
 پی لیژ بکه ییت و سه غله تم بکه ییت! به لام به ریز، ئاگات له
 خو ت بییت، ئاگات له خو ت بییت!... ئه گهر نا، به نامووسم...
 ئاگادار به له م ولاته دا ده سه لاتیش هه یه... منیش... به کورتی...
 له بهر پوستی خوم... له بهر پووست و پله و پایه ی بارونیش...
 به کورتیییه که ی، پولیس ده سه ته سه رت ده کات، شاربه ده ریش
 ده که ن، ته نیا بو ئه وهی تاوان ئه نجام نه ده ییت. ئه م قسانه م
 له میشکی خو تدا هه لبرگه... وا هوشداریم پیت دا.“

له گه ل ئه وهی ژهنه رال فره توورپه و فره یش ترسابوو،
 منیش به ئارامیییه وه وه لامم دایه وه، ”ژهنه رالی به ریز، بهر
 له نانه وهی ئاژاوه، که س ناگرن! خو منیش تا ئیستا ئه م
 کیشه یه م لای بارون باس نه کردوو! تا ئیستایش له وه به ئاگا
 نیت، که من به نیازم له چ پروویه که وه پرووبه پرووی کیشه و
 ئاژاوه که ده بمه وه، ده مه ویت له سه ر کام بنه ما چاره سه ری
 بکه م، هه موو ئه وه یش که من ده مه ویت، ئه و ته مومژه

بره وينمه وه، كه بووه ته مايه ي سووكايه تيبه كي مه زن به من،
كه نه وه يش نه وه يه منيش بهر پرسى كم هه يه و فشار ده خاته
سه ر ويست و ناره زووه كانم، كه واته تو له خوږا و بى نه وه ي
پيوست بكات، خو ت تووشى دله خورپه كردووه.

ژهنه رال بارى لووتبه رزييه كه ي كتوپر گوږى و شيوازى
قسه كانى بو پاران ه وه گوږى و دهسته كانى گرتم و وتى،
”تكاي خوات لى ده كه م! تكاي خوات لى ده كه م! نه لكسى
ئيفانوڤيتش گيان، كو ل له م پرؤژه هيچو پووچه، دووره دهسته
بده! نه وه بينه وه بهرچاوى خو ت، كه به هويه وه روو ده دات.
شتي قيزه ونى نو يى تر ديتنه ئار او ه.

”سه رنج بده، له ئيستا وه ده بيت خو م به شيويه كه ي
تايبه تمه ند پيشان بده م، به تايبه تى ئيستا... هه ر ئيستا.
ره نگه به ته واوى له بارودوخه كه به ئاگا نه بيت، من ئاماده م
هه ركاتي ك له م شوينه گواستمانه وه، بتگيرمه وه سه ر كارى
خو ت. به لام ئيستا كيشه كه روو كه شيبه.

”به كورتييه كه ي، خو ت هويه كانى نه م هه نگاهه ي من
ده زانيت...”

نه مجا به م شيويه بانگى كردم، ”نه لكسى ئيفانوڤيتش...
نه لكسى ئيفانوڤيتش.”

منيش داوام لى كرد خو ي تووشى دله خورپه نه كات و
په يمانم پى دا كه بارودوخه كه به ئاقاريكى باشدا ببه م.
دواتر به په له ژووره كه م جى هيشت.

هه ندئ جار روسه كان، كه دوورى ولا تى خو يان ده بن،
زيد ره وي له ترسنوكيدا ده كه ن. زور خه مى نه وه يانه كه له
باره يانه وه ده وترى ت و سه رنجى نه وه خه لكه يش كه له سه ريانه،
به تايبه تيبش نه وان ه يان چاويان بريوه ته نه وه ي بينه كه سيكى
ناسراو و بالا، سووريشن له سه ر نه وه ي خزمه ت بكرين،
تا راده ي كو يلايه تيبش. نه م هيشيان پيشو هخت له بهرچاو
گرتووه، جا له ئوتيله كاندا بيت يان له گه شته كانياندا و يان
له سه فه ر و كو بوونه وه كانياندا، به لام ژهنه رال له ده مى ده ر
چوو و باسى بارودوخى كى كرد، كه ناچارى كردووه به
شيويه كه ي تايبه ت خو ي پيشان بدات! بو يه له ناكاو هه ستي
به و هه موو ترسه كرد. شيوازى قسه كردنه كه ي له گه لم
گوږى، هه ر زوو هه ستم به وه كرد، كه له وه ترسنوكتره په نا
بو حكومه ت و ده سه لات به ريت، بو يه پيوسته منيش به ئاگا

و ئارام و لەسەر خۆ بۆم.
 هیچ ئارەزوویەکم لەوێ نەبوو، کە ژەنەرەل توورە بکەم.
 ئەوێ ئەو پاولینە بوو و خوازیاری ئەوێ بووم هەر ئیستا
 بیخکینم. لە مامەلەکردنمدا هیندە توند و زبر ببووم، پالی و
 پیوێ دەنام، کاریک بکەم پاولین خۆی تکام لی بکات کۆل
 لەم کیشەییە بدهم. لەوێ بوو ئەو هەلسوکهوتە منالانەییەم کار
 لە کەسیتی ئەویش بکات. دواتر چەند حەز و ویستی دی لە
 دلمدا سەریان هەلدا، کە ویستەکانم بەرامبەری پەرشوبلاو
 بوو، ئەمە واناگەییە نیت کە لە بەرامبەر خەلکیدا وەکوو
 مریشکیکی تەرم. تەنیا میریش بە توولیکەوێ فیرە رەوشتم
 ناکات. کاتی خۆی دەمویست گالتە بەو هەموو خەلکە بکەم،
 چەند سەرکەوتنیکی جەنگی تییاندا وەدەست بێنم، دەیشبین
 شتیکی نییە لی بترسین، بە هەر حال، دەمبیینت کە وەکوو
 مریشکیکی تەرم نیم...

ئەمەیش هەواییکی سەرسوور هینە، کە پیش ساتیک لەو
 کارەکەرە سەر پلیکانەکانەوێ، زانیم کە وا ماری فلیپوئنا،
 ئەمرو و بەتەنیا و بە شەمەندەفەری ئیوارە، سەفەری لای
 کچە ئامۆزای کردووە.

ئەمە واتای چی دەگەییە نیت؟
 کارەکەرە کە وتی، کە ماری فلیپوئنا دەمیکە نیازی بوو
 سەفەر بکات. کە وا بوو، چۆن کە سیک بەوێ بزانییت؟
 بە هەر حال، رەنگە من تەنیا کە سیک بوو بێتیم، کە ئەمەم
 نەزانییت. کارەکەرە کە ئەوێ تیگە یاندم، کە پیری ماری
 فلیپوئنا لەگەڵ ژەنەرەل تووشی شەرەدەنوویکی توند بوو.
 تیگەیشتم کە بیگومان خۆی بوو، مادموزیل بلانشە، بەلی،
 شتیکی گرنگی جویکەرەوێ روو دەدات.

بہشی حوتہم

ئەم بەيانىيە خزمەتكارى ئوتىلەكەم بانگ كرد و پىم وت،
كە بەجيا و دوور لە بنەمالەكە حسابى من بنووسن. كرىي
ژوورەكەم هيندە فرە نەبوو كە چۆلى بكەم و ئوتىلەكە جى
بهيلم.

شازدە فریدرىكم پى بوو، لەوئيش... لەوى رەنگە
سامانىكى فرە مەزن چاوه پروانم بىت. چەند شتىكى نامۆيه!
هيشتا نەمبەردبووه وه، بەلام بە شيوه يەك هەلسوكە وتم
دەكرد، وهكوو ئەوهى پياويكى دەوله مەند بم! نەيشمده توانى
بەو شيوه يە لە خۆم نەروانم.

هەرچەند بەيانىيەكى زووئيش بوو، بەلام نيازىم بوو خۆم
بگەيه نمە بەرپىز ئاستلى، كە نيشته جىي ئوتيل ئىنگلتەرەى
نزيك بە ئوتىلەكەى خۆمان بوو، كەچى لەناكاو دى جريوم
بىنى خۆى كرد بە ژوورەكەمدا! كە هەرگيز پيشتر شتى لەو
جۆره رووى نەدابوو! لەوهيش زياتر ئەوه بوو، كە پەيوەندىم
لەگەل ئەو بەرپىزه و بەم دوايىيانە ئالۆز و لاواز بوو، فرەئيش
نارىك بوو، تەنانەت سووكا يە تىكردن و رقبوونە وهى لە من
نەدەشاردە وه، بەلكوو تەقەللای خستنىشى دەدام، منيش لای
خۆمه وه، فاكتهرى وام هەبوو، كە خۆشم نەوئيت. تەنانەت
دەتوانم بلىم، رقىشم لىي دەبووه وه. هەر بۆيه ش هاتنىم
بەلاوه سەرسوورەين بوو! هەر زووئيش هەستم كرد شتىكى
نااسايى روو دەدات.

فرە لەگەلم نىان بوو و كەوتە هەلدان بە ژوورەكەمدا،
كە بىنىشى كلاًوهكەم بە دەسته وهى و بەنيازم بەم
سەرلە بەيانىيە بچمە گەشت و پياسە، سەرى سوور ما!

پیم وت که دهچم بق لای به ریز ئاستلی بق هه ندیک
 کاری پتویست، که می بیری بلاو بوو و خه میکی توند به
 روخساریه وه بینرا. دی جریویش وه کوو فره نسویه کان
 بوو، که سیکی دلپیس و هه رکاتیک بیویستایه و سوودی
 بقی ببوایه، رووخوش بوو. به لام بیزار کهر و کهم ریک
 ده که ویت فره نسویه کان له یه کهم بینیندا نیان و خوشه ویست
 بن، به لام به یاسا ورپسای تایبته خویان شیرین ده کهن.
 نه گهر پتی باش بوو له شیوازی ئاسایی خوی دهر بچیت،
 بق نمونه، شوین ئاره زوی خوی بکه ویت و له یاسا دهر
 بچیت و به هه لسوکه وتی تاک بکه ویت هه، نه وا رهوشی
 ریز په رپی سهیری لی ده بینریت! به لام گهر واز له خوی بینیت
 و سروشتی بیت، نه وا بۆرژوایه کی سووک و رسوا و بیتامی
 لی دهر دهچیت! ده بیت هه بیزار که ریک، که له جیهاندا وینه ی
 نه بی. مه گهر ته نیا کچه روسه کان به فره نسویه کان سه رسام
 بن. که سیکی پیگه یشتوو نییه، دوا ی بریک سه رنجدان له و
 نیانییه ده ستکرده چه ندبار هه بووه وه یه، له هولی قز برینه کان
 بیزار نه بیت و رقی نه بیت هه.

سه ره تا به وه دهستی پی کرد و به ریزیکی فره وه وتی،
 ”نه مرؤ من بق کاریک هاتووم، لیشته ناشارمه وه، له لایه ن
 ژه نه راله وه نیردراوم و نوینه ری نهوم. تا ئیستایش زور
 به روونی له و گفتوگویه ی دوینی نیوان ئیوه تینه گه یشتووم،
 چونکه زمانی روسی زور باش تیناگه م، به لام دان به نه وه دا
 ده نیم، که ژه نه رال به دوورودریژی بقی گپراومه ته وه...”

منیش قسه که م پی بری و وتم، ”دی جریوی به ریز، گوی
 بگره، ئا نه وه تا... له م کیش هه یشدایت و که وتوویته نیوانمانه وه.
 من له مامؤستایه کی منالان به ولاره، هیچی تر نیم. رۆژیک
 له رۆژان بانگه شه ی دوستی و نزیکیم به م ماله وه نه کردوه،
 حورمه تی په یوه ندییه کی تایبته تم به م ماله وه نه بووه، هه ر
 بقیه بارودوخیک هه یه و من لی بیئاگام، به لام ئاده ی پیم
 بلئ، ئیستا تو بوویت هه ندامیکی ته واوی نه م بنه ماله یه؟
 چونکه ده بینم فره بایه خیان پی ده دهیت و ده بیت هه ناوبژیوان
 له هه موو کیش هه کانیا ندا!!...”

پرسیاره که م بیزاری کرد. له بهر نه وه ی پرسیاره که م
 بیچپه نا بوو، نه وی بیزار کرد. ئاخه نه وه نه دیده ویست پتی
 بزانیته.

ئەوئيش بە رەقى و زېرىيەو وە وتى، "لە لايەكەو وە كار بۇ ژەنەرال و لە لايەكى ترەو و بارودۇخى تايىبەتى. ئا ئەو وە تا ناردوومى، تاكوو تكات لى بكم لەو وە دوئىنى و تىبوت، پاشگەز ببىتەو وە. ئەوانەى بە خەيالىشتدا هاتبوون، گومانى تىدا نىيە قەشەنگ بوون. ژەنەرال تكاى ئەو وەى لە من كردو وە، كە سەرنجى ئەو وە بدەيت، كە وا ئەو وەى تۇ بە نيازىت بىكەيت، هيچ ئەنجامىكى نابىت. لەو وەىش زياتر، خالە بارون پىشوازىت لى ناكات و بە ھەر حال، ھەموو ھۆيەكى ھەيە، كە بە ھۆيەو وە بتوانىت خۇى لەو شتە بىزار كەرانە ببوئىرىت، كە لە تۆو وە پو و بە پرووى دەبىتەو وە. تۇ خۇيشت بىروات بە مە ھەيە كە دەيلىم. كە وا بوو، ئەم كەللە رەقىيەى بۇچىيە؟ لە كاتىكدا ژەنەرالىش پەيمانى ئەو وەت دەداتى، كە لە ھەلى رەخساودا وەرت بگريتەو وە و بچىتەو وە سەر كارەكەى خۇت. تا ئەو كاتەى گەرانەو وەت بۇ سەر كارەكەت، مانگانەكەت لى نابرىت و پارىزراو دەبىت، ئاخىر ئاخۇ ئەمەى پىشكەشت دەكات، بە سوودى تۇ نىيە؟"

بە ئارامى وە لامم دايەو وە، كە ئەو كەمىك بە ھەلەدا چو وە، خالە بارونىش رەنگە دەرم نەكات، بەلكو و گويىشم بۇ شل دەكات، تكايشم لى كرد راستە و راست پىم بلىت، بۇ ئەو وە ھاتو وە تاكوو بزانىت بە نيازم چى بكم!

ئەوئيش وتى، "لە بەر ئەو وەى ژەنەرال ئەم ھەموو بايەخەى بەم كارە داو وە، ئەلبەتە پىشى خۇشە بزانىت چى دەكەيت. ئەمەيش سىروشتىيە."

من كە و تەمە شىكردنەو وە و ئەوئيش لە كورسىيەكەدا پالى دابو وە و كەمىك بە لاي مندا سەرى دامو و كاندبو وەو وە و گويى گرتبوو. لە چاوانىشىدا گالتە پىكردن بە پروونى ديار بوو و بۇى نەدەشاردرايەو وە. بە واتايەكى دى، بە لووتبەرزىيەو وە مامەلەى لە گەل دەكردم.

ھىندەى بۇم لوا، وام دەر خست كە كىشەكە فرە مەترسىدارە. و تىشم بارون لاي ژەنەرال سكالاي كردو وە، لە بە ھەى كە سىتىي ھىناو مەتە خوارەو وە و سووكى كردووم و ھەر وەكوو ئەو وەى خزمەتكارى بەردەستى ئەو بىم. دو وەمىش، وەكوو كە سىك مامەلەى لە گەل كردووم، كە نەتوانم بەرپرسىارىتىي كارەكانى خۇم لەئەستۇ بگرم، بەلكو بەكەلكى دواندنىش نايەم! سووكاتىيەكى گەورەى پى كردووم!

به لām له بهر جیاوازیی ته مهن و پیگهی کۆمه لایه تی... هتد. له وتنی ئەم رسته یه دا خۆم پێ نه گیرا، پینه که نم! ته قه لای کاری سه رکیشه نه ناده م، واتا به روون و ئاشکرای، شته خراپه کان ناخه مه بهرده می و داوا ناکه م راستیان بکاته وه. هه رچۆنیک بیته، من له سه رمه داوای لیبووردنی لی بکه م، به تایبه تییش له خاتوونی بارۆن، چونکه به م دوایبانه هه ستم به نه خۆشبوونی خۆم و داووخانی ده روون و هه لسوکه وتی نامۆ کردووه، گه ر دروستم وتبیته...! به لām گه ر بارۆن خۆیشی به و کاره هه لبسته یه، که سووکایه تی بوو به من، لای ژهنه رال سووریش بووایه له سه ر ده رکردنم له کاره که م، چی ده بوو؟ هه ر ئەمه ییش بوو خستمیه باریکه وه، که مه حال بیته داوای لیبووردن له و و له خاتوونی بارۆن بکه م، ئەگه ر داوای لیبووردنم بکردایه، بارۆن و خاتوونی بارۆن و هه موو خه لکه که پێیان وا ده بوو، که له ترسدا ئەوه ده که م، تاکوو بمگیرنه وه سه ر کاره که م. ئەوه تا ئیستا وا که وتوو ته وه، که به و په ری ساده ییبه وه من ئەو ناچار بکه م، که له پیشدا ئەو داوای لیبووردن له من بکات. بۆ نمونه، ئەوه ییش بلیته که هه رگیز نه یویستوو ه سووکایه تیم پێ بکات. خۆ ئەگه ر بارۆن به مه رازی بوو، ئەوا ده ستمی له یه خه یان کردوو ته وه. ئیدی منیش له قوولاییی دلمه وه داوای به خشینی لی ده که م. به م رسته یه ییش کۆتاییم به قسه کانم هینا، "هه موو ئەوه ی من ده مه ویت، ئەوه یه با ده ستم له یه خه یان بکاته وه!" ئەو ییش هه لی دایه، "هیی... ئەمه چ هه سته گییه که * ئای له م کارامه ییبه ت! ئاخه ر بۆ داوای لیبووردن بکات؟ ده ی... ده لی چی به ریز، ئەه ی به ریز... تو ئەم داوایانه ت بۆ بیزارکردنی ژهنه رال ریک خستوو... په نگه ئامانجی تایبه ت به خۆیشت هه بیته، به ریز... هه ی به ریز... بیوورن، ناوه که تم بیر چوو وه... به ریز ئەلکسی، ناوه که تم به دروستی وت، وانا؟" منیش هه لم دایه، "به لām ریم بده، مریکیزه ئازیزه که م، ئەمه به تو چی؟ ئەمه چ زیانیک به ژهنه رال ده گه یه نیت؟ دوینی به خۆمی وت که ناچار کراوه وا خۆی پیشان بدات منیش ئەو کاته هیچی لی تینه گه یشتم."

دی جریو به شیوه ی پارانه وه و که مبوونه وه ی

توورەبوونەكەى وتى، "كە وا بوو، شتە پالنه رە شاراوەكەى ئەو، ھەر لىزەدايە... تۆ خۆيشت مادمۆزىل دى كۆمانگ، ئەو خاتونەى داىكى كچەكەيە، تۆ خۆيشت پىت وايە كە ژەنەرال... مەبەستم... ژەنەرال شەيداي بوو... تاكوو ئەوەى... تاكوو ئەوەى... ھاوسەرگىرييەكەيش ھەر لىزە بەرپووە دەچىت. ئەمجا ئەو سووكايەتییە بىنەو بەرچاوى خۆت و كىشەكانى لەو بۆنەيەدا...!"

منیش ھەلم دايە، "من نە كىشە و نە سووكايەتى لەو ھاوسەرگىرييەدا نابىنم."

ئەويش وتى، "بەلام بارۆن پياويكى توورە و تروپە و زوو ھەلدەچىت. ھەر وەكوو خۆت دەزانىت، خوو و خدەيشى پروسيايىيانەيە. ئەمە شەرىك دەنیتەو، ھەر وەھا ئەلمانىيەكەيش..."

منیش وتم، "ئەو كارى خۆمە، پەيوەندىي بە ئىووە نىيە. چونكە ئىستا من كەسىكى ئەو مالە نىم. ئەمجا ويستم ئەوپەرى گىلييتىي خۆم پىشان بەم، بەلام رىم بەدە... ھەر بەم شىوہە برىارى لى دراو، مادمۆزىل بلانش شوو بە ژەنەرال دەكات. كە وا بوو، چاوەروانى چىن؟ مەبەستمە بلىم، بۆ ئەمە دەشارنەو؟ لانى كەم لە ئىمەى بۆ دەشارنەو؟ ئىمەيەكى سەر بەم مالەيش؟"

ئەويش وتى، "من ناتوانم... بە ھەر حال، ھىشتا ھىچ شتىك پروون نىيە، لەگەل ئەو ھىشدا، بۆخۆت دەزانىت ئەوان لە چاوەروانىي ھەوالدان لە روسياو. ھەر وەھا پىويستە ژەنەرالىش كارەكانى خۆى رىك بختەو..."

منیش ھەلم دايە، "ئى... ئى... نەنى ئازىزەكەيە!"

دى جريو سەرنجىكى بىزراوانەى دام و قسەكانى پى برىم، "من پشتم بەو ھەستناسكىيەى تۆ و بلىمەتى و زەوقەت بەستوو، لىيشم پروونە لەبەر خاترى ئەم بنەمالەيەى كە تۆى فرە بەرپزەو لەخۆ گرتوو. بە ويستى ئەوان كار دەكەيت."

منیش ھەلم دايە، "رىم پى بەدە... ئەوان منيان لە كارەكەم دەر كردوو! تۆيش ھەر قسە لە رووكەشى بابەتەكە دەكەيت. بەلام پىويستە لەگەل مندا برۆا بەو بىنىت، كە ئەگەر يەككى گويى راکىشايت و پىي وتىت نامەويت گويت رابكىشم، بەلام لەبەر رووكەش رىم بەدە ئەو كارە بكەم،

بیگومانم له گهل مندايت که جياوازی له نيوان کردن و نه کردنی
گویرا کيشانه که دا نييه!

ئه ویش به شیوازیکی لووتبه رزی و هه له شانه وتی، "ئه گهر
وه کوو ئه وه بیت که تو ده یلیت، گهر ئومیدی هیچیشته لی
ناکریت. ئه وایت روون بیت ری و شوینی تایبته ده گیریته
به. ئاخر خو شار بی شا نییه! له ئه مرؤ زووتر نییه،
که دهرت ده کهن... شتیکی سهیره...! ئاخر لاویکی ئاغری
وه کوو تو، شیواه په نجه له گهل که سیکی وه کوو ژهنه رالدا
نه رم بکات؟ دواي ئه وه، ههر وا به ئاسانی کولت لی ده دن؟
بروا بکه لیتره که سیک نییه لیت بترسیت! که ئه م تکایه یشم
لی کردیت، له خو مه وه بوو. چونکه تو ژهنه رالت تووشی
خورپه کرد. چون پیت وایه به ته نیا فه رمانیکی ساده و له
خزمه تکاریکه وه ژهنه رال دهرت ناکات؟"

به ئارامی و له سه رخو وتم، "به لام من خو م ناچم بو
لای خاله بارون. به ریز دی جریو، تو هه له یته. به و شیوه یه
نابیت، که تو باسی لیوه ده که یته."

کاغه زیکی نووشتاوه ی مۆرکراوی له گیرفانی دهر هینا
و دهستی بو دریز کردم. نامه که له پاولینه وه بوو. به
دهستخه تی خو ی نووسیوو ی:

بیستوومه به نیازیت شوین ئه و رازه بکه ویت. تو که سیکی
لووته لایت. دهستت کردووه به یاری منالان. به لام بارودوخی
تایبته هیه، رۆژیک دیت که بو ت باس بکه م. تکات لی
ده که م که میک ژیر بیت و کۆلا بدهیت، ئای چه نده شتیکی
هیچوپووچیت! من پیویستم پیته! تویش په یمانت پیم داوه که
هه میشه له قسه ی من دهر نه چیت. چیا که ی شلانگیرگت بیر
ماوه؟ داوات لی ده که م گویرایه ل بیت، به لکوو گهر پیویستی
کرد، بی سلاو کردنه وه یش، ئه واه فرمانت به سه ردا ده دم.

دلسۆزی خو ت

پ...

تییینی: ئه گهر به هوی ئه وه ی دوینیوه لیم تووره یته،
بیووره.

که ئه مه م خوینده وه، هه موو شته کان له بهرچاوم سه مایان
ده کرد! لیوانم زهره هه لگه ران و مووچرکه به له شمدا ده هات.

فيودور دوستويفسكى

فهرنسييه نه فره تيبه كيش، هر وهكوو ئه وهى زور گوئی بهمه نه داييت، پرووى لى وهر گيرام، وهكوو ئه وهى نه يه وييت په شوكاوييه كه م بينييت. منيش ئه وه م پى باستر بوو، كه له قاقا بدا.

وتم، "زور باشه، بهو خاتوونه بلئ، با ئارام بيته وه و بيخه م بييت."

ئيدى هيندهى پى نه چوو، له ناكاو وتم، "به لام ريم بده بپرسم، بوچى درهنگانيك ئه م نامه يهت پى دام؟ خو دهكرا - ئه گهر تو بو ئه م كاره هاتباى - هر له سه ره تاي قسه كردنه كه دا و له بريى ئه و هه موو قسه پروپوچانه، ئه م نامه يهت پى بدامايه."

ئو ویش وتى، "منيش ده مويست... به هر حال، ئه م كاره هينده سه رسوور هينه، ده مويست له ده مى خوته وه بيبيستم، تا بزانه م نيازت چييه؟ به هر حال، نه مده زانى نامه كه چيى تيدا نووسراوه! پيشم وا بوو كاتى فرهم به دهسته وهيه، تا ئه م نامه يهت بده مى."

منيش وتم، "ئىستا تيگه يشتم. فرمانى ئه وه يان پى داويت، كه له كاتى پيويستدا نه بييت، ئه و نامه يه م نه ده يتى. گهر به ئاموزگار ييه كانت كاره كهت بو كرا، ئه م نامه يه م نه ده يتى... وا نا؟ دى جريوى ريزدار، به راستى وه لامم بده وه!"

سه يريكى كردم و واى پيشان دا كه سل ده كاته وه و وتى، "رهنگه وايش بووييت..."

من شه بقه كه م هه لگرت، ئه ویش به سه ر دامووكانه وه يه ك ريزى لى نام و چووه دهره وه. پيم وا بييت بزه يه كى لاقرتينا ميزيشم به ليوانيه وه بينى. جا بو نا؟

به بوله بول به پليكانه كاندا هاتمه خواره وه و له بهر خومه وه وتم، "هيشتايش ئه م بگره وه به رده يه ي نيوانمان هر ماوه، ئه ي خو به پياوى پياوانه زانه كه، دواتر خوت براوه و دوراوت بو دهر ده كه وييت."

تا ئه و كاته يش، بيري بلاوم بو كو نه كرابووه وه. هر وهكوو كوته كيكيان به سه رمدا كيشاييت، وا بوو. به لام شنه با پوخته شي داره كه چاكه ي خوى له گه لم كرد و كه ميك به خوميدا هينامه وه.

دواى دوو خوله كييك، بير كردنه وه م كه وته وه گهر. دوو بيروكه ي روونم بو هات. يه كه ميان، يار ييه كى منالانه بوو،

هه نديک هه ره شهی خه یالی بوو، که لاویک به بای دا و ترسیکی مه زنی به رپا کرد؛ دووه میش، ئای له مه زنیی ئه و دهسه لاتهی که به سهر پاولیندا هه یه تی! یه ک وشه ی ئه و، وای لی دهکات که هه رچییه کی بویت، بو ی بکات. نامه ی پی ده نووسیت و به وه یشی ده گه یه نیت، تکام لی بکات. ئه وه راسته که په یوه ندیی ئه و دووانه، به لای منه وه، وه کوو مه ته لیکی گران بوو، به لام له م پوژانه ی دوا ییدا، هه ستم ده کرد پاولین خوی به دوور ده گریت لیلی و چاره ی ناویت، بگره رقیشی لیلی ده بیته وه.

هه رچی زه نه رالیشه، نه لای لی ده کاته وه و نه لییشی ده روانیت، ته نیا و ته نیا زبر و توند بوو له ته کیدا، منیش ئه و په فتاره یم هه ست پی کرد بوو، ته نانه ت خویشی له ده می ده ر چوو و بیزاری خوی له زه نه رال ده ر بری و تا ئه و په ری سنووری بیزاریش بیزار بوو. که وا بوو، زه نه رال ده ستی به سهر پاولیندا گرتووه، پاولینیش چوو ته ژیر رکیفی زه نه راله وه.

بخش هشتم

له سهيرانگه و ئهو شهقامه‌ی ئه‌مبهر و ئه‌وبه‌ره‌كه‌ی
پريزه‌دره‌ختی داربه‌پوو بوو، به‌هاورپي ئينگليزه‌كه‌م گه‌يشتم.
هه‌ر كه‌ منی بينی، هاواری كرد، ”ئووا! ئووا! وه‌كوو من
بو لای تو هاتم، تویش هه‌ر بو لای من ده‌هاتیت! كه‌واته
هاورپكانت له‌به‌ر بينینی من چی هیشتوو؟“

منیش به‌سه‌رسامیه‌وه‌ لیم پرسی، ”له‌پیشدا پیم بلن، چون
ئه‌مانه‌ت زانی... بلنی هه‌موو خه‌لكه‌كه‌ به‌مه‌یان زانیبیت؟“
ئه‌ویش وه‌لامی دایه‌وه، ”نا بابه‌... نا... ئه‌م بابه‌ته‌ ئه‌وه
ناهینیت، هه‌ر كه‌سیش باسی ناكا.“

منیش پرسیم، ”ئه‌ی كه‌ وا بوو، ئه‌مه‌ت چون زانی؟“
ئه‌ویش وه‌لامی دایه‌وه، ”ئیدی پیم زانی، یان وای دابنی
سه‌رپینییانه‌ پیم زانیوه. ئیستا تو بو كوی ده‌چیت؟ من لای
خۆمه‌وه‌ هه‌ست به‌ هاورپیه‌تیت ده‌كه‌م. هه‌ر بویه‌یش بو لای
تو هاتم.“

سه‌رم له‌وه‌ سوور ما‌بوو، كه‌ به‌و شیوه‌یه‌ له‌ كیشه‌كه‌
به‌ئاگا بوو، وتم، ”ئاستلی ریزدار، تو پیاویکی مه‌ردیت، من
هیشتا قاوه‌كه‌م نه‌خواردوو ته‌وه‌ و پیم وا بیت تویش هیشتا
نانی ئیواره‌ت نه‌خواردوو. كه‌ وا بوو، با برۆین بو گازینۆ
و له‌وئ سه‌روجگه‌ره‌یش ده‌كیشین و هه‌موو شتیكت بو
ده‌گێرمه‌وه‌... ره‌نگه‌ تویش چه‌ند شتیكم هه‌ر بو بگێریته‌وه‌...“
گازینۆیه‌كه‌ هه‌ر ۱۰۰ مه‌تریک دوور بوو لیمانه‌وه‌.
خواردمانه‌وه‌ و به‌كه‌مالی ئیستراحت لینی دانیشترین. من
لای خۆمه‌وه‌ جگه‌ره‌یه‌كم داگیرساند، به‌لام به‌ریز ئاستلی
جگه‌ره‌كیش نه‌بوو. ئه‌وه‌ بوو خۆی ئاماده‌ی گوێگرتن

کردبوو. منیش بهم شیوهیه تی هه لچووم، روو له هیچ شوینیک ناکه م و لیره ده مینمه وه.

ئه ویش به شیوهیه کی پشتگیریکردنم وتی، "منیش هه مان پیشبینیم بۆ تو هه بوو." بۆ لای به ریز ئاستلی چووم، به نیازی قسه کردن نه بووم له باره ی خو شه ویستییه که مه وه بۆ پاولین، به لکوو به نیاز بووم خو م له و باسه ببوویرم. به دریزایی ئه و چهند رۆژه ی دواییش، یه ک وشه چیه له و باره یه وه له زارم نه هاته دهره وه. دوا ی ئه وه، ئه و پیاویکی فره شه منیش بوو. هه ستم به وهیش کردبوو، که قسه کانی پاولین کاریکی زوری ده کاته سه ر. که چی رۆژی له رۆژان، وشه یه ک چیه له باره ی پاولینه وه، نه یدرکاند. ئه وه ی له خویدا سه یروسه مه ره بوو، هه ر له و کاته وه ی به ریز ئاستلی چاوی له چاوانم بریبوو، خویشم نه مده زانی بۆچی دهر وونم هه ژا و په له ی ئه وه ی بوو و ئاره زو ویشی بوو هه موو شتیکی بۆ بگیرمه وه! یان هه موو ورده کارییه کانی ئه و خو شه ویستییه ی من بۆ پاولینم هه بوو، بۆی بگیرمه وه؟

نیوسه عاتیک له و باره وه بۆی دوام و دواتر هه ستم به حه وانه وه یه کی فره مه زن کرد. ئه وه یه که م جار بوو ئاوا سنگی خو م بۆ که سیکی دی بکه مه وه و چی له میتشکمدا یه، هه لی بریژم. هه ستم کرد ئه ویش له شوینه هه ستیار و گهرمه کانی نیو قسه کاندا ده شله ژیت! منیش هه ر به ئاره زوو هینده ی تر باسه که م گهرموگور ده کرد. ئه وهیشی که لیی په شیمان بووم له و قسانه مدا، ئه وه بوو که زیاده پیویست باسی فره نسویه که م کرد.

به ریز ئاستلی به رامبه رم دانیشتبوو و به وردی گوئی لی گرتبووم. کپ و بیده نگ و یه ک پیت چیه نه دوا. چاوی بریبوو و هه ر که ناوی فره نسویه که م هینا، کتوپر قسه که ی پی بریم و پرسیی، ئاخو ره وایه ناوی ئه و فره نسویه، که ئه وه باسیکی لاوه کییه، بهینمه ناوانه وه؟ به ریز ئاستلی له پرسیارکردندا شیوازیکی سه یری هه بوو! منیش وتم، "راست ده که یت، خویشم خه می ئه وه مه، که ره وانه ییت بۆ من."

ئه ویش هه لی دایه، "له باره ی مریکیز و کچه پاولینه وه شتیکی دیاریکراو و ورد نییه تا کوو بیلیت. قسه کانیشته نیا

وهكوه گريمانيكه و هيچى تر.

منيش پشتگيريم كرد و وتم، "بهلى، هيچ هه واليكى ورد و دروستم پى نيه، نه وه پوون و ئاشكرايه."
نه ويش وتى، "كه وا بوو، نهك هه باسكردنهت هه له بوو و بهس، بهلكوو ته نيا بير كردنه وهشت له وان، ديسانه وه هه له بووه!"

منيش قسه كه م پى برى و به سه رساميه وه له دلى خومدا وتم، "باشه... باشه... منيش هاو راتم."

رازه كهى دوينيم وهكوه خوى بو گيرايه وه: هه له شه يي پاولين، هه له شه ييه كهى خوم به رامبه ر خاله بارون، ده ركردنم له سه ر كاره كه م، نه و ترسنوكيه له راده به ده ره ي ژنه رال. به دوورودريژيش سه ردانى فه ره نسويه كه م بو گيرايه وه. كو تايى قسه كانيشم به وه هينا، نه و نامه يه م پيشان دا، كه پاولين بوى نارد بووم.

نه مجا ليم پرسى، "له مانه ي كه بوم گيرايته وه، چيت بو ده ر كه وت؟ هه ر بو نه وه يش ها تووم، تا بيرو راي تو له م باره يه وه وه ر بگرم. به لام به لاي منه وه، لاريم له وه نيه نه و فه ره نسويه چكوله يه بكوژم. رهنگه روظيك بيت و نه و كاره بكه م."

به ريز ئاستليش وتى، "منيش وهكوه تو بير ده كه مه وه، به لام له باره ي كچه پاولينه وه، خوت ده زانيت، ئيمه نه گه ر پيوست بوو، په يوه ندييه كانمان به كه سانيكيشه وه ده به ستين، كه رقيشمان ليمان بيته وه. رهنگه په يوه نديگه ليك بيت و تو لى بيتاگا بيت. چه ند په يوه ندييه ك، كه به چه ندين بارودوخى لاوه كى ناكاه وه بوويت. تو ده توانيت له م باره يه وه خه يالت نه رخيان بيت. نه له بت بريك نه رخيان بيت، به لام له باره ي هه له شه ييه كهى دوينى نه و كچه وه، ديار بوو نامو بوو. هه ر به وه يش نا، به وه ي كه ويستويه تى به ناردنت بو به رده م گالوكه كهى خاله بارون له ناوت بيات. (پيشم سه يره چون گالوكه كهى تيدا نه شكاندوويت؟). بهلكوو به وه يش، كه هه له شه ييه كى له و جو ره و له كچيكى ناسراوى پايه دارى وهكوه نه وه وه، كه له خويدا بيته ده بييشه، به لام زياتر له وه ده چيت به و جو ره ت دانه نابيت، كه تو فه رمانه كهى نه و وهكوه خوى جيبه جى ده كهى...!"

له كاتيكدا له به ريز ئاستليم ده روانى، هاوارم كرد،

”دەزانیت، من وا ھەست دەکەم تۆ تەواوی ئەم پازەت بیستووہ؟ دەزانیت لە کیت بیستووہ؟ لە کچە پاولین خۆیت بیستووہ!“

لەپیشدا بەرپز ئاستلی بەسەرسامییەوہ لئی پوانیم، دواتر ھیور بووہوہ و وتی، ”چاوانت دەبریسکیتەوہ، وای دەبینم بەھەلەدا چووبیت. پەوایش نییە گومانەکەت پێوہ دیار بیت. من دان بە پەواویی ئەو کارەتدا نانیم. فرە بەتوندیییش وەلامدانەوہی پرسیارەکەت پەت دەکەمەوہ.“

بەئاگا ھاتمەوہ و فرە شلەژابووم، نەمزانی چۆن ئەوہ ھات بە خەیاڵدا و وتم، ”زۆر باشە، ئیستا ئەوہ وەلاوہ بنی. ئیستا ئەمە سوودیکی نییە.“ بە ھەر حال، ئەمە کەئە و لەکوئ و چۆن دەبیت پاولین ھانای بۆ بەرپز ئاستلی بردووہ و ئەم نەینییانەئە خۆی بۆ گێراوہتەوہ؟

ئەمجا لەم چەند پۆژەئە دواییدا، بەرپز ئاستلیم نەدەبینی. ھەرچی پاولینیش بوو، مەتەئیکی وا بوو، کە ھەمیشە ژیریمی سەرسام کردبوو. بۆ نموونە، تەنانەت تا ئیستایش کە بریارم دا ھەموو چیرۆکی خۆشوێستەئەکەئە خۆمی بۆ بگێرمەوہ، کە دەستم پئی کرد، ھەستم کرد بریک وردەکاریی دیاریکراوم بێر ناکەوێتەوہ لەو پەئوہندیانەئە بەومەوہ ھەبوو، بە پێچەوانەئیشەوہ، شتەکان لە خەیاڵ و نامۆئی و ھەلۆشاوہییەوہ نزیکتر بوون؛ نە لە ھیچ دەچوو و نە ھیچیش لەو دەچوو.

بۆئە بەھەناسەسوارییەوہ وتم، ”باشە، باشە، لە بابەتەئەئیش چوومە دەرەوہ. زنجیرەئە باسەئەئیش بچرا... شتگەئیکی فرەئە تر ھەن، کە ناتوانم ئیستا ھەر بیریشتیان لئ بکەمەوہ، ھەرچۆنیک بیت، تۆ کەسیکی مەردیت. ئیستایش پرسیارت لئ دەکەم و داوای ئامۆژگاریت لئ ناکەم، بەلکوو داوای بیروپای تۆ دەکەم.“

بۆ ساتیک کپ بووم و دواتر پرسیم، ”بەلای تۆوہ، ھۆئە چییە کە ژەنەرال ئەو ھەموو ترسەئە ھەئە؟ بۆچی ئەم کارە منالانەئیان ھیندە قەبە کرد و کردیانە کارەساتیکی ترسناک؟ وا ئەم کارە منالانەئەئیان بە مەترسیدار چواندووہ، کە دی جریو ناچار بکات خۆئە دەست لە کێشەئە وەر بەت. (ئەوئیک کە گەر کێشەئەئە زۆر مەزن و مەترسیدار نەبئ، دەستی تئ وەر نادات). ئیدی بەئی! ھاتە سەر زمانم.

فيودور دوستويفسكى

ئەمجا كەوتە تەككردن و پارانەوہ ليم. ئەو دى جريوہ
خۆى! لە دواییدا ھەستى كرد، كە پيش سەعات نۆ ھاتوہ
و كاغەزەكەى پاولينيشى پى بووہ. مرؤف بۆى ھەيە لە
خۆى پيرسيت، كەى ئەو نامەيەى نووسيوہ؟ بلىى پاولينيان
بۆ نووسيني ئەو نامەيە لە خەو راپەراندبيت؟ منيش بەدەر
لەوہى گەيشتوومەتە ئەوہى كچە پاولين بەكۆيلە كراوہ (مادام
داواى ئەوہم لى دەكات كە لىى خۆش بيم و لىى ببورم.)
دەپرسم، ئاخۆ ئەو چ كارىكى بە ھەموو ئەمانەوہيە؟ بۆ بەو
رېژەيە پاولين بايەخى پى دەدا؟ بۆچى لە يەكەم بارونيك
كە ديتە رىيان، دەترسن؟ ھەموو ئەوانە چ كارىگەريەكيان
بەسەر ھاوسەرگيرىي ژەنەرال و مادمۆزىل بلانشەوہ ھەيە؟
ئەوان دەلین كە پيوستە ژەنەرال بە شتووزىكى تايبەت دەر
بكەويت. ئەويش بە ھۆى ئەم بارەوہ، بەلام خۆ ئەوہ بارىكى
تايبەتى زيادلەپيوستە. ئاخۆ تويش ھاورام نيت؟ بيروراى
تۆ چۆنە لەم بارەيەوہ؟ من لە چاوانتدا ئەوہ دەخوينمەوہ،
كە تۆ فرەتر لەم بارەيەوہ لە من دەزانيت.

بەرپىز ئاستلى بزەيەكى ھاتە سەر لىوان و سەرىكى با
دا و وتى، "بەلى، خويشم پيم وايە لەم بابەتەدا لە تۆ فرەتر
دەزانم. كيشەكە ھەمووى بەتەنيا بە مادمۆزىل بلانشەوہ
بەستراوہتەوہ. پييشم وايە ھەر ئەمە راستيەكە بيت!"
ئاراميم لى برا و كتوپر حەزم كرد شتىك لەبارەى
پاولينەوہ بزەنم و ھاوارم كرد، "مادمۆزىل بلانش چىي
بەسەر ئەمەوہيە؟"

ئەويش وتى، "پيم وايە ئىستا لە بەرژەوہندىي بلانشە،
بە ھەر رېگەيەك بيت، لە رووبەر و بوونەوہ لەگەل بارون و
خاتو باروندا خۆى بەدوور بگرىت، نەخوازەللا پىكگەيشتنىكى
بيزاركەرانەيش، جا چۆنە گەر رووبەر و بوونەوہكەيش
ئابرووبەرەنە بيت؟"

ئىنجا وتى، "ئىستا ئەوہ، وەلاوہ بنى..."

منيش ھەلم دايە، "ئەوہ دوو سالىش بوو كچە بلانش لىرە
و لە رۆلتنبيرگ بوو... رېكەوت وا بوو، كە منيش ھەر لىرە
بووم. ئەوكات ناوى مادمۆزىل دى كۆمىنگ نەبوو، بيوہژنە
كۆمىنگ لەو كاتەدا بوونى نەبوو و دى جريويش ھەر لەوئى
نەبوو. من لەو برۆايەدام، كە نەك ھەر خزم نين، بەلكوو بەم
دوايىيانەيش نەبيت، يەكترييان نەبينيوہ. زۆر دەمىكىش نىيە

دی جریویش بوو هته مریکیز. بارودوخیکی دیاریکراو وای کردوو، ئەمەم لئ روون بییت. که بەم دواییانە خوئی ناو ناوہ دی جریو. که سیکیش دەناسم بە ناویکی ترهوه بانگی دەکرد. ئەمجا لەسەری رویشتم، لەگەل هەموو ئەمانەیشدا، لە بازنەیهکی توکمەیی پەیوەندیایە.

ئەویش وتی، "ئوو!... ئەو زۆر شیاوە وا بییت، رەنگە مادموزیل بلانش خۆیشی پەیوەندیگەلیکی هەبییت، بەلام هەر ئەم مادموزیل بلانشە بوو، که دوو سال لەمەوبەر، بە هۆی سکالای ئەو خاتوونی بارۆنەو، پەلکیشی دادگا کرا. دواتر داوایشی لئ کرا شار بەجی بهیلت و جییشی هیشت.

منیش وتم، "جا ئەو چۆن بوو؟

ئەویش وەلامی دایەو، "یەکەم جار دەستی بە دەستی پیاویکی ئیتالیاییەوە بینرا، میریکی میژوویی بوو، باربینی، ناویکی لەم جۆرە بوو، پیاویک بوو، ئەو خاتوونەیی نوومی ئەلقە و موستیلەیی ئەلماس کردبوو، بە گالیسکەیهک پیاسەیان دەکرد، جۆریک دەبریسکایەو، که ئاوی چاوی دەبرد! مادموزیل بلانش یاریی قوماری سی و چلەکەیی کرد و تییدا براوہ بوو، دواتر، هیندەیی من بیرم ما بییت، ئەستیرەیی بەختی کەوتە تاریکیەو و ئیواریهکیان بریک پارەیی خەیاالیی دۆراند، بەلام لە هەمووی خراپتر ئەو بوو، که ئەو میرە ئیتالییە لە بەیانیهکدا ون بوو و ئیستایش کەس نازانیت بەرەو کوئی؟ ئەسپەکان و گالیسکەکە ون بوون و هیچ شتیک دیار نەما! کچەیش بریکی فرە پارەیی ئوتیلەکە قەرزار بوو، ئیدی مادموزیل زەلما، که لەناکاو ناوی باربینی بە مادموزیل زەلما گۆرا، فرە غەمگین و بیۆرە دەبینرا، دەگریا و هەنسک و توورەییی، ئوتیلەکەیی پەر کردبوو. لە رِق و توورەییی خۆیدا، یەخەیی خوئی دادەدری. هەر لەو رۆژانەیشدا کۆنتیکی پۆلۆنیایی لەو ئوتیلەدا بوو. پۆلۆنییەکانیش لە گەشتەکانیاندا بە کۆنت بانگ دەکرین، که ئەم کۆنتە مادموزیل دەبینیت، بەرگەکانی بەری خوئی دادەدریت و دەموچاوی خوئی بەو دەست و پەنجە ناسک و جوانانەیی، وەکوو پشیلە، دەرنیتەو.

کار لە دەروونی دەکات و دەکەویتە دواندنی.

"دەمەوئیوارە زەلما کپ بوو هەو و بو ئیوارەیش قۆلی لە قۆلی پۆلۆنییەکەدا بوو و وەکوو جارێ کەوتەو قاقالیدان، خەلکەیش ئەمەیان بەئاشکرا بینی. ئیدی کرانەو هەیی فرەتر

به كرده وه كانيه وه ده بينرا، هر زوويش بووه يه كيك له و
ئافره تانه ي قومارى روليتيان ده كرد. گهر يه كيك له و ژنانه
بيانويستايه بچنه بازنه ي ياريكه رانى ميژيكي قومارى
روليته وه، ده بوو پياويك هه لبستين و له شوينه كه ي داي
بنيشين، نه مهش يه كيكه له قه شهنگي ئافره تان، بيگومان
نه مه سه رنجي تويشي راکيشاوه.

منيش وتم، "منيش له وه به ئاگام."
نه ويش وتي، "نه مه نه وه ناهينيت. خه لكي ئيره به تاسه وه ن
بو نه و كاره. لاني كه م له بهر نه وه شان ده دنه بهر نه و
كاره، تاكو وه هزار فرهنكيه كانيان بو ورد بكه نه وه. دواتر
نه وانيش ده كه ونه تكاردن لييان، تاكو وه نه و ژنانه يان لي
دوور بخه ونه وه.

"مادموزيل زه لما كه وته ورد كردنه وه ي هزار فرهنكيه كان،
به لام تا ده هات، به ختي خراپ و خراپتر ده بوو. سه رنجي
نه وه يشي دابوو، كه زوريك له و ئافره تانه به خت يا وه ريان
ده بوو له و قومارده دا. ئاختر خاتو ونه كان خو يان زور باش بو
رکيف ده كرا.

"ليرده دا چيرو كه كه كوتا ده بيت و هر وه كوو چون مير
ون بوو و سه ري خو ي هه لگرت، كو نتيش به هه مان شيوه
ون بوو!"

نه و ئيواره يه زه لما، هر خو ي، به ته نيا هات بو قومارده كه.
ئيدى كه سيك نه چوو ه ژير نه و باره و قولى نه كرد به قوليدا،
هر دوا ي دوو روث، هه رچيه كه ي پي مابوو، له ده ستي دا،
چونكه قومارى به دوايين ليره ي زيپيني خو يه وه كرد و
دوراندى. نه مجا به ده وروبهرى خويدا روانى و بارون
گورمه ر هلمى بينى و بو ي ده ر كه وت نه و پياوه ليى ده روانيت
و خستوو يه تيه ژير چاوديرييه وه، له نيو چاوانيشيدا، بيزارى
ده بينى، به لام مادموزيل زه لما بيزاريه كه ي نه و ي به هه ند
نه گرت و به بزه يه ك رووبه رووى بووه وه و تكا ي نه وه ي لي
كرد، كه ۱۰ ليره ي زيپرى بو بخاته سه ر سووره كه. ئيدى
به دوا ي نه وه دا، له نه جامى نه و سكالايه ي خاتوو بارونى
خيزانى بارون ليى كرد، دوا ي لي كرا جاريكى دى خو ي به و
گازينو يه دا نه كات و قومار نه كات.

"نه گهر نه م زانياريه سوو كه لانه يه ي منيشت پي سه يره.
نه وه بزانه، كه منيش له به ريز فيده ره وه وه رم گرتوو وه.

ئەو كەسە يەككە لە خزمانم و ئەو ئىوارەيە خۆيشى بە گاليسكە كەى زەلمای گەياندبوو و هەو سپا. كە وا بوو، لەو تىبگە كە مادمۆزىل بلانش دەيه وىت بىتە هاوسەرى ژەنەرال، زياتر بۆ ئەو يە جارىكى دى كەس داواى نەكات، هەرچەند ئىستا خۆى قومار ناكات، بەلام بەلگەكان دەيسەلمىنن كە ئەو ئافرەتە سەرمايهى هەيه و بە قەرزى سوو* دەيدات بەم و بەو، تاكوو قومارى پىو بەكن، كە ئەمەيان ژىرى مروف دەيبريت. پىم وا بىت ژەنەرالى داماوىش يەكك بىت لە سەرمايهى قەرزارەكانى، رەنگە دى جريوىش قەرزارى بىت، خوا خۆيشى دەزانىت، كى دەلىت شەريكىشى نىيه؟

”كە وا بوو، تىبگە كە بۆچى مادمۆزىل بلانش نايەويت هاوسەرگىرى بكات، يان باروون و خاتوو باروون پىي بزەن، ئەمە رسوايىيە و رەنگە لەم بارودۆخەى ئىستايدا، بۆ ناو و ناوبانگى ئەم كچە، لە هەموو كاتىكى دى خراپتر بىت. تۆ سەر بە بنەمالەكەى ئەويت و رەنگە كرده وەكانت بىتە مايهى ئاژاوه بۆ ئەوان، بەتايبەت يىش لە ئىستايدا، كە بە بەرچاوى خەلكەوه هەموو رۆژىك قول دەكات بە قولى ژەنەرالد، يان كچە پاولىن. ئىستا تىبگە يىشتىت؟“

هيندە توند بۆكسم بە مێزەكەى بەردەمدا كىشا، شاگرده كە بەهەلەداوان خۆى گەياندە ئىمە و هاوارم كرد،

”نەخىر... تىنەگە يىشتم...“

مىش كە فرە توورە بووم، لەسەرى رۆيشتم، بەرپىز ئاستلى ئەگەر زور باش مادمۆزىل بلانش دى كومانگت دەناسى، چۆن بوو كە ئاگادارت نەكردىنەوه؟ نە منت ئاگادار كردهوه و نە ژەنەرال و نە كچە پاولىن. كە وا لە گازىنۆكەدا و بە بەرچاوى خەلكەوه قولى بە قولى مادمۆزىل بلانشدا دەكرد؟ ئا ئەمەى كردهوتە، رپى تى دەچىت؟“

بەرپىز ئاستلىيش لەسەر خۆ وەلامى دايه وه، ”نەمدەتوانى ئاگادارتان بكەمه وه. چونكە نەتاندەتوانى كارىكى بۆ بكەن. دواچار لە چى ئاگادارتان بكەمه وه؟ رەنگە ژەنەرال خۆيشى لە من بەئاكاتر بووىت. ئەمجا ئەمەيش نەدەبووه رىگر لە بەردەم ئەوهدا، كە پياسە لەگەل ئەو و كچە پاولىن بكات،

* سوو، سوود، الفائده: برىك پارەيه و دەخرىتە سەر برى قەرزەكە و دواتر قەرزەدر وهرى دەگرىتەوه. (و. ك.).

ژەنەرال كەسىكى بەدبەختە. دوينييش مادموزيل بلانشم
بينى بەسەر پشتى ئەسپىكى قەشەنگەۋە غارى دەكرد و دى
جربو و ميرە روسىيە كۆلەبنەيشى لەگەلدا بوو. ژەنەرالىشم
بينى بەسەر پشتى ئەسپىكى بۆرەۋە بوو. بۆ بەيانىيەكەى،
ھەر ھاۋارى ئازارى لاقەكانى بوو. ئەۋەتا، ئىستايىش لەگەل
ھەموو ئەمانەيشدا نىشتووۋەتە كۆلى ئەسپىكەۋە!

لەو كاتەدا منىش ۋا ھات بە خەيالىمدا، كە ژەنەرال
پياۋيكە بۆ تا ھەتايە و بەراستى تيا چوۋە! ھەرچەند من
دەربەستىشى نىم و دەمىكىش نىيە بە ناسىنى كچە پاولىنىش
شەرەفمەند بووم. ھەرچەند بەرپىز ئاستلى كپ بىوۋەۋە،
بەلام فرەى پى نەچوو وتى، "دواتر لە پىشەۋە پىم وتيت،
ھەرچەند خۆيشم بە ھاۋرپىيەكى دلسۆزت دەزانم، رپىت پى
نادەم برىك پرسىيارم لى بكەيت..."

منىش بەدەم ھەستانەۋە پىم وت، "ھىندە بەسە بۆ
من. ئىستا بەروونى دەزانم، كچە پاولىنىش دەيەۋىت چى
بزانىت لەبارەى مادموزيل بلانشەۋە. بەلام نايشتوانىت لە
فەرەنسىيەكەيش جيا بىيئەۋە. ھەر لەبەر ئەۋەيشە رازىيە بە
پىاسەكردن لەتەكىدا. برۋات ھەبىت، شتىكى دى نىيە بتوانىت
زۆرى لى بكات، تاكوو گەشت لەگەل مادموزيل بلانش بكات.
ھەر ئەمەيشە ۋاى كردوۋە نامەيەكم بە دەستخەتى خۆى بۆ
بنووسىت و تىيدا لىم پىپارپىتەۋە، تا دەست بۆ خالە بارۆن
نەبەم. لىرەۋەيە دەستى بەسەرىدا دەروا و ھەموو جارىك
كرنوۋشى بۆ دەبات! لەگەل ئەمانەيشدا، خۆى رووبەروۋى
بارۆنى كردمەۋە! سەيرە! شتىەلىك ھەن، مرؤف تىيان
ناگات...!"

ئەۋىش وتى، "يەكەم، تۆ ئەۋەت بىر دەچىت، كە مادموزيل
دى كۆمانگ دەزگىرانى دىيارىكراۋى ژەنەرالە. دوۋەم، كچە
پاولىن كچىكى بچكۆلەى لە ژنەكەى پىشۋوى ژەنەرال لەلايە.
لەگەل خۆشك و برايەك، كە لە خۆى منالترن. ئەمانە دوو
منالى ئەۋ ژەنەرالە شىتەن، ھەردووكيان پشتگوئى خراون و
بىگومان لە كاۋلبووندان."

منىش وتم، "بەلى! بەلى! ئەمە راستە. گەر پشتگوئىيان
بخات، وىل و دەربەدەر دەبن، مانەۋەيشيان بەرگرىكردەنە لە
بەرژەۋەندىيەكانيان، رەنگە برىك لە سامانەكەيشيان بۆ كۆ
بكرىتەۋە."

”بهائی! بهائی! ئه وانه هه موو راستن. به لام له گه له مه يشدا، له گه له ئه وه يشدا...!“

”ئوو...! ئیستا تیگه يشتم بۆچی ئه م هه موو گرنگیه به نه ئی ده دن!“

ئه ویش پرسیی، ”به کئی؟“
منیش وه لامم دایه وه، ”به و پیره ژنه خه ره فاوه ی، له مۆسکو داده نیشیت و هیشتا بریاری گیانده رچوونی نه دراوه. ئه وان چاوه پروانی ئه و برووسکه یه ده کهن، که مردنی ئه و پیره ژنه ی تیدا راگه یه ندرابیت.“

ئه ویش وتی، ”بیگومان بایه خه کان له و پیره ژنه دا چر بوونه ته وه. هه موو شته کان به و وه سیه تنامه یه وه به ستراونه ته وه. که ی وه سیه تنامه که کرایه وه و خویندرایه وه، ئه و ده مه ژنه رال هاوسه رگیری ده کات، پاولینیش ده ستی کراوه ده بییت و به سه ر دی جریویشدا زال ده بییت...“

منیش پرسیم، ”دی جریو چی ده توانیت؟“
ئه ویش وه لامی دایه وه، ”که قه رزه کانی وه ر بگریته وه، خو هه ر چاوه پروانی ئه وه يشه.“

منیش پرسیم، ”تو له و بروایه دایت که ته نیا چاوه پروانی ئه وه ده کات؟“

دوای بیده نگییه کی قوول، وه لامی دامه وه، ”لیره به دواوه هیچی دی نازانم.“

منیش به تووره یییه وه، چه ندبارم کرده وه، ”خویشم ده زانم... خویشم ده زانم... ئه ویش چاوه پروانی میراتییه که یه. چونکه پاولینیش ماره یی و جیازی به ر ده که ویت. هه رکاتیک ئه وه ی ده سته که وت، به ملدا ده که ویتته وه. ژنان هه موو یه ک جوړن. کامه یان زور لووتبه رز و به خو نازن، ده بنه رسواترین کوپله ی سامان! پاولینیش، فره به توندی و په رۆشه وه نه بییت، که س ناتوانیت خو شی بویت، ئه مه شته که یه. هه ر ئه مه يش بیرورای منه! تو هه ر وا لئی بروانه، به تاییه تیش ئه و ده مانه ی هه ر خو ی به ته نیا دانیشتوو و بیر ده کاته وه، هه ر ده لئی به ده ختی بۆ نووسراوه و به نه فره ت کراوه. بۆیشی نووسراوه، که تووشی بییت به تووشی هه موو نه هامه تییه کانی ژیانه وه!“

منیش به و شیوه یه هاوارم کرد، ”ئهو... ئهو... به لام ئه وه کئی به بانگی من ده کات. ئه وه کئی به ده قیرینیت؟“

فيودور دوستويفسكى

گويم له يه كيك بوو، به روسى بانگى كردم... ئه ليكسى
ئيقانوفيتش... ئه وه ئافره تيكه بانگم دهكات.
”گوى بگره! گوى بگره!“

له و كاته دا له ئوتيله كه مان نزيك ده بووينه وه. ده ميكيش
بوو گازينو كه مان جى هيشتبوو و به خومان نه زانيبوو.
به ريز ئاستلى ده ستى بۇ دريژ كرد و وتى، ”گويم له
ئافره تيك بوو هاواري ده كرد. به لام نه مزانى كييه؟ به روسى
ده دوا، به لام ئيستا ده زانم ئه وه دهنگه له كويوه ديت، ئه وه
هر ئه وه ئافره ته يه، كه له سهر كورسيه ناوازه كه دانيشتبوو
و ئه وه هموو خزمه تكاره هه ليان گرت و برديانه بانيژه كه.
ئه وه ئيستايش جانتاكانى بۇ هه لده گرن و به دوا وه يه وه ن. كه
وا بوو، شه مه نده فهره كه گه يشتووه.“

منيش پرسيم، ”به لام ئاخو بۇچى من بانگ دهكات؟ ئه وه
ده ستى به بانگ كردم كرده وه. بروانه! ئه وه تا ئاماژه يش به
ئيمه ده دات.“

به ريز ئاستليش وتى، ”به لى، ده يبينم.“
له بانيژه ي ئوتيله كه وه، ئه م هاوارهاواره ده گه يشته ئيمه،
”ئه لكسى ئيقانوفيتش! ئه لكسى ئيقانوفيتش! ئو! چه نده گيله!“
تا پليكانه ي چوونه ژووره وه ي ئوتيله كه پامان كرد. هر
بوشاييه كه م تپه راند، له سهر ساميدا، باله كانم به ر دانه وه و
لاقه كانم له جيى خويان وشك بوون و له جووله كه وتن.

بەشى نۆيەم

له پانتایی سهرهوهی پلیکانه پانوپوره که دا، کاره کهر و خزمه تکاریکی فره و به ئاماده بوونی به ریوه بهری ئوتیله که وه ستابوون و له چاوه پروانی گه یشتنی خاتوونی پایه بهرن، خوئی و کومه لیک که سی دهوروبهری و چه ندین صندوق و جانتای که له که بوودا بوون.

نه نیش سهر کورسی پاشایه تیی خوئی نیشتبوو... به لی، خوئی بوو، ئانتونین قاسیلقنا تراقیتش بوو. ئه و توفینه ره دهوله مهنده ۷۵ ساله خوئی بوو. خاتوونیک خاوهن مولک و یه کیک له مه زنه کانی مؤسکو بوو. ئه و چه قی هاتوچویهی برووسکهی هه والی مردنه ی بوو، که هیشتا زیندووه! بی ئاگادار کردنه وهی پیشوه ختیش، که سی تیی خوئی له نیوماندا نواند. لاقه کانی له جووله که وتبوون و پینج سالیس بوو به کورسییه که یه وه هه لیان ده گرت و ده یانگواسته وه، به لام خوو و خده ی نه گورابوو و لووتبه رزی و قنج و قیتی و بزوییه که ی و زمانتیژی و نه رنه ره که ی، هه ر وه کوو خوئی مابوو وه و به قیژه قیژ فه رمانی ده ر ده کرد، لاقرتییشی به هه موو که س ده کرد، و اتا هه ر وه کوو ئه و ده مه ی من تازه به ماموستای مناله کانیا و له مالی ژهنه پال دامه زرابووم و دوو جاران دیبووم، مابوو وه. ئاسایی بوو به سه رسامییه وه له به رده میدا وشک بجم. ئه ویش ئه و کاته ی به کورسییه که یه وه به پلیکانه که دا ده یانگواسته وه، منی بینی. ناسیمییه وه و به ناوه کورتکراوه که مه وه و ئه مجا به ناوه باوکییه که مه وه بانگی کردم، ئه و دوو ناوه می بو تا هه تایه له بهر کردبوو و، بیگومان به بیرتیژییش ناسرابوو!

منیش ئەم پرسیاره هات به خه یالمدا، "ئەمە لەو ژنانە یە، که به و ئومیدەوهن له گۆردا ببیننەوه و چاویان له میراتە که ی بریوه. بلیی ئەو ئیمە و دانیشتووانی ئوتیلە که له کفن نه نیت؟ خوایه... خوایه... ئاخۆ ئەوانی دی ئیستا چیان به سەر هاتییت؟

ئاخۆ ژەنەرال چی بکات؟ ئەو مالە که هەلده گیریتەوه و ژیره و ژووری دهکات!

نه نئ دەستی کردەوه به قیزه قیز، "هیی... ئازیزه که م! ئەوه بۆچی له شوینی خۆتدا بهو شیوه یه وشک بوویت و چاوه کانت زهق بوون؟ ئەری ئەوه نازانیت وه لامیش بدهیتەوه؟ نازانیت به یانیا شیش بکهیت؟ ئاخۆ ئەمەیش نازانیت؟ یان خۆت له وه به مه زنتر ده زانیت، که ئەمە بکهیت؟ یان ئەوه تا نامناسیتەوه؟ پۆتاپتیش... دەمیستیت؟"

ئاوا دەستی به قسه کردن کرد و به لای ئەو پیره میرده کورته بنه سه رسپییه شیدا لای کردەوه، که به رگی چوونه دهره وه ی له به ردا بوو و بۆینباخیکی سپی به ملیدا هه لواسیبوو. سه ریکی رووتاه ی سووری گولئاسای هه بوو. ئەو پیره ییش سه رکاری خزمه تکارانی بوو و هه میشه له گه شته کانیدا له گه ل خۆی ده یبرد.

دریژه ی دایه، "پۆتاپتیش، گویت لیمه؟ ئەو نامناسیتەوه! له گۆریشیان نام و لیبوونه وه! برووسکه به دوا ی برووسکه دا ده یاننارد و ده یانپرسی، "ئاخۆ مردووه؟ یان هیشتا ماوه؟ خۆم هه موو شتیک ده زانم. ئەوه تا خۆیشت ده بینیت، که هیشتا خویتم ده بزوویت!"

منیش به شیوازیکی نیان وتم، "ئانتۆنین فاسیلیقنا، ببوورن. بۆ ده ییت نزای خراپت بۆ بکه م... ته نیا ئەوه بوو، سه رسام بووم!... ئاخۆ چۆن سه رم سوور نه مینیت؟ خۆ هانتی تۆ کاریکی چاوه پروانکراو نه بوو...!"

نه نیش پرسی، "چی سه رسامت دهکات؟ سواری شه مه نده فەر بووم و گه شتم کرد. شه مه نده فەر که ییش تا بلیی خۆش و ئارام بوو، نه هه لبه زودابه ز و تاسه و نه ماندوو بوون. ئەی تۆ له کوێ بوویت؟ تۆیش له گه شت بوویت؟"

منیش وه لامیم دایه وه، "به لئ، منیش له گازینۆکه بووم." نه نیش به ده و روبه ری خۆیدا روانیی و وتی، "مرۆف

ليزى دهحه ويته وه، كه شوهه وا فينكه و دارودره خته كان جوان
و قه شهنگن! منيش هه ر ئه مانه م پى خوشه! ئاخو كومه لى
خومان له وين؟ ژهنه راليش له ويته؟“

منيش وه لاميم دايه وه، ”به لى، ته ويش له شوين و جى
خوى ماوه ته وه. ئىستا هه موويان هه ر له وي كۆ بوونه ته وه؟“
ته ويش وتى، ”ئى... ليزه يش ديسان... ژووان ريك ده خه ن و
رېنماييه كان په يره وه ده كهن و ياساگه لى بۆ داده نين. پيشيان
وتووم ئه و ئاغا روسيانه گاليسكه يشيان هه يه! دواى ئه وه ي
سامانه كانيان ته فروتوونا كرد، دزه ي هه نده رانيشيان كردوه.
ئاخو پراسكوفيايشيان له گه لدايه؟“
وه لاميم دايه وه، ”به لى، پاولين ئه لكسندر و قنانشيان
له گه لدايه.“

ديسان پرسى، ”ئهى فهره نسيه كورته بنه كه؟ به لام خو
هه ر خو يشم هه موويان ده بينم. ئه لكسى ئيفانو فيتش، بمبه بۆ
لاى ژهنه رال. ئهى خوت؟ تو كاروبارت ليزه باشه؟“
وه لاميم دايه وه، ”خراب نييه، خاتو ئانتونين قاسيلقنا.“
ته ويش هه لى دايه، ”تو ئهى پوتاپتيش، به و خزمه تكاره
قه به و زه به لاحه بللى، له شوقه يه كى له بار و خوشدا دام
بنيت و هه ر له نه ومى يه كه ميده، هه ر زوويش شتومه كه كانم
بگه يه ننه ئه وي، به لام بۆ هه موو په له يانه له هه لگرتنم؟ ئاخو
بۆ هينده په له يانه؟ ئاى كه ئه مه سووكايه تيه...!“
جاريكى دى رووى تى كردمه وه و پرسى، ”ئهى ئه و
پياوه ي له گه ل تويه كتيه؟“

وتم، ”ئه وه به ريز ئاستلييه.“
پرسىيه وه، ”به ريز ئاستلى كتيه؟“
منيش وه لاميم دايه وه، ”گه شتياريكه له و گه شتيارانه و
بووه ته چاكترين هاو ريم. ته ويش ژهنه رال ده ناسيت.“
ديسان پرسىيه وه، ”دياره كه سيكى ئينگليزه؟ چونكه ده مى
كردوه ته وه و هيج ناليت. به هه ر حال، من ئينگليزه كانم خوش
ده ويت. زور باشه، ئىستا سه رم بخه نه سه ره وه. به په له
بمگه يه ننه شوقه كه ي ئه وان. ئه وان له كوئ نيشته جين؟“
هنئى هه ستا و منيش پيشيان كه وتم و به پليكانه
پانو پوره كه دا سه ر كه وتم. كومه له كه مان وا ده بريسكانه وه،
ئاوى چاويان ده برد! له ريدا به هه ركه سيك ده گه يشتين،
ده وه ستا و به وردى لى ده روانين. ئه و ئوتيله ي ئيمه ي تيدا

بووین، فرہ قہشہنگ بوو و له خوشتترین ئوتیلہکانی شار و له پرووی مانہ و ہوہ تییدا، گرانترینیان بوو، بویہ ئہرستوکراتیبانہ بوو. ئیدی ہمیشہ لہسہر پلیکانہ و رارہ و ہکانیدا، بہ ئافرہتانی جوان و قہشہنگ دہگہیشیتیت و خاتوونانیکی فرہ جوان و نازدار! لہگہل خاتوونگہلیکی ئینگلیزی نہرمونیان پرووبہ پروو دہبوویتہوہ. زوریک لہوانہیش لہبارہی ئہم خاتوونہی ئیمہوہ، لہ بہرپوہبہری ئوتیلہکەیان دہپرسی. تہنانت بہرپوہبہری ئوتیلہکەیش سہرسامی خاتوونہکەہی ئیمہ بووبوو! ئہلبہتہ ہموو جاریک و ہلامی وای دہدایہوہ، کہ خاتوونہکەمان بیانییہکی ناسراوی چینہ بالاکانہ! کوئتیسیہیہکی روسیہ، خاتوونیکی دہسترویشتووہ و ئہو ہر لہو بہشہی ئوتیلہکەدا دہمیتیتہوہ، کہ خاتوونہ دوقی (ن)ی مہزنی زووتر تیدا بوو. ئہو سیما پروابہخوبوونہ و توندییہی و جیددیہتہکەہی بہسہر عہرشہکەہوہ ہیشتبوویہوہ و ببووہ ہوی سہرنجی دہوروبہرہکەہی. پرووبہ پرووی ہہرکەسیک ببوویناہتہوہ، ئہو بہو سہرنجہ پشکنہرہی لہ سہرتاپای دہروانی. کویشی نہدہدا و بہ دہنگی بہرز پرسیارگہلیکی فرہی لہبارہیانہوہ لہ من دہکرد. نہنی میزاجیکی بہہیزی ہہبوو، ہہرچہند لہ کورسیہکەہی جوئ نہدہبووہوہ، بہلام ہہرکەسیک بیینیایہ، لہوہ بہئاگا دہہاتہوہ، کہ ئہو ژنہ کەلہگہتہ! چونکہ قنجوقیت بہسہر کورسیہکەہوہ دادہنیشت و ریک و ہکوو پیتی ئہلف و شانی لہسہر دانہدہدا! سہروقژہ سپییہکەہی ریک دہگرت. سیمایہکی بہدہرہوہبووی ہہبوو و کہ پرووبہ پرووی دہبوویتہوہ، و ہکوو رکابہریک لیی دہروانیت! لہ ہمان کاتدا ہہستت بہوہیش دہکرد، کہ پروویہکی سادہ و بی زورلہخوکردنی ہہیہ، لہگہل ئہوہیشدا، کہ ۷۵ سالی تہمہن بوو، کہچی تہروبری و ناسکی بہ روخساریہوہ دیار بوو! تہنانت ریزہ ددانہکانیشی فرہ ناشیرین نہبووبوون، بہرگیکی ئاوریشمینی رہشی پوشیبوو و شہپقہیہکی بچکولہی سپیی بہسہرہوہ بوو.

بہرپیز ئاستلی، کہ لہتہنیشتمہوہ بہ پلیکانہکەدا سہر دہکەوت، وتی، "بہراستی چیژیکی فرہ لہ بینینی ئہم نہنییہ و ہر دہگرم!..."

منیش لہ دللی خوئدا وتم، "نہنی لہ ناردنی برووسکەکان بہئاگایہ و دی جریویش دہناسی، بہلام لہوہ دہچیت تا ئیستا

فيودور دوستويفسكى

مادمۇزىل بلانش نەناسىت! ھەر زوويش ئەمەم لە بەرپىز ئاستلى گەياندوۋە، بەتەرىقىيەۋە دان بەۋەيشدا دەنىم، كە ھەر سەرسامىيەكەي يەكەمىن جارم پەۋىيەۋە، بەۋ لىدانەي لە ژەنەپالى دەسرەۋىنن، ھەستم بە خۇشى و پەرۇشىيەكى مەزن كرد. ھەر ئەمەيش كارى تى كردم و بە دلىكى خۇشەۋە ھەنگاوم ھەلدەھىنا.

ھاۋرپىيانمان شوينى خۇيان لە نھۆمى سىيەمدا كردبوۋەۋە. منىش ھەر كە گەيشتم، نە ئاگادارم كردنەۋە و نە ھىچ، دەرگاگەم خستە سەر پشت. نەنىش ۋەكوۋ كەسىكى زال چوۋە ژوورەكەۋە.

ھەموۋيان لەۋى بوون و ھەر ۋەكوۋ خۇيان ويستىيتيان لە ژوورى ژەنەپال كۆ بىنەۋە، ھەرچەند نىۋەرۇ بوو، ئەوان مىۋانىشيان ھەبوو، بەلام لەۋە دەچوو بەنيازى گەشتىكى بەكۆمەل بووبن، جا چ بە گالىسكە بىت، يان بە سواری ئەسپەۋە. سەرەپاي ژەنەپال و پاولين و منالەكان و خزمەتكارەكەيان، دى جريو و مادموزىل بلانىشىشى لى بوو و تەنوورەيەكى سوارەيىي لەبەردا بوو. لەگەل بىۋەژنە دى كۆمىنگى دايكى و مىرە كورتەبنە و زانايەكى ئەلمانىش، كە تەنيا جارىكى تر لاي ئەوان بىنىبووم.

ھەرسى ھەنگاۋىك لە ژەنەپالەۋە دوور و لە ناۋەراستى ژوورەكەدا كورسىي نەنىم دانا، تا لە ژياندا بم، كارىگەرىي ئەۋ چوونەژوورەۋەيەم بىر ناچىتەۋە!

لە چوونەژوورەۋەي ئىمەدا، ژەنەپال شتىكى بۆ دەگىرانەۋە. دى جريويش ھەر لەۋ بارەيەۋە گفتوگۆي بوو لەگەلىدا، پىۋىستە ئەۋەيشم بىر نەچىت، كە مادموزىل بلانش و دى جريو ئەۋە دوو پۇژ بوو، دەۋروخولى مىرە كورتەبنەيان دابوو و بە لاولوويدا دەھاتن و بە بەرچاۋى ژەنەپالى داماۋىشەۋە، لەگەل ئەۋەيشدا كۆمەلەكە شىۋازىكى زۆرلەخۇكردوۋيان بەكار دەھىنا، كەچى فرە نىان و پرخۇشەۋىستىش دەياننۋاندا!

ھەر كە ژەنەپال نەنىي بىنى، وشەكەي بۆ تەۋاۋ نەكرا و ھەپەسا و دەمى داپچرى! بە چاۋانى ئەبلەقەۋە، ھەر ۋەكوۋ دىۋىكى بىنىبىت، لىي رۋانى!

نەنىش، بى ئەۋەي ھىچ بلىت، چاۋانى تى برىبوو. بەلام ۋەكوۋ رۋانىنەكەي ئەۋى بەدل نەبوو، سەرکەۋتۋوانە و

لاقرتینامیزانه لئی پروانی.

به و شیوهیه بۆ نزیکهی ده چرکهیهک بی ئهوهی هیچ بلین پیکاندا هه لپروانی! له سه ره تادا دی جریو نه چه په سا! به لام هه زوو په شوکاوییه کی فره به روخساریه وه ده ره کهوت، به لام مادمۆزیل بلانش برۆکانی بهرز کرده وه و ده می داچیری! گیلانه کهوته هه لپروانین به نه نیدا!

میر و زاناکه یش به سه رسامی و شله ژانه وه له وه لویستانه یان پروانی، له سه رنجهکانی پاولیندا، سه رسامی و په شوکاوییه کی مه زن ده خوینرایه وه! دواتر هینده ی پی نه چوو، وه کوو به فر سپی هه لگه را! به لام هه زوو خوین به چیری گه رایه وه بۆ روخسار و لیوانی و سووری هه لگه پانه وه. به لئی، گه پانه وهی نه نی له خۆیدا بۆ هه مووان کاره سات بوو! منیش له وه زیاتر که چاوم به نه نی له لایه ک و ئاماده بووان له لایه کی تر دا گه پرا، هیچی ترم بۆ نه کرا. به لام به ریز ئاستلی، وه کوو جارانی خۆی، به دوور بوو و ریزدار و هیمنیش بوو. له ناکاو نه نی ته قیه وه و بیده نگیه که ی په وانه وه و وتی، "به لئی، ئه مه خۆمم! له بریی برووسکه که، خۆم هاتووم! چاوه پروانی هاتنی من نه بوون! وا نا؟"

هه رچه ند نه نی گه ر چه ند چرکه یه کی دی خۆی بگرتایه و بیده نگ بمایه ته وه، له وه بوو ژه نه رال دلی له لیدان بکه وتایه... به لام هه لئی دایه، "ئه ی ئه نتۆنین قاسیلیقنا، پوو ره نیانه که م... ئای که ئه مه ریکه وتیکی سه یر بوو!"

نه نی هه لئی دایه، "ریکه وتی چی؟ سواری شه مه نده فه ر بووم و هاتم. جا گه ر ئه مه نه بووایه، ئیدی هیللی شه مه نده فه ر چ سوودیکی ده بوو؟ یان ئیوه چاوه پروانی ئه وه بوون، که من به سه ر داره مه یته وه له ماله که م بیمه ده ره وه و میراتیتان له پاش خۆم بۆ جی به یلم؟ ژه نه رال، ده زانم برووسکه یه کی فره ت لیداو و فره یش که وتوو له سه رت. کریی برووسکه لیدانی ئیره یش هه رزان نییه. به لام ئه وه تا، گوړم به خۆم دا و بۆخۆم هاتم. ئا ئه مه فه ره نسبییه که یه؟ پیم وا بییت دی جریوی ریزداره؟"

دی جریویش وه لامی دایه وه، "به لئی، خاتوونه که م، بروات پیم هه بییت، شادمانم به بینینت و زۆریش. هه ر فره یش په رۆشی تۆ بووم، شادمانم که به م شیوهیه دروستیت بۆ گه راوه ته وه."

فيودور دوستويفسكى

نەنى ھەلى دايا، "قەشەنگە! بەلى، ئەو ە راستە و قەشەنگە!
من چاكت دەناسم، ھەي ئەكتەرى كۆمىدى! بە ھىندەي
سەرەپەنجەيەكيش،" دەستى راكىشا و پەنجەتووتەي پيشان
دا، "بروات پى ناکەم."

دەستيشى پۇ مادمۆزىل بلانش راكىشا و پرسىي، "ئەي
ئەمەيان كىيە؟"

ئەو كچە فەرەنسىيەيش بە پۆشىنەكەيدا دەر دەكەوت،
كچىكى بزىو و ھەلەشەيە و تەنوورەيەكى سوارەيىي لەبەردا
بوو و قامچىيەك بە دەستىو ە بوو و ئاوى چاوى نەنىي
بردبوو.

نەنى لەسەر پرسىيارەكانى رۆيشت، "خەلكى ئىرەيە؟"
منيش وتم، "ئەويان مادمۆزىل بلانش دى كۆمىنگە. ئەوى
تريشيان دى كۆمىنگى دايكىەتى. ئەوانىش نىشتەجىي ئەم
ئوتىلەن."

خاتونى پىرەژنىش بى شەرمکردن پرسىي، "ئاخۇ
شووى كردووه؟"

منيش بەوپەرى رىزەو، دواي چاوداگرتتم لە كچەكە،
و ەلامم داياو، "نەخىر...! ئەو ھىشتا كچە."

پىرەژنە درىژەي دايا، "ئاخۇ كچىكى كراو ە پووخوشە؟"
لە راستىدا لە پرسىيارەكەي نەگەيشتم.

نەنى روونتري كردهو ە پرسىي، "مرؤف بە
ھاورپىيەتيكردن و تىكەلىي ئەم كچە، ھەست بە بىزارى
ناكات؟ ئاخۇ زمانى روسى دەزانىت؟"

ئاخر دى جريو لە مۆسكۆ بلمەبلمى بە چەند وشەيەكەو ە
دەكرد، ئەو ەيشم بۆيە پى وت، چونكە مادمۆزىل دى كۆمىنگ
ھەرگىز گەشتى روسىي نەكردووه.

نەنى بى ھىچ پىشەكى و لەناكاو، رووى لە مادمۆزىل
بلانش كرد و وتى، "بەيانىت باش!"

ئەو ەيش كە زووتر خۆي بۇ پىداھەلدانى ئامادە كردبوو
و بەئەدەبەو ە سەرسامى خۆي لەو پرسىيارە نامۆيە و
نااسايىيەي پيشان دا و ەلامى داياو، "بەيانىي تۆيش باش،
خاتوونەكەم."

نەنى ھەلى دايا، "ئوو، خۇ چاوانىشى دادەخات و بە
خاوەن رەوشت خۆي پيشان دەدات! ھەر زوو وا لە مرؤف
دەكات، كە تىبكات لەگەل چ بالندەيەك رەفتار دەكات! خۇ

ئەمىش ئەكتەرىگە بۆخۆي.

لەناكاو بەرەو ژەنەرال چوو و دريژەي دايە، "ئاخر دەبىتە
 ھاوسى و دراوسىمان! تۆ پىي خۆشحال دەبىت، يان نا؟"
 ژەنەرال وەلامى دايەو، "ئۆو نەئى، بىرۋات ھەبىت لە
 ناخو ھە پەرۋشى ئەو ھەم و خۆشحال دەبىم، ھەرچەند ژەنەرال
 بەسەلىقە بوو و دەيزانى لە شوئىنى پىويستى خۆيدا قسە
 بىكات و پەرۋشى ئەو ھەيش بوو كە قسەكانى كارىگەرىي
 خۆي لەسەر بەرامبەرى بىي، بەلام بە خۆيدا ھاتەو ھە
 كەوتە فرەبىژى و رازاندنەو ھەي رستەكانى و لەوانەي وتنى،
 "ئەو ھەي كە فرە ئازارى پى بەخشىن، ھەوالى نەخۆشپىيەكەي
 تۆ بوو... چەندىن برووسكەمان پى گەيشت و ئەو ھەي فرە
 بىتاقەتى كردين... كتوپر..."

ھەر زوو نەئى قسەكەي پى بىرى و وتى، "تۆ درۆ
 دەكەيت... درۆ دەكەيت...!"

ژەنەرالىش لاي خۆيەو قسەكەي پى بىرى و ھەكوو
 ئەو ھەي قسەكەي ئەو ھەي نەبىستىت، پرسىي، "ئەو ھەي چۆن بوو
 كە بىريارى گەشتىكى لەم جۆرەت دابوو؟"

بىگومان تۆيش ھاوراي منىت، كە گەشتىكى لەم جۆرە و
 لە تەمەنىكى ھەكوو ئەو ھەي تۆ و بەو بارە دروستىيەي تۆو،
 كە نەخۆشپىت، لەخۆيدا لە چاوەرپىي سەرسوورمان بەولاو،
 ھىچى ترى لى نايەتە ئاراو! لەگەل ئەمانەيشدا، "بزەيەكى
 خستە سەر لىوانىشى، "من خۆشحال بە گەيشتنەئىرەي تۆ.
 ئىمەيش لاي خۆمانەو، "بزەيەكى خستە سەر لىوان، كە
 ھىماي پىخۆشبوون بوو "تەقەللا دەدەين مانەو ھەت لامان،
 فرە بەچىژ و سوودمەند بىت..."

نەئى قسەكەي پى بىرى، "كۆل لەم جۆرە قسانە بدە، چونكە
 ئەمەيشت ھەكوو قسەكانى تىرت بىسوود و ھەلەجوبەلەجن.
 خۆم دەزانم چۆن چىژ لە كاتەكانى مانەو ھەم ھەر بگرم،
 ئەو ھەيش بزانە كە لىت توورە نىم، كەسىكى كىنەلەدلىش
 نىم، لىت پرسىم، ئەو ھەي چۆن بوو بىريارى ئەم گەشتەت دا؟
 ئەم كارەم ھەر زۆر سادە بوو. جا ئىتر بۆچى ھەمووان
 سەراسىمەن؟"

به يانیت باش... پراسكو* تو چى دهكەيت ليره؟
پاولينيش هاته نژكتریه وه و وتى، "به يانیت باش نه نيکه م،
گه شته كه تان فره خايه ن بوو؟"

نه نييش وه لامى دايه وه، "ئمه پرسيارىكى زيره كانه يه و
لانى كه م له و هموو ئاخه له كيشان و ئاخوئوفه باشتره. به م
شيويه، ماويه كي زور له جيگه دا مامه وه و چاره سهرى
پزيشكيم بو نه خوشييه كه م وهر گرت. دواتر هموو
پزيشكه كانم وهر كرد و مجيوريكى كليساى قديس نيكولا م
بانگ كرد، چونكه ئه و پياوه ژنه نه خوشيكي ترى له م جورهى
منى به درمانى گزويگيا چاك كرد بو وه وه. ئيدى ئه و درمانه
نه خوشييه كه ي منيشى سووكتر كرد. نيوه رۆ هموو جه ستم
نيشته سهر ئاره قه، هه ستم و ئه لمانيان هاتن و دواى ئه وه ي
چاويلكه كانيان سهر لووت نا و دواى رايژكردن، پيگه وه
وتيان، "ئه گهر به نيازى سوو دوهر گرتنن له ئاوى كانزاييت،
ئه وا گه شتى هه نده ران بكه ن، تا ته نگبوننه وه ي خوينبه رت
نه مينيت. منيش به خوم وت، "ئهى بو نا؟" ئه ندامانى
بنه مال هيش كرد يانه هاتوها وار و وتيان، "چوونت بو ئه وي،
كارىكى هه له شه و شيتانه يه."

به لام من گويم پى نه دان. ۲۴ سه عاتى به سه ردا تينه پهرى
و من شتومه كم كو كرده وه. كاره كه ريك و پوتاپتش و دواتر
فيدور، ئه وه ي له به رلينه وه هينامه وه و هيچ پيوستيه كيشم
پيى نه بوو و هينام، چونكه ده متوانى به ته نيا گه شت بكه م،
ژووريكى تاييه تم له شه مه نده فهره كه دا به كرى گرت. ئاى كه
حه مال يكي فره له ويستگه ي شه مه نده فهره كاندا هه بوو! ۲۰
كوبيك ده ده يت و بو هه ركوييه ك بچيت، ده تگه يه نييت."

نه نى له ده وروبهرى خوى روانى و به م شيويه كو تاييى
به قسه كانى هينا، "شوقه يه كي قه شه نگتان هه يه، نازيزه كه م،
پاره ت له كوئى بوو؟ گهر به هه له دا نه چووبم، هه موو شته كانت
له ره هندا يه. خو ئه و فره نسويه كو ليك پاره ي لاي تويه.
ئاخر من ئاگادارى هه موو شتيكم... لي م مه گره... ئاگادارى
هه موو شتيكم."

* زور جارن منالانى روس له وانهى په روه رده يان بيان يه، به نازناويكى
نزىك به ناوى خويانه وه بانگ ده كرين، ئه وه تا ناوى پراسكو فيا بو وه ته
پاولين.

ژهنه رالیش فره په شوکابوو، که وتی، "پووری، من سهرم سوور ماوه! وای دابنی به بی چاودیری هیچ که سیک ده توانم... دواتر خه رچکردنم له وده ستهینانم که متره. نیمه لیره..."

نه نی هلی دایه، "بری خه رچکردنه کانت که متره له وده ستهینانت؟ به راستی چاوقاییمیت! بیگومان له گهل نه ویشدا که به خپوکه ریانیت، مناله کانی خوتت بی پاره کردووه!"

ژهنه رال تی هه لچوووه وه، "دوای نه وه... دوای نه وه قسه یه ی تو کردت... نازانم بلیم چی..."

نه نی وتی، "چی نازانیت؟ من وام داناوه تو کولت له قوماری رولیت بو نادریت! که واته نیستا تو مایه پووچیت...!" ژهنه رال تووشی شوک بوو و به هه ناسه سواریه وه پرسیی، "من ده چم بو قوماری رولیت؟ من؟ که سیک هه یه له پله وپایه ی مندا بیت و قوماری رولیت بکات؟ پووره ی خوم، که میک وهره وه سهر خوت... ناخر تو هیشتا له نه خوشییه که ت چاک نه بوویته ته وه."

نه نییش ته نگه گرتی و وتی، "نه وانه ی ده یلیت، درون! گره و ده که م له سهر نه وه ی مه حاله تو بتوانیت خوت له قوماری رولیت به دور بگریت! تو ورینه ده که یه ت! خوم هر نه مرؤ ده چم، تا بزانه سیحری نه م قوماری رولیت ته چیه؟" پووی له پاولینیش کرد و وتی، "پراسکوڅیا، تویش نه و شتانه م پیشان بده، که شایانی سهر دانیکردن. نه لکسی نیقانوڅیتشیش پیشم ده که ویت و ده مباته نه و شوینانه... پوتاپتش، تویش لیستیک له ناوی نه و شوینانه پیک بینه، که دواتر سهر دانی ده که یه. نه ری ناخو کام له م شوینانه ی لیره شایسته ی بینین؟"

پاولینیش وتی، "له که ناری شاریش شوینه واری کوشکی پووخوا هه یه. هه روه ها شلانگ بیرگیش."

نه نییش هلی دایه، "نه م شلانگ بیرگه چیه؟ دارستانه؟" پاولینیش وه لامی دایه وه، "کیویکی سه خته و لووتکه ی هه یه."

نه نی پرسیی، "نه ی لووتکه له خویدا چی ده که یه نیت؟" نه ویش وه لامی دایه وه، "بلندترین شوینی کیوه که یه. قه شه نگترین شوینیکی کیوه که یه."

فيودور دوستويفسكى

نەنى بەسەر سوورمانەوہ وتى، "جا دەكرىت بە كورسىيە كەمەوہ بگەمە لووتكەى ئەو شاخە؟ شتى وا دەبىتت؟" مېنىش وتم، "زۆر باشىش شتى لەو جۆرە دەكرىت! دەتوانىن حەمال بەكرى بگرىن بۆ ئەو مەبەستە." لەو كاتەدا كارەكەرە فيدوسيا ھات و منالەكانى ژەنەرالى لەگەل خۆى ھىتابوو و سلاوى لە نەنى كرد.

نەنى یش وتى، "بىر لە ماچكردن مەكەنەوہ، حەزم لە ماچكردنى منالان نىيە، چونكە ھەموويان لووتيان تەرە! فيدوسيا، تۆ ئىرەت پى چۆنە؟"

فيدوسيا وەلامى دايەوہ، "خاتوون، ئىمە لىرە زۆر باشىن، خاتوو ئەنتۆنىن قاسىلىقناى نىان، ئەى تۆ چۆنىت، خاتوونە ئازىزەكەم؟ ئىمە فرە بە خەمى تۆوہ بووين."

نەنى وەلامى دايەوہ، "دەزانم، تەنيا تويان تىدايە رەوانت پاك و سادە بىت. ئاخۆ ئەو ھەموو خەلكە ميوانى ئىوہ بوون؟"

روويشى كرده پاولىن و پرسىي، "ئەو بەلە بارىكە چاويلكە لەچاوە كىيە؟"

پاولىنىش بەچرپە پىي وت، "ئەوہ نلسكىيە... نەنىكەم." پىرەژنە ھەلى دايە، "ئۆو، كە وا بوو، ئەويش روسىيە! مېنىش لاي خۆمەوہ پىم وا بوو لە وتوويزەكەمان تىناگات!... رەنگە ھىچىشى لىمان نەبىستىت. زووتر بەرىز ئاستىم بىنىبوو."

ئەمجا بەساردىيەكەوہ لەسەرى رۆيشت، "ئەوہ جارىكى ترىش بىنىمەوہ."

بەخىزايى رووى لە ئەويش كرد و وتى، "بەيانىت باش." بەرىز ئاستىلىش بى ئەوہى ھىچ بلىت، كەمىك بوى دامووكايەوہ.

نەنى وتى، "دەى، شتىكى خۆشم پى بلى، پاولىن، تۆيش قسەكانمى بۆ وەر بگىرە سەر زمانەكەى خۆى." پاولىنىش ئەمەى وەر گىرا، "ئەمەوئىت ئەوہت پى بلىم، كە فرە خۆشحالم بە بىنىت. دلخۆشىشم بەوہى ھىندە تەندروستىت."

بەرىز ئاستىلىش بە ھەمان شىوہ دوا. بەلام ئەمىان نىانتر بوو.

پاولىن ئەوہىشى بۆ نەنى وەر گىرا. نەنىش پىوہى ديار

بوو که بهو سهرسام بوو!
 نهئی وتی، "ئینگلیزه کان هه میشه وه لایمی ئامادهیان پییه!
 خویشم نازانم بوچی ئینگلیزه کانم خوش دهویت؟ له وه تهی
 هه، خوشم ویستوون! ئاخر ئهوان که سانیکن، هه رگیز
 به فهره نسبییه کان بهراورد ناکرین! ئهی ئاستلی بهرین،
 خوازیارم ناوه ناوه سهرم لی بدهیت و هه میشه ته قه لالایش
 ددهم بیزارت نه کهم. ئه مهیش بو ئه م پیاوه وهر بگیره سهر
 زمانه کهی خوئی. ئه وهیشی تیگه یه نه، که من له نهومی
 یه کهم نیشته جیم، تیگه یشتیت؟"

به دهستی ئامارهی به زهویی ژووره که دها.
 بهرین ئاستلیش بهم بانگه یشتیهی نهئی فره خوشحال
 بوو.

نه نییش به ئاگاییه وه، له پاولینی روانی و ههر له تهوقی
 سهریه وه تا پهنجهی پیی سهرنجی دا.

له ناکاو بهویشی وت، براسکوڤیا، لیره به دواوه تویشم فره
 خوش دهویت. تو کچیکی ئازایت، له هه موویشیان باشتريت،
 به لام ههر بریک له خو و خدهی ئه و انت تیدایه. به هه رحال
 خویشم وه کوو تووم، ئادهی که میک بسوورئ، ئه وه قره کهی
 سهرت باروکه یه؟"

پاولینیش له وه لامیدا وتی، "نه خیر، نه نیکه ی خووم، ئه مه
 قری راسته قینه ی خوومه!"

نه نییش وتی، سوپاس بو خوا، چونکه زورم رق له و
 مؤدیله هیچهی قره ده بیته وه. تو بوخوت کیژیکی فره
 قه شه نگیت، گهر کوره لاو بوومایه، ههر ئیستا که وتبوومه
 داوی خوشه ویستیه وه! ئه ی بو شوو ناکه ییت؟ ئوو! ئیدی
 کاتی رۆیشتنه. داوی مانه وه یه کی فرهم له گالیسکه دا، ئیستا
 ئاره زوی پیاسه و گه ران ده کهم."

سهرنجی ژه نه رالیشی دا و له سهری رۆیشت، "ها...
 ئیستایش ههر تووره ییت؟"

ژه نه رالیش - که تا ئه وه دهمه هاتبو وه وه سهرخو - وتی،
 "تکا ده کهم، ئه ی پووره ی خوشکی باو کم، هینده و با بهس
 بیته، تکا ده کهم. من له کهسانی وهک ته مه نی تو تیده گه م..."
 دی جریو به چرپه وتی، "تازه به تازه ئه م پیره ژنه منال
 بو وه ته وه!"

نه نییش له ژه نه رالی پرسیی، "ده مه ویت هه موو شته کانی

فيودور دوستويفسكى

ئىرە بىنىم. ئاخۇ بۇ خاتىرى من دەستبەردارى ئەلەكسى
ئىفانوفىتس دەپىت؟“

ژەنەرالىش وەلامى دايەو، ”چەندت ماوہ پىويست بىت، من
ئامادەم. بەلام دەپىت ھەموومان پىكەوہ بىن لەو گەشتەدا.
خۆم و پاولىن و بەرىز دى جىو، بەختيارىش دەبىن كە
ياوہرىت بگەين.“

دى جىويىش بزەيەكى ماستاوپىيانەى فرىودەرى سەر
لىوان خست و وتى، ”بەلام خاتوونەكەم، بەختەوہرىيە بۇ
ھەموومان گەر...“

نەنىش قسەكەى پى بىرى، ”ئەى هوو! بەختەوہرىيە!... تو
دەمخەيتە پىكەنين، ئازىزەكەم!“

پووى لە ژەنەرالىش كرد و لەسەرى پويشت، ”بە
ھەر حال، پوولنىكى مىراتىيەكەى خۆمت پى نادەم. ئىستايىش،
بمبەنەوہ بۇ شوقەكەى خۆم. دەمەويت سەرنجىكى ئەويىش
بدەم، دواتر بۇ ھەموو شوئىنەكان دەچىن، دەى بمگويزنەوہ.“
سەرلەنوئى نەنىم ھەلگرتەوہ و كۆمەلىك بەدوای
كورسىيەكەوہ بووين و بە پلىكانەكاندا ھاتىنە خوارەوہ.
ژەنەرال وەكوو ئەوہى توولنىكى تەپيان بەسەر لووتىدا
كىشايىت و ئاوەزى لەدەست دا و لەدوايەوہ دەپويشت. دى
جىويىش نوقمى دەرياي بىرکردنەوہى خوى بوو.

ھەرچەند لە سەرەتادا مادمۆزىل بلانىش دەيوست لە
ئوتىلەكەدا بمىنىتەوہ، بەلام دواتر وا بەلايەوہ باش بوو
شوئىنمان بگەويت. ئىدى ئەويش ھات و مىرىش بەدوايەوہ
بوو، لە شوقەكەى ژەنەرالدا تەنيا ئەلمانىيەكە و بىوہژنە دى
كۆمىنگ مانەوہ.

بہشتی دہیہم

له شارانی ئاوه كانزاييه كان و بگره له هه موو ئه وروپايشدا، بهرپوه بهرى ئوتيلان ده بينيت چونچونى و بى ئه وهى بايه خ به چه ز و ئاره زوو ه كانيان بدهن، شوقه بو ميوانانيان ديارى ده كهن. بهلكوو تهنيا و تهنيا گوى به ئاره زوى خويان ده دهن، له گه ل ئه وه يشدا، ده بينت دان به وه يشدا بنين، كه زور به كه مى هه له ده كهن. به لام ئه م جار ه يان خوا ده زانيت بوچى، شوينيكيان بو نه نى دانابوو، كه سنوورى گرانيى جارانيشى به زانديبوو. چوار ژوورى راخراو به گرانترين راخه ر، له گه ل گه رماو و ژوورى خزمه تكاران و كاره كه ران. هه روه ها ژووريكى تايبه ت به ياوه رى نه نى... هتد.

يه كيك له دوقه مه زنه كان، هه شت رور له م شوقه يه دا مابوو وه. ئيدى به خيراىي ئه و هه واله يان به نيو دانيشتوانى ئوتيله كه دا بلاو كرده وه، كه شتيكى وا پرووى داوه و هه شت رور ئه و شوقه گرانبه هايه به كار هينراوه. ئه مه يش هه ر بو ئه وهى خه لكه كه گرنگى به و باله ي شوقه كان بدهن.

پيره ژنه كه وته گه ران به نيو ژوورى شوقه كاندا و دلره قانه سه رنجى ده دان. بهرپوه بهرى ئوتيله كه يش، كه پيريكى به سالاچوو بوو، به دوايه وه بوو و هه ر به لاولوويدا ده هات. ئه ويش ده ميك له ژووره كانى ده پروانى و ده ميكيش له خاوه ن مولكه كه ي. نازانم ئه و خاتوونه يان به چى ده زانى! بيگومان به كه ستييه كى مه زن و به نامتيان زانيبوو. به تايبه تيش ئه ويك، كه فره ده وله مه ند و زه نكين بوو! ته نانه ت له تو مارگه ي نيشته نيانى ئوتيله كه يشدا نووسييوويان، خاتوونى ژهنه رال ئه ميره ساراسقشيقا. هه رچه ند ئه و نه نييه بو رورتيكيش له

ژيانيدا ئەميرە نەبووبوو!
 گومانی تیدا نەبوو، کە فرەیی خزمەتکار و بەکرنگرتنی ئەو
 بالەى شوقە گرانبەهايه و ئەو هەموو شتومەکە لولکراوهى
 هیندەش پتووستى پىيان نەبوو و ئەو هەموو سندوقانەى
 لەگەل دابەزینی ئەو ئەميرە داگیران، بووبوو دەستووریک
 بەلایانەو و ئەو مەزنییهیان پى بەخشى. لەسەر و
 ئەمانەيشەو، کورسییهکەى ژیری و ئەو برۆابەخۆبوونەى و
 شیوازی و توویژ و ئەو پرسیارە نامۆ و رووھەلمالراوییهى
 لە قسەکردنیدا هەیبوو و خۆیشى بەرگەى وەلامدانەوکانى
 نەدەگرت! هیندەى تر بالای کرد و مەزنیى پى بەخشیبوو.
 لەناکاو فەرمانى وەستانى ئەوانەى دەدا، کە خۆى و
 کورسییهکەیان هەلگرتبوو و لەبەرامبەر شتومەکیكى نیو
 ئوتیلەکەدا و پرسیارکردن لەبارەیهو، وای دەکرد خاوەن
 ئوتیل سەرسام بکات و بە بزەیهکی مەزناگرییهو وەلامى
 بداتەو. لە هەمان کاتیشدا، دلەخورپەى تووشى ئەو خاوەن
 ئوتیلە دەکرد.

پرسیارەکانیشى بە فەرەنسییهکی شەقوشەر دەکرد و
 زۆر جار ناچارى وەرگێرانی رستەکانى دەکردم! زۆریک
 لە وەلامەکانى ئەو خاوەن ئوتیلەیشى بەدل نەبوو، چونکە
 نەئى پى وای بوو وەلامەکانى کورت و کەمن. دواى ئەو،
 زۆر جاران پرسیارەکانى بیمانا و لەناکاو و سەمەرە بوون!
 بۆ نمونە، لەناکاو لە بەردەم تابلۆیهکدا دەووستا و ئەو
 تابلۆیهیش بیروکەکەى لە ئەفسانەیهکی یۆنانییهو وەر
 گیرابوو.

دەپرسی، "کى ئەم وینەیهى کیشاوه؟"
 بەرپۆهەبەرى ئوتیلەکەیش وەلامى دەداتەو، "رەنگە ئەمە
 ئەندیشەى کۆنتیسەیهک بیت!"

نەئى پرسى، "چۆن؟ بۆچی تۆ بەتەواوى ئەو راستییهى
 نازانیت؟ نیشتهجى ئیرەیشیت و کەچى بەجوانى لیت روون
 نییه؟ ئەى لەبەر چى بوو کە ئەم وینەیهت ریک لەم
 شوینەدا هەلواسى؟ باشە ئەم ژنە بۆچی ئاوا گێژ و حۆلانە
 دەروانیت؟"

بەرپۆهەبەر نەیدەتوانى وەلامى ئەو هەموو پرسیارانە بە
 جۆریک بداتەو، کە ئەو رازى بکات. تەنانەت سەریشى لى
 شیوابوو.

نەنى بەرپوسى پىنى وت، "ئاي... كە گىلە!"
نەنى لەسەر پرسىيارەكانى رۇيشت. دواى ئەوھى
سەرنجىكى فرەى پەيكەرە چكۆلەى ساكسىدا، فەرمانى دا -
بى ئەوھى كەس بزائىت لەبەر چى - لەو شوينەى خۇى
بېھىننە دەرەوھ. دواتر بەرپوھبەرى نوقمى كۆمەلىك پرسىيار
كرد، لەوانە، "نرخى راخەرەكانى ژوورى خەوتن چەند بوو؟
ئەو راخەرەنە لەكوى بەرھەم ھىتراون؟"

ناچار بەرپوھبەرى ئوتىلەكە پەيمانى پى دا، شوين وەلامى
ئەو پرسىيارانەى بكەوئى و زانىارىيەكانى بۆ بېنىتەوھ!
نەنىش لەبەر خۇيەوھ وتى، "ئاي... چ كەرگەلىكن!"
ئەمجا بەلایى جىگەكەدا لای كردهوھ و وتى، "ھەى لەم
چەترى سەرجىيە! ھەر دەلىنى تەختى شاھانەى! ئادەى... ھەر
ئىستا بۆم ھەلبوھشىننەوھ!"
ھەر لەويدا بۆيان ھەلوھشاندهوھ.

نەنى لەسەرى رۇيشت، "دەى... دەى... ھەمووى لىك
بكەنەوھ. پىشتىيەكانىش دوور بخەنەوھ. لىفە و سەرچەفەكەيش."
سىسەم و جىگەكەيان ھەلگىرايەوھ و نەنىش چىژى لە
رۋانىنەكەى دەبرد.

نەنى ھەلى داىە، "ئەوھى باشە، مىروو تىنى نەداوھ! دەى،
ھەموو سەرچەف و پۆشەرەكان لا بېن و پىشتى و شتەكانى
خۆم بۆ بخەنە شوينيان. بە ھەرھال، ئەوھ زىدەرەوىى و
دەستبلاوىى گوزەراندنى ژيانە. ئەگەر نا، لەم تەمەنەمدا چ
پىويستىم بەم شوقەيە بوو؟ ئەم تەنيابالىيە مروڤ بىزار
دەكات. ھۆ ئىقان ئىقانۇقتىش، ھۆو... زووزوو و دواى
وانەوتنەوھ بە منالەكان، سەرم لى بدەيت."
منىش وتم، "لە دوينىوھ ئەو كارەم لای ژەنەرال واز لى
ھىناوھ."

نەنى پرسىيى، "لەبەر چى؟"
منىش وتم، "ماوھىك لەمەوپىش ئەلمانىيەك لە بەرلىنەوھ
ھات و ھاوسەرەكەيشى لەگەل بوو. ئەو پىاوھ بارۆن بوو.
دوینى لە كاتىكدا پىاسەم دەكرد، بى گويدانە رى و شوينى
شىوھزارى بەرلىنى، ئەوم دواند."

نەنىش ھەلى داىە، "ئەى دواتر؟"
منىش وتم، "بارۆنىش واى بۆ چوو، كە ئەوھى من
كردوومە، بىوئىلى بووھ و لای ژەنەرال سكالای لەدەست

کردم. ژهنه رالیس هر زوو دهري كردم.
 نهني پرسیی، "بهلام نهوهی بو له گهل تو کرد؟ جنیوت به
 بارون دابوو؟ ناخر خراپی نهوه له چیدا بووه؟"
 منیش وتم، "به پیچه وانه وه! نهو گالوکه کهی دهستی له
 من بهرز کرده وه."

پیره ژنه له ناکاو به ژهنه رالی وت، "تو... هه ی چلمی لووت!
 چون هیشتت بارون نهو رهفتاره به رامبه ر پهروه رده کهری
 مناله کانت بکات؟ له سهروو هه موو نه مانه یشه وه، له سهر
 کاره کهی لای ده بهیت و دهري ده کهیت؟... من وای بو ده چم
 ئیوه رسوا و بینرخ بن و به که لکی هیچ نه یه ن!"
 ژهنه رالیس به هه ندیک لووت به رزیه وه وتی، "بیخه م به،
 خوم ده زانم چون کاروباره کانی خوم به ریوه ده به م! نه مجا
 له وه یس ده چیت نه لکسی ئیقانو فیتشیش روودا وه کهی وه کوو
 خوی بو نه گیرایته وه."

نه نییش به منی وت، "باشه... نهی تو چون بهرگه ی
 نه وه ت گرت؟"

منیش وام پیشان دا که فره ئارامم و به نه وازشه وه
 وتم، "ویستم شه ره شیري له گهل بکه م! بهلام ژهنه رال رازی
 نه بوو."

پیره ژنیس پرسیی، "له بهر چی؟"
 نه مجا به لای به ریوه به ری ئوتیله که دا لای کرده وه و پیی
 وت، "نازیه که م، ئیستا تو جیمان بیله و برق به لای کاری
 خوته وه. که بانگمان کردیت، بگه ریوه بو لامان."
 نه مجا دریژه ی به قسه کان دا، "من بهرگه ی بینینی
 نۆرنییرگیه کان ناگرم. روخساری نه وان هر له روخساری
 سه رخوش و به دمه ستان ده چیت!"
 به ریوه به ره که خواحافیزی کرد و بی نه وه ی له و لاقرتییه
 بگات، جیی هیشتن.

ژهنه رالیس پیکه نینیکی که می کرد و پرسیی، "بیوره،
 پیوره م! تو نهو زورانگرتنه به کاریکی شیاو ده زانیت؟"
 نه نی وه لامی دایه وه، "بو نا؟ پیوان وه کوو که له شیرانن!
 هر له وییدا ده که وتنه گیانی یه کتری و کاره که کو تا ده بوو!
 به لام خو ئیوه مریشکی ته رن! ناخو له مه تیده گهن؟ ئیوه
 له وه که مترن، تا بتوانن بهرگری له نامووسی شاره کهی
 خویشان بکه ن. دهی... هه لم بگرن.

”پۇتاپتش، فەرمان دەر بکه، با ھەمیشە دوو کەسم لە دەور بېت و ھەر کورسییە کەم بۆ ھەلبەگرن. خۆت بە کورسیکیش دایان بەمەزینە و ھەر خۆیشت مەرجه کانیان بۆ دیاری بکه، لە ھەلگرتنی کورسییە کەم ژیرم بە ولاد، ھېچی ترم لێیان ناوێت! ئەویش تەنیا لە کاتی سەرکەوتندا بە پلکانەکاندا. بەلام لە زەوی تەخت و سەر شەقامەکاندا، خۆم کورسییە کەم ژیرم بە کیش دەکەم... ئەمەیان تێگەینە و بریک پارەشیان پێشەکی بدەری. ئیدی بەرەوشتر دەبن. خۆیشت ھەمیشە نزیک بە خۆم بە.

”تۆیش ئەی ئەلکسی ئیفانوفیتش، پێویستە لە کاتی ئەم گەشتەدا ئەو بارۆنەم پیشان بدەیت. دەمەوێت لانی کەم بزەنم ئەو ئان بارۆنە کێیە؟ دەی، با برۆین! ئەی ئەو رۆلیتە لە کویە؟“

منیش بۆم باس کرد، کە ئەو میزی رۆلیتە لە ھۆلەکانی گازینۆدا دانراون.

بەدوای ئەم قسانەدا، نەنی پرسیاریکی فرەى بەسەرما داباران.

لەوانە، ”ئاخۆ میزەکانی رۆلیت لە ھۆلە کەدا فرەن؟ ئاخۆ کەسانیکى فرە لەوئ قوما دەکەن؟ ئاخۆ بە درێژایی رۆژ قوماکردن درێژە دەکیشیت؟ ئاخۆ نێو ھۆلە کە ریکوپیکە؟“ لە کۆتاییدا وا وەلامم دایەو، کە وا باشە بە چاوی خۆی ببینیت. چونکە تەنیا بە قسەکردن، تێگەشتن لەو بارو دۆخە سەختە.

نەنی ھەلی دایە، ”زۆر باشە، کە وا بوو، ھەر ئیستا ھەلم بەگرن و راستەوخۆ بەمگەینەنە ئەوئ. دەی، ئەلکسی ئیفانوفیتش، تۆیش پێشمان بکەو.“

ژەنەرالیش بەنیانی لێی پارایەو، ”ئەو ناکریت، ئەی خوشکی بابەم! پێویستە تۆ لەپێشدا سەرخەویک بشکینیت.“ ژەنەرال کەمیک شلەژابوو. ھەموو ئەوانی تریش لە یەکتریان دەروانی و شلەژاوی بە روخساریانەو دیار بوو. رەنگە ئەوەشیان بە ھۆی ئەووە بووبیت، کە بە بردنی ئەو پیرەژنە بۆ ئەو گازینۆیە، بیزار ببن. چونکە دوور نییە لەوئ و بە بەرچاوی ئەو ھەموو خەلکەو، ھەلسوکەوتیکی ریزپەر بکات. لەگەل ھەموو ئەوانەیشدا، پێشنیاریان کرد وەدووی بکەون.

نهني هه لي دايه، "له بهر چي بجه وييمه وه! خو من ماندوو
 نيم! نه وه پينج روزه لي ره نه جو ولاوم. دواي نه وييش ده چين
 بو تاوه كانزاييه كان... تاوه گهرمه كان... دواي كانبي تاوه كان،
 ده چين بو... ناوي چي بوو براسكوڤيا؟... بو لووتكه كه... وا
 ناوم نه نابوو؟"

منيش وتم، "به چاوان... نه ني."
 نه وييش وتي، "خوم ده گه يه نمه لووتكه كه يش... تاخو له وي
 چي هه بيت؟"

پاولينيش به كه ميڪ شله ژاوييه وه وتي، "شتي زوري لييه."
 نه مجا نه ني رووي كرده ئافره ته ياوه ره كه ي و وتي،
 "مارتا، خو تويش تاكات له هيچ نييه، تويش له گهل من
 وه ره."

له ناكاو زه نه راليش به دوودلييه وه وتي، "پووره، بو
 ده ته ويت نه وييش ياوه ريت بكات و له گهل خوت بيت؟ نه وه
 مه حاله... من گومانم هه يه ري به پوتاپتش بدن بچيته
 گازينو كه وه."

نه نيش هه لي دايه، "قسه ي قورا! جا شياوه له دهره وه ي
 گازينو يه كه به جيني بيلين، ته نيا له بهر نه وه ي كاره كه ره؟
 نه ي نه وييش مروڤيكي زيندوو نييه؟ تاخر هه شت روزه ئيمه
 به ريويه ين! نه وييش هه ز ده كات شتيك ببينيت. جا نه گهر
 له گهل من نه گه ريت، نه ي له گهل كي بگه ريت؟ خوي هينده
 تازا نييه به ته نيا به شه قاميشدا بروات!"
 زه نه رال هه لي دايه، "به لام نه ني..."

نه نيش وتي، "رهنگه به ياوه ريكردم ته ريق بيته وه، بويه
 تو له شويني خوت به و داواي هيچيشت لي ناكم. هه رچهند
 پينگه ي زه نه رال مه زنه، به لام خو منيش زه نه رالم! نه مجا خو
 پنيويستيشم به و هه موو خه لكه نييه تاكوو به دوامه وه بن.
 له گهل نه لكسيده ده توانم هه موو شتيك ببينم.

به لام دي جريو له سه ره نه وه سوور بوو، كه ده بيت هه ر
 هه موويان له و گه شته يدا شويني بكه ون. نه مجا به زوبانيكي
 شيرين كه وته وه سفكردن و چيزه كاني نه و پيكه وه بوونه يان.
 دواتر هه موو پيكه وه روويستن.

دي جريو بو زه نه رالي دووباره كرده وه، "من منالانه
 ره فتارم كرد، گهر به ته نيا جيني بيلين، نه وا كه ريتيم كر دووه..."
 ئيدي قسه كاني دواتريم گوي لي نه بوو. به لام گوماني

تیدا نه بوو، که بیروکه یهک به میشکیدا گهردانی ده کرد.
رهنگه نومیده که ی هه لی دابیته وه..."

نیوان نیمه و گازینوکه، هر وا ۵۰۰ مه تریک بوو. ری بی
داربه رووه کانمان گرته بهر و گه یشتینه شوینه خره که و
له ویدا سوورمان خوارده وه و راسته و خو خومان کرد به
گازینوکه دا.

ژنه رال که میک هیور ببووه وه. چونکه کومه له که مان،
هرچهند نامو و بریک سه یریش بوو. به لام سه نگینی خوی
له ده ست نه دابوو. ئی خو نامو نیبه گهر که سیکی نه خوش
و لاواز و تووشبوو، به ئیسکه نه رمه، سهردانی ئه و ئاوه
کانزاییبانه بکات، به لام ئه وه ی ژنه رال خه می بوو و لی بی
ده ترسا، گازینوکه بوو.

ئاخر بو ده بیت ژنیکی سه رجیکه و تووی پیر و کوماوه
بچیته قوماری رولیته وه؟

پاولین و بلانشی مادموزیل به ملا و ئه ولای کورسییه که وه
ده رویشتن. مادموزیل بلانش پیده که نی و کراوه خوی دهر
ده خست. جاروبار له گه ل نه نیدا سوعبه ت و قسه ی ده کرد.
وای له پیره ژن کرد، پیداهه لبدات و وه سفی بکات.

پاولینیش به وه بهر کورسییه که ی پیره ژنه وه بوو و ناچار
بوو وه لامی ئه و پرسیاره زورانهای ئه و بداته وه، که بریکیان
له م جوړه بوون، "ئه وه ی ئیستا به ره و روومان هات، کی
بوو؟ ئه و ژنه ی نیو ئه و گالیسکه یه کییه؟ ئاخو ئیره شاریکی
گه وره و پانوپوره؟ ئه ی ئاخو ئه م باخه گه وره و پانوپوره؟
ئه م دره ختانه چین؟ ئاخو لیره باز و هه لو هه یه؟ ئه م میچه*
پیکه نینه نه چییه؟"

به ریژ ئاستلییش له لامه وه ده رویشتن و به ورتته ورت وتی،
"چاوه ری بی شتگه لیکی گه وره ده که م، که ئه م به یانییه روو
بدات."

پوتاپتش و مارتایش به دوا ی کورسییه که وه بوون. پوتاپتش
به رگی فه رمیی له به ردا بوو و بوینباخیکی سپیی به ستبوو.
کاسکیتیکیشی له سه ر نابوو. به لام مارتای ۴۰ سالانه ی
لیوانسوور و سه ر ماشوبرنج، به رگیکی ئاوریشمی هیندی بی
له به ردا بوو و کلاویکی بوئییه ی له سه ر نابوو و جووتیک

* میچ: سطح. (و. ک.)

پیلایوی چهرمه بزنی رهقی بهسهر پیوه بوو و دهرویشست و تهقهی پییهکانی دههات. پیرهژنهیش زوزوو لای بهلای ئه ودا دهکردهوه و دهیدواند. دی جریو و ژهنهپالیش دوور له یهک بوون و رییان دهکرد. بهلام وتووژیان ههمیشه گهرموگور بوو.

ژهنهپال تووشی شوک بووبوو و وره ی رووخابوو. دی جریویش دلنهوایی دهکرد و وره ی وهبهر دههینایهوه. دیاریش بوو که ناوهناوه ئاموژگاریشی دهکرد. بهلام نهئی لهو کاته دا هاواری کرد، "یهک پوول چیه، ناتدهمی!"

لهوه دهچوو دی جریو بریوای به راستیی ئه و قسهیه نه بیئت! بهلام ژهنهپال زور باش پوورهی خوشکی باوکی خوئی دهناسی. منیش لیکروانینه ژیربه ژیره سهرومرهکهی نیوان دی جریو و مادموژیل سهرنجی راکیشابووم. لهوسهری شهقامه کهیشهوه میر و ئه لمانییه کهم بینی. که چی ئه وان رییان بو ئیمه چول کرد و ئاراسته ی خوئیان گوری. نه بهزانه خویمان کرد به گازیئوکه دا. سویسرییه که و ده رگاوانان، له گهل ئه وهیشدا به سه رسامییه وه لییان ده پروانین، به لام به پهروشه وه پیشوازییان کردین و ئه مانیش رییک وه کوو کاربه دهستانی ئوتیله که یان له گهل کردین.

یه کهم فهرمانی نه نییش ئه وه بوو، که چاو به هوله کانیدا بیگیپین. جاری وا بوو، ده که وته پیا هله دانی شوینه که و بری جاریش گوئی به شته کان نه ده دا، به لام پرساری له باره ی هه موو شتیکه وه ده کرد. دوا جار گه یشتینه هوله کانیه قومار. ههر ده رگاوانی ده رگا داخراوه که ی هول ئیمه ی بینی، به سه رسوورمانیکی فره وه ده رگا که ی بو کردینه وه. ده رکه وتتی نه ئی له هولی قومارخانه که دا، کاریگه رییه کی فره ی به سه ر خه لکه که وه بوو. له وبه ری هوله کهیشه وه، میزی سی و چله کان دانرابوو. ده وره به ری ۱۵۰ بو ۲۰۰ قومارچییه ک ری زیان به ستبوو. ئه وان یان که به ته کاندان و خو بردنه پیشه وه، دزه یان کردبوو و نزیک به میزی قوماره که ببوونه وه، پاریزگارییان له شوینه کانیا ن ده کرد و چولیان نه ده کرد. ئیدی ئه وان ه ی پیشه وه وا راهاتبوون، تا دوا پاره ی گیرفانیان نه دوراندایه، ئه و جیه ی خوئیان به جی نه ده هیشت. ری به کهس نه درابوو وه کوو ته ماشاچییه ک له شوینی

فيودور دوستويفسكى

چۆلكراوى كەسە دۇراۋەكە بوەستىت و قومار نەكات. دەبوو قومار كەرىكى دى ئەو شوئىنەى بەخۇرايى پىر بىكردايەو. ھەرچەند كورسى بەدەورى مېزەكەيشەو رېزى كرابوو، بەلام قومارچىيەكى كەم لەسەريان دادەنىشتن، بەتايبەتېش ئەو كاتانەى دەوروبەرى مېزەكە بە خەلكەكە سىخناخ دەبوو، چونكە وەستان و بەپىۋەبوون شوئىنى كەمترى داگىر دەكرد و كەسىكى فرەتر لە مېزەكە كۆ دەبوونەو. ھەرۋەھا بۆ كەسى قومارچى ئاسانتر بوو، كە لە ھەر شوئىنىك بىەوئىت، پارەكەى دابنىت، تا ئەو قومارچىيەى لەسەر كورسى دانىشتبوو. خەلكەكەيش قەرەبالغىيان لە رېزە وەستاۋەكەى دووھم و سىئىمى دواى قومار كەرە وەستاۋەكانەو دەروست كىردبوو، چاۋەرۋانى ئەو بوون كەسىك شوئىنەكەى خۆى جى بىلئىت و بچنە جىيى.

ھەندىك جار ئەوانەى رېزى دووھم سەبرىان دەسوا و ئارامىيان لەبەر ھەلدەگىرا و لەنىوان قومار كەرانى رېزى يەكەمەو دەستيان درىژ دەكرد و پارەى خۇيان دادەنا. رېزى سىئىمىش تەقەللای زۇريان دەدا، تا وەكوو ئەوانەى رېزى دووھم بىكەن و گرەوى قومارەكە لەسەر مېزى سەوزى قومارەكە بىكەن. بۆيەش ھەرچەند پۇلىسى نىو ھۆلى قومارخانەكە زۆر بەرىكوپىكى دانرابوون. ھەر پىنج خولەك، يان دە خولەك جارېك، شەرەجنىو و پەلامارىيەكتىرىدان لە لايەكى مېزەكەو دەروست دەبوو، بەلام ئەو پۇلىسانە نەيشياندەتوانى ژاۋەژاۋى نىو قومارخانەكە بوەستىن، تەنانەت ئەو پۇلىسانە پىشيان خوش بوو، كە قومارخانەكە قەرەبالغىتر بىت، چونكە ئەو قەرەبالغىيە سوودى ھەبوو بۇيان.

ھەشت فەرمانبەرىش بەدەورى مېزى قومارەكەو بوون و بەئاگاۋە مېزى قومارى رۇلىتەكەيان خستبوو ژىر چاۋدىرىيەو. ھەر خۇشيان برى پارە براۋەكەيان دەدا بە قومارچىيەكان. ئەگەر پىكداپزانىش دەروست ببوايە، ھەر خۇيان دەكەوتتە بەينەو، و، كۇتاييان بە كىشەكان دەھىنا. ئەگەر زۆر پىۋىست نەبووايە، ئەو پۇلىسانە ئاگادار نەدەكرانەو. كە دەيشكەوتتە بەينەو، زۆر بە زوۋى كىشەكانيان چارەسەر

دهکرد. ئەو پۆلیسانە بەرگی شارۆییان* لەبەر دەکرد و لەنیو بینەرانی قومارەکاندا دەوستان، هەر بۆیەش بەئاسانی نەدەناسرانەووە که پۆلیسن. کاریان ئەووە بوو چاودیری دزە چکۆلە و دزە شارەزاکان بکەن، چونکە ئەو قوماری پۆلیتە پر بوو لەو جۆرە دزانە. ئای که بەئاسانی ئەو دزیانەى خویان لەو هۆلەدا دەکرد، چونکە دزیکردنەکهیان لە هەرشوینیکی تردا بگردایە، دەبوو یان قوفل و کلۆم بشکینن یان دیوار بپرن و چال هەلبکەن! خو گەر سەرکەوتوویش نەبوونایە لە دزییەکانیاندا، ئەوا تووشی بگرەوبەردەیهکی فرەیش دەبوون. بەلام لەو هۆلەدا دزەکه هیندەى لەسەر بوو خوى بگەیهنیتە ریزی پیشەوەى قوماری پۆلیتەکه. ئیدی ئەویش بە شیوەى قومارچییهکانی تر پارەى دادەنا و قوماری خوى دەکرد. دواى کهمیک پەلاماری پارەى خانە براوہکهى دەدا! کاتیک خاوەنى خانە براوہکه، دەیکردە هەرا، که ئەو بردووێتیهووە و پارە براوہکه هیى خوێتەى، دەبوو بەگرەوبەردە. خو ئەگەر قومارچییهکانی تر گومانیان لا دروست ببووایە لەوہى کامیان خاوەنى راستی پارە دانراوہ براوہکهیە، ئەوا بیگومان دزە ساختەچییهکه زال دەبوو و پارە براوہ و مایەکهى حەپەلووش دەکرد. ئەگەر پارە دانراوہکه لە خانەى قوماریکردنەکهدا برەکهى زۆر بووایە، ئەوا قومارچییهکانی دەوروبەرى کابرای دزیلیکراو سەرنجیان بۆى دەچوو و پێیان دەزانى که ئەو برەپارە فرەیه هیى ئەووە و خاوەنیان دەناسییهووە! خو گەر برەکه کهم بووایە، ئەوا کەس گوێى پێ نەدەدان و خاوەنى راستەقینەى برەپارە دزراوہکهیش لە ترسى سووکبوونى لەنیو ئەو خەلکەدا، بیدەنگی لى دەکرد و دزەیش بە ئاواتى خوى دەگەیشت. خو ئەگەر خەلکەکهیش دزەکهیان بو دەر بکەوتایە و لییان پوون بووایە که ئەو کەسە دزە، ئەوا بەبى گوێدانە هیچ، پەلیان دەگرت و دەیانکردە دەرەوہ.

نەنى لە دوورەوہ هەموو ئەو کارە خراپانەى سەرنج دا. بە کردنەدەرەوہى دزەکانیش خو شحال بوو. فرە خو شیی لە قوماری سى و چلەکه نەدەهات، بەلام بە قوماری پۆلیتەکه و یاریچیانی زۆر سەرسام بوو! بەتایبەتییش

* شارۆیی: مەدەنى

ئەو دەمانەى تۆپە چكۆلەكە دەسووراپىەو. دواجار ويستى لە نزيكەو ئەو يارىى رۆليته بيبينيت. ئەمجا خزمەتكاران و بەتايبەتى ئەو پۆلۇنييانەى قومارەكە خستبوونىە سەر ساجى عەلى و مايەپووچ ببوون، كەوتنە خزمەتكردى نەنى و چۆلكردنى شوينيك لە ناوهراستى ميژى قومارى رۆليتهكە و كورسيهكەيان بەنيو ئەو قەرەبالغىيەدا بو ئەو شوينە پراكتشا و دواتر كرىى ئەو كارەيان لە پيرەژنەكە وەر گرت. چونكە ئەو دۆراوانە كوردبوويان بە خوو، دواى مايەپووچبوونيان لەپيتا وەرگرتنى برى پارەى كەمدا، دەكەوتنە خزمەتكردى قومارچىيە براوہكان.

ئەوہتا خەلكىكى فرەى گەشتكارانى بينەران بەدەورى ميژەكەوہن و زۆربەيان ئينگليزەكان و خيزانەكانيانن. ئەوان قەرەبالغىيان لەدەورى نەنى دروست كرد و لەسەر شانى قومارچىيەكانەوہ لە نەنيان دەروانى.

بينەران ئوميدىكى فرەيان بە پيرەژنەكە بوو، چونكە قوماركردى ئەويان بە كارىكى نامۆ و ريزپەر دەزانى! بەراستيش ئەو بۆچوونەيان رەوا بوو. پيرەژنىكى لەپيكەوتووى ۷۰ سالە بىهويت قومار بكات! بۆخوى رووداويكى ناوازه بوو و فرە بەكەمى دووبارە دەبيتەوہ! منيش خۆم كرد بە قەرەبالغىيەكەدا و خۆم گەياندە نزيك نەنيوہ. پۆتاپتش و مارتا لە دوورەوہ و لەنيو قەرەبالغىيەكەدا بوون. پاولين و ژەنەرال و دى جريويش لەنيو تەماشاجيياندا مانەوہ. لەپيشدا نەنى سەرنجى قومارچىيانى دەوروبەرى خوى دا. بەچرپەيش پرسىارى كورتى بەخيىراىى لە من دەكرد، "ئەم پياوہ كيىه؟ ئەى ئەو ژنە كيىه؟"

بايەخىكى فرەيشى بە كورپىكى منالكار دا، كە لەوسەرى ميژەكەوہ بوو و، بە برى زۆرى پارە قومارى دەكرد! ئەو ھەرزەكارە بە ھەزاران فرانكى دادەنا و بە گوپرەى چرپەچرپى خەلكەكە، چل ھەزار فرەنكىكى بردبووہوہ! كۆمەلە ليرەيەكى زيڤ و پارەى كاغەزيشى لە بەردەم خويدا دانابوو. ھەرزەكارىكى رەنگتارىكى چاوشەرانى بوو و دەستەكانى دەلەرزىن. ئەو پارانەى بى ژماردن و ھەر بە مشت لەسەر خانەى قومارەكە دادەنا! كەچى ھەر دەيبردەوہ و كۆمەلەپارەكەى بەردەمى لە گەورەبووندا بوو. خزمەتكارانى دەوروبەريشى، ھەر خەرىكى خزمەتكردى بوون. ئەميان

کورسییہ کھی بۆ دهجوولاند و ئهوی تریان شوینه کھی بۆ فراوانتر دهکرد، تاکوو به ئاسانی جوولهی خۆی تیدا بکات و کەس نارەحەتی نەکات، هەموو ئەمانەیشیان بۆ ئهوه بوو، بەلکوو هەرزەکارە براوہ کە خەلاتیکیان بکات.

بریک له قومارچییه براوہکان، بە مشت و بی ژماردن، پارەیان بە خەلات دەبەخشییەو بەنیو ئه و خزمەتکارانەدا. پۆلۆنییه کیش بەتەنیشت ئه و هەرزەکارهوه بوو و جیی بە خۆی نەدەگرت و فرە بەجووله بوو و بەسەرۆمپی چپەچپی بوو بۆ هەرزەکاره کە. بیگومان ئه و هەر خەریکی ئامۆژگاریکردنی بوو و زۆر بەرپزەوه ئاراسته ی دهکرد، بەو ئومیدە ی خەلاتیکی بکات، بەلام ئه و هەرزەکاره کە متر گوئی پی دەدا و بە راست و چەپدا پارە ی دەخستە قومارکەوه و هیچ حسابیکی بۆ تەنیشتە کھی و بنەماکانی قومارکردن نەدەکرد! لەگەل هەموو ئەمانەیشدا، پارە کھی بەردەمی هەر کەلە کە دەبوو و گەورەتر دەبوو. پیوه ی دیار بوو کە ژیری خۆی تا رادەک لە دەست دابوو. نەنیش هەر زوو و لە چەند چرکە یە کدا ئەم راستییە ی ئه و هەرزەکاره قومارچییه ی بۆ دەر کەوتبوو، بۆیە پی نا بە پیمدا و بەدزییەوه پی و تم، ”پی بلی با کۆل بدات له قومارکردن، ئەگەر نا، هەر زوو و لە چەند چرکە یدا هەموو پارەکانی دەدۆرینیت! پی بلی تا زوو پارەکانی کۆ بکاتەوه و بۆی دەر بچیت و هەلبیت!“ نەنی هیندە هەژابوو و هەلچووبوو، بەهەناسە برکیوه دەدا.

لەسەری رۆیشت، ”کوا پۆتاپتش، لەکوئیە؟ دە ی... پۆتاپتش بنیره بۆ لای و با ئەم ئامۆژگارییه ی منی پی بلیت!“ ئەمجا رۆوی کردە هەرزەکاره قومارچییه کە و پی و ت، ”برۆ... برۆ و لیترە مەمینه وه!“

منیش خۆم بەلای نەنیدا لار کردەوه و پیم و ت، ”لیترە پی بە کەس نادەن بە دەنگی بەرز بدویت، چونکە بە ژاوه ژاو حسابە کە یان لی تیک دەچیت و لییان دەشیویت. دواتر ئیمەیش لە هۆلە کە دەکەنە دەرەوه!“

ئەمجا رۆوی لە هەرزەکاره کە وەر گیرا و سەیری لایەکی تری کرد و وتی، ”بەداخه وه... گومانی تیدا نییه، کە ئەم پیاوه تیا دەچیت! بیگومان خۆیشی هەر ئه وه ی دەویت، ئیدی ناتوانم سەیری تیاچوونە کھی بکەم!... وا رۆوم لی وەر

گيتر... ئاي كه گيله!

له سه روويشه وه، له نينو قومارچييه كاندا، كچيكي گهنج ده بينرا! پياويكي كورته بالا ياوه ري بوو. ئه و كورته بالا يه كي بوو؟ من نه مده زاني، بليي يه كيكي بيت له خزماني؟ يان بو كاريگه رييه كه ي له گهل خوي هيناييتي؟ زووتر ئه و خاتوونه م سه رنج دابوو. ئه و خاتوونه، هه موو رورتيك ده هاته ئه و گازينو يه. خه لكه كه ده يانناسي. به خيرا يي كورسييه كيان دايه و له سه ري داناشت.

كچه كه بريك پارهي زيړ و پارهي كاغهي ۱۰۰۰ فره نكيي له گيرفاني ده ر هينا و زور به ساردي و ئاراميه وه كه وته قومار كردن. كاغه زيكيشي له به رده م خويدا دانا بوو و ئه و ژمارانه ي تيدا ده نووسييه وه، كه پاره كه ي خوي له سه ر داده نا. ده يو يست به م تومار كردنه، ژماره ي گريمانه كان كو بكاته وه.

ئه و كچه سه ركيشيي به بري فره ي پاره كانيه وه ده كرد و ده يخته قومه ره كه وه! رورانه يش ۱۰۰۰ فره نك يان ۲۰۰۰ فره نك يان ۳۰۰۰ فره نكيي ده برده وه. ئيدي زياتري نه ده ويست و بيده نگ له قوماره كه ده كشايه وه و له گازينو كه ده چوه ده ره وه.

ماوه يه كي زور بوو كه نه نئ چاوديري كردبوو و وتي، "ئه و كچه هيچ نادورينييت، هه رگيز نادوريت! ئه و خاتوونه كييه؟ ئاخو تو ده يناسيت؟"

منيش له به ر خومه وه و له سه رخو وتم، "ئه و خاتوونه فره نسييه، ره نگه له و خاتوونانه بيت..."

نه نئ هلي دايه، "بالنده به فرينه كه يدا جوره كه ي ده ر ده كه وييت! له وه ده چيت نينو كه كانى تير بن! ئيستا تيم بگه يه نه، فره ي ئه م قوماره چونه؟ چونيش به ريوه ده چيت؟"

منيش هينده ي له باره ي قوماره كه وه زانيم، بو نه نيم باس كرد. پيكد اچوونه بيسنووري ياريه كه و سوور و ره شه كه ي و ژماره تاك و جووته كانى... هتد. ئه مجا بريكيشم له ياسا و ريساي ژماره كان بو پوون كرده وه. نه نيش زور به ئاگاوه گوئي لي گرتم و هه رچييه كم ده وت، له به ري ده كرد و پرسيارگه ليكي فره ي شي كرد و زانياريي فره تريشي وه ر گرته وه. منيش زور به ئاساني له باره ي هه ر هه نگاويكي قوماره كه وه نموونه م بو ده هينا يه وه. به مه يش وانه كه ي باشتر

بۆ له بهر ده کرا. نه ئی زۆر دلی به زانیارییه کان خوش بوو. ئەمجا لینی پرسیم، "باشه، ئەی سفر واتای چی ده گه یه نیت؟ ئەها ئەوه تا ئەو قژلووله هاوار ده کات، سفر! ئەی بۆچی... هه رچی پاره ی سهر میزی قوماره که هه بوو، هه مووی کۆ کرده وه و بردی بۆ خۆی؟ ئەمه یه عنی چی؟" منیش وتم، "نه ئی، سفر واتا بانکه که براوه یه. ئەگه ر تۆپه که له سهر سفره که گیرسایه وه، واته به بی هیچ جاوازییه ک، هه موو بره پاره دانراوه کان بۆ بانکه که یه. له راستیدا فره یه کی تر به تۆپه بچکوله که لیده دهنه وه، به لام له و جارهدا بانکه که که خۆی هیچ نادات."

نه نییش وتی، "سهیره! واتا هیچ وه ر ناگرم!" منیش هه لم دایه، "به لام ئەگه ر زووتر پاره ت له سهر سفره که دانابوو، ئەوا هه ر بره پاره یه کت له سهر سفره که دانابوو، سیوپینج هینده ت پی ده به خشن."

نه ئی به سه رسوورمانه وه وتی، "سیوپینج هینده ی پاره که ی خۆم! باشه، بلایی زووزوو ئەو سفره تۆپه که ی له سهر بگیرسیته وه؟ باشه ئەی ئەو گیلانه بۆچی پاره کانیا ن له سهر ئەو سفره دانانین؟"

منیش هه لم دایه، "ئاخر نه ئی... ۳۶ گریمانی تری جیاوازی ئەو سفره، هه یه!"

ئه ویش وتی، "ئای له و هیچو پووچییه! پۆتاپتش! پۆتاپتش! په له مه که... بریک پاره م پێیه. بیگره..."

پریاسکه یه کی پاره ی هه لئاوساوی دهر هینا و فریدریکیه کی لی دهر هینا.

ئه مجا وتی، "ئه مه بگره و خیرا له سهر سفره که، دای بنی."

منیش وتم، "ئاخر هه ر ئیستا سفره که براوه بوو! تا ماوه یه کی زۆر ئەو سفره براوه نابیته وه! تۆ هه له شه یی ده که یته... که میک ئارام بیه وه."

نه نییش وتی، "قسه ی پرپووچ ده که یته، نه خیر، ئارام نابمه وه و په له مه! ده ی... دای بنی."

منیش وتم، "به یارمه تی خۆت، ره نگه ئەو سفره تا پیش ده مه و ئیواره ییش، گه ر هه زار جار پاره ی له سهر دابنیته وه، جاریکی تر ئەو سفره براوه نه بیت! هه موو که سیک ئەوه ده زانیت."

فيودور دوستويفسكى

نه نېيش وتى، "قسەى قۆر و بېمانا... ئەوەى لە گورگ بترسېت، ناچېتە دارستانەو!"
"چى؟ دۆراندەم؟ دەى جاريكى دى لە ھەمان شوين داي بئيرەوہ."

جارى دووہميش دۆراين. بۆ جارى سييەم و لەسەر سفرەكە پارەمان دانايەوہ. نه نېيش جيى بە خوى نەدەگرت، چاوانى تۆپە بچكۆلەى سوورپاوى نيو ميژە بازنەبييەكەى لەخۆ گرتبوو و لىى جوئ نەدەبووہوہ.
نەنى ئارامىي لەبەر ھەلگيرا و كە گوئى لە فەرمانبەرى پۆليتەكە بوو ھاواری كرد، "۳۶ و سفرە چاوہ پروانكراوہكەى ئەوى نەگوت... بۆيە مشتەكۆلەيەكى كيشا بە ميژەكەى بەردەميدا.

دواتر بەدلتهنگيەوہ وتى، "دەى، گوئ مەدەرى، ئەم سفرە نەفرەتبيە ھەر دى براوہ بيت. من تياچوونم پىن باشتەر، نەكوو كۆل بدەم لەم سفرە! تاوانەكە تاوانى ئەو سەرپەرشتكارە قژلوولە پيسوپۆخلەيە. تا ئەو سەرپەرشتى قومارەكە بكات، ھەرگيز سفرەكە براوہ نابيت! ئەلكسى ئيقانوؤقيتش تۆ دوو فريدريك پيئكەوہ، جاريكى تر دابنيرەوہ. ھەرچەند ئەگەر سفرە، براوہيش بيت، ھەر براوہ نابين."
منيش ھاوارم كرد، "نەنى!..."

ئەوئيش وتى، "دای بنى! دای بنى! خو پارەكە پارەى خوت نبيە!..."

منيش دوو فريدريكم دانا.

ماوہيەكى فرە تۆپە بچكۆلەكە خولى خوارد و كەوتە ھەلبەزودابەز بەسەر خانەكاندا. نەنى داكەوت و باسكى منى توند گوشى. لەناكاو... تك... لەسەر سفرەكە وەستايەوہ!
سەرپەرشتيارەكەيش ھەر ئەوہى راگەياند و نه نېيش بەپەرۆشەوہ وتى، "بينيت؟ بينيت؟ ھەر وتم... سفرەكە ھەر دەبياتەوہ... پيم وتيت... خوا خستىە دلمەوہ، تاكوو ئەو دوو فريدريكە لەسەر سفرەكە دابنيم... ئىستا چەندە دەدەنى؟ ئەرى ئەوہ بۆ پارە براوہكەم پى نادەن؟ پۆتاپتش، مارتا! ئەى كەواتە ئەو لەكوئىيە؟ ئەى كۆمەلەكەى ئيمە بۆ كوئى چوون؟ پۆتاپتش... پۆتاپتش!"

منيش كەوتەمە ورتەورت و وتم، "ھەر ئىستا، نەنى. پۆتاپتش لەدەم دەرگاگەدايە، رپى نادەن بيتە ئيرە. بروانە، وا

پاره‌کەت پێ دەدەن. دەی وەری بگرە. “
 کاغەزیکی شینی توخی لولکراویان دایە دەستی،
 پەنجا فردریکی تیدا بوو. بە تەختەمالە دریزەکە، پارە
 بەکاغەزپێچراوەکەیان پال دایە بەردەمی نەنی. لەسەر و
 ئەو برە پارەیه‌شەو، بیست فریدریکی تریان بو ژمارد و
 پێیان بەخشی. ئەمجا هەر بەو تەختە پالەدەرە دریزە، ئەو
 برەیشیان خستە بەردەم نەنی.

سەرپەرشتیارەکە خەلکەکە یانگی یاریکردن کردووە
 و وتی، “دەی... بەریزان، یاری بکەن! بەریزان، یاری بکەن!
 شتەکان کۆتا بوو.”

نەنیش هاواری کرد، “ئای خاویە، لە پارەدانان دوا
 کەوتین! دەی... دای بنی. دواکەوتین لە پارەدانان! هەر ئیستا
 قومارەکە دەست پێ دەکاتەو. خێرا بکە... دای بنی.”
 نەنی هیور ببوو و پێی بە پشتی پیمدا نایەو.
 منیش پرسیم، “باشە، پارەکە لەکویدا دابنیم، نەنی؟”
 نەنیش وتی، بیخەرەو سەر سفرەکە! زۆرترین پارە
 دابنی.

ئاخۆ چەندمان پێ ماو؟ حەفتا فریدریکیک؟ رەزلی
 سوودی نییە و بیست فردریک بخە قومارەکەو.
 منیش وتم، “کەمیک ژیرانەتر بیر بکەرەو، رەنگە تا
 ۲۰۰ جاری تریش ئەو سفرە براوە نەبیت. هەندێ جار وا
 دەکەوێتەو! دەتوانم سویندیشی لەسەر بخۆم! بۆیە هەموو
 ئایەومایەت بە گره‌وکردن لەسەر ئەو سفرە دەدۆرینیت!”
 پیرەژنەیش هیندە شلە ژابوو، گیانی دەلەرزى و وتی، “ئیتەر
 قسەى پروپووچ مەکە، قسەى هیچ مەکە! زوو بکە، پارەکە
 دابنی... وا جەرەسى دەستپیکردنەو هی قومارەکە لیدرا! من
 خۆم دەزانم چی دەکەم!”

منیش وتم، “یاسای قومارەکە سەپاندووێت، کە نابیت
 لە ۱۲ فردریک زیاتر لەسەر سفرەکە دابنیت. ئەو هەتا وا
 پارەکەم دانا.”

سەرپەرشتیاری رۆلێتەکە، لەلای چەپی نەنیووە بوو و
 خەریک بوو تۆپەکە فری بدات.

پیرەژنەیش پێیەکی تیووە ژەند و وتی، “ئەو چۆن وا
 دەبیت؟ مسیۆ ئەو راستە؟ مسیۆ ئەو راستە؟ سەر
 سفرەکە چەندی لى دانراوە؟ دوازدە؟ دوازدە؟”

منيش كه وتمه شيكردنه وهى به زمانى فهره نسي.
سه رپه رشتياريه كه يش كه تيگه يشت، به ره وشتيكي ناياب
وتى، "به لئى، خاتوونه كه م... ناتوانريت كه س له ۴۰۰۰ فلورين
زياترى له سه ر دابنيت."
ئه مجا ياساي قوماره كه ي کرده پالپشتى قسه كانى و
دریژهى دايه، "ياسا ئه مه ي سه پاندووه!"
نه نئى به ناچارى وتى، "كه وا بوو دوانزه فرديك دابنئى...
چار چييه!"
ئه مجا سه رپه رشتياري روليتته كه هاواري كرد، "ياريبه كه
ده ستي پئى كرد."
توپ خولايه وه و له سه ر ژماره ۱۲ وه ستا. ئيمه يش
دورايين.
نه نئى هاواري كرد، "ده ي جاريكي تريش داي بنيره وه. داي
بنيره وه."
ئه مجاره يان منيش به ره له ستي ئه وم نه كرد. له روويدا
نه وه ستام. به لكوو به په له پاره كه م دانا. دوانزه فرديك دانا
و شانم بوى هه لته كاند.
توپه كه سوورايه وه و پيره ژنه له گه ل ئه وه يشدا له په رووشيدا
گياني ده له رزي، چاويشى له گه ل توپه كه دا ده سوورايه وه!
منيش سه يريكي ئه وم كرد و به سه رساميه وه به خوم
وت، "بليى به هه موو ژيريى خويه وه، چاوه پروانى ئه وه بيت
سفره كه جاريكي تر براوه بيت؟"
نه نئيش به هه موو توانايه وه چاوه پروانى براوه بوونى
سفره كه بوو! به راستييش له و بروايه دا بوو، كه
سه رپه رشتياريه كه، دواي كه ميكي تر، هاوار ده كات، "سفره كه
بردييه وه!"
توپه كه بازيكي دا و په ريبه خانه يه كه وه! سه رپه رشتياريش
هاواري كرد، "سفر!"
روخسارى پيره ژن هئماكانى سه ركه وتنى تيا ده ر كه وت
و وتى، "بينيت؟"
ئاخر كاتى خوى منيش قومارچى بووم و هه ر ئه و كاته
هه ستي بردنه وه ي ئه م سفره م له لا دروست بوو و ده ست و
لاقه كانم كه وتته له رزين! ئه وه جاريكي نامو بوو، له ده فره ي
ياريبه كه دا، سئى جاران توپه كه بچيته خانه ي سفره كه وه!
به لام خو ئه م رووداوه فره سه رسوورهيئيش نه بوو، چونكه

قومارچی

هەر دوینی بوو به چاوی خۆم بینیم، ئەو خانەیی سفرە سی
جار لەسەر یەک براوە بوو!

یەکیەک لەو قومارچیپانەیی بەوردی خانە براوەکانی
پۆلێتەکەیی تۆمار دەکرد، بە دەنگی بەرز هاواری کرد، کە
ئەم خانەیی سفرە، لە هەر ۲۴ سەعاتەکەیی دوینیدا، لە یەک
جار زیاتر براوە نەبوو!

بەری پارە براوەکەییان لەگەڵ ئەو ریزەدا کە براوەکان
پێیان دەدری، بە نەنی بەخشی. ۴۲۰ فردریکیان بی زیاد و
کەم پی دا. واتا ۴۰۰۰ فلۆرین و ۲۰ فردریک. فردریکەکانیان
بە پارەیی زیڕین و فلۆرینەکەیشیان بە پارەیی کاغەز پی
دا. بەلام ئەم جارەییان نەنی پۆتاپتشی بانگ نەکرد، چونکە
شتیکی تر بە مێشکیدا هاتوچۆی بوو! ئیستا نە شلەژان و
نە لەرزینی پیو دیاره!

بەلام ئەگەر قسەکەم ناجۆر نەبیت، لە دەرووندا شلەژاو و
لەرزبوو. هەموو هۆشوگۆشی لە خالێکدا چڕ کردبوو و
و وەکوو ئەو خالە تەنیا نیچیری ئەو بیت و مشتیی لی
گرتییت.

دوچار بریاری خۆی دا و پی و تم، ئەی ئەلکسی
ئیقانۆقتش، سەرپەرشتیاری قوماری پۆلێتەکە و تی کە نابیت
لە ۴۰۰۰ فلۆرین پتر لە یەک کاتدا دابنیت! وا نا؟ کەواتە
ئەو ۴۰۰۰ فلۆرین و لەسەر سوورەکە دای بنی.

سەخت بوو بتوانییت لە بریارەکانی پاشگەز بکریته وە!
یاری دەستی پی کرد و تۆپ سووراپیو وە.

هیندەمان زانی، سەرپەرشتیارەکە هاواری کرد،
”سوورەکە... براوپیو!”

قازانجیکی نوویی ۴۰۰۰ فلۆرینی! ئیستا کۆی برە پارەکە
بوو ۸۰۰۰ فلۆرین.

نەنی فەرمانی پیم دا ۴۰۰۰ فلۆرینی ئەو برە پارەیی بدە
بە من و ۴۰۰۰ فلۆرینەکەیی ئەم جارەیش لەسەر سوورەکە
دابنیرەو.

جاریکی تر سەرکیشیی بە هەر ۴۰۰۰ فلۆرینەکەو
کردهو.

دیشان سەرپەرشتیارەکە هاواری کردو، ”سوورەکە
بردیو!”

ئەمجا نەنی و تی، ”کۆی برە پارەکە بوو ۱۲۰۰۰

فيودور دوستويفسكى

فلورين. پارە زيرەكان بخەرە نيو كيسەى پارەكەوہ و پارە
كاغەزەكانيش بەجيا ھەلبگرە. ئىدى ئەمرۆ قومار ناکەين... با
برۆينەوہ بۆ مالەوہ."
ئەوانيش كورسييەكەيان راکيشايە دواوہ.

بہشی یازدہیم

کورسییه که ی ژیر پیره ژنه به ره و ده رگای هولی قوماره که به کیش کرایه وه. رووی خویش و کراوه بوو. کومه له که ی ده و روبه رمان خیرا خویان گه یانده نه نی و پیروزباییی نه و بردنه وه یه یان لی کرد.

هه رچه ند هه لسوکه وتی پیره ژنه جوړیک نامویی پیوه دیار بوو، به لام نه و سه رکه وتنه ی له قوماره که دا، زور شتی له بیر خه لکی برد بو وه وه. بردنه وه که وا که وتنه وه، که چی تر ژنه رال خه می له قبوونی ناوبانگ و که سیتی خوی نه بوو و نگینی له نیو خزمان و خه لکه که دا، به وه ی که پیره ژنیکی وه کوو نه نیی هه لسوکه وت ریزه پ و سه رسوور هین خزمیه تی. ته نانه ت به بزه یه کی پر له نیانییه وه، وه کوو که سیک منالیک بلاوینیت، به پیره ژنه یشیدا هه لدا و سوژی خوی پیشانی دا. له لایه کی تریشه وه، نه ویش وه کوو نه و ته ماشاچیانه ی قسه یان له باره ی قومار کرده که ی نه نیوه ده کرد و ده ستیان بو راده کیشا، سه رسام بوو به سه رکه وتن و بردنه وه ی قوماره که.

ته نانه ت بریک له ته ماشاچیان له نزیکه وه ده رپویشتن، تاکوو له نزیکه وه نه نی ببین.

به ریز ئاستلیش دوور به دوور، له گه ل دوو هاوړی ئینگیزی خویدا وه ستابوو و له باره ی نه نیوه قسه ی بو ده کردن، له ولاتریشه وه، نه وه چه ند خاتوونیکي ناسراو و ناودار بوون و به سه رسامییه وه، وه کوو له دیارده یه کی سه یر پروانن، له نه نیان ده روانی!
دی جریویش به زه رده خه نه وه وه لامی پیروزباییی

ناسیاوانی دەدایه وه.

ئەمجا وتی، "سەرکەوتنیکی مەزن بوو!"
مادمۆزێل بلانشیش بە بزەیهکی ماستاوجییانە وه هەلی
دایه، "خۆ ئەوهی تۆ کردت، خاتوونەکەم، وهکوو شەپه گوللهی
بهرامبه رین بوو!"

نه نیش وتی، "به لئ، هەر له وهی کهم بوو، یه ک... دوو...
هه رسیکی بۆ بکریت! من ۱۲۰۰۰ فلورینم بردوو ته وه!
چاوه رێ ده کهیت چی بلیم؟ دوانزه هه زارار! ئەمه بی له
دیناره زیڕه کانیش! که به وانه یشه وه ده کاته نزیکه ی سیانزه
هه زاریک. ئەم بره پارهی به رۆبل ده کاته چهند؟ نزیکه ی
شه هه زاریک. وا نا؟"

منیش بۆم راست کرده وه و تیم گه یاند، که نزیکه ی ۷۰۰۰
رۆبلیک ده کات. رهنگه به م نرخه ی ئیستایشی، بگاته ۸۰۰۰
رۆبل.

نه نیش هەلی دایه، "۸۰۰۰ هەر وا گالته نییه! ئەهی ئەو
دووانه تان بۆچی وهکوو سهگه سیرامیک له شوینی خۆتان
وشک بوون؟ پۆتاپتش و مارتا، به چاوی خۆتان بینیتان؟"
ماتا به پیاوه لدانیکی ئاشکراوه هاواری کرد، "به لام...
باشه خاتوونەکەم... ئەمهت چۆنچونی کرد؟ ۸۰۰۰ رۆبل..."
نه نیش وهکوو ئەوهی هەر گویشی له قسه کانی ئەو
نه بووبی، وتی، "هه ردووکتان وه رنه پیشه وه، بگرن، هەر
یه که و پینچ دیناری زیرین وه ر بگرن... ها... وه ری بگرن."
پۆتاپتش و مارتا به په له په لاماری ده ستیان دا و ماچیان
کرد.

نه نیش له سه ری رۆیشت، "با هەر چه ماله و یه ک فردریک
به خشیشی بیت... ئەلکسی ئیقانوڤتش، سه ر و دیناریکی
زیریان پی بده. ئەهی ئەو خزمه تکاره بۆ کړنووش ده با و
ده نووشتیته وه؟ یان ئەوی تریان؟ ئاخۆ ئەوانه پیرو زبایی
له من ده کهن؟ هه ریه که له وانه یش دیناریکی زیری پی بده."
ئەمجا یه کیک هانای بۆ برد و پالتویه کی برجنودی له به ردا
بوو و جووتیک سمیلی بوو و به ته نیش کورسییه که ی نه نیوه
وه ستابوو و کړنووشی پی له ملی برد و شه پقه که ی سه ری
بلند کرد بووه وه، "خاتوونەکەم، ئەمه که سیکی دوورخراوه یه
له نیشتمانه که ی، ژیانیکی سه ختی هه یه، میرانی روسیش
هه میشه فره به خشنده و نانبدن."

نه نيش فەرمانى دا، "فلورينكى پى بده، قهيناكات دوو
فلورينى پى ببه خشه. ئىستايش ئىدى با بهس بيت، چونكه
ئەم كيشه يە كوتايى نيه. براسكوڤيا! به كورسيه كه مەو
هەلم بگرن و بمبەن!"

به پاولين ئەلكسه ندوڤنايشى وت، "سبه ينى بهرگيش بۆ تو
دەكرم، هەروەها بۆ مادموزىل... ناوى چى بوو؟... مادموزىل
بلانش، تەواو... ناوى بلانش... وا نا؟ هيندهى پاره پى
دەدم، ئەوئيش بهرگ بۆ خۆى بكرىت... دەى پراسكوڤيا، ئەم
قسه يە منى بۆ وەر بگيرە، با تىگات!"

ئەوئيش وەكوو ريزلينا نيك بۆ نەنى نووشتايەو و
بزه يەكى لاقرتئيشى بۆ دى جريو و ژەنەرال كرد و وتى،
"سوپاس، خاتوونە كه م."

ژەنەرالىش كه ميك بىزارى پيوه ديار بوو. تا نه گەيشتینه
ئەو ريهى ئەمبەر و ئەوبەرى داربەر بوو، رووى گەش
نەبوو وە.

نەنى دواى ئەوئيش، كارەكەرى به خيوكەرى منالەكانى بىر
كەوتەو، وتى، "ئەگەر قىدوسيا ئەم هەواله ببيستت، ئەوا
بروا ناكات! پيوسته هيندهيش پاره به و ببه خشم، كه بتوانيت
جلوبەرگ بۆ خۆى بكرىت."

سوالكەرىكى جلوبەرگ شپ و دراوى چەماو، به ريگەكه دا
هات و هەر له ئيمەى دەروانى.

نه نيش بانگى كردم و وتى، "هئى، ئەلكسى ئيفانوڤتتش...
ئەلكسى ئيفانوڤتتش، برىك پارهيش به و سوالكەرە بده."

منيش وتم، "ئاخر دوور نيه ئەمە سوالكەر نەبيت و
رەنگە خۆيرى و پياوخراپ بيت."

ئەوئيش لەسەر قسهى خۆى سوور بوو و وتى، "بيدەرى...
بيدەرى... تەنيا فلورينكى بدەرى!"

منيش له پياوئەكهو نزيك بوومەو و دەستى به پاره كه م
بۆ دريژ كرد و ئەوئيش دواى كه ميك سەرسامى، بى ئەوئيش
هيچ بلت، پاره كهى وەر گرت. جهستهيشى بۆنى مەيى لى
دەهات.

ئەمجا رووى كرده منيش و پرسى، "ئەى تو، ئيفانوڤتتش،
تا ئىستا خۆت تاقى نەكردووتەو؟"

منيش وەلامم دايهو، "نەخير، تا ئىستا خۆم تاقى
نەكردووتەو!"

نه نیش و تی، "سه رنجم دایت چون چوانت ده بریسکایه وه!"
 منیش و تم، "هر دی نه نی، منیش له داهاتوودا خووم تاقی
 بکه مه وه..."

نه ویش و تی، "بی دوودلی پاره کهت بخه سه سفره که و
 ده بیینیت. چه ندت پاره پییه؟"
 منیش و تم، "۲۰ فردریک، نه نی."

نه ویش و تی، "پاره یه کی زور نییه. نه گهر ده ته ویت، ۲۰
 فردریکت به قهرز ده ده می... بگره، نه و لوولکراوه بگره."
 له ناکاو پرووی کرده ژهنه پال و تی، "به لام تو، نازیزه کهم،
 خووت مه ده به ده ست خه ون و خه یاله وه و هیچت له میراتی
 خووم پی نادهم!"

هر چه ند ژهنه پال شله ژا، به لام هیچی نه گوت. دی
 جریویش برؤکانی یه ک هینایه وه و پرووی کرده ژهنه پال و
 له ژیر لیوه وه و تی، "ژنیکی ناله باره!"
 نه نیش هاواری کرد، "سوالکه ر! سوالکه ر! سوالکه ریکی
 تریش! نه لکسی ئیقانوؤقتش، فلورینیک به نه میس بده."

نه م جارهیان پیره میردیکی سه رسی به ره و پرومان
 هات. دارشه قیکی ته خته ی به کار ده هینا، پالتویه کی ئاودامانی
 ره شی توخی له به ردا بوو، داریکیش به ده سته که ی تریه وه
 بوو و خووی به سه ردا دها. له وه ده چوو له جهنگاوه ره
 دیرینه کان بوو بیت، هر هینده ی خوش بوو، نه نی ده سته
 دوو فلورینه که ی بو دریز کرد. پیره ههنگاویک چوو ده اووه
 و به هه ره شه کردنه وه و به نه لمانی پی می وت، "نه مه چییه؟"
 نه مجا رستیک جنیوی باشی پی دام!

نه نیش به بیزاریه وه و تی، "نه مه چنده که ره! پالم دهن.
 خه ریکه له برسا ده مرم، هر زوو نانه کهم ده خووم، نه مجا
 که میک ده حه ویمه وه، تا کوو دواتر بگه ریمه وه بو هه مان
 شوین."

منیش به سه رسامیه وه هاوارم کرد، "بوچی نه نی، دیسان
 ده ته ویت جاریکی تر قومار بکه ییت؟
 نه نیش پرسیی، "نه ی تو چاوه ری ده که ییت چی بکه م؟
 هر خه ریکی ته ماشا کردنی تو ی بوگه نکر دووی جیی خووت
 بم؟"

دی جریو نریک بووه وه و تی، "به لام به دووری مه گره،
 خاتوونه کهم، به خت هه لیکه ریته وه! رهنگه یه ک له تردانی

فيودور دوستويفسكى

بهختى خراب، ئايە ومايەت پى بدورپىنىت! بهتايىبە تىيش ئەگەر
بەو شىۋە ترسناكەيش يارى بكەيت!

مادمۇزىل بلانشىش وتى، "گومانى تىدا نىيە دەدورپىت!"
نەنىش وتى، "جا تۇ ھەقت چىيە! ئەو ھى دەيدورپىتم،
پارەى خۆمە، نەك تۇ."

پروويشى كرده من و پرسىي، "ئەى ئەو بەرپىز ئاستلىيە
لەكويىيە؟"

منىش ۋە لامم دايە ۋە، "لە گازىنۇ مايە ۋە نەنى."
نەنىش وتى، "موخابن! بەراستى لاويكى كارامەيە!"
ھەر كە گەيشتىنە ۋە مالە ۋە، سەركارى خزمەتكارانى
لەسەر پلىكانەكان بىنى و بەشانازىيە ۋە بردنە ۋە كەى خۇى
بۇ گىرايە ۋە. ئەمجا قىدوسىيى بانگ كرد و سى فردرىكى
پى بەخشى. داوايشى لى كرد خۇراك ئامادە بكات. لە كاتى
نانخواردنىشدا. قىدوسىيا و مارتا ھەر خەرىكى پىاھەلدانى
نەنى بوون.

مارتا وتى، "ھەر سەيرم دەكردى و لە خۇم دەپرسى،
ئاخۇ خاتوونەكەمان بەنيازە چى بكات؟ تويش ھەر پارەكانت
كەلەكە دەكرد و دەكردە ۋە. ئاى... پىرۆزەكانى ئاسمان... لە
ژيانمدا كۆمەلە پارەيەكى بە ۋە بارەيەم نەدىبوو...! ھەر پىاوان
و پىاوان زياتر، كەسى تر بەدەورتە ۋە نەبوو.
"منىش لە پۇتاپتىشم پرسى، 'ئە ۋە ھەموو بەرپىزانە...
لەكويىۋە ھاتن؟'

ئەمجا لەسەرى رۇيشتىم، 'دايكى پەرۋەردەكەر، مەريەمى
پاكىزە، پشتوپەناى بىت...!'

"خاتوونە نيانەكەم، من ھەر خەرىكى پارانە ۋە بووم بۇ
تۇ، تووشى دلەكوتە بووم و خەرىك بوو دلە بوەستىت!
ۋەكوو كاغەزى دەم رەشەبا دەھاتم و دەچووم و بە خۇمم
دەوت، ئەى پەرۋەردگار، يارمەتيدەرى بە. ئەو ۋە بوو خوا توى
پاراست و سەرپەرشتىارت بوو. ئىستايش لە تەوقى سەرمە ۋە
تا پەنجەى پىم دەلەرزىت و سەرخۇم نەكە وتوومەتە ۋە!"
نەنى پىيى وتم، "ئەلەكسى ئىقانۇقتش، دواى نانخواردن
خۇت ئامادە بكە. دەوروبەرى سەعات ۴ دەچىنە ۋە بۇ ئەوى،
تا ئەو كاتە، خوات لەگەل. بىرت نەچىت، پزىشكىكى رسوام
بۇ بىنرە. پىويستە بە ئاۋە كانزاكان چارەسەرى خۇم بكەم،
بلىيى بىرت بچىت ئەو ۋە بكەيت؟"

وهكوو ئهوهی رکیفی خۆم لهدهست داییت، چوومه
 دهرهوه. دهموست ئهوهی لهنیو کومه لهکه مدا روو دهات،
 بینمهوه بهرچاوی خۆم، بزاتم رهوشهکه به چ ئاقاریکدا
 دهروات؟ ئهوهم لی روون بوو، که له یهکه م بهرکه وتندا
 کاتیک به ئاگا دینهوه، بهتایبهتی ژهنه پال. بهوهی لهجیاتیی
 گهیشتنی برووسکهی مردنه کهی - ئه و برووسکهیهی سهعات
 به سهعات هه مووان چاوه پروانی بوون - پیمان وا بوو هه موو
 گریکویره کانیا ن به هوی خویندنه وهی ئه و وهسیه تنامه یه وه
 دهکریته وه. ئیستا پرۆژه کانیا ن هه لوه شاوه ته وه، وایان لی
 هاتوو به سه رسامیه وه چاودیری سه رکیشیی قوماری
 رۆلیتکردنه کهی بکه ن...!

له گه ل هه موو ئه مانه یشدا، رنکه شتی دووه م له وهی
 یه که م گرنگتر بیت. ئه وهیش ئه وه بوو، که نه نی دوو جار
 وتبووی، که ژهنه پال له میراته کهی بیبه ری ده کات. له
 کاتیکدا نه ده بوو ئه وی بیئومید بکر دایه. بیگومان دی جریوی
 هاوبه شی کاره کانی ژهنه پال بیئومید نه بوو بوو. مادمۆزیل
 بلانشیش، که بایه خیکی فره ی به وه دابوو (چونکه به ئومیدی
 ئه و میراته، چاوی بریبوووه شووکردن به ژهنه پال، هیشتا
 چنگی ئومیدی له و میراتیبه گیر کردبوو و وره ی به و میراتیبه
 نه رووخابوو. هه موو هه لنان و پیا هه لدان و نازونوکی بۆ
 نه نی، بۆ ئه و مه به سه ته ته رخا ن کردبوو، تا بتوانیت کار له
 بیروبوو چوونی نه نی بکات.

به لام پاولین پیچه وانه ی بلانش بوو. سه رکیش و هه رزه
 بوو و هه رگیز ژیر رکیفی که س نه ده چوو و موجامه له ی
 نه نی نه ده کرد، تا رازی بکات. به لام هه ر ئیستا که نه نی
 ئه و سه رکیشیانه ده کات و قوماری رۆلیت ده کات! ئیستایه ک،
 که به جوانی که سییتی نه نی روون و ئاشکرا بووه. (پیره ژنیکی
 زۆردار! وره به رز و گه راوه بۆ سه رده می هه رزه کاری). ئه وه
 له خۆیدا سه لماندی، که ئیدی هه موو شتیکیان له ده ست داوه!
 چاوه پروانی هیه چ نه بن له و پیره ژنه و ره نگه هه موو شتیکیان
 له ده ست داییت.

پیره ژنه ییش له و کیژه قوتابیبه ده چوو، که ده میک نه بیت
 ئازاد کرابیت و هینه ی یاری کردبیت، که جه سه ته ی سه ر
 ئاره قه که وتبیت.

منیش هه ستم به دلخوشیه کی پۆخل کرد و له خوایش

فيودور دوستويفسكى

پارامه وه كه ليم خوش بييت، به خوم وت، ئه‌ي پهروردگار،
ئه‌ي پهروردگار...! ههر دیناره و كه نه‌ئى كه ميک پيش ئيستا
سهرکيشي پيوه کرد، چه قويدانتيک بوو له دلى ژهنه‌رال و
چنگيک بوو له بينه‌قاي دى جريويش گير بووبوو. مادموزيل
کومينگيشي تووره کردبوو و لووتى تووزاندبووه!

شتيکى تر، نه‌ئى له‌بهر ئه‌وه‌ي فره دلخوش بوو به
بردنه‌وه‌که‌ي و ههر خهريکى پاره‌به‌خشينه‌وه بوو، ههر
سوالکه‌ريکى سهره‌رييشي بدييايه، پاره‌ي پى ده‌به‌خشي.
تا ئه‌و کاته‌يش پيرى نه‌چووبوووه و دايه‌وه به‌رووى
ژهنه‌رالدا و وتى، "به‌لام تو... دواى مردنم، هيچت له
ميرانيه‌که‌م ناده‌مى."

ئهمه‌ش ده‌رى خست، كه نه‌ئى بريارى خوى داوه و
براوه‌ته‌وه و سووره له‌سه‌رى. خويشي رازى کردوو كه
ئه‌وه‌ي ده‌لييت، جيبه‌جى بکات. كه وا بوو، ئهمه جى ترسه...
ترس!

به‌دهم زويشتنه‌وه بو پليكانه‌که و چوونه‌سه‌ره‌وه بو
ژووره‌که‌ي خوم، ئهم بيروکانه به ميشکما ده‌هاتن، ئهمه بو
منيش فره گرنگ بوو، ههرچهند ئه‌و داوه ده‌زووه توندوتولانه‌ي
ئهم ئه‌کته‌رانه‌ي پيکه‌وه به‌ستبووه‌وه، له به‌رچاوم بوو.
به‌لام پالنه‌ره‌کانى ئه‌و نواندنه‌يان و نه‌ينييه‌کانيانم نه‌ده‌زانى.
ههرچهند وه‌کوو ئه‌وه‌ي پاولين ناچار کرابييت، سنگى خوى
بو والا ده‌کردم. به‌لام رۇژيک له رۇژان متمانه‌ي خوى پى
نه‌به‌خشيبووم. ته‌نانه‌ت ئه‌و کاتانه‌يش كه كه ميک له نه‌ينيى
خوى بو دهر بيريمايه، ههر زوو ده‌يکرده گالته و له به‌هاي
نه‌ينييه‌که‌ي که‌م ده‌کرده‌وه. ته‌نانه‌ت شته‌کانى تیکه‌لوپيکه‌ل
ده‌کرد و به ئاره‌زوو کويى ده‌کردين له ئاستياندا.

به‌لى، ئه‌و شتگه‌ليکى فره‌ي لى شاردمه‌وه. به ههرحال،
هه‌ستم به‌وه ده‌کرد، كه ئه‌و باره نه‌ينييه سه‌رسووره‌ينه
له کوتايى نزيک بووه‌ته‌وه. ههر يهک پيداکيشانى ده‌ويست،
تا هه‌موو شتيک کوتايى بييت و ده‌مامکه‌کان پوخساره‌کان
جى به‌يلن، به‌لام چاره‌نووسى منيش به‌وه هه‌موو شتانه‌وه
به‌ستراوه‌ته‌وه.

ئاي له‌وه باره ده‌روونييه‌ي منى پيدا تيده‌په‌ريم! له ۲۰
فردريک به‌ولاوه، هيچ له گيرفانمدا نه‌بوو و له نيشتمانى
خومه‌وه دوور بووم. نه پيگه و نه داها تيک و نه ئوميد، نه

پروژہیہک چیبہ نہمبوو. دواچار ئەمانہ تووشی دلہراوکییان
 نہدەکردم. خو ئەگەر پاولین بیروھۆشی داگیر نہکردمایە،
 ھەر زوو خووم بە دەستی ئەو کۆتاییبە گالتەچارانەییەوہ دابوو
 کہ چاوەروان دەکرا و بگرہ پر بە خووم پییشی پیدەکەنیم،
 بەلام پاولین دەروونی شلوق کردبووم. وا ھەست دەکەم
 بەم نزیکانە چارەنووسی دیاری دەکریت. لەگەل ئەوہشدا،
 دان بەوہدا دەنیم کہ ئەوہی سەرقالی کردبووم، ئەمە نہبوو.
 رەنگە خوازیاری ئەوہیش بم، کہ خووم بەنیو نہیتیہکانیدا
 بکەم و بیت بو لام و پیم بلیت، ”خوت باش دەزانیت کہ من
 خووشم دەوییت.“

ئەگەر نا، ئەم بیروکە سەرشیتانە شیاوی وەدەستخستن
 نہبیت، چ شتیکی تر ھەییە من ھەزی لی بکەم؟ خویشم
 دەزانم ھەزم لە چیبہ؟ ھەر وەکوو کہ سیکی بیئاوہزم لی
 ھاتووہ. ھەموو ھەز و ئارەزووہکەہی من، ئەوہییە لی دوور
 نہکەومەوہ. لەو خەرمانەییەدا بم، کہ دەورہی داوہ. یان ئەو
 تیشکانەہی کہ لیوہی دەر دەچن و تا ھەتاو بە دریزایی
 ژیان، منیک کہ لەوہ زیاتر ھیچی ترم نہدەزانن، ناخو
 بەرگەہی دووری ئەوم دەگرت؟

ھەر کہ گەیشتمە نہومی سییہم، ھەستم کرد وەکوو
 ئەوہی تووشی شوک بووبم، ۲۰ ھەنگاویک لەولامەوہ
 پاولینم بینی بەرہو راپوہوہکە رویشت، بەلام لە پاریزمدا
 بوو و چاودییری دەکردم. ھەر زوو ئاماژەہی پی دام، کہ لی
 نزیک بکەومەوہ.

منیش ھاوارم کرد، ”پاولین ئەلکسەندرؤقنا...“

ئەویش خوری بەسەرمدا، ”دەنگ بەرز مەکەوہ.“

منیش بەچرپە وتم، ”بیہیتنە بەرچاوت، ھەر ئیستا کہ
 ئاورم دایەوہ و تۆم بینی، کہ ھەر دەلیی تیشک دەھاویژی،
 وەکوو ئەوہی یەکیک بە قەرغەمدا بکیشی وا بوو!“
 پاولین - کہ لەوہ دەچوو گوئی لە قسەکانم نہبووبیت - بە
 روویەکی گرژوہ وتی، ”تکا دەکەم. ھەر ئیستا ئەم نامەییەم
 لی وەر بگرہ و بیدە بە بەریز ئاستلی. ئەو وەلامەکەیت
 ناداتەوہ... ئەو...“

پاولین رستەکەہی تەواو نہکرد.

منیش بەسەرسامییەوہ وتم، ”نامەکە بدەم بە بەریز
 ئاستلی؟“

به لام كه روانيم، پاولين ديار نه ماوه!
له بهر خومه وه وتم، "ئمه خو نامه و نامه كاربيش
له نيتواندياندا ههيه!"

ئهمجا به په له كه وتمه گه ران به شوين به ريز ئاستليدا.
يه كه م جار خوم گه يانده ئوتيله كه، به لام له وي نه بوو. ئهمجا
خوم گه يانده گازينو كه و هر هه موو هو له كانى گه رام به لام
له وييش نه بوو.

له كاتيكدا بو مال هوه ده گه رامه وه، توورپه و بيوره و
بيزار بووم، به ريكه وت له نيو كومه ليك ئينگليزدا، كه ژنان
و پياوانيك بوون و به سواري ئه سپه وه بوون، ئه وم بينى.
ئامارهم دايه و ئه وييش وه ستا و منيش نامه كه م دايه ده ستى.
هينده مو له تمان نه بوو، كه ته نيا وشه يه كيش بليين. پيم وا
بيت به ريز ئاستلى خو ييشى ئاره زوى ئه وهى بوو، چونكه
هر نامه كهى لى وهر گرتم، له ژير سكى ئه سپه كهى ژيرى
كوتا و په لهى كرد.

ئاخو غيره كردن بوو ئازارى ده دام، يان چى بوو؟ چونكه
به ته واوى دارو و خابووم. ته نانه ت سه ليقهى ئه وه يشم نه ما بوو،
بزاتم نه يئىي ئه م نامانه چيه؟ ئه وهى كه روون بوو، ئه و
هاورپى بوو... به لام له كه ييه وه؟ ئهمجا بلىي خوشه ويستى
له نيتوانياندا هه بيت؟

ژيريم پيم ده ليت،

بيگومان نه خير.

به لام له م بارانه دا ژيرى كيشى نامينيت! چار چيه!
له سه رمه ئه مه بخمه به ر پو شنايى. ورده ورده بيزار كه رانه
شته كان ئالوز ده بوون.

هر كه خوم كرده وه به ئوتيله كه دا، به رگاوان و سه ركارى
خزمه تكاران به ره و رووم هاتن و پييان وتم، كه كومه له كه
داواى تو ده كه ن، پاولينيش پرسى يارى منى كردو وه. تا ئيست
سى جارن خه لكى نار دو وه به شوينتدا. تكاى لى كردووى كه
خير خوت بگه په نيته مالى ژه نه رال.

منيش ده روونم ناته واو و شپرزه بوو. روانيم ژه نه رال
له گه ل دى جريو و مادموزيل بلانش، هر خوى و به بى
دايكى له ژووره كهى خويدا بوو. بيگومان دايكى بلانش وا
خوى پيشان ده دا، كه له و پوژانه دا قورسايى خوى هه بيت،
به لام له راستيدا هه رچى كيش و قورسايى بيت، ئه و ژه

نہیوو.

ئەو دەمەی کیشەیهک ڕووی بدایە، تەنیا مادموژیل بلانش خۆی بە چارەکردنی هەلەدەستا. تەنانەت من گومانم لەوەیش هەبوو، کە ئەو دایکە ئاگای لە کار و نەهێنیەکانی کچەکەى خۆی بییت!

ئەوان لە ژوورەووە فرە بەپەرۆشەووە دەدوان. هەرچەند دەرگای ژوورەکە بە کللیش کلۆم درابوو، بەلام من کە لێی نزیک بوومەو، گویم لە شیرۆهووریان بوو، گویم لەو شیوازە گالتهجاری و لاقرتییەى دی جریو بوو، کە پێی دەدوا. گویم لەو جنیوانەیش بوو، کە مادموژیل بلانش دەیدا. هەرۆهەا ئەو شیۆه گریانەینەى کە ژەنەرال پێی دەدوا و دەویست بیتاوانیی خۆی بسەلمینیت.

هەر کە خۆم کرد بە ژووردا، هەموو ڕاچەنین و بەخۆدا هاتنەووە و خۆیان ڕیک خستەووە. ئەووە دی جریویان بوو، قژە ئالۆزەکەى خۆی ڕیک خستەووە و بزەى خستەووە سەر لیوانی. ئای لەو بزە فەرەنسییەى ئەویش! چەند رقم لێی بوو!

ئەووەیش ژەنەرال خۆیەتى، بیربلاو و ماندوو، وەکوو ئامیڕیکی بیڕهوان راست بوووەو، تەنیا مادموژیل نەبییت، کە توورەبوونەکەى هەر بە روخسارەووە بوو. ئەو بیئەنگ بوو و بەنائارامییەووە لێی ڕوانیم. پێویستە لیڕەدا ئەووەیش بلیم، کە فرە سادە و بیبایەخانەیهکی وا لێی دەڕوانیم، کە هەرگیز ژیری نەیدەبرى! تەنانەت زۆر جارەن وەلامی سلاوکانیشی نەدەدامەووە.

ژەنەرال ڕووی تى کردم و بەگلەیییەووە پێی وتم، "ئەى ئەلکسى ئیقانۆقتش ڕیم بدە با سەرنجت بۆ ئەووە ڕابکیشم و زۆر بەلامەووە نامۆیە، بەکورتییەکەى، هەلسوکەوتت بەرامبەر خۆم و خیزانەکەم تا ئەوپەرى نامۆیە!"

دی جریویش بەتوورەیییەووە قسەکەى پى برى، "ئەووە بابەتى ئیمە نییە..."

لەسەریشى ڕۆیشت، "بەرێزە ئازیزەکەم، بەرێزە ئازیزەکەم، ژەنەرال هەلە دەکات، کە بەو شیوازە دەدویت." بە زمانى ڕوسى لەسەرى ڕۆیشت، "ئەو دەیهوویت پیت بلیت، مەبەستم ئەووەیە، دەیهوویت ئاگادارت بکاتەووە، یان وای دابنى تکات لى دەکات، کە بزرى نەکەیت. بەلى، بزرى

نه كهيت! من بى پيچوپه نا ئەمه دەلیم...“
منیش قسه كه م پى برى، ”به لام چون؟ چون؟“
دى جریو به شله ژاوییه وه وتى، ”ببوورن، ئەمرۆ ئیوه
خۆتان کرد به رینیشاندهر، یان نازانم بلیم چى، به لى،
بوویته رینماییکه ر و چاوساغى ئەو خاتونە پیره ژنه، ئەو
پیره ژنه ترسناکەيش. ئەوهيش بزانه، كه تۆيش زیانى تیدا
ده كهيت. دوا پوولیشت دەدۆرینیت و تووشى زیان دەبیت!
خۆ به چاوى خۆت بینیت، كه ئەو چونچۆنى ئەو یاریى
قوماره دهكات. خۆ خۆت باش دەیناسیت، ئەگەر بدۆریت،
هینده رفته ستوور و توورهیه، ئیدی كۆل نادات و میزه كه
جى ناهیلیت و له سه ر قوماره كه سه رومر دەبیت! تەنانەت
قومار به هه موو شته كانیشیه وه دهكات. مرۆف له و جوره
كاتانه دا ئاگای له خۆى نامینیت و ئەو كاته... ئەو كاته...“
ژهنه پال پشتگیری قسه كانى ئەوى کرد و وتى، ”ئەو
كاتە... نهك هه ر خۆى، به لكوو خیزان و بنه ماله كه هه موویان
تیا ده چن! ئیمه، خۆم و خیزانه كه م، نزیكترین كه سى میراتگری
ئەوین و كه سى له ئیمه نزیكتر به و نییه، بى پيچوپه نا پیت
دەلیم، كه بارودۆخم شلۆقه و هه ر زۆریش شلۆقه، رهنگه
خۆیشت شتیک له م بارهیه ی منه وه بزانیته، ئەگەر ئەو
پیره ژنه بریکى زۆرى دۆراند، یان هه موو سامانه كه ی دۆراند
- خوا په نامان بدات! - كه هیچ به دووریشى مه گره...“
ئەمجا پوویشى کرده دى جریو و وتى، ”ئیدی مناله كانم
پوو له كوئى بکه ن...؟“

پووی له بلانشیش کرد و دریژه ی دایه، ”ئەى من پوو
له كوئى بکه م؟“

مادمۆزىل بلانشیش به تووره یییه وه پووی خۆى وه ر گیرا.
ژهنه پال پووی کرده وه من و وتى، ”ئەى ئەلكسى
ئیقانوڤیتش، رزگارمان بکه.“

منیش وتم، ”به لام چونچۆنى ئەوه بکه م؟ پیم بلى چى
بکه م، خۆ من هیچ ده سه لاتیکم به سه ریدا نییه.“
ئەویش وتى، ”رته ی بکه ره وه... رته ی بکه ره وه... لىى دوور
بکه وه و جىى بهیله!...“

منیش هاوارم کرد، ”ئاخر كه سىكى تر پهیدا دهكات...“
دى جریو قسه كه ی پى بریم، ”ئەمه بابەتى ئیمه نییه! جىى
مه هیله! ئامۆزگاریى بکه. له قوماره كه ی دوور بخه وه... یان

لانى كەم مەھىلە بىرىكى زۇر پارە بدۇرپىنىت. بە ھەرشىۋەيەى بوۋە، بىتاقەتتەيەكەى برەۋىنەۋە.

منىش خۇم خىستە ئەۋپەرى گىلى و وتم، "بەلام من چى بىكەم؟ خۇزگا ئەمەى لە منت داۋا دەكرد، لە ئەوت داۋا بىكردايە... ئەى دى جىرئو!"

ئەمەم وت و ھەستم كىرد مادمۇزىل بلانىش بۇكرۇزى لى ھەلدەستىت.

سەرنجىكى پرسای دى جىرئو دا و وتى، "كارەساتەكە لەۋەدايە، كە پىم وايە لەۋىشى قبول ناكات!"

دى جىرئو خۇيشى دەستى پشتگىرىى بۇ قسەكانى مادمۇزىل بلانىش راۋەشانى و ناتوانىيى خۇيى بۇ ئەۋ كارە راگەيانىد. خۇ ئەگەر... يان دواتر...

دواتر دى جىرئو سەرنجىكى واتادارى مادمۇزىل بلانىشى

دا.

ھىندەم زانى، مادمۇزىل بلانىش بەرەۋ لام ھات و بزەيەكى قەشەنگى خىستە سەر لىۋان و ھەردوۋ دەستى گىرم و گوشى.

ئەمجا پىى وتم، "بەرىز، ئەلكسى ئازىن، پىاۋىكى پىاۋانە و مەرد بە!"

بلانىش دەيزانى چۇن كتوپر ئەۋ روخسارە شەيتانەيەى خۇى بگورپىت! ئىستا ئىدى روخسارى نىانئىيەكى گەۋرەى لەخۇ گرتبۋو. بزەيەكى سادەى منالانەى سەر لىۋان خىستبۋو، نازەكەيشى منالانە بوو، تەنانەت لە كۇتايىدا چاۋىكىشى لى داگىرم. بلىى وىستبىتى ھەر بەتەۋاۋى داگىرم بىكات؟ ھەرچەند شىۋازەكەى ئابروۋبەرە بوو، بەلام خۇى دەيزانى چۇن ئەۋە بىكات!

دوچار ژەنەرال وشەى ئەنگۇ - بەلىى بەپارانەۋەۋە ھەلھىنايەۋە، "ئەلكسى ئىقانۇقىتش، لەۋ شىۋازى قسەكردنەى كەمىك لەمەۋبەرم بىۋورە، ھەر نەمدەۋىست ۋەكوۋ ئەۋەى وتم، بلىم. ئىستاش ۋا من تىكات لى دەكەم، بەلكوۋ لىت دەپارپىمەۋە و روسىيانە كىنوۋشت بۇ دەبەم، تەنبا تو، تو ۋ بەس، دەتوانىت رىزگارمان بىكەيت! خۇم و مادمۇزىل دى كۇمىنگ لىت دەپارپىنەۋە! ھانات بۇ دىنن، خۇت تىدەگەيت... خۇت تىدەگەيت... ۋا نا؟"

بەدەم وتنى ئەم دوايىن رىستەيەيەۋە، ئامازەى بە

فيودور دوستويفسكى

مادمۆزىل بلانشيش دا! له راستيشدا جيى بهزهىى بوو و سۆزى دهجوولاند.

لهم ساتهدا زۆر بهنيانى سى جاران له دەرگا درا. كاتيك دەرگا كرايهوه، خزمهتكارى نهۆمى ئوتيلهكه دەر كهوت. له داوى ئهويشهوه، به چهند ههنگاويك پۆتاپتش بوو. نهنى ناردهبووى و داواى له ههردووكيان كردبوو، تا بۆ من بگهريين و خيرا من بيهن بۆ لاي.

پۆتاپتش وتى، "نهنى فره توورپهيه."

منيش وتم، "بهلام خو سوعات له سى و نيوى تينه پهراندوه!"

ئەويش وتى، "خهوى لى نهكهوت و لهناكاو راست بووهوه و داواى كورسييهكهى خووى كرد! ئەمجا ناردي بهشوين تۆدا. ئيستاش لهبەر دەر وازهى ئوتيلهكه چاوهريته." دى جريو هاوارى كرد، "ژنيكى ناله باره."

هەر وايش بوو. پيرهژنهم بهتوورپهيه له دالانى ئوتيلهكهدا بينى. توومهز نهيتوانيبوو تاكوو سوعات ٤ ئارام بگرييت. هەر كه منى بينى، شيراندى، "دهى... بمگهيهنه ئهوى!" ئيدى گهراينهوه بۆ لاي پۆليتهكه.

بهشی دوازدهم

نهنی فره په رۆش بوو. پيوه ی دیار بوو که قوماری رۆلپته که
بیر و هزری داگیر کردبوو. ئه و له رۆلپته که زیاتر گوئی به
هیچ نه ده دا. له که سیکی فره سه رسام ده چوو، به به لگه ی
ئوه ی ئه م جار هیان وه کوو به یانییه که ی تر، هیچ پرس یاریکی
به ده م رپوه لی نه کردم.

هر که جووله و له نجه ولاری گالیسکه یه کی به رده ممانی
له سه ر رپیه که بینی، دهستی بلند کرده وه و له خاوه نه که ی
پرسی، به لام پیم وا بیت گوئی له وه لامه که ی هر نه بوو.
ناوه ناوه راده چهنی و ئه ندیشه که ی خوی ده پچراند و پيوه ی
دیار بوو په تی ئارامی پچرابوو. جاری وا بوو کاری وای
ده کرد، که چاوه روانه کراو بوو.

له گازینۆکه نزیک بووینه وه و بارۆن و خاتوونی بارۆنم
بینی. ئاماژهم پی دان و تیم گه یاند، که ئه وه بارۆن و قورمه ر
هلمه. نهنی سه رنجیکی ها کازاییانه ی له هه ردووکیان دا و
بایه خیکی ئه وتوی پی نه دان.

به لای پۆتاپتش و مارتایشدا لای کرده وه و پی و تن،
”چییه؟ ئیوه بو شوینم که وتوون؟ خو نامه ویت هه موو
جاریک له گه ل خوم بتانبه م! هر ئیستا بگه رپینه وه...”
دوای ئه وه ی خوا حافیزیی له و دووانه کرد، به منیشی
وت، ”ته نیا توم له گه ل بیت، به سمه.”

له گازینۆکه یش له چاوه پروانی ئه ودا بوون و هر که
گه یشتن، شوینه که ی رۆژی پیشووتریان بو ساز دایه وه و
له نزیک سه رپه رشتیاری قوماره که وه دایان نایه وه.
پیم وا بیت، هه رچهنه ئه و سه رپه رشتکارانه ی رۆلپته که

وایان پیشان دہدا کہ بہ لایانہ وہ گرنگ نییہ بانکی قومارہ کہ
چؤل بیت یان نا، بہ لام له راستیدا وا نہ بوو، بیگومان فہرمانی
کیشکردنی خہ لکیان پی درابوو بؤ قومارکردن. بایہ خیشیان
بہ بہرژہ و ہندیی باجہ کان دہدا. بیگومان ٹہ و ہیشیان بہ چاکہ
بؤ دہگہ رایہ وہ و بہو کارہ یان، خہ لات دہ کران. لانی کہم
وہ کوو قوربانییہ کی قومار له نہ نییشیان دہ پروانی.

ٹہ وہی کؤمہ لہ کہی خؤمان چا و ہر پی بوون، پرووی دا! وا
وہ کوو خؤی پروو دا و ہ کہ تان بؤ دہ گیزمہ وہ:

ہر خیرا نہ نی سفرہ کہی ہہ لہ بژاردہ وہ و فہرمانی دا کہ
۱۲ فریدریکی لہ سہر دابنیم، فرہی یہ کہم و دووہم و سییہ می
قومارہ کہیش، ہر وامان کرد. بہ لام خانہی سفرہ کہ، ہر
دہر نہ چوو! نہ نییش، خیرا خیرا لہ ژیر میژہ کہ وہ پی بہ
پیمدا دہنا و ٹاماژہی دہدا، بری پارہی تر لہ ہہ مان شوین
دابنیمہ وہ و سہروم پر بم. منیش دہ بوو گویرایہ لی بم.

کہ و تہ دانہ چیرہ و فرہ توورہ و داخلہ دل بوو و پرسیی،
”ٹہ ری ٹہ وہ چہند یاریمان کردوہ؟“

منیش وہ لامیم دایہ وہ، ”دوانزہ جار! دوانزہ یاریمان
کردوہ و ۱۴۴ فردریکمان دؤراندوہ. جاریکی تر پیت
دہ لیمہ وہ، ئیوارہ دادیت، پیش ٹہ وہی...“

قسہ کہی پی بریم، ”بیدہنگ بہ... پارہ بخہ وہ سہر خانہی
سفرہ کہ. ۱۰۰۰ فلورینیش لہ سہر خانہی سوورہ کہ دابنی. ہا
ٹہم دہستہ وارہ پارہیہ بگرہ.“

سوورہ کہ دہر چوو و براوہ بوو. بہ لام سفرہ کہ، ٹہم
جارہیش ہر دہر نہ چوو!

نہ نی بہ چرپہ پی و تم، ”بینیت؟ خو بینیت؟ ٹہ وہ ٹہو
برہمان ہینایہ وہ، کہ دؤراندبوومان! دہی... پارہ بخہ وہ سہر
سفرہ کہ و دواہی دہ فرہی تری قومارہ کہ دہ پروین.“

بہ لام پیرہ ژن دواہی پینچ فرہی یارییہ کہ، سفرہ کہی
پشتگوئ خست. فہرمانی پی کردم کؤل لہو سفرہ شوومہ
نہ گریسہ بدہ! بگرہ، ٹہو ۴۰۰۰ فلورینہ بخہ سہر سوورہ کہ.
منیش لی پی پارامہ وہ و وتم، ”ٹہو برہ پارہیہ زؤرہ! ٹہی
ٹہ گہر سوورہ کہ دہر نہ چوو چی؟“

بہ لام ٹہو توورہ بوو و خہریک بوو لییشم بدات! خو
شہ قوہ شانندی ژیر میژہ کہیش، نیمچہ لیدانیک بوو بؤ من!
دہ بوو منیش بہ قسہی ٹہوم بگردایہ. ٹہو ۴۰۰۰ فلورینہی

سەرلەبەيانى بردبوومانەو، لەسەر سوورەكە دام نا.
تۆپەكە كەوتەو، گەردان! نەنى ئارام و ھىمن بوو و قىت
دانىشتبوو. متمانەى فرەى بە بردنەو، خۆى بوو.
سەرپەرشتيار ھاوارى كرد، "سفرەكە، بردىەو!"

لەپيشەو، تينەگەيشت، بەلام كە سەرپەرشتيارى
قومارەكەى بينى وا ھەموو برەپارە دانراو، دۆراو، كان و بە
٤٠٠٠ فلۆرينەكەى ئەو پيشەو، كۆ دەكاتەو، تىگەيشت! ئەمجا
زانىى كە ئەو سفرە نەفرەتییەى مارەيەكە ون بوو و ئىمە
نزىكەى ٢٠٠ فردريكمان لەسەر دانابوو، دەر كەوتەو! كە
ھەر لەو دەچوو، ئەو كارە ئارەزوومەندانە بووبىت!

پىرەژن قىژەيەكى سەرسامىى كرد و دوو دەستى پىكدا دا
و دەنگى دايەو، خەلكەكە دەستيان كردە پىكەنين!

بە دەنگىكى بەرز ھاوارى كرد، "ئەى پەرييانى بەھەشت!
ئەو تا تازەبەتازە ئەو سفرە دەر دەچىت! ئەى لەو
تووتكەسەگە! ھەلە ھەلەى تۆ بوو!" ئەمەى وت و لەژىر
مىزەكەو، شەقىكىشى تى ھەلدام. "تۆ منت لەو سفرە دوور
خستەو!"

منىش وتم، نەنى، من ويستم بىر بكەيتەو، ئەمجا
قومارەكەت بكەيت! خو من بەرپرسى بەختەكان نىم.
ئەمجا وەكوو ھەرەشەكردنىك پىى وتم، "قەينا، ھەلى
ترىشت دەدەمى. دەى... با برۆين!"
منىش وەكوو ئەو، پىشتى تى بكەم، وتم، "خوات لەگەل،
نەنى."

ئەو پىش بانگى كرد، "ئەلكسى ئىفانوڤتس، ئەلكسى
ئىفانوڤتس! لەگەل مندا بمىنەو. ئەو بۆ كوئ دەچىت؟
مەرۆ... مەرۆ. كەمىكى ترىش لام بمىنەو. من كەر بووم!
گىلىى خووم بوو. بلى... ئىستا ئىمە چى بكەين؟"
منىش پىم وت، "نەنى، لەمەودوا من ئاموژگاريت ناكەم،
تاكوو توىش سەرزەنشتم نەكەيت. تەنيا و تەنيا خۆت قومار
بكە. تۆ فەرمانم پى دەدەيت و منىش تەنيا دانانى، برى
پارەكەم لەسەرە."

ئەو پىش ھەلى دايە، "باشە، باشە. تۆ ٤٠٠٠ فلۆرين لەسەر
سوورەكە، دابنى، ھا، ئەو كىسەى پارەكەيشم." ئەمەى وت
و كىسەى پارەكەى لە گىرفانى دەر ھىنا و دەستى بۆ درىژ
كردم. "خىرا بكە، ئەو ٢٠٠٠٠ رۆبلى تىدايە."

منىش بەورتەورتەوہ و تم، "نەئى، ئەمە لەخۇيدا بېرە پارەيەكى فرەيە!..."

كەچى ئەويش وتى، "خنكاندىنى خۆمم پى باشترە، لە گىرانەوہى ئەو بېرە... دەى، دای بىنى."
ئەوہ بوو، پارەكەمان دانا و دۆراندیشمان.

نەئى دەستى پى كردهوہ، "دىسان پارە دابنیرەوہ، دەى دىسان دای بىنیرەوہ. ئەم جارەيان ۸۰۰۰ پىكەوہ دابنى."

منىش و تم، "نەئى، ئەوہ پىپىنەدراوہ... نايىت لە ۴۰۰۰ زياتر دابنرى."

ئەمجا وتى، "كە وا بوو ۴۰۰۰ لەوى دابنى."

ئەم جارەيان بردمانەوہ. نەنىش، ورەى بەرز بووہوہ.
بە دەم نووكەشەقىكەوہ، پىى و تم، "خۇ بىنىت؟ بىنىت؟
۴۰۰۰ تى دابنیرەوہ."

ئەو بېرەمان دانا و دۆراندیمان، جارىكى دى دامان نايەوہ و دۆراندیمانەوہ..."

منىش پىم راگەياند و تم، "نەئى، ھەر ۱۲۰۰۰ فلۆرىنەكەمان دۆراندەوہ."

بە كەمىك خۇخواردنەوہوہ وتى، "ئاگام لە تياچوونى ئەو بېرەيش ھەيە."

وہكوو ئەوہى لە جىى خوى وشك بوويىت و بىر بكاتەوہ، بۆلاندى و وتى، "دەزانم ئەو پارەيەم لە دەست چوو، ئازىزەكەم! دەزانم. ئاھ...! لىرە پىستەكەى خۇيشم دەدۆرېنم! بەلام با وا بىت، دەى ۴۰۰۰ فلۆرىنى تر دابنى."

منىش و تم، "نەئى، ئاخر پارەمان پى نەماوہ! تەنيا چەند چەكىكى روسىي پارە لە كىسەكەتداماوہ، كە بە سوودى ۵٪ پىر كراوہتەوہ. لەگەل چەند قەوالەيەك. بەلام وەكوو پارە، پارەى تىدا نەماوہ."

ئەويش لىي پرسىم، "ئەى لە جزدانى پارەكەمدا؟"

منىش و تم، "تەنيا وردەى تىدايە..."

ئەويش وتى، "ئەى لىرە پارەگۆرەرەوہ نىيە؟ بىستوومە لىرە دەتوانىن ھەموو چەكى پارە و قەوالەكانمان بگۆرېنەوہ."
منىش و تم، "لىرە دەتوانىت ھەرچىيەكت پى بىت، بىگۆرېتەوہ. بەلام لە گۆرېنەوہكەدا بە جۆرىك زيان دەكەيت، كە جوولەكەش دىنىتە لەرزە."

نەنىش وتى، "قسەى ھىچ! دەمەويىت پارە دۆراوہكانم

جاريكى تر بيه مه وه، بىمگه يه نه لاي پاره گور ره وه كان. دهى،
ئەو بىنامووسانەم بۆ بانگ بکە.

کورسییه کهى راکيشايه دواوه و حه ماله كان گه يشته
سهرى. له گازينوکه چووينه دهره وه.

خوپى به سه ماندا و وتى، "خيراتر... خيراتر...! ئەلکسى
ئيفانوفيتش، تويش رينماييمان بکە و پيشمان بکە وه،
بمانگه يه نه نزيکترين پاره گور ره وه... ئاخو ليره وه دوورن؟"
منيش وه لاميم دايه وه، "هەر دوو ههنگاويکمان ماوه."

به لام له پيچه که دا، گور په پانه که مان برى و رى
داره پرووه کانمان گرتە بهر. لووتمان به لووتى کومه له کهى
خوماندا ته قى. ئەوان برىتى بوون له ژه نه رال و دى جريو
و مادموزيل بلانش و دايكى. نه پاولين ئەلکسه ندرؤفنا و نه
به ريز ئاستلييان له گه ل بوو.

نهئى هاواری کرد، "دهى وهرن... دهى وهرن... مه وه ستن.
چيتان دهويت؟ کاتم بۆ ئيوه به دهسته وه نييه!"

له بهر ئەوهى من له دوايانه وه دهرؤيستم، دى جريو خوى
به من گه يانده وه. منيش به چرپه پيم وت، "هه موو ئەو بره
به يانى بردبوويه وه، دؤراندیه وه! ۱۲۰۰۰ى خويشى! ئيستايش
ده چين چەند چه کيک بگورينه وه، که سووده کهى ۵٪."

دى جريو له قهيه کى له زهوى دا و به په له خوى گه يانده
ژه نه رال و هه واله کهى پى گه ياند. ئيمه يش هه ر سه رقالى
پالدانى کورسییه کهى نهئى بووين. ژه نه راليش هينده تووره
بوو، وه کوو شىتى لى هاتبوو.

به چرپه پى وتم، "مه هيله قومار بکات، مه هيله!"
منيش پيم وت، "وه ره... تو خوت مه هيله و بهرى لى
بگره!"

ژه نه راليش لى نزيک بووه وه و پى وت، "خوشكى بابەم،
پووره نيانه کهم!... ئيمه وا دهرؤين... به دهنگيکى چرپه وه
ئهمه ي گوت، "دهرؤين تا ئەسپ به کرى بگرين و پياسه يه کى
ئەو دهروده شته بکەين. له وى ديمه نگه ليکى قه شهنگ هه يه!...
لووتکهى شاخه كان... هه ر بۆ ئەوه يش هاتووين، تا کوو تويش
بانگه يشتى ئەو گه شته بکەين و پيکه وه بين."

پيره ژه نيش به تووره ييه وه وتى، "خوت و لووتکهى
شاخه کانت به ره و شه يتان بينه وه!"
هه رچەند ژه نه رال، ئوميدى لى برابوو، به لام له سهرى

رؤیشت، "لهوئی دئییه کی لئییه، که گه یشتین، چاییه کیشی لی دهخوینه وه..."

دی جریویش وه کوو دوژمنیکی به زیو وتی، "شیریش له سهر ئه و گیا پاراوه سه وزه دهخوینه وه."

شیر، گیای پاراوی سهوز، ئه مه ئه وپه ری خه یالی بوژوایه کی پارسی و چیژه شیعریه کانی بوو. هه ر وه کوو خویشتان ده زانن، ئه مه هه موو وینا کردنه کانی بوو بو سروشت و راستیه کان.

نه نییش وتی، "شیره که ی تو بو من گرنگ نییه! برو خوت به ته نیا بیخوره وه، من شیر ئازاری گه دم ده دات. بو هینده سووری له سهری؟ من هیندهم کات نییه بو ئه وه!"
منیش هاوارم کرد، "نه نی، گه یشتین!"

ئه مجا کورسییه که یمان به ره و نووسینگه ی پاره گوپه ره وه که پال دا. منیش ده ستم کرده گوپینی چه که کان. نه نییش له دم درگای نووسینگه که دا چاوه پروانی من بوو. دی جریو و ژه نه پال و بلانش له دووره وه سه یریان ده کردین و خویشیان نه یانده زانی چی بکه ن. نه نییش به تووره یییه وه لئی ده پروانین. ئیدی هه مووان چووینه وه سهر ری به ره و گازی نوکه.

پاره گوپه ره وه که نرخیکی باشی پی دابووم. منیش پارا بووم و چوومه وه لای نه نی، تا بزاتم خوئی چی ده لیت. نه نی دهستی به ده ستدا دا و هاواری کرد، "ئای! ئه مانه چون دزیکن! به لام بیسووده... په سه ندی بکه."

ئه مجا ویستی فریا بکه ویت و وتی، "بوهسته... پاره گوپه ره وه کهم بو بانگ بکه."

منیش وتم، "هه ر فه رمانبه ریکیشیان بیت؟"
ئه ویش وتی، "جیاوازییه کی نییه، با یه کیک له فه رمانبه ره کان بیت. ئاخ... هه ی دزینه!"

هه ر که فه رمانبه ره که بوئی دهر کهوت چه کگوپه ره وه، پیره ژنیکی خاوه ن پیداویستی تایبه ته و بیتوانایه، رازی بوو و چووه به رده می. پیره ژنه ییش وتاریکی دوورودریژی بو ئه و فه رمانبه ره وت. تئیدا به وه وه سفی کرد، که ئه و گیرفانبره! دزه، ئه و... وتاره که ی به زمانی تیکه له بوو له روسی و ئینگلیزی و ئه لمانی، بویه ناچار بووم بو فه رمانبه ره که ی وه ر بگیری، تاکوو تییگات. فه رمانبه ره روخسار گرژه که ییش هه ر سه رنجی ده داین و سه ری با ده دا و هیچی نه ده گوت. ته نانته

فيودور دوستويفسكى

به شيويهه كي سووكايه تيكردنیش به پيره ژنهيدا هه لده پروانى.
دواتر دهستی کرده پيکه نين.

پيره ژنه هاواری کرد، "باشه... باشه... دهی... پشت
به خوا پاره کانم ده تخکينيت. دهی... ئەلکسی ئيفانوڤتش،
بيانگوره ره وه... کاتمان نييه. گەر لای ئەميش نه يگورين، ئەوا
ده بيت بچينه لای يه کيکی تر..."
خو ئەميش خوئی هه لده نی، گوايه هه رکه سيکی تر بيت،
له و نرخه ی ئەم که متر ده دات.

ئيسنا بيرم نه ماوه بره پاره که چهنده بوو، به لام هينده
ده زانم، که دهسته يه ک بوو. ۱۲۰۰۰ فلوريني زيرين بوو و
پاره ی کاغه زيش بوو. منيش لیستی حسابه که م وه رگرت و
بردم بو نه نی.

نه نيش دهستيکی بو له قاند و وتی، "باشه... باشه...
پيويست ناکات بيانژميريت. خيرا بکه... خيرا بکه."
که نزيک گازينو که يش بووينه وه، که وته ورته ورت،
"ليره به دواوه، پاره ناخه مه خانه ی ئەو سفره شوومه و
سووره که."

ئەم جاره يان منيش به هه موو توانای خو مه وه ته قه للام
دا رازيی بکه م، که له سه ره تادا به بری که م و بچو وکی
پاره که يه وه قوما ر بکات. هه ر که هه ستمان کرد به ختیش
يا وه رمانه، ئەوا بری پاره ی قوما ر پيکر دنه که فره ده که ين.
هه ر چه ند له سه ره تادا قسه که می په سه ند بوو، به لام له کاتی
قوما ر کردنه که دا ئارامی نه گرت و هه ر هينده ی خو ش بوو،
۱۰۲۰ فردريکیکی برده وه.

ئیدی له ژير ميژه که وه که وته نوو که شه قتيه لدانم و وتی،
"بينيت؟ بينيت؟ برده مانه وه! ئەگەر له بری ۱۰ فلورين ۴۰۰۰ مان
له و شوينه دا دابنايه، ئيسنا ۴۰۰۰ فلوريني ترمان برده بووه وه!
که وا بوو، تاوان تاوانی تو بوو."

منيش بيده نگ بووم و له دلی خو مدا بريارم دا هه ر چه ند
شيويه ی قوما ر کردنه که يشی تووره م بکات، به لام ئیدی هه ر گيز
قسه له قوما ره که يدا نه که م. ئەوه دی جريويش له و په ری
هۆله که وه يه و هه ر سيکیان دوور به دوور وه ستابوون.

سه رنجی مادمو زيل بلانشيشم دا، بينيم خوئی و دايکی
بوون و له گه ل کورته بالادا وه ستابوو و به لاولوويدا ده هات.
دياريش بوو که ژهنه رال له و نيوهنده دا رسوا و دوور خراوه

بوو. هرچند ئه و ژهنه پال ماستاويشي بو ده كرد، به لام
مادموزيل هر سه يريشي نه ده كرد.

ئاي، ژهنه پال داماو بوو! زهر د و سوور هه لگه رابوو
و ده لهرزي. ته نانه ت چاوديري قوماركرده كه ي نه نيشي
بو نه ده كرا. دواتر بلانش و مير پيكه وه چوونه ده ره وه و
ژهنه پال به راكردن شوينيان كه وت. دي جريو به په شوكاوي
به روسيه كي سه قه ته وه به نه نئي وت، "خاتوون، خاتوون...
ئهم يارويه كه سي تيدا براوه نابيت! ئه وه مه حاله!"
نه نيش ليي پرسى، "ئهى باشه تو پيم بلي، ئيدي من
چي بكم؟"

دي جريو ئهم جاريان به فهرنسي و په له پهل
ئاموزگاري دواي ئاموزگاري دايه نه نئي. تيشي گه ياند بو
قوماركرده كه ي، له سه ريه تي چاوه ريي به ختي باش و هه لي
له بار بكات. ته نانه ت كه وتيشه بريك كوكرده وه و ليده ركردن
بو. به لام نه نئي هيچي لي تينه گه يشت، جاراناجاريكيش له
مني ده رواني، تاكوو قسه كاني ئه و بو پيره ژنه وه ر بگيرم.
په نجه يشي بو مي زي روليتته كه راده كيشا، تاكوو باشتر نه نئي
تينيگه يه نيت. دواچار قه له ميكي هه لگرت و له سه ر كاغه زيك
چهند ژماره يه كي نووسي.

پيره ژنه ئارامي له بهر برا و وتي، "برو، برو! ليم دوور به...
ئاي كه قسه ي پروپوچ ده كه يت! هر خاتوون خاتوونته! له
هيچيش تيناگه يت! ده ي... برو..."

هرچند نه نئي وه كوو مار پيوه ي دابوو، به لام ئه و له
خوي نه گرت و له سه ر شيكرده وه كه ي خوي سه رومر بوو
و وتي، "به لام خاتوون..."

نه نيش فهرماني به من دا، "ده ي... ئهم جاريان به گويره ي
ئاموزگاريه كاني ئه و، بريك پاره دابني و قوماري پي بكه...
رهنگه پلانه كه ي ئه و سه ركه وتوو بيت!"

هه موو ئامانجي دي جريو ئه وه بوو، كه نه نئي به
بره پارهي فره وه قومار نه كات. ئه وه بوو، داواي لي كرد
بره پارهان به ريز و جيا به جيا دابنيت، منيش به قسه ي ئه وم
كرد و فردريكيكم له سه ر خانه ي ۱۲ ژماره جووته كاني
به شي يه كه م دانا و ۵ فردريكيشم له سه ر خانه كاني ۱۲ بو
۱۸ دانا. ئه مجا بو ۲۴. به مهش بري ۱۶ فردريكمان خسته
قوماره كه وه. توپه چكوله كه وته گهردان و سه رپه رشتياري

رؤيتته كه قيژاندى، "سفر...!"

ئيمه يش هه موو پاره دانراوه كانمان دؤراند و زيانمان كرد.
نه نى رووى كرده دى جريو و پى و ت، "ئهم كونده په پوهه،
چى بوو بؤ ئيمه هات! ئهى له م فهره نسييه رسوايه! سه يري
ئهم بهرهللايه بكن، چ ئاموژگار ييه كى كردين! دوور بكه وه...
دهى ليمان دوور بكه وه! هيچ نازانيت و ئاموژگار يشمان
دهكات! خوئى له هه موو شتيك هه لده قورتينيت!"

دى جريو ههر زور په ست و بيزار بوو و شانيكى هه لته كاند.
به سووكايه تيبى كرده وه سه رنجيكى نه نى دا. ئهمجا بیدهنگ
كشايه دواوه. بهو رۆچوونهى به قوماره كهى نه نيدا، هه ستى
به شه رمه زارى كرد، كه بهو شيويه خوى رووبه رووى
سووكايه تيبى كرده وه، كه چى نه يتوانى خوى بپاريزيت.
سه عاتيكى نه برد و هه رچهند ته قه للايه كى پرووكينه ريشمان
دا، به لام هه موو شتيكمان دؤراند!

نه نى هاوارى كرد، "با بگه ريينه وه بؤ ماله وه."

له گازينوكه چووينه دهره وه و تا نه گه يشتينه رپى
داربه رووه كان، نه نى هيچى نه گوت. به دهم رپوه و كاتيك
هينده مان نه مابوو بگه ينه ئوتيله كه، ئهم قسانه ي له دهم
دهر چوو، "ئاي كه منيش گه مژدهم! ئاي چهنده كه رم! له
پيره ژنيكى گيل به ولاوه، هيچى تر نيم!..."

كه گه يشتينه وه ماله كهى، هاوارى كرد، "كه ميك چايم بؤ
بينن، با خيرا خومان ئاماده ي گه شت بكه ين، دواتر به كسه ر
گه شت ده كه ين."

مارتايش پر كيشى كرد و وتى، "خاتوونه نيانه كه م،
ده ته ويئت بؤ كوئى سه فهر بكه يت؟"

نه نيش وه لامى دايه وه، "جا ئه وه كه ي كارى توئه؟ تو
ته نيا بايه خ به كاره كانى خوت بده، ئهى پؤتاپتش. هه رچى
پيداويستيه كانه، كوئى بكه وه. هه رچهند ۱۵۰۰۰ رۆبلى زي ريشم
دؤراندوه، به لام هه ر ده بيت ئيمه بگه ريينه وه بؤ موسكو."
پؤتاپتش دهسته كانى پيكدا دا و هاوارى لئى هه ستا،
"۱۵۰۰۰... خاتوونه ئازيزه كه م؟ ئاي خوايه گيان... خوايه
گيان!"

ئهميشيان بهو به زه بيه اتنه وه يه يدا، پى و او بوو خاتوونه كه ي
له خوى رازى دهكات.

به لام نه نى پى و ت، "يه لالا... يه لالا... گيله! بروانه... خو"

ئەو خەرىكە و خۆى پيشان بىدا كە دەگرى! دەنگت لىئو
 نەيەت و برۆ خۆت ئامادەى سەفەرەكە بىكە. خىرا ھەرچىي
 لىستى قەرزاريەكانى خەلك و دەولەت ھەيە، بۆم بىئە.
 منىش بۆ ئەو ھى كەمىك ئارامى بىكەمەو، پىم وت،
 "گەشتى دووھى شەمەندەفەرەكە، سەعات نۆ و نىو، نەنى
 گىان."

ئەو ىش پرسىي، "ئەى ئىستا سەعات چەندە؟"

منىش وەلامىم دايەو، "ھوت و نىو."

نەنىش ھەلى دايە، "شتىكى بىزاركەرە! دەى... ئەلكسى
 ئىقانۆقتش، گوئىشى مەدەرئ! يەك قروش چىيە، پىم نەماو!
 ئەم پارە كاغەزىنەم لى وەر بگرە. برۆ لەوئ بىانگۆرەو.
 گەر بۆم نەگۆرپتەو، ئىدى پارەى سەفەرەكەم پى نايىت!"
 منىش بەقسەم كرد و لە مال چوومە دەرەو. دواى
 نىوسەعاتىك گەرامەو و روانىم ھاورپىيان لە نەنى كۆ
 بوونەتەو. لەو دەچوو گەرانەو ھەكەى پىرەژن، بۆ مۆسكو،
 تووشى شوكى كردبن، تاكوو دۆراندنەكەى بە قومارى
 رۆلپتەكە!

ئاخۆ دواى سەفەرى نەنى، ژەنەرآل چىي بەسەر بىت؟
 بەو ھى كە سوور دەزانىت سەفەر كىرەكەى واتا رزگار بوونى
 سامانەكەى نەنى لە تياچوون و دۆراندن. ئەگەر وا نەبىت،
 ئەى بە چى قەرزەكەى دى جرىو بداتەو؟ ھەرچىي مادمۆزىل
 بلانشىشە، چاوەرپىي مردنى نەنى ناكات و شووى خۆى
 دەكات! ئىدى بە مىرە كورتەبنە بىت، يان ھەركەسىكى ترا!
 ھەر ھەموويان لەوئ بوون و دەيانوىست دلى نەنى بدەنەو
 و بىخەنەو سەر رپىي راست.

ئەم جارەشيان پاولىن لەوئ نەبوو! نەنىش بە راست و
 چەپدا جنىوى پى دەدان و ھاوارى دەكرد، "ئەى جنۆكەبىنە،
 لىم دوور بىكەونەو! بۆچى لووت وەر دەدەنە كاروبارم؟" كە
 ئەم قسانەى دەكرد، رووى كىرەبوو دى جرىو.

ئەمجا رووى كىرە مادمۆزىل بلانش و داي شۆرى، "ئەى
 تۆ... ھەى تووتى! چىت دەوئت؟ تۆ بۆچى دەلەرزىت؟"
 مادمۆزىل بلانشىش ھىندە توورە بوو، ئاگر لە چاوانى
 دەبارى.

ئەو ىش لەبەر خۆيەو و تى، "ئى، كە شەيتانە!"
 لەناكاو خۆى بۆ نەگىرا و لە قاقاى دا و چوو دەرەو.

له دەم دەرگاكدەدا شيراندی به سەر ژەنەرالد، "بروا بکه، ئەمە سەد سالی تریش دەژینت!"

نەنییش شیراندی به سەر ژەنەرالد، "که وا بوو، تویش خۆت هەلگرتووو بۆ مردنی من! دەی... ون به، له بهرچاوم. ئەلکسی ئیقانۆفتش، ئادەی هەموویان بکه دەرەوه! ئاخەر ئیوه چیتان لیم دەویت؟ من پارەى خۆم دۆراندوو! خۆ پارەى ئیوهم نەدۆراندوو!"

ژەنەرالییش شانەکانی هەلتهکاند و کەمیک خۆی نووشتاندوو و له ژوورەکه چوو دەرەوه و دی جریو به دوایدا.

نەنییش فەرمانی به مارتا دا، "براسکۆفیا بۆ بانگ بکه." پۆیشت و دواى پینچ خولەک هاتوو و پاولینی له گەل خۆی هینابوو. به درێژایی ئەو ماوهیه، پاولین له گەل منالەکاندا له ژوورەکهى خۆى بوو. بیگومان، هەر به ئارەزوو ئەو پۆژە بریاری دابوو له ژوورەکهى خۆى نەچیتە دەرەوه. خەم و پەژارەیش به روخساریهوه دیار بوو.

نەنى پووی تی کرد و وتی، "پراسکۆفیا، ئەرى ئەوهی کەمیک له مەوبەر بیستوو مە راسته، که باوه پیاڕه کهت، واته میترده کهى دایکت، به نیازه ئەو کچه راپایه ماره بکات؟ ئەو کچه فەرەنسییه ئەکتەر و پۆلگێرەى که نازانم... رەنگه له وهیش خراپتر بیت که من بیستوو مە! پیم بلی، ئەوه راسته؟"

پاولینی و هلامی دایه وه، "منیش هیشتا ئەمەم به پوون و ئاشکرایى بۆ دەر نەکه وتوو، نەنى! به لام به قسهى مادموزیل بلانشدا که ئەو پى باش نییه ئەمە به نهینى بمینیته وه - له وه دەچیت..."

نەنییش به توندی قسه کهى پى برى، "به سى بیت... له هەموو شتیک گەیشتووم! هەمیشە ئەوهم له بهرچاو بوو، که بهم ئەنجامه دهگەم! هەموو جاریک به خۆم دەوت، که ئەو دەستسپیتترین و سەرکیشترین کەسه لەم سەرزەهوییه دا. ئەو بهو پلهی ژەنەرالییهى خۆى فرە دەنازیت. خۆ ئەو پله یهیشی کاتى خانه نشینکردنه کهى وەر گرت و تا ئەو کاتەیش کۆلۆنیل بوو، هەر خەریکی لووتبەرزى بوو، به لام نازیزه کهم، من له هەموو شتیک به ئاگام! ئاگام لى بوو، برووسکه به دواى برووسکه دا، دەتاننارد و دەتانپرسی، "ئاخۆ

نہنی پیرہڙن مردووه؟ يان له سهرمه رگدايه. برووسكه كان
 هر ئه م واتايانه دهن به دهسته وه: هه موو چاوهر پي ئه وه
 بوون سامانه كه ي من به ميراتي وهر بگرن. ئه گهر ئه و سامانه
 نه بووايه، هرگيز ئه و زينده وهره - ناوي چيه؟ پيم وا بيت
 دي كومينگي ناوه، به كاره كه ريشي وهر نه ده گرت! ده لين
 ئه و ناوده مبه تا قمه فره ده وله مهنده و پاره به سوو ده دات و
 سامانيكي پوخلي مؤل كردووه ته وه!

پراسكوڤيا، من تو تاوانبار ناكه م، تو برووسكه ت
 نه ناردووه، ناشمه وي بگه ريمه وه بو رابردوو. ئه وه يش ده زانم
 كه تو خو و خديه كي خراپت هه يه! ده شزانم تو وه كوو
 زه رده زيره يت! ئه و شوينه ي پيوه ي ده ده يت، ده يئاوسينيت!
 به لام به زه بيشم بيتدا ديت ه وه، چونكه كاتريني دا يكتم زور
 خوش ده ويست، هه موو ئه وانه وه لاوه بني و له گه ل خوم
 وهره... خو شوينيك نيه بو ي بچيت. بو تو جوان نيه ئستا
 له گه ليان بمينيت ه وه.

پراسكوڤيا ويستي قسه بكات و نه ني پي وت، "په له
 مه كه، هيشتا قسه كانم ته واو نه كردووه. من داواي هيچت
 لي ناكه م. تو له مؤسكو، ماله كه ي من ده زانيت. ئه و ماله
 كو شكيكه بوخوي. ئه گهر ئاره زووت كرد، ئه وا يه ك نهؤميان
 بو خوت و تييدا نيسته جي بيه، ئه گهر خو يشمت به دل نه بوو،
 ئه وا ده توانيت به دريژايي هه فته من نه بينيت. ئاخو په سه ندي
 ده كه يت يان نا؟"

ئه ويش پرسبي، "له پيشه وه ريم بده ئه م پرسياره ت لي
 بكه م، هر به راست تو ده ته وي ت وا به زويي سه فه ر بكه يت؟"
 نه نيش پرسبي، "ئاخو به روخسارمه وه دياره كه گالته
 بكه م، چكوله كه م؟ گهر وتم سه فه ر ده كه م، ئه وا ده يكه م. ئه م رو
 ۱۵۰۰۰ رو بلي زي رينم به و قوماري روليت ه نه فره تيه دو راند
 و زي انم لي كه وت. پينج ساله نه زرم كردووه ئه و كلي سايه ي
 به ته خته و دار دروست كراوه و كه وتوته زه وييه كانمه وه،
 جاريكي تر دروست بكه مه وه. جا له بريي ئه وه ي نه زره كه م
 به جي بينم، كه وتمه له ناوبردني خوم! ئه ويش به قومار!
 ئيستايش ئازيزه كه م، كه ده گه ريمه وه، بو ئه وه يه كلي ساكه م
 دروست بكه مه وه."

ئه ويش پرسبي، "ئه ي ئاوه كانزاييه كان، نه ني كه م؟ ئاخو
 تو بو ئه وه هاتيت بو ئيره، تاكوو به و ئاوه كانزاييه كانه

چاره سەرى نەخۇشىيەكەت بگەيت.

نەنئيش ھەلى داىە، "پراسكوفيا نەخۇشى و ئاوى كانزايى وەلاوہ بنى! توورەم مەكە، يان ھەر بەئارەزوو ئەوہم لەگەل دەكەيت؟ ئىستا پىم بلى، لەگەل من دىيت يان نا؟"

پاولين بە ھەژانئىكى فرەى كارىگەرەوہ وتى، "ئەوہى تۆ دەيخەيتە بەردەمى من و دەمگريتە خۆت، پىي دەزانم و زۆر سوپاست دەكەم. لاي خۆمەوہ لەم بارودۇخەى خۆم كۆليوہتەوہ و جارئىكى تر زۆر سوپاست دەكەم. ھەر بۆ بەكردەوہكردنى ئەم سوپاسگوزارىيەم، رەنگە بەم نزيكانە خۆم بگەيەنمە تۆ و بروايشم پى بگە، بەلام لە ئىستامدا چەند ھۆيەك ھەيە، گرنگن و وام لى دەكەن نەتوانم بەخىرايى بريارى لى بدەم، بەلام ئەگەر پانزە پوژى تر بمايايتەوہ..."

نەنئيش ھەلى داىە، "گە وا بوو، ناتەويت؟"

پاولينئيش وتى، "ناتوانم. لەسەر وو ئەمەيشەوہ، ناتوانم خوشك و براكەم بەجى بىلم، چونكە بەتەنيا دەبن... ئەگەر رازى بىيت ئەو دوو منالەيش بىنم، نەنى، ئەوہ گومانى تىدا ناييت، كە دىم بۆ لاي تۆ."

پاولين زۆر بەپەرۆشەوہ لەسەرى رۆيشت، "بەلام نەنى، بەبى منالەكان، ناتوانم."

نەنئيش وتى، "باشە! باشە! كۆل لە گريان بدە." لە راستييشدا لە ژيانيدا ئەو پاولينە خۆى نەگرياندبوو... ئەمجا يەك فرمىسك چىيە، نەپرشت بوو. "ھەرچۆنىك بىت، شوئىنىكىش بۆ ئەو دووانە دەدۆزىنەوہ. لانى كەم فرە پانوپۆرە، ھەر وہا كاتى ئەو ھيش ھاتوہ، ئەو دوو منالە بخرىنە قوتابخانە. كەواتە ئىستا تويش سەفەرەكەم لەگەل ناكەيت... پراسكوفيا، ئاگات لە خۆت بىت، چونكە من لە ھەموو شتىك بەئاگام! من چاكەى تۆم دەويت، دەشزانم بۆچى لە ئىستادا سەفەر ناكەيت. چاوەرپىي خىر و خۇشى مەبە لەو فەرەنسىيە كور تەبنە چكۆلە خوئىرييە."

پاولين سوور ھەلگەرا، منيش گيانم كەوتە لەرزىن. تومەز من نەبىت، ئەوان ھەموويان ئەوہيان زانيبوو!

نەنى لەسەرى رۆيشت، "نامەوى دريژە بدەم بەم بابەتە، بەلام خوام لەو خوايە كارەسات روو بدات، خۆ تىدەگەيت من دەمەويت چى بلىم؟ تۆ بۆخۆت كچىكى زىرەكيت، چونكە ويژدانم ئاسوودە ناييت، گەر تۆ شتىكى خراپت بەسەر بىت.

له مړو به دواوه با نه تبینم، دهی برؤ، خوات له گهل، خوات
له گهل!

پاولینیش وتی، "نه نی گیان، له گهلت دیم..."
ئویش وتی، "بیسووده و بیزارم ده کهیت، تا بینه قاقام
نوقمی بیزاریتان کردووم!"

پاولین دهستی نه نیی ماچ کرد، به لام نه نی دهستی
پراکیشایه وه و خووی پوومه تی ئه وی ماچ کرد.

پاولین به به رده می مندا تیپه ری و سهرنجیکی خیرای دام
و ههر زوو پووی وهر گیرا.

نه نی به منیشی وت، "ئه لکسی ئیفانوؤقتش، خواحافیزی له
تویش ده کهم و ده زانم لیم بیزار بوویت، چونکه سه عاتیکی
تر شه مه نده فهره که ده جمی. ئه م ۵۰ فردریکه یش بوؤ خوت."
منیش وتم، "فره سوپاسگوزارم، به لام ئازایه تی ئه وه م
نییه که..."

ئویش به تووره بوونیکی زوره وه هاواری کرد و، وای
لی کردم به په له پاره کهی لی وهر بگرم.

ئه مجا نه نی له سه ری پویشیت، "گهر رییت که وته مؤسکو و
بیکاره بوویت، ئه وا وهره بوؤ لای خوؤم تا کوو داوای کارکردنت
لای ناسیاوانی خوؤم بوؤ بکه م، ئیستاش برؤ، خوات له گهل."

منیش چوومه وه بوؤ ژوره کهی خوؤم بوؤ سهر نوینه که م
و له سه ر پشت لی پراکشام و په نجه کانم ئالشت کردن و
نیوسه عاتیکی ژیر سه ری خوؤم نا، کاره ساته که ته قییه وه،
ئه مه یش بیرکردنه وه ی گهره که. بریاریشم دا له سه ر خوانی
نیوه رؤ له گهل پاولین بدویم.

هه... فه رهنسییه چکوله یش، که وا بوو شته که راسته!
به لام ئه ی ئاخوؤ دوا ی ئه مه چیی تر پوو دهاد؟ ئه ی
پاولین و دی جریو چی؟ ئای په روه ردگار، په روه ردگار! ئه م
نزیکبوونه وه یه چ نزیکبوونه وه یه که؟ ههر به راستییش ئه مه
شتیکه، ژیری په سه ندی ناییت!

هینده م زانی، خه ریک بوو له پیستی خوؤم بچمه دهره وه و
هه ستام و چوومه دهره وه، تا کوو بوؤ به ری ز ئاستلی بگه ریم و
وای لی بکه م به هه رشیه وه یه ک بووه، قسه م بوؤ بکات. گومانم
نییه ئه و شتی له من فره تر له م باره یه وه ده زانیت، به لام
به ری ز ئاستلییش مه ته لوکه یه بوؤ خووی!

هینده ی پی نه چوو، گویم له لیدانی دهرگا که م بوو، منیش

فيودور دوستويفسكى

كردمه وه تا بزنام كييه؟ دهروانم پوتاپتشه. پيى وتم، "به ريز
ئه لكسى پوتاپتشي نيان، خاتوونه كه م ده لئيت با بيت بو لام."
منيش پرسيم، "چى رووى داوه؟ ئاخو په شيمان بووه ته وه
له سه فەر كردنه كه ي؟ ئاخى ۲۰ خوله كيكي ماوه بو كه وتنه رپي
شه مهنده فەر كه."

ئه ويش وتى، "ئه و فره شله ژاوه، ئازيزه كه م! جي به خوى
ناگريت. خيرا بكه، خيرا بكه! داواى تو ده كات. بو خاترى
خوا... خوت دوا مه خه!"

منيش خيرا چوممه خواره وه، روانيم پيره ژنه يان بردو وه ته
دالانه كه، جزدانه كه يشى به دهسته وه يه. كه منى بينى، وتى،
"ئه لكسى ئيقانوقتش، پيشمان بكه وه! وا ده چين بو ئه وي!"
منيش ليم پرسى، "ئه وي كوويه، نه نى؟"

نه نيش وتى، "ئه گهر تيشدا چووم، ئه وه ي دوراندوومه،
لييان دهر دينمه وه و ليسان ده به مه وه!" ده ي برؤ! هيچيشم لى
مه پرسه، وا بزنام قوما ركردنيش له قوما رخانه كه تا نيوه شه و
ده خايه نيت، وا نا؟"

منيش له شوينى خوم وشك بووم. سه رم داخست و
كه وتمه بير كردنه وه.

به لام زورى نه برد و بريارى خوم دا و وتم، "چى ده كه يت
بيكه، ئه ي ئه نتونين قاسيلىقنا، به لام من له گه لت نابم."
ئه ويش پرسى، "بو؟ چى رووى داوه؟ ئه وه چ ميشووله يه ك
به هه مووتانيه وه داوه؟"

منيش هه لم دايه، "ئاره زووى خوته نه نى، به لام من
نامه وي ت دواتر په شيمانى بكيشم، نامه وي ت. نه ديمه سه يرت
و نه هاوكارت ده بم. ئه ي ئه نتونين قاسيلىقنا، ئه مه به من
مه كه. ئه وه يش ئه و ۵۰ فردريكه ي زووتر بيت به خشيبووم،
نامه وي ت... خوايشت له گه ل!"

ئه مه م وت و دهسته ي پاره كه م له سه ر ته پله كييك، كه
به ته نيشت كورسيه كه يه وه بوو، دانا، ئه مجا خواحافيزيم كرد
و رويشتم.

پيره ژنه هاوارى لى كردم، "ئه م گيليتييه چيه، خوت
ليداوه! ئى باشه، له گه ل من مه به. خوم ريگه كه ده زانم.
پوتاپتش، تو له گه لم وه ره. ده ي ئيوه يش كورسيه كه م به كيش
بكه ن."

منيش رويشتم، به لام به ريز ئاستليم بو نه دوزرايه وه.

ناچار دواى نيوەشەويكى درەنگ، گەرامەوہ بۇ ئوتيلەكە و سەعات يەكى دواى نيوەشەو بوو. بە ھۆى پۇتاپتەشەوہ زانيم كە نەنى ئەو رۇژەى چۇن بردووەتە سەر. پارەى ھەر ھەموو ئەو چەكى پارە و قەوالانەى كە رۇژى پيشوو بۇم گۇرپيووہوہ، ھەمووى دۇراندبوو، واتا ۱۰۰۰۰ رۇبلى تر. ئەو پۇلۇنپيەى كە زووتر دوو فلۇرىنى پى بەخشپيوو، خۇى پيدا ھەلواسپيوو و بە دريژايى قوماركدنەكەى رينمايى نەنى كرددبوو. لە سەرەتاي قوماركدنەكەيدا، گويى لە رينمايىپيەكانى پۇتاپتەش گرتبوو، بەلام دواى كەميك، بە دەركدن دەرى كرددبوو. ھەر لەو كاتەدا پۇلۇنى وەدەر كەوتبوو. وا ريك كەوتبوو، ئەو پۇلۇنپيە زمانى روسيشى زانپيوو، ھەر دەتوت بەتايبەت ئاراستەى نەنى كراوہ. جاروباريك پۇلۇنپيەكە بۇ باشليكتيگەيشتن ھەموو زمانەكانى تيكەل كرددوہ، ھەرچەند ئەو پۇلۇنپيە خۇيشى خستبووہ ژير پىلاوہكانپەوہ، بەلام نەنى ھەر زمانى زبر بوو لەگەليدا. پۇتاپتەش لەسەر گىرپانەوہكەى رۇيشت و وتى، "ئەى ئەلكسى ئيقانقتەش، بە ھيچ شيوہيەك تۇ بەو بەراورد ناكرييت. چونكە پيرەژن ھەلسوكەوتى خانەدانىكى لەگەل دەركديت، بەلام ئەو - خوا لە ناوى دەمم بدات ئەگەر درۇ بكەم - ھەر بە بەرچاوى نەنى خۇيەوہ پارەى لى دەدزى! تەنانەت يەك-دوو جاريش بە دزيەكەوہ گرتى! بۇيە دەستى بە جنيودانى كرد و فرە ناشيرين وەسفى كرد، تەنانەت بە قژەكەى سەرى بەكيشيشى كرد. بە خوا بەراستەمە! خەلكەكەيش دەستيان كرده پيئەنپى!

"گەورەم، ھەموو شتىكى دۇراند! ھەرچى پى بوو، دۇراندى! ھەر ھەموو ئەو پارانەى تۇ بۇت گۇرپيووہوہ! ھينامانەوہ بۇ ئيرە و ھەر ھيندەى بۇ كرا، داواى پەرداخىك ئاو بكات، ئەمجا خاچىكى لەسەر سنگى كيشا و چووہ نيو جىگەكەيەوہ. داواكارم لە يەزدان، كە خەونەكانى خۇش بكات...!"

پۇتاپتەش چىرۇكەكەى بەم شيوہيە كۇتايى پى ھينا و وتى، "ئاي! ئاي! لە ولاتى بيانى... ھەر وتم ئەم سەفەرەى ھەندەران بەخىر ناگوزەرپت! با تا زووہ، بگەرپينەوہ بۇ مۇسكو ھەياتەكەمان! ئاخىر لەويى لە چيمان كەم بوو؟ باخى جوان! چەندىن گولى بيويئە! ئاو و بايەكى پوختە!

فيودور دوستويفسكى

دارودرهختى تهر و ناسك و پاراوا! شويئىكى پانوپور و
فراوان! نا، نهدهبوو گهشتى ههندهران بكهين! ئاخ... ئاخ...!

بهشی سیازدهیم

ئەو بەر دوو، ئەو بېرە وەر بېرە، دەستەم بۆ ئەم بېرە وەر بېرە،
 نە بېرە وەر، ئەو بېرە وەر بېرە، دەستەم بە نووسىنە وەى كەرد بۆو.
 ئەو پوودا وەى ھەستەم پى كەرد بۆو، پووى دا، بەلام سەد
 ھىندە بەگوزمتر بوو لە وەى من چاوەر پىم دەكرد! ھەموو
 شتەكان سەرسوور ھىن بوون! بەلكوو كارەساتىش بوون،
 لانى كەم ئەوانەى پەيوەندىيان بە منەو بوو! ھەندى شت لە
 من پوويدا، كە ھەر لە پەرجوو دەچوون! يان تا ئىستائىش
 خۆم وایان تىدەگەم، ھەرچەند ناشەئىنى بەو شىوہىش
 وەسەف بکرىت، بەلام ئەگەر لە گوشەنىگایەكى ترەوہ لىنى
 برونىن، ھەر برىك تايبەتمەندىى خۆيان ھەبوو، بەلام
 بەلای خۆمەوہ پەرجووہ كە ئەو پەوشە بوو كە لە نىوہندى
 پوودا وەكاندا خۆم گرتبوومە بەر، تا ئىستائىش خۆم ناتوانام
 لەئاستى تىگەيشتەئىياندا بم! ئەوانەيشى پوویان دا، ھەر وەكوو
 خەون وا بوون! تەنانەت ھەوادارىيەكەيشم بۆ پاولىن، ئەو
 وەسەفەى بەسەردا دەچەسپا. لەگەل ھەموو ئەمانەيشدا،
 خۆشەويستىيەكەم بۆ پاولىن، راستگۆيانە و پڕوہفادارى بوو،
 بەلام ئەى ئىستا چىى لى بەسەر ھاتووہ؟
 جاروبارىك و لەناكاودا ئەم پرسىيارە بەرم پى دەگرىت،
 "بلىنى ئەو كاتانە شىت نەبوو بىتم؟ بلىنى ئەو ھەموو كاتەم لە
 يەككىك لە خەستەخانەكانى شىتەئىياندا بەسەر نەبەردىت؟ بلىنى
 تاكوو ئىستا لە يەككىك شىتەخانەكاندا نەبوو بىم؟ ئەى ناكرىت
 ئەوانەى تاكوو ئىستا بەسەرم ھاتوون، تارمايى و دىوہزەمە
 بووبن؟

کئی چووزانیت؟ رهنگه کاتی خوی، که ئەم بیره وهرییانه م نووسیوه ته وه، هەر بۆ ئەوه بووبیت که بۆ خۆمی بسه لمینم، ئەمانه م له شیتخانه به سهر نه هاتوو!

ئێستا من له م جیهانه دا تاک و ته نیام! پاییزیش هات و گه لای داران زهرد هه لگه ران. ئێستا من له م شاروچکه لیله دا ده ژیم. ئای، که ئەم شاره بچووکانه ی ئەلمانیایه مگین و بیزارون! له بریی ئەوه ی بیر له داها تووی خۆم بکه مه وه، ئەوه تا له ژیر کاریگه ریی بیره وهرییه نوییه کانمدا، هیشتا به ده م ته وژمی گێژه لووکه نوییه که وه دیم و ده چم و جی به خۆم ناگرم! ئەو گێژه لووکه و ره شه بایه ی سه رده مانیکه به رزی کردوو مه ته وه و تا ئیشتایش نه که وتوو مه ته وه سه ر زه وی.

ئێشتایش چرکه ساتانیکم به سه ردا دیت، که وا هه ست ده که م ته وژمه که ی ده مبات و ده مبات! هه وره برووسکه که ی چه خماخه لیده دات و ده که ومه ژیر بالیه وه، هاوسه نگیی خۆم له ده ست ده دم و ده خولیمه وه و ده خولیمه وه! دواتر سه قامگیر و راوه ستا و ده بمه وه و له خولانه وه ده که وم، ئەمانه یشی که لیان ده دویم و له م مانگه دا به سه رم هاتوو، زۆر به کورتییه و هه مووی نییه.

ئێشتایش وا هه ست ده که م، پیویسته سه رله نوی ده ست بده مه وه پینووسه که م، دواچار، هه ندی کات، وا هه ست ده که م ئیواران کاریک و سه رقاییه کم نییه.

جا ئەوه سه یر بوو، بۆ ئەوه ی خۆم سه رقال بکه م، پرووم له و هۆله بیزاراوه ی کتیبخانه ده کرد بۆ وه رگرتنی رۆمانه کانی پول دو کوک و ئەوانه ی بۆ سه ر زمانی ئەلمانی وه ر گێردرابوون، ئەوانه ییش کۆمه لیک رۆمان بوون، که م که س به رگه ی سه رومر بوونی له سه ر خویندنه وه یان ده گرت! به لام من ده مخویندنه وه! ئێشتایش سه رم له خۆم سوور ده مینن، که ئاخۆ بۆچی ده مخویندنه وه؟

له وه ده چوو ترسی ئەوه م بووبیت، که گه ر کتیبکی گرنگ و به هادارم بخویندایه ته وه، یان خۆم به کاریکی بایه خداره وه سه رقال بکردایه، له دنیا ی ئەفسوون و قه شه نگ و سه رنجکیشی - که ده میک نه بوو له به رچاوم لیل بووبوو - دوور بخستمایه وه!

هه ر وه کوو ئەوه ی ئەو خه ونه ئالۆزه ته لخه ی تیندا

فيودور دوستويفسكى

ده ژيام، هه موو ئه و هه ستانه يش كه ئه و كچه له ره وانى
مندا جىي هيشتبوو، هينده به لامه وه نازيز بووبن، هه موو
په يوه ندييه كى تر به مه ترسى بزانم بويان، يان له وه ترسايتم،
كه ئه و په يوه ندييه نوييه و شته نوييه كان بينه هه لم و
له دستم دهر بچن! ئاخو ده كرئت ئه و هه موو سووربوونه
له سهر ئه و كارهم سوور بم؟ به لى، ئه وه گومانىكى تيدا نيه!
رهنگه تاكوو ٤٠ سالى تريش ههر له بيرم نه چيته وه.

ئه وه تا، وا ده دستم دايه وه پينووس. به هه رحال، رهنگه
هه موو شته كان به سانايى و به كورتيش به دواى يه كدا
بنووسريت، ده بوو ئه وه يش ههر روو بدات، چونكه هه ركه س
ئه و ريگه يه ي ئه وى بگرتايه، ههر تووشى لادان ده بوو و
وه كوو ئه و كه سه ي لى ده هات، كه ته خته ي خليسكىنه ي
له ژير پياندان بيت و له لووتكه ي شاخىكى به به فرداپوشراوه وه
بيته خواره وه.

به دريژايى ئه و روزه قومارى كرد و شه وه كه يشى
تاكوو سه عات هه شت مابووه وه، من خوم نه ميبنيبوو؛ بويان
گيرامه وه.

ههر له به يانويه وه تاكوو ئيواره، پوتاپتش به دوايه وه بوو
و له گازينو كه له گه ليدا بوو. ئه و دوو پؤلونيه يش رينماييان
ده كرد و قوماره كه يان بو ده كرد، هه رجاره يه كى كيان
ياريه كه ي بو ده كرد و ههر كه ماندوو ده بوو، پؤلونيه كه ي
تر ده چوووه شوينى و دريژه ي به رينماييكردنى نه نى ده دا.
ئه و دوو پؤلونيه چه ند جاريك جيگوركيان به يه ك
كردبوو، نه نى به ده كردنى ئه و پؤلونيه يان ده ستى پى كرد،
كه دوينى رينمايى كردبوو و دواتر لى تووره ببوو و قژى
راكيشابوو، ههر كه ئه وى دهر كرد، پؤلونيه كه ي تر شوينه كه ي
ئه وى گرته وه، به لام پؤلونيه دووهم، له وه ي يه كه م خراپتر
بوو. هينده ي پى نه چوو، نه نى ئه ويشى دهر كرد. پؤلونيه
دهر كراو يش، كه به ختى يار نه بوو و دهر كرا، شوينه كه ي
جى نه ده هيشت و به ده ورى كورسى پيره ژندا ده سوورايه وه
و هه موو جاريك به سهر شانى نه نيدا مى دريژ ده كرد و
سه يرى قوماره كه ي ده كرد.

دواچار نه نى دارووخا و مايه پوچ بوو. پؤلونيه
دووه ميش جيگه ي خوى چول كرد. يه كى كه له و پياوانه چوو
لاى ده سته راستيه وه و ئه وى تر يان چوو ده سته چه پيه وه، ئه و

دووانه‌یش هر خه‌ریکی له‌یه‌کخویندن و جنیودان بوون به‌یه‌کتری. ئەوه‌شیان له‌سه‌ر چه‌ندیی بی‌ری ئەو پارهییه‌بوو، که له‌سه‌ر خانە‌ی رۆلیته‌که‌ دایان دەنا. به‌ شیوه‌ گشتییە‌که‌یشی، له‌سه‌ر تیکرای شیوازی قومارکردنه‌که‌یان بوو.

به‌مه‌یه‌کتریان به‌ جنیو داده‌شۆری و رسوا ده‌کرد، به‌و سیفاتە‌ جوانانە‌ی که‌ هه‌میشه‌ له‌سه‌ر زاری پۆلۆنییه‌کان بوو، له‌ناکاو ئاشت ده‌بوونه‌وه‌ و به‌دلی خۆیان پارهیان له‌م‌خانه‌و ئەو خانە‌ی رۆلیته‌که‌ داده‌نا، ئەمیان له‌ خانە‌ی رهنگه‌ سووره‌که‌ پارهی داده‌نا و ئەوی تریان له‌سه‌ر خانە‌ی ره‌شه‌که‌ دای دەنا. ئەمه‌ وای کرد، نه‌نی چاوی به‌ فرمیسک بی‌ت و له‌ سه‌ره‌رشتیاره‌ پیره‌که‌ بیاریته‌وه‌، تا ئەو دوو پۆلۆنییه‌ی لی دوور بخاته‌وه‌، ئەویش خیرا دووری خستنه‌وه‌. ئەو دووانه‌یش پیکه‌وه‌ کردیان به‌هه‌را و رایان گه‌یاند، که‌ ئەو پیره‌ژنه‌ هه‌لی خه‌له‌تاندوون و پارهی ئەوانی له‌لایه‌، هه‌لسوکه‌وتی شایسته‌یشی له‌گه‌ل هه‌ردووکیان نه‌کردووه‌، له‌ کاتی‌کدا به‌ به‌رچاویه‌وه‌ و بی‌شه‌رمانه‌ پارهیان لی دەدزی و گیرفانیان لی پر ده‌کرد.

له‌و فیلانە‌ی له‌ نه‌نیان ده‌کرد، ئەوه‌ بوو داوای کریی کاره‌که‌یان لی ده‌کرد و که‌ ئەویش پینج فردریکی ده‌دا به‌ هه‌ریه‌که‌یان، ئەوانیش له‌گه‌ل پارهی نه‌نی‌دا پاره‌که‌ی خۆیشیان داده‌نا، ئەگه‌ر ئەو خانە‌یه‌ براوه‌ بووایه‌، ئەوا بی‌ری قازانجی پینج فردریکه‌که‌یان بۆ خۆیان هه‌لده‌گرت و ئەوی تریان ده‌دایه‌وه‌ به‌ نه‌نی، خو ئەگه‌ر ئەو خانە‌یه‌ی پاره‌که‌ی خۆیشیان له‌گه‌لیدا له‌سه‌ری داناوه‌ دۆراو بووایه‌، ئەوا به‌ پارهی نه‌نیان داده‌نا و پینج فردریکه‌که‌ی خۆیان هه‌لده‌گرته‌وه‌! که‌ وا بوو، گه‌ر خانە‌ی پینج فردریکه‌ داناوه‌که‌ دۆراو بووایه‌، له‌سه‌ر نه‌نی ده‌کرایه‌ مال و ئەو ده‌دۆرا! به‌لام هه‌ر ئەو خانە‌یه‌ براوه‌ بووایه‌، ئەوه‌ بۆ خۆیان بوو.

له‌و کاته‌دا پۆتاپتش هاواری لی هه‌لده‌ستا و هاواری نه‌نی ده‌کرد، که‌ ئەو دوو پۆلۆنییه‌ گیرفانیان پر له‌ پارە. هه‌ر ئەوه‌نده‌ی نه‌نی خه‌به‌ری لی دان، ئیدی پۆلیس په‌یدا بوو و دووانه‌که‌ی گرت و گیرفانیان به‌تال کردنه‌وه‌ له‌ پاره‌که‌ی نیوی و هه‌رچه‌ند هاوار و قیژه‌یشیان کرد، سوودی نه‌بوو و پاره‌کانی ئەو دووانه‌یان بۆ نه‌نی گیرایه‌وه‌. نه‌نی ریزیکی فره‌ی لای به‌ریوه‌به‌ریتی گازی‌نوکه‌ و پۆلیس و کارگیرانی

ئەو شويئە نابوو.

بەرەبەرە ناوبانگى بە شارەكەدا بلاو بوو، ئەمە واى
کرد، ئەوانەى ھاتبوون بۆ مەلەكەردن لە ئاوە كانزايىيەكاندا،
سەردانى ئەو گازىنۆيەيان دەکرد، تاكوو بە چاوى خويان
ئەو پىرەژنە ببىن، كە خەلكەكە پىيان دەوت منال بوو، تەو
و تازەبەتازە قومارى رۆلئەت دەكات! دواتر چەند مليۆنى
دۆراندوو! بەلام نەنى ھەستى كرد كە ھەر وا بەئاسانى لەو
دوو پۆلۆنيە رزگارى نەبوو و ئەو تەياكىكى تر ھاتوو، تە
بەردەمى و داوا دەكات رۆي پى بدات تاكوو خزمەتى بكات،
ئەو سىيەم كەسە روسىيەكى باشى دەزانى، ھەرچەند
بەرگىكى خزمەتكارانەى لەبەردا بوو، بەلام دەولەمەند ديار
بوو. ئەو یش شويئە نەنى ھەلگرتبوو، تەو بەھرزەيىش
مامەلەى دەوروبەرى دەکرد. وەكوو ئاغايەك فەرمانى دەر
دەکرد و وا خۆي پيشان دەدا، كە سەرپەرشتىكارى نەنيە،
نەكوو خزمەتكارى ئەو!

ھەرچارە كە تۆپە چكۆلەى رۆلئەتەكە فرەى لىدەدا، روى
لە نەنى دەکرد و بە سوئندە قورسەكان سوئندى دەخوارد،
كە ژنىكى خانومان و خانەدانە. چەندبارەبوونەو، ئەو
سوئندانە، واى كرد نەنى ھەر بەراستى سلى لى بكاتەو،
بەلام لەبەر ئەو، وا دەر دەكەوت كە ئەو بەرپزە و لەو
دەچوو ھەلەى يارىيەكانى رابردووى بۆ راست بكاتەو و
بەرەبەرە نەنيش روى لە بردنەو، بۆيە ھىشتا برىارى
دەرکردنى ئەوى نەدابوو.

ھەر دواى سەعاتىك، ھەردوو پۆلۆنيە دەرکراو، كە
گەرانەو بۆ گازىنۆكە، چوونەو پشت كورسىيەكەى نەنى!
ديسان داوايان لى كرد تاكوو رىيان بدات جارىكى تر
خزمەتى بكنەو! داوايشيان كرد ھەرچىيەكى پىويستە، با
بچن بۆى بگرن. پۆتاپتشىش چرپاندى بە گوئى نەنىدا، كە
بە چاوى خۆي بينويەتى ئەم خزمەتكارە نوئىيەى چاوى
لە ھەردووکیان داگرتوو! ئەگەر نەنى برسىيەتى و نانى
ئىوارەى نەخواردوو و كورسىيەكەى جى نەھىشتوو، ئەوا
يەككە لەو پۆلۆنيانە دەتوانن خزمەتى بكن.

ئەمە ورەى بە نەنى بەخشيەو. قومارچىيان بۆيان
ھەبوو ۲۴ سەعات لە شويئە خويان بمىننەو و كاغەزى
قومارچىيان بە دەستەو بگرن و لەملا و ئەولای خويشيان

نہ پروانن.

لہو پوڑہدا پرووداوی ہستیار لہ ٹوتیلہ کہ ماندا پرووی دا،
سہرلہ بہیانی و بہر لہ سہعات ۱۱، ٹہو کاتہی ہیشتا نہنی
لہ ژوورہ کہ خویدا بوو، ہاورپیان لہ سہر ٹہوہ ریک کہ وتن،
کہ دواتہ قہلای خویان بدن و بیبریننہ وہ، ٹہمیش بیروپای
ژہنہ رال و دی جریو بوو.

ٹہوہ بوو، ہہر کہ بیستیان نہنی لہ سہفہرہ کہی پاشگہز
بووہ تہوہ و گہراوہ تہوہ بو گازینو کہ، پاولین نہ بیت، ہہر
ہہموویان ہاتن بو لای و فرہ جیددییانہ لہ شتہ کہیان
کوئیہوہ و قسہیان بو نہنی کرد. ژہنہ رال وا دارو وخابوو،
دہیزانی بہو رہفتارہ خراپانہی نہنی تووشی چ زیانی دہ بیت،
بوہ بہدہم قسہ کردنہوہ دہلہ رزی.

دوای ٹہوہی نزیکہی نیوسہ عاتیک لئی پارایہوہ و
لالایہوہ و تکای لی کرد، تہنانت دانی بہو عیشقہیدا نا،
کہ بو مادموزیل بلانش ہہیوو. بیروہوشی لہدہست دا و
لہناکاو شیوازی قسہ کردنہ کہی گوری بہ ہہرہشہ وگورہشہ!
کہوتیشہ قیژہ و شیرہ شیرکردن و پیی بہ زہویدا دہکیشا.
ہاواری دہکرد و دہیشیراند، کہ نہنی ٹاپرووی بنہ مالہی
پوخل کردووہ و رسوای شارہ کہ بووہ. دواتر ناو و ناوبانگی
روسہ کانیشی پوخل کردووہ.

قسہ کانیشی بہم شیوہیہ کوتایی پی ہینا، "خاتوونہ کہم،
ٹہمہی تو دہیکہیت، پؤلیس قہدہغہی کردووہ."

نہنیش ہہر ہیندہی بو کرا، گالو کہ کہی دہستی لی بہرز
بکاتہوہ و بکہویتہ لیدانی و ہہر بہ دہرکردن دہری کرد.

ژہنہ رال و دی جریو یہک-دوو جاری تر و ہہر ٹہو
ٹیوارہیہ و توویژیان کردہوہ و لہ خویشیان دہپرسی، "ٹاخو
ناگریت پہنا بو پؤلیس ببہن؟ ناتوانن بہ پؤلیس بلین کہ
پیرہژنیکی ٹاوا ہہژار و داماو ہہیہ. بہلام خاتوونیکی
پیری ریزداریشہ و گہراوہ تہوہ قوناغی منالی و ہہرزہیی!
وا ٹیستایش بہرہو ٹہوہ دہچیت، کہ سامانہ کہی خووی بہ
قومارکردن بدورینئی! ٹاخو ریگہیہک نییہ بہر بہم پیرہژنہ
بگریت و نہہیلت ٹہو پارہ و سامانہی بہفیرو بدات؟"

بہلام دی جریو شانی لاقرتیی بہ بیروکہ کہ ہلٹہکاند.
لہ بہرامبہر ٹہو خہمہ گہورہیہی ژہنہ رالدا، دای لہ قاقای
پیکہنین. ژہنہ رالیش کہ ٹارامیی لہ بہر ہہلگیرابوو، بہ

ژوورەكەى خۆيدا كەوتە ھاتوچۆ. دواچار دى جريو بە رق و كينەوہ دەستىكى با دا و لە ژوورەكە چووہ دەرەوہ و دواى ئەوہ نەبينرايەوہ.

ئىوارە بۆيان دەر كەوت، كە دواى ئەوہى وتووئىژىكى يەكلاكەرەوہى لەگەل مادمۆزىل بلانش كردووە. ئوتىلەكەى بەيەكجارى جى ھىشتووہ و ئىدى ناگەرپتەوہ، مادمۆزىل بلانشىش برپارى كوتايى خوى داوہ، بە ناشيرينترين شيوہ ژەنەرالى دەر كردووە و تەنانەت رىي پى نادات لە سەررپىش ببينىت!

ناچار ژەنەرال شوينى دەكەويت و خوى دەكات بە گازينوۆكەدا. دەروانىت مادمۆزىل بلانش قولى كردووە بە قولى ميرە كورتەبالادا!

بە دريژايى ئەو رۆژە، ميرە چكولەى دواند و ژير زمانى كيشايەوہ و ويستى قسەى لى دەر بينى! بەلام بوى دەر كەوت، زۆر بەداخەوہ! خوى بەھەلەدا چووہ! كاتىك ئەو ئىوارەيە بوى دەر كەوت ميرە كورتەبالا ھەزار و نەدارە و ھەر وەكوو ھەزارىيەكەى ئەيوبى لى ھاتووہ! ئەمەيش وەكوو ھەورەبرووسكەيەك بوو بوى! تەنانەت ميرە كورتەبالا مرخى ئەوہى لە مادمۆزىل بلانش خوش كردبوو، كە برىكى تريش پارەى لى قەرز بكات و قومارى رۆلپتى پى بكات، ھەر بۆيە مادمۆزىل بلانش لى توورپە بوو و دەرى كرد و لە ژوورەكەى خۆيدا مايەوہ و ئىدى نەدەچووہ دەرەوہ!

بۆ بەيانى ئەو رۆژە، چووم بۆ لاي بەرپىز ئاستلى، يان باشتر بلیم، بە دريژايى ئەو بەيانىيە، من بوى گەرپام و نەمدۆزىيەوہ، نە لە مالى خوى بوو و نە لە گازينوۆكە، نە لە باخەكەيش بوو. ئەو رۆژە نانى نيوہرۆيشى لە ئوتىلەكە نەخوارد.

سەعات ەى دوانيوەرۆ، لەناكاو دووربەدوور بينيم، كە لە ويستگەى شەمەندەفەرەكەوہ بەرەو ئوتىلى ئىنگلتەرە دەگەرپايەوہ. لەگەل ئەو ھىشدا كە سەخت بوو ھىچ شتىك بە پوخساريەوہ دەر بکەويت، بەلام ھەنگاوەكانى خيرا بوون و خەمبار دەر دەكەوت. بەنيانى دەستى بۆ دريژ كردم و تەوقەى لەگەل كردم، ھەر وەكوو جارەن ھاوارى كرد، ھا!

بەلام نەوہستا و بەپەلە دريژەى بە رۆيشتنەكەى دا. منيش پىم ھەلگرت و پىي گەيشتمەوہ، بەلام ئەو بە جورىك منى

دواند، که مؤله تی نه دام هیچ پرسیاریکی لی بکه م. وه کوو
خوم، هرچه ندم کرد پروم نه هات له باره ی پاولینه وه هیچی
لی بیرسم، ئه ویش بایه خی به و بابه ته نه دا و به سه رهاتی
نه نیم بو گپرایه وه و ئه ویش زور به وردی و بایه خه وه گوئی
لی کرت م، به لام دواتر شانیکی بوم هه لته کاند.

وتم، "له داها توودا ئایه و مایه ی خوی ده دۆرینیت!"
ئه ویش هه لی دایه، "ئوو! ئه وه گومانی تیدا نییه! ئه و
کاته ی من سه فه رم کرد، ئه ویش چوو بو گازینۆکه بو
قومارکردن. لیشم پروون بوو که ده دۆرینیت! ئه گهر کاتم بوو،
سه ریک له و گازینۆیه ده دم، تا کوو به چاوی خوم ئه وه
ببینم، چونکه ئه وه له خویدا شتیکی سه یر و ئه نتیکه یه."
منیش به سه رسامییه وه هاوارم کرد، "تو بو کوو
سه فه رت کرد؟"

وتی، "بو فرانکفورت."

منیش پرسیم، "بو کاره کانت؟"
ئه ویش وه لامی دایه وه، "به لی."

ئاخر به ده م ریوه ده مدواند، له مه زیاتر ده متوانی چیی لی
بیرسم؟ ئه ویک له نا کاو پرووی له ئوتیله که ی چوار وهرزه ی
سه ره پئی کرده وه و سه ری نه وی کرد و خواحافیزیی لی
کردم و دیار نه ما، له کاتیکدا بو مالی خوم ده گه رامه وه.
بیرم کرده وه و گه ی شتمه ئه وه ی ئه گهر بو ماوه ی دوو
سه عاتیش بمدوانایه، نه مده توانی هیچ زانیارییه کی لی وهر
بگرم، چونکه هیچ پرسیاریکم نه بوو، تا کوو له وی بکه م!
به لی، بیگومان هر وایش بوو، چونکه توانای ئه وه م نه بوو
پرسیاری بو دابنیم.

به دریتاییی رۆژ پاولین له گه ل مناله کان و کاره که ره که دا
له باخه که دا پیاسه ی ده کرد، یان به ته نیا له ماله که ی خویدا،
به ته نیا ده مایه وه. ئه وه ماوه یه کی فره بوو خوی له بینینی
ژهنه رال ده دزییه وه، هر نه ی شیده دوان، یان لایه نی که م،
له باره ی بابه تی گرنگه وه نه یده دوان. ئه وه ماوه یه ک بوو ئه و
ره فه تاره ی سه رنجی منی راکیشابوو.

به لام من ئاگام له بارودۆخی ژهنه رال بوو و وام دانا
که ئه مرۆ ناتوانیت پاولین بینیت، واته گومانی تیدا نییه، که
له باره ی خیزانه وه وتوویتیکی گرنگیان له نیتواندا بووه.
له گه ل ئه وه ی شدا، هر گه ی شتمه وه ئوتیله که، دوا ی ئه و

وتوويژهى له نيوان خوم و بهريز ئاستليدا پرووى دا، به پاولين و مناله كان گهيشتم و سه رنجم دا ئارامى و خوگرى پيوه ديار بوو، هر وهكوو ئه وهى ئه و گيژه لوو كه خيزانيه پرووى ئه ويشى نه گرتيسته وه! ته نانهت كه سلوم لى كرد، به سهر دامووكاوى وه لامى دامه وه.

منيش به هه لچوونىكى فره وه سهر كه وتم و خوم كرده وه به ژووره كه مدا. بيگومان منيش خوم له قسه كردن له كه ليذا ده دزييه وه. له و كاته وهى له گه ل فورمه رهمدا به كترمان بينى، له و كاته به دواوه ئيدى قسه مان له گه ل يه ك نه كرد بوو. من ئه و كيشه يه م به كيشه ي ئابرو وه وه ده به سته وه! تا ده هاتيش، رقه كه م به رامبه رى ئه ستوورتر ده بوو.

به خوم دهوت، واى دابنى هر خوشيشى ناوييت! ئه وه كهى شياوه سوز و خوشه ويستيه كه م به م شيويه به خاته ژير پيوه وه! يان دانپيانانه كانم به و سووكايه تيه به رپه رچ بداته وه. راسته كه سه ره تاي په يوه نديمان به شيويه كهى نامو بوو، ئه و سوور دهيزانى من خوشم دهوييت، خوشيشى رپى پى دام به و شيويه بيدوينم، ده ميك بوو بوم دهر كه وتبوو. نزيكه ي دوو مانگيك ده بوو دهويست بمكاته هاورپى خوى و بيمه فريادره سى و نهينپاريژى، ته نانهت چهند هه وليكى بو ئه وه دابوو، به لام سه ركه وتوو نه بوو تييدا. ئه و په يوه ندييه سه ير و نامويه مان پاراست. هر به هوى ئه مه وه يشه وه بوو، كه ده متوانى به و شيويه وتوويژى له گه ل بكه م، به لام ئه گه ر عيشقه كهى منى به خراب ده زانى، ئه ي بوچى هينشتى له باره ي ئه و عيشقه وه قسه ي بو بكه م؟ ئه و كارىكى واى نه كرد ريگه م لى بگرييت. ته نانهت برى جار خوى هانه هانه ي ئه وه ي ده دام، كه خوشه ويستى خومى بو دهر بېرم، تاكوو هر خوى دواتر لاقرتيم پى بكات! هه ستم ده كرد به و كاره ي من دلشاد ده بيت و فره به گيانى خوشه! هانى ده دام له و باره يه وه بدويم و دواتر جوړيك خوى پيشان ده دا، كه گويم پى نادات و به و كاره ي سزاي سه ختى منى ده دا. خوشيشى ئه وه ي باش ده زانى، كه به بى ئه و ناژيم.

ئه وه تا سى رۆژ به سهر پرووداوه كه م له گه ل باروندا تيده په ريت. ئه وه تا منيش به ركه ي دابراى ئه و ناگرم! كه ميك له مه و پيش، له نزيك گازينو كه وه بينيم، دلم كه وته دله كوته يه كى واوه، روخسارم رهش داگه را.

ههروهه ئه ویش ناتوانیت به بی من بژی! ئه ویش پیوستی به منه، بلینی پیوستبوونی ئه و به من، وهکوو پیوستبوونی بیت به ئه کته ریکی کومیدی وهکوو بالاکیریف* ئه و نه نییه کی ههیه، ئه وه پوون و ئاشکرایه. قسه کردنه که ی له گه له نه نی، وهکوو ئه وه وا بوو دلی من بهر چه قو بدات، چونکه هه زاران جار داوام لی کردبوو راستگو بیت له گه لم. ئه و زور باش دهیزانی ئاماده م له پیناویدا ژیانی خوم ببه خشم، به لام ئه و هه موو کاتیک زور رسوایانه منی له خوی دوور ده خسته وه، له بریی ئه وه ی داوام لی بکات خوم ببه پیناوی، داوای کاری سهیری لی ده کردم، وهکوو ئه وه ی داوای لی کردم سه ره ی به بارون بگرم، ئه ی ئه وه له خویدا کاریکی سهیر نه بوو؟

جا ده کریت ئه و فهره نسویه هه موو شتیک بیت له ژیانی ئه ودا؟ ئه ی به ریز ئاستلی چیه؟ ئاخه هه ر ئا لیره دا بیگومان کیشه که سهخت ده بیته وه، له گه له هه موو ئه مانه یشدا، ئای خواجه گیان، من ئازارم چه شت!

هه ر که گه یشتمه ژووره که ی خوم، هینه تووره و توند بوو بووم، دهستم دایه پینووس و ئه مه م بو ئه و نووسی، "ئه ی پاولین ئه لکسندرؤفنا! من وای ده بینم کوتایی نزیک بوویته وه. پوون و ئاشکرایه تویش ده پیچیته وه، بویه جاریکی دی پرسیاره که م ده که مه وه: ئاخو پیوستت به ژیانی منه؟ ئه گه ر له توانامدا بوو سوودم بو تو هه بیت و له هه ر باریکه وه. به ویستی خوت هه لم بسوورینه! ئیستا من له ژووره که ی خوم دام. کاتیک فرهی تیدا به سه ر ده به م و بو هیچ شوینیکی تر ناچم، هه ر که پیوستیت به من بوو، نامه یه کم بو بنیره، یان بنیره به شوینمدا."

نامه که م پیچایه وه و دامه دهست خزمه تکاری نهۆمه که ی خوم و رام سپارد، که بیداته دهست پاولین، چاوه پروانی وه لامه که یشی نه بووم، به لام هه ر دوا ی سی خولهک، خزمه تکاره که گه رایه وه و سلای ئه وی پی راگه یاندم. ده ور به ری سهعات ۴ بوو، که ژه نه رال ناردی به شوینمدا. خوی گوریبوو و له ژووره که ی خوی بوو. له وه ده چوو خوی

* جان بالاکیریف: ئه کته ری گالته جاری تایبه تی ئیمپراتور خاتوو ئانا بوو. له نیوان سالانی ۱۷۳۰ بو ۱۷۴۰ دا ژیاوه.

ئامادەى چۈنەدەرەوۋە كىردىت. كاتىك خۇم بە ژوورەكەيدا
كىرد، تەنيا دارەكەى دەستى و شەپقەكەى لەسەر قەنەفەى
ژوورەكەى دانرابوو، لەنىو ژوورەكەيدا بەپىوۋە ۋەستابوو و
لاقەكانى بلاو كىردبوونەوۋە و سەرى نەوى كىردبوو و لەبەر
خۇپەوۋە ۋرتەورتى بوو. ھەر كە منى بىنى، بەرەو پووم
ھات و لەوۋە بوو ھاوار بىكات، منىش بى ئەوۋەى بە خۇم
بزانم، ھەنگاۋىك چوومە دواوۋە و خەرىك بوو لەبەرى
ھەلبىم، بەلام ئەو بە ھەردوو دەستى منى توندتوند گرت و
بەرەو قەنەفەكەى سووچى ژوورەكەى بىردم و لەسەرى دای
نىشاندم و خۇپىشى بەرامبەرم ۋەستابوو. چاۋانبەفرمىسك و
لىۋەلەرەى بوو و بەرىشى نەدەدام، بەدەم پارانەوۋە پىنى
ۋتم، "ئەى ئەلكسى ئىقانۋىتەش، پىزگارم بىكە! پىزگارم بىكە!
بەزەبىت پىمدا بىتەوۋە."

ماۋەيەك بىدەنگ بووم و ھىچى لى تىنەگەىشتم. ئەو
بەپەلە دەدوا و زووزوۋىش بەزەبىت پىمدا بىتەوۋەى دەوت.
دواتر بىرم بۇ ئەوۋە چوو، كە رەنگە داوا بىكات ئامۇژگارى
بىكەم، يان لانى كەم ئەۋىك، كە ھەموۋان پىشتيان تى كىردوۋە
و خەم و پەژارە دەپىنىت و دەبىبات و ۋرەى پوۋخواۋە، منى
ھەر بۇ ئەوۋە بانگ كىردوۋە، تاكوۋ ھەر بلىت و بلىت!

بەلام ئەو بىر و ژىرىى لەدەست دابوو، يان ھەر ھىچ
نا، بەرچاۋى تارىك بوو. ئەوۋەتا دەستى نىو دەستى خۇى
خستوۋە و خەرىكە خۇى دەدا بەسەر پىپىەكانمدا و لىم
دەپارىتەوۋە، دەتوانن بىخەملىنن كە تىكەى چى لە من دەكات؟
ھەر ئىستا بىچم بۇ لای مادمۇزىل بلانش و باۋەشى پىدا
بىكەم و لىى بىپارىمەوۋە، تاكوۋ بىگەرىتەوۋە بۇ لای و شوۋى
پى بىكات.

منىش ھاوارم كىرد، "پىم بىدە ئەى ژەنەرال رەنگە تا
ئىستائىش مادمۇزىل بلانش ھەستى بە بوۋنى من نەكىردىت،
جا ئىتر من دەتوانم چى بۇ تۇ بىكەم؟"

پروپىيانوۋەكەم جىى خۇيان نەگرت و بىسوود بوون.
ھىچى نەبىست لەۋانەى من ۋتمن. كەۋتە قسەكىردن لەبارەى
نەنىۋە و قسەكانى بىسەرۋبەر بوون و ھىچىيان بەسەر
ھىچەوۋە نەبوو. لەسەر ئەۋەشىش سوور بوو، كە دەبىت
پۇلىسى لى بەئاگا بەئىرتەوۋە.

لەناكاۋ بە دەنگى بەرز ۋتى، "لە ۋلاتى خۇماندا، لە ۋلاتى

خۆماندا... مەبەستم ئەوەیە... لە ولاتماندا دەولەتیک دەسەلاتی بەرپرسیاری تیدا بیت، هەر زوو لەم جۆرە پیرانە دەخاتە ژیر رکیفی خۆیەو و بەرپرسیاریتیان لەئەستۆ دەگیریت.

لەناکاو لە شوینی خۆی هەستا و کەوتە هاتوچۆ بە ژوورەکەدا و وەکوو ئەوەی بۆ کەسیکی تر بدوویت.

بە دەنگیکی گڕ وتی، "بەلی، بەریزە نازیزە کەم... تۆ ئەوەت نەدەزانی... کە وا بوو، ئەو بەزانە کە شتەکە ئاواپە... بەلی... لە ولاتی ئیمەدا دەست بەسەر ئەم جۆرە پیرانەدا دەگیریت! هەر بە جلەوگرتن، رکیف دەکرین! بەلی بەریزە کەم. ئای لەم بەدبەختییە منیش..."

دیسان خۆی بەر دایەو و سەر قەنەفەکە. هیندەدی پی نەچوو، کەوتە قسەکردنیکى خیرا و بەپەلە و بە شیوەیەک، خەریک بوو بخنکیت! هەر وەکوو ئەوەی بە دەم خەو وەو قسە بکات، کە چۆن مادمۆزێل بلانش نایەویت شووی پی بکات، بە هۆی ئەوەی لەبری ئەوەی برووسکەى مردنی بگاتە لامان، نەنى خۆی گەیشت! چونکە ئیستا ئەو بە جوانی بۆی روون بوو تەو، کە ئیدی من چاوەروانی میراتیى نەنى نیم.

ژەنەرال پیى وا بوو کە هیشتا من لەو شتانەى بۆم دەگیریتەو، بەئاگا نەبووم. منیش لای خۆمەو و یستم لەبارەى دی جریو وەو بدویم، بەلام ئەو بە دەستراتەکاندن ئاماژەى پیم دا، کە بیدەنگ ببم و منیش هیچم نەگوت.

وتیشی، "گەشتی خۆت بکە، منیش هەموو مولکەکانم پەننى ئەو و دەستی بەسەردا گرتوو. ئیستایش من وەکوو کرمى رووت، رووت و بیبەرگم! ئەو برەپارەیشی بۆت هینام... پارەکە... بە هەر حال، بیریشم نەماو بەرەکەى چەند بوو... پیم وا بێ ۷۰۰ فرەنکیک دەبوو... هەر ئەوەم بۆ ماو تەو... ئیستایش هەر ئەوەندەم پی ماو تەو... ئیستا خۆیشم نازانم... خۆیشم نازانم..."

منیش بە ترسیکەو هەوارم کرد، "ئەى بە چى کرىى ئوتیلەکە دەدەیت؟"

"دواچار... دواى ئەو؟"

* کوردان بۆ ئەم نمونەى دەلین، وەکوو سلقى رووتم لى هاتوو. (و. ک.)

فيودور دوستويفسكى

بیربلاوانه سهرنجيكي دام، به لام دیار بوو هیچم لی
تینه گه یشتبوو، بگره هر هیچیشی نه بیستبوو، منیش ویستم
قسه کانی له بارهی بلانش و مناله کانه وه له بیر بهرمه وه و
باسه گهی پی بگورم.

که چی به په له وتی، "به لی... به لی."

به لام هینده ی پی نه چوو، که وته وه قسه کردن له بارهی
ئه و میره ی له گهل مادموزیل بلانش سه فهر ده کات، ئه وکات...
ئه وکات..."

له ناکاو رووی کرده من و وتی، "ئه وکات من چیم لی
به سهر دیت، ئه ی ئه لکسی ئیقانو قیتش؟ من چیم لی به سهر
دیت؟ ئای په روه ردگار، په روه ردگار! تو پیم بلی... ئه ی
ئه لکسی ئیقانو قیتش، ئه مه سپله یی و پینه زانینه! سپله ییه!
سپله یی! تویش پیته وا نییه ئه مه سپله یی پیته؟"

ئه مجا که وته گریان و داوه راندنی فرمیسکی گهرم. که س
نهیده توانی له باریکی له و جوردا شتیکی بو بکات. دوی
ئه وه، خو نابیت پشتیشی تی بکری و به ته نیا بمینیته وه،
چونکه ئه وه بیمه ترسی نابیت، په نگه شتیکی له خوی بکات.
هرچونیک بوو، خوم لیلی رزگار کرد. خزمه تکاره که یشم
ئاگادار کرده وه، که ناوبه ناو سهرم لی بدات و هه والی ئه وم
بو بینیت. بی له وه یش، قسه م له گهل خزمه تکاریکی تریش
کرد - که لاویکی فره وریا بوو - ئه ویش په یمانی پی دام،
که به ئاگاییه وه چاودیریم بو بکات.

هیشتا ژه نه رالم جی نه هیشتبوو، که پوتا پتیش هات و
تکای لی کردم نه نی بییم.

کات ده وروبه ری سه عات ۸ بوو، ده میکیش نه بوو نه نی له
گازینو که گه رابوو وه و دواپوولی خوی دورانده بوو.

چووم بو لای نه نی، خاتوونه پیره که له سهر کورسیه که ی
دانیشتبوو، ماندوو و پرزه لیبراو بوو. نه خوشبوونیشی پیوه
دیار بوو، مارتا پیاله یه ک چایی دایه دهستی نه نی و هر به
لایه زور و لایه خوایشته دهرخواردی دا. دهنگ و شیوازی
قسه کردنی نه نی گورابوو.

سهری بو دامووکانه وه و به ریزه وه وتی، "به هیوام
رژنیکی خوشت به سهر بردیت، ئه ی ئه لکسی ئیقانو قیتش،
نازیزه که م. بیوورن که جاریکی تر بیزارتان ده که مه وه.
چاوه ری پی ئه وه یش ده که م له به رامبه ر پیره ژنیکی به ته مه نی

وہ کوو مندا، لئیوورده بیت.

”هاورچی، هه موو شتیکم لهوئی جی هیشتووہ. ۱۰۰۰۰۰
 رۆبلیکیشم دۆراندووہ. هه ر ئه وه ت چاک کرد، که دوینی
 له گه لم نه هاتیت بۆ قومارخانه که و ئیستا هه ر هیچم پی
 نه ماوه، هه زیش ناکه م بۆ ساتیکیش لیره بمینمه وه، پیویسته
 سه عات نۆ و نیو سه فهر بکه م، هه ر بۆیه ییش هاوری
 ئینگلیزه که تم - که پیم وا بییت به ریز ئاستلی ناوه - بانگ
 کردووہ که ۳۰۰۰ فرهنکی لی قهرز بکه م و دوای ۸ رۆژی
 تر ئه و بره ی بۆ ده گیزمه وه، پیی بلئ با به که سیکی خراپم
 تینه گات و رازی بییت ئه و قهرزه م بداتی.

”نازیزه که م، خو ئیستایش هه ر دهوله مهنده م، ئیستایش
 سی گوند و دوو خانووم هه یه، هه موو پاره کانم له گه ل خوّم
 نه هینابوو بۆ ئیره، ئه مانه ییش که بۆ توئی باس ده که م، بۆ
 ئه وه یه که هاوری که ت دلّه راوکیی نه بییت له به رامبه ر مندا. ئاها!
 ئه وا خویشی گه یشت... پیده چیت پیاوکیی مه رد بییت.”

به ریز ئاستلی خیرا داواکارییه که ی نه نیی به جی هینا و
 هه ر له ویدا و به بی سی و دوو ۳۰۰۰ فرهنکه که ی دایه ده ست.
 نه نییش هه ر له ویدا به لکه نامه ی بری پاره که ی بۆ واژو
 کرد و لئی دا و رۆیشت.

به منیشی وت، ”ئیستایش ریم بده ئه لکسی ئیقانو قیتش با
 برۆم، چونکه سه عات و چه ند خوله کیکم ماوه بۆ سه فهره که م.
 ده چمه وه و که میک له سه ر نوینه که م لئی دریز ده بم، هه موو
 ئیسکه کانم ئازاریان تیدایه. لیم مه گره، من له پیره ژنیکی گیل
 به ولاره هیچی تر نیم! له مرۆ به دواوه، هه رگیز به سووک
 له لاوان ناروانم، به لکوو شه رمه زاری ئه وه ییشم که لومه و
 سه رکونه ی ئه و ژه نه راله هه ژاره ی هاوری توّم کرد، به لام
 هه رگیز پوولیک چیه، نایده می! گۆر وایه به م کاره ی من
 بیزار نه بییت، چونکه ئه و پیاو به لای منه وه له ئاژه لیک قه به
 به ولاره، هیچی تر نییه. خویشم له مریشکه پیری که به ولاره،
 هیچی تر نیم. به هینده ی ئه و مریشکه ییش زیره ک نیم.
 خوایش - درهنگ یان زوو - توله ی خوئی له قسه هه لبه ستان
 هه ر ده کاته وه. ده ی، خواتان له گه ل... مارتا هه لم بستینه وه.”
 نیازم بوو خوّم کورسییه که ی نه نی رابکیشم، به لام له
 هه مان کاتدا چاوه پروانم ده کرد شتیگ روو بدات. وا به
 خه یالمدا ده هات، که هاکا شتیگ رووی دا. نه مده توانی له

ژووره كه مدا خۆم بگرم! چوومه دالانه كه وه و ويستم خۆم بگه يه نمه پړي ريزه دار به پرووه كان و كه ميگ پياسه بگم. نه و نامه يه ي كه بو پاولينم نار دبوو، روون و بيچوپه نا بوو، بيگومان كار ه ساته كه يش جو يگه ره وه بوو.

له نيو ئوتيله كه دا بيستبووم، كه دي جريو سه فه ري كردووه. به كور تي، نه گه ر پاولين مني وه كوو هاوړي خوي په سه ند نه بيت، نه وا كه هيچ نا، وه كوو خزمه تكار يكي خوي په سه ند م ده كات! چونكه نه و پيو يستي پيمه، به لي، نه و پيو يستي پيمه! نه مه يش روون و ئاشكرايه.

هر كه كاتي سه فه ري نه ني هات، به په له خۆم كه يانده ويستگه ي شه مه نده فه ره كه و نه نيم به كور سيه كه يه وه سه ر خسته نيو شه مه نده فه ره كه وه و ده روانم هه مور يان له فارگونه به كريگير او ي شه مه نده فه ره كه دا وه ستاون!

نه ني به دهم خوا حافيز يه وه وتي، "هاوړي، سوپاس بو نه و هاوړي به تيكردنه بيگه رد و بيمه به سته ت بو من، نه وه يش بو پراسكوڤيا دووباره بگه وه، كه دويني پيم وتبوو. چاوه رواني شي ده كه م."

مني ش له كويوه هاتبووم، هر به وي دا گه رامه وه و خۆم كرده وه به ژووره كه مدا. كاتيگ به لاي ژووره كه ي ژه نه رالدا تپه ريم، كار ه كه ره كه يم بيني و پرس ياري گه و ره كه يم لي كرد. به په ژاره وه وه لامي دامه وه، "شتيكي نه و تو نيه، گه و ره و نيانه كه م."

له گه ل نه و وه لاميشدا كه ليم بيست، خۆم كرد به ژووره كه يدا. هر كه گه يشتم، له جي خۆم وشك بووم! ده روانم ژه نه رال و مادموزيل بلانش فره به كول و دلي خوشه وه پيده كه نين و بيوه ژنه دي كومينگيان له گه لدا بوو و له سه ر قه نه فه كه دانيشتبوو، گه شكه ي خوشي به ئاشكرا به ژه نه راله وه ديار بوو. وشه بي سه ر و به ره كان وه كوو فيشه كه شيته له زاري داده و هرين، جاروبار پيگه نينه كه ي بو جلوه و نه ده كرا و سوور هه لده گه را و هر زوو داده مر كايه وه. دواتر بووم ده ر كه وت، كه نه و دواي نه وه ي مير ده ري كرد، ده ستي له ژه نه رال شتبوو، چونكه نه و بوو بوو به خه مي خويه وه. سه ر دانيكي له ناكاوي ژه نه رالي كردبوو و ويستبووي دلنه وايي بكات، به لام تا نه و ساته يش ژه نه رال له وه بيئاگا بوو، كه بريار له سه ر چاره نووسي دراوه و

براوہ تہ وہ۔

مادمؤزیل بلانش جانتای خوی ئامادہی سہ فہری پاریس
کردوہ و بہ و شہمہ نندہ فہری بہ رہ بہ بیان دہر دہ چیت۔
کہ میک لہ ناو دہر گای ژوورہ کہی ژہنہ پالدا و ہستام،
دوآجار لہ چوونہ ژوورہ پە شیمان بوومہ وہ۔ وا خۆم دزییہ وہ،
کہ نہ بینریم۔ سہر کہ وتمہ وہ بو نہومی سہرہ وہ و خۆم
کردہ وہ بہ ژوورہ کہ مدا۔ کاتیک دہر گام کردہ وہ، تارما ییہ کم
بینی، لہ سووچیکی ژوورہ کہ مدا و نزیک پەنجہرہ کہ، لہ سہر
کورسییہ ک دانیش تو وہ!

ہہر کہ منی بینی، ہہستا و منیش بہ پە لہ خۆم لئی نزیک
کردہ وہ، کہ روانیم ئہ وہ پاولین خویہ تی، ہہناسہ م سوار
بوو و کہ وتمہ دلہ خورپہ!

بهشی چواردهیم

ھاواریکم له دەم دەر چوو.
ئەویش بە دەنگیکی نامۆوہ پرسیی، "ئەوہ چیتە؟ چیت لی
بەسەر ھاتووہ؟"

رەنگیشی ھەلبەزێرکابوو و شپرزە دەر دەکەوت.
منیش پرسیم، "چیمە؟ چیم بەسەر ھاتووہ؟ ئا ئەمە
خۆتیت... لێرەیت... لای منیت؟"

پاولینیش وتی، "کە ھاتووم، بە ویستی خۆم ھاتووم...
رەوشتی من وایە... ئەوہ تا دەی، بە چاوی خۆت بینیت. دەی
مۆمیک داگیرسینە."

منیش بەقسەم کرد و دواتر لە میژەکەوہ نزیک بوومەوہ.
ئەویش نامە یەکی کراوہی خستە بەردەم و داوای لیم کرد
بیخوینمەوہ.

وتیشی، "بیخوینمەوہ."

بێدەنگ نامە کەم ھەلگرت.

وتم، "ئەمە دەستخەتی دی جریوہ."

لەبەر ئەوہی دەستەکانم دەلەرزین، دێرە نووسراوہکانیش
لە بەرچاوم سەمایان دەکرد. ئیستا دەقی نامە کەم بێر
نەماوہ. ھەرچەند ئەگەر نامە کەیشم دێر بەدێر بۆ نەخریتە
پوو، بەلام ئا ئەمە بێرۆکە کە ی نیوی بوو: خاتوونە کەم
بارودۆخە کەم ناچار ی سەفەری خێرای بی دواخستنی
کردم. خۆیشت ھەستت بەوہ کردووہ، کە بە ویستی خۆم
دوورەپەریز بووم لەوہی شتیکت بۆ پوون بکەمەوہ، پیش
ئەوہی شتەکان بکەونە روو.

گەیشتنی خاتوونە پیرە و پیش گەیشتنی برووسکە کە ی،

هه روهها هه لسوکه و ته گیلانه که ی، هه موو دوودلی و دله پراوکییه کی کوتایی پی هینا.

شلوقبوونی کاروباره تاییه تییه کانم، بووه بهر بهستی نهو ئاره زووه شیرین و خوشانه ی جارن و ماوه یه کی فره خه یالم پییانه وه لیده دا. به داخه وه م بو ئه وانه ی روویان دا، به هیوای نه وه م نه وانه کاریگه رییان له سهر هه لسوکه وتی که سیکی ئاستبالای وه کوو من هه بییت.

هه موو سامانه که م به دانه وه ی قهرزه کانی دایکت له نیو چوو، نه مه وای کردووه نهو پارانه ی ماونه ته وه، بو کاروباری خومی خه رج بکه م. هاوریکیانی خوم له بیترزبورگ ئاگادار کردووه ته وه، هه موو نهو مولکانه ی لای من ره هنه، بوم بفرۆشنه وه، به لام که بوم دهر که وت باوه پیاره که ت هه موو سامانه که ی توی به فیرو داوه و له نیوی بردووه، بریارم دا له بریی ۵۰۰۰۰ فره نک بیبه خشم، بویه کومه لیک کومپیلایه ی بهو برهم بو گه رانده وه، به مه یش ده توانیت په نا بو دادگا به ریت و مولکه کانت بگپریته وه بو خوت.

هیوادارم نه م کاره م سوودیکی بو تو هه بییت. به تاییه تی نهو باره ی توی تیدایت. خوازیاری نه وه یشم ره فتاریکی مه ردا نه و ئابروو مه ندانه م کرد بییت. بروات هه بییت، که بیره وه رییه کانت بو تا هه تایه نه خشی سهر دلی منن.

منیش رووم کرده پاولین و وتم، "نه وه روون و ئاشکرایه." به تووره بیییشه وه وتم، "بی له وه، چاوه ری چیت ده کرد؟" نه ویش به ئارامی و دهنگیکی گره وه وه لامی دایه وه، "خوم چاوه ری هیچم نه ده کرد. ده میکه تو بیرورای من له باره ی نه وه وه ده زانیت. نه وده م بیروراکانی نه وم ده خوینده وه. پیی وا بوو من وه دووی... پیی وا بوو من سوورم له سهر..." نه مه ی وت و وه ستا و لیوی خوی گه ست. ماوه یه ک بیده نگ بوو.

دواتر دریژه ی دایه و وتی، "به ئاره زوو، رقم لیی ده بووه وه و چاوه ری نه وه بووم تا کوو بزانه م چی ده کات. چاوه ری نه وه بووم برووسکه که بگات و هه موو نهو قهرزانه ی باوه پیاره گیله که م لیی کردووه، بده مه وه به سه روچاویدا و زور خراپ دهری بکه م. ئاخ... جارن نهو پیاویکی تر بوو! له راستیدا پیاویکی تر بوو! به لام ئیستا چه نده ئاره زوومه نهو ۵۰۰۰۰ فره نکه ی بو فری بده مه وه و تفیک له روخساری

بكه م.

منيش وتم، "به لام نهو چهكى پارهى ۵۰۰۰۰ فرهنكه، ئىستا له دهستى ژهنه رالدايه. تو هيندهت له سه ره وهرى بگريته وه و بيگريته وه بو لاي دى جريو!"

پاولينيش وتى، "ئو! نه خير، نه وانه وه كوو يهك نين! چوونيهك نين!"

منيش وتم، "نه وه راسته! نهى ئىستا دهبيت بارى ژهنه رال چون بيت؟ ئىستا دهبيت نهو كهلكى چى بيت؟" له ناكاويش هاوارم كرد، "نهى نهنى؟"

پاولينيش به سه رسامى و بيزارييه وه سه يريكى كردم و وتى، "جا تو پرسى يارى نه نيم بو لى ده كه يت؟ من ناتوانم بچمه لاي نهو..."

نه مجا به توورهييه وه له سه رى رويشت، "داواى ليووردنيش له كهس ناكه م."

منيش هاوارم كرد، "نهى چى بگريت؟ به لام پيم بلى، نهى چون توانيت دى جريوت خوش بويت؟ ناخر نهو كه سيكى خويړى و بيزراوه، ده ته وييت به شه ره شيرى به رامبه رين بوت بكوژم؟ ئىستا نهو له كوئيه؟"

پاولينيش وه لامى دايه وه، "چووه بو فرانكفورت و سى روژى پى ده چييت."

منيش به په رو شيبه كى گيلانه وه وتم، "هر ته نيا يهك وشه يه و تو فه رمان بده و له گه ل ده رچوونى يه كه م شه مه نده فه ردا، ده گمه سه رى."

پاولين كه نه مهى بيست، دهستى كرده پيكنين و وتى، "ناخر ره نغه نه ويش بيت بليت، له پيشه وه ۵۰۰۰۰ فرهنكه كه م بده نه وه! ناخر تو بوچى بيت وايه به شه ره شير كردن له گه لت رازى ده بيت؟ نه م بير كردنه وه گيلانه يه چييه؟..."

منيش ددانه كانم جير كرده وه و هر وه كوو نه وهى بتوانين نهو بره پارهيه له بنى زهوييه وه بخهينه سه ر زهوى، دووباره م كرده وه، به لام نهو برى ۵۰۰۰۰ فرهنكه له كوئى بينين؟ له كوئى بينين؟

بيروكه يه كى سه ير هات به خه يالمداء و ليم پرسى، "گوئى بگره، نهى به ريز ئاستلى."

نه ويش چاوانى بريسكه ي دايه وه و پرسى، "جا تو ده ته وييت له بهر خاترى نهو پياوه ئينگليزه، پشت له تو

بکہم؟“

ئەوہ یەکہم جاری بوو، کہ بە راناوی تاک، من بدوینیت!
 بیگومان ئەو چرکەساتە بە هۆی پەرۆشی و هەلچوونەوہ
 تووشی سەرەگیژە بوو، چونکہ هیندەوی پی نەچوو، خۆی
 بەر دایەوہ سەر قەنەفەکہ. دیار بوو توانای لەبەر برابوو و
 هیزی تیدا نەماوو، منیش هەر وەکوو ئەوہی برووسکہ لە
 چاوانی دابم وا بوو و چاوانم بەگیژەوہ چوو. هەر لەویدا و
 بەپیوہ، لە جیی خۆم وشک بووم. بروام بە گوئی و چاوانی
 خۆم نەکرد! کہ وا بوو، ئەو منی خوش دەوینت! ئەوہتا
 لەپیشەوہ بو لای من هاتووہ، نەک بو لای بەریز ئاستلی!
 کچیکی بەو شیوہیە و بەتەنیا و بە بەرچاوی خەلکەوہ دیتە
 ژوورەکہم، لەم ئوتیلەدا!

بو چەند ساتیک لە شوینی خۆم وشک بووم و لە هیچ
 تینەدەگەیشتم!

لەناکاو بیرۆکەییەکی شیتانە هات بە خەیاڵمدا و، وتم،
 ”پاولین، تەنیا سەعاتیک مۆلەتم بدە! تەنیا یەک سەعات. هەر
 لیترە چاوەروانم بە... پیویستە ئەمە هەر بکہم... پیویستە. بە
 چاوی خۆت دەیبینیت! تۆ لیترە چاوەریم بکہ. لیترە چاوەریم
 بکہ!“

بی ئەوہی وەلامی سەرنجە پرساکەیی ئەو بدەمەوہ،
 بەپاکردن لە ژوورەکہ چوومە دەرەوہ. ئەویش هاواری
 کردە من و ویستی شتیک بلایت، بەلام من نەگەرمامەوہ. بەلی،
 رەنگە ئەو بیرۆکەییەم جوړیک بووینت لە شیتی! ئەوہیش
 کہ لە خۆیدا مەحال بیت، دەبیت لە خەیاڵدا جیبەجی ببیت!
 رەنگە ئەوہ بە پەرۆشییەکی گەرمەوہ و شیوہیەک بیت بەلای
 مروڤەوہ، کہ پیی وا بیت لە چارەیی نووسراوہ! ئەوہ کاریک
 بیت، کہ دەبیت هەر روو بدات. رەنگیشە هەر لەویدا شتیکی
 لەوہ زیاتر هەبیت. هەر وەھا دوور نییە کہ مروڤ تیکەلەیک
 لە پیشینی هەست پی بکات، یان تەقەلایەکی لەرادەبەدەری
 ئیرادە و ویست بیت و خەیاالی خۆی پی ژەهراوی کردبیت
 و چەندین شتی تریش... خۆیشم نازانم...

بەلام من، لەو ئیوارەییەدا کہ تا لە ژياندا بم ئەو ئیوارەییەم
 بیر ناچیتەوہ، تووشی سەرکیشییەکی پەرچووناسا بووم.
 هەرچەند پەرچوویش بە حیسابیکی تاییەت بە خۆی لیک
 دەدریتەوہ، بەلام ئەو سەرکیشییەیی خۆم، هەر بە پەرچوو

ديته بهرچاوا! ئەي ئەگەر نا، ئاخۇ بۆچى... بۆچى ئەمە بەو شىئەيە لە بىر و ژيرىى مندا و لەمىژەوہ چەسپى؟
من بىرم لى دەكردهوہ، نەك بىركردنەوہ لە ئەگەرى
پوودانى، بەلكوو من بىرم لە شتىك دەكردهوہ، كە نەدەبوو
پوو نەدات!

كات چارەكى دەويست بۆ ۱۰ و خۆم كرد بە گازينۆكەدا
و برىوايەكى تۆكمەم بە خۆم ھەبوو و پەرۆشيبەكى وام
ھەبوو، كە ھەرگىز لەو جۆرە پەرۆشيبەم بە خۆوہ نەديبوو.
ھۆلەكانى قومارخانە ھىشتا خەلكى تيدا بوو، ھەرچەند
نيوھيندەى خەلكى بەيانينيش بوون. لە دەوروبەرى سەعات
۱۱ بەدواوہ، قومارچيبە رەسەنەكان نەبووايە، كەسى تر
بەدەورى ميژى قومارەكانەوہ نەدەمانەوہ. ئەو ئالوودەبووانە
دەمانەوہ، كە لەو شارى ئاوہ كانزاييبانەدا تەنيا قومارى
پۆليتيان دەبينى. تەنيا بۆ ئەوھيش ھاتبوون و بەئەستەم
پووداوەكانى دەوروبەرى خۆيشيان دەبينى. ھەموو كار و
پيشەيان، ھەر لە بەيانيبەوہ تاكوو ئىوارە، قوماركردن بوو.
لاريشيان لەوہ نەبوو، كە ئەگەر لە توانايشياندا بووايە،
تاكوو بەرەبەيانيش قومار بكەن. ئەو دەمەيشى كە سەعات
۱۲ى شەو دەروازەى گازينۆكە دادەخرا، بە خەم و دلئەنگى و
داخەوہ بۆ دابرايان لە قومارەكە بلاوہيان لى دەكرد.

خۆ ئەگەر قومارچيبەكى كۆن كەمىك پيش سەعات
۱۲ى شەو راي بگەياندايە كە وا سى فرەى تر قوماركردن
سەرورم دەبيت و گازينۆكە دادەخريت، زۆر جارن زۆرىك
لە قومارچيبان ئامادە بوون ھەموو پارەكانى گىرفانيان لەو
سى فرەيەى قومارەكە، دابتەكيتنە نيو خانەى پۆليتەكەوہ!
بۆيە لە ماوہى كەمى ئەو سى فرەيەى قومارەكەدا، زۆرترين
برى پارەيان دەدۆراند!

منيش پووم كردهوہ ئەو ميژى قومارەى كە جارن نەنى
قومارى لى دەكرد، ئەو ميژە كەسكى فرەى بە دەورەوہ
نەبوو. بۆيە ھەر زوو جيم بووہوہ و بەپيوہ وەستام. ريك
بەرامبەرم و لەسەر ميژەكە نوسرابوو پاس.

پاسيش لە ژمارە ۱۹وہ و بەرودوا تا ژمارە ۳۶ى
دەگرتەوہ. بەلام ژمارە بەرودواى لە ۱وہ بۆ ۱۸ پىي
دەوترا مانك. بەلام بلىي ئەو زاراوانە بەلاى منەوہ گرنگيان
بووبيت؟

من هرگیز گویم به ئهوانه نه دابوو. ئه و ژماره ی دوا بییه ی هاتبوووه پوو، هر نه شمیستبوو. کاتیک ئه و قوماره یشم کردبوو، هرگیز وه کوو قومارچییه کونه کانم نه ده کرد و پرسیان له باره وه بکه م. هر پرسیاریشم له باره یانه وه نه کردبوو.

۲۰ فرهنکم له گیرفانم دهر هینا و خسته مه خانه ی پاسه وه و دوا ی که میک، سه رپه رشتیاری قوماره که هاواری کرد، بیستودوو.

منیش برده مه وه. ئه مجا سه رکیشیم کرد و بری پاره که و پاره براوه که م دیسان کرده وه به قومار. سه رپه رشتیاری قوماری رۆلیته که هاواری کرد، سیویه ک.

دیسان براوه بووم! به وه بوو بوومه خاوه نی ۸۰ فردریک. دواتر هه موو بره پاره که م خسته وه سه ر ریزه ژماره کانی ۱۲. برده وه ی ئه م ژماره ی به رو دوا یانه ی ۱۲، سی هینده بوو، نه کوو دوو هینده. تۆپه چکۆله که وته گهردان و ژماره ۲۴ براوه بوو. سی دهسته ی ۵۰ فرهنکی و ۱۰ پاره ی زیرینیشم وهر گرت. ئیستا ۲۰۰ فردریکم پییه. هه له شه یی سه ری لی دام و چوو ه میشکه مه وه و هر هه موو ئه و بره ی پیم بوو، خسته مه خانه ی رهنگه سووره که وه.

ئه و ئیواره یه ئه وه یه که م جار بوو خه میکی له و جوړه دام بگریت و وه ک شه خته ی سه هۆل، له شوینی خۆم وشک بیم! کاتیک هه ستم کرد دۆراندنی ئه و بره چی ده گه یه نیت بو من، هه ستم کرد هه رچوار په له م ده له رزی! ئه و ساته ی دۆراندنم، چ واتایه کی ده بییت؟ ئاخر من قومارم به ژیا نی خۆمه وه کردبوو!

سه رپه رشتیاری رۆلیته که هاواری کرد، "سووره که!"

ره وانم هاته وه به بهرما و هه ستم کرد هه موو جه سته م میرووله ده کات! به لام هیشتا توانای ژماردنی ده سته ی پاره کاغه زه کانم تیدا مابوو. ئه م جار هیا ن بری پاره که م گه یشته ۸۰۰۰۰ فلۆرین و ۸۰ فردریک.

بیرم دیته وه که ۲۰۰۰ فلۆرینم خسته وه سه ر خانه کانی دوا زده ژماره که ی ناوه راست و ئه و فره یه دۆرام. ئه مجا هه رچی ی پاره یه کی زیر و ۸۰ فریدریکه که شم دانا و ئه و بره یشم دۆراند.

ئەم دۇراندنە فرە توورەي كىردىم. ئەو ۲۰۰۰ فلۇرېنەي پېم مابوۋە، خىستەمەۋە نىۋو خانەكانى كۆمەلەي ۱۲ ژمارەكەي كە زووترىش پارەم لەسەر دانابوو. ھەر كۆيرانە و بى ئەۋەي ھېچ بىرىكى لى بگەمەۋە. كاتى چاۋەرۋانى ھاتەۋە و رەنگە پەرۋىشپەكەم ھەر ۋەكۆۋ پەرۋىشپەكەي ئەو دەمەي خاتوو بلانشار* بوۋىت، كە لە پارىسدا و لە پەرەشۋوتەكەي كەۋتەۋە سەر زەۋى!

سەرپەرشتىارەكە ھاۋارى كىرد، "ژمارە چۋار." سەرلەنۋى بوۋمەۋە بە خاۋەنى ۶۰۰۰ فلۇرېن. ئەمجا مىش ۋەكۆۋ براۋەيەك خۆم پىشان دا و رەفتارم دەكرد و ۴۰۰۰ فلۇرېنم فرى دايە خانە رەشەكەۋە. نىكەي ۱۰ قومارچىپەكەي ترىش چاۋيان لە من كىرد و پارەيان لە خانە رەشەكەدا دانا. فەرمانبەرانى قومارەكە لە يەكتريان رۋانى و كەۋتنە چرپەچرپ، لەنىۋو خۆياندا. خەلكى دەۋرۋبەرى خۆشىم كەۋتنە قسە و لە چاۋەرۋانىدا بوۋن.

رەشەكە دەر كەۋتەۋە. ئىدى لىرە بەدۋاۋە، نە برى پارە قومارپىكراۋەكانم بىر ماۋە و نە ژمارەي فرەكانى قومارەكە، ئەۋەي كە لەبىرم ماۋە، ئەۋەيە نىكەي ۱۶۰۰۰ فلۇرېنېكم بردبوۋەۋە و ۋەكۆۋ ئەۋە و بوۋ خەۋن بىنم!

بەدۋايدا سى فرەي ترىش قومارم كىرد و ھىندەم زانى ۱۲۰۰۰ فرەنكم دۇراندوۋە! ئەۋەندەم ئاگا لى بوۋ، كە ئەو ۴۰۰۰ فرەنكەي پېم مابوۋەۋە، لەسەر پاس دام نا. بەلام ھېچ ئاگام لە خۆم نەمابوو و ۋەكۆۋ ھەر كەسىكى ئاسايى، چاۋەرپى فرەي قومارەكە بوۋم.

سەرلەنۋى براۋە بوۋم! بە دۋاي ئەمەدا، چۋار فرەي يەكلەدۋاىيەك براۋە بوۋم! ئەۋەندەي كە لەبىرمە، بە ھەزار ھەزار فلۇرېنم كۆ دەكردەۋە! ئەۋەشىم بىر ماۋە، كە ئەو ژمارە ناۋەندانەي من خۆم پىياندا ھەلۋاسىيو، زۆربەي فرەكان بۆيان دەر دەچوو و براۋە دەبوۋن. دوۋسى جارېك ئەو ژمارانە بۆيان دەر دەچوو و دوۋ جارانىش دەر نەدەچوۋن! دۋاتر سى جارى بەدۋاي يەكدا، يان چۋار جاران براۋە دەبوۋنەۋە. ئەمەي كە سەرسامى كىردبوۋم، ناۋەناۋە

* مارى بلانشار ۱۷۷۸ - ۱۸۱۹: ھاۋسەرى ئەو فرۆكەۋانە بوۋ، كە پەرەشۋوتى داھىتا. سالى ۱۸۱۹ بە ئاسمانەۋە لەنىۋو پەرەشۋوتدا بوۋ و كەۋتە خۋارەۋە و تيا چوو.

پروویان دہدا. ہر نئمہیش قومارچیہ دیرینہکان و لہوانہی کہ بہ پینووس و کاغہز لیکولینہوہیان بو قومارہکہ دہکرد، تووشی دلہراوکہی کردبوون، جا چ گالتہجاریہک مابوو لہ بہخت و لہو قومارہدا نہیینریت؟

پیم وا بیت نیوسہعاتیک بہسہر گہیشتمدا بہو قومارہ تینہپہریبوو، کہ سہرپہرشتیاری قومارہکہ پئی راگہیاندم، بری بردنہوہکہم گہیشتوہتہ ۳۰۰۰۰ فلورین! بانکی قومارہکیش لہو برہپارہیہ زیاتر و لہ یہک گہیمی قومارہکہدا بہرگہ ناگریت. ہر بویہ قومارہکہ کوتاییی پی دہہینریت و تا سبہینی بہیانی ناگریتہوہ. منیش پارہکانم لہ گیرفانہکانم ناخنی و ئہو میزہم جی ہیشت و رووم کردہ ہولیکی تر و میزیکی تر لہو میزانہی قوماری رولیتی تیدا دہگریت.

خہلکہکیش بہ ہلہداوان و پہلہ شوینم کہوتن. خیرا شوینیکیان بو دابین کردم، منیش کویرانہ و بی ہیچ حسابیک کہوتمہوہ قومارکردن! ئیدی خویشم نازانم چ شتیک رزگاری کردم. ہرچہند بیروکہی حسابکردن بو قومارہکہ، جاروباریک دہہات بہ خہیالمددا. ہر لہخومہوہ خوم ہلہدہواسی بہ چہند ژمارہیہکدا، یان چہند گریمانیکدا و لہناکاویش پشتم تی دہکردن! دیسان بیسہروبہرانہ دہکہوتمہوہ قومارکردن. گومانی تیدا نہبوو، کہ ہر بہ وریبوون، وروکاس بووبووم. بیرمہ چہند جاریکیش فہرمانبہرانی قومارہکہ ہلہکانی قومارہکہیان بو راست دہکردمہوہ، منیش ہلہیہکی فرہم کردبوو، بویہ پولونییہکان بہپہلہ خویمان گہیانندہ من و داویان کرد خزمہتم بکن، بہلام من گویم لہ کہسیان نہگرت. بہختیش یاوہرم بوو و لیم جوئی نہدہبووہوہ.

لہناکاو دہوروبہرہکہم دایان لہ قاقای پیکہنین، ہہندیکیان ہاوریان بو کردم، ”ہر بڑیت، ہر بڑیت!“
تہانہت بریکیان کہوتتہ چہپلہلیدان بو من.
بری بردنہوہکہم، جاریکی تر گہیشتہوہ ۳۰۰۰۰ فلورین.
بانکی ئہویش داخرا تاکوو سبہی بہیانی.

بویہ پینان وتم، ”دور بکہوہ... دہی برؤ!“
ئہوہی لہلای راستمہوہ، کہ جوویہکی خہلکی فرانکفورڈ بوو، کہوتہ ورتہورت. ئہو کہسہ بہ دریزاییی کاتہکہ لہتہنیشتمہوہ بوو و پیم وا بیت یہک-دوو جاریش یارمہتی

دام.

يەككى تر چرپاندى بە گويى چەپمدا، "بۇ خاترى خوا،
برؤا!"

منيش خيرا بەلاى ئەوہى كە چرپانى بە گويى چەپمدا، لام
كردهوہ. روانيم ژنيكى سى سالانہيہ و بەرگيكي ھەژارانہى
ريكوپيكي پۆشيوہ. لە پوخساريدا رەنگزەردى و نەخۆشى
دەبينرا، بەلام ئەوہى بەوردى سەرنجى ئەو ژنہى بدايە،
جوانى و قەشەنگى تيدا دەبينى.

لەو كاتەدا منيش خەرىكى پيچانەوہى پارەكانم بووم و
بەچرچولۇچى لە گيرفانەكانى خۆم دەئاخنى. پارە زيپەكانى
سەر ميژى قومارەكەيشم كۆ كردهوہ، ئەمجا دوايين گورزەى
۵۰ فردريكيشم ھەلگرت و بەدزىي خەلكەكەوہ خستەم قولى
مستى ژنە جوانە زەردەھەلگەر اوہكەوہ. وەكوو ھەستكردينىم
بە يارمەتيدانەكانى ئەو، ھەموو ئەوانە لە چركەيەكدا پروويان
دا.

ھەر لە كۆكردنەوہى پارەكانم بوومەوہ، بووم كرده
قومارى سى و چلەكانەوہ. ئەو قومارى سى و چلە، تەنيا
خانەدانانى دەولەمەند پروويان تى دەكرد. ئەو قومارە
وہكوو قومارى پۆليت نەبوو، ئەو قومارە لەو ياريانە بوو،
كە بە كاغەزى كاغەزىن دەكرا. بانكى ئەم قومارە تاكوو
برى ۱۰۰۰۰۰۰ تاليرى تيدا جيگير بوو، واتا پالپشتەكەى
ئەو برەپارەيە بوو. گەورەترين برى ئەو پارەيەيشى كە
قومارەكەى پيوہ دەكرا، ۴۰۰۰ فلورين بوو. بەتەواوى بيئاگا
بووم لە پەوتى ئەو جۆرە قومارە، تەنانەت نەيشمدەزانى
چۆن قومار بە پارەكەمەوہ بکەمەوہ، تەنيا و تەنيا دەمزانى
قومار بەو خانە سوور و پەشەوہ بکەم، كە لەم قومارەيشدا
ھەبوو، بۆيە منيش خۆم بەو دوو خانەيەدا ھەلواسى.

دەوروبەرەكەم ئەبلەق بوون. بە دريژايىي ئەو شەوہ، بۇ
جاريكيش پاولينم بير نەكەوتەوہ! ئەو كاتانەيشى گورزەى
پارەكانم دەھينا و دەبرد، ھەستم بە چيژيكي سەير دەكرد و
خۆم لە بەريدا بۇ نەدەگيرا.

ھەر لەوہ دەچوو بۇ ئەم كارەم، قەدەر پالم پيوہ بنيت! ئەم
جارەيان شتى نامۆ پرووى دا و ھەر دەتوت ئارەزوومەندانە
پوو دەدەن! ھەرچەندە خۆ ئەوہ زۆر جارەن لە قومارەيشدا
پوو دەدات. بۇ نمونە، پيرى لە قومارچييانم بيست، كە ئەو

پوڙه بیستودوو جاری له سهریهک، خانه ی رهنگه سووره که
براهه بووه! نه مهیش بو خوی رووداویک بووه، که که سینک
به بیریدا نه هاتووه، که زووتر و بهر لهو جاره، له قوماری
پولیتدا پرووی دابیت!

بویه خه لکه که به سهرسامییه وه له م رووداوه دهدوان،
بویه ش هه زوو له خانه سووره که به دور دهبوون و
قوماریان له سهر نه ده کرد. هیچ قومارچییه کی کارامه، دوی
نه وهی ده بیینی که سووره که ده جاری به دوی یه کدا دهر
چووه، نهیده ویرا ئیدی قومار بهو خانه سووره وه بکات.
قومارچیان پیان وا بوو نه گهر شانزه جار خانه ی سووره که
براهه بوو، نهوا فرهی حه فده یه م جار توپه که له سهر خانه ی
ره شه که ده گیرسیته وه! بویه قومارچییه کان به سهر خانه
ره شه که وه که له که دهبوون و دوو هیئده و سی هیئده ی باری
ناسایی، بری پاره یان تیدا داده نا، بهو کاره شیان، زیانکی
فره یان ده کرد.

به لام من، پالنه ریکی سهرکیشی جیاوازم هه بووا! نه وه
بوو دوی نه وهی خانه سووره که حهوت جار له سهر یه ک
براهه بوو زیاتر و زیاتر خوم بهو خانه سووره دا هه لواسی
و پشتم پی به ست! خویشم پیم وایه ئاره زوی خوده رختن
دهستی بوو لهو سهرکیشییه مدا. خوم به سهرکیشیکی
بیسه روبه ر داده نا و ده مویت سهرنجی خه لکه که بو خوم
پابکیشم! ئاخو نه مه م هه ستیکی نامو نه بوو؟

ئیستایش له بیرم ماوه، که چون له ناکاو تینوویتیم بو
سهرکیشی، بیروهوشمی داگیر کرد بوو. رهنگه نه فسی
مروفت دوی نه وهی نه وه مووه هه ستیارییانه له خو ده گریت،
تینوویتی هه ر نه شکیت و نه شکیت! بویه توند و توندتر
ده بیت و تاکوو خوی به نه وپه ری ماندوو بوون ده گه یه نیت.
درو ناکه م نه گهر بلیم، یاسای قوماره که ری پیم بدایه، نهوا
۵۰۰۰۰ فلورینه که م به سهر یه که وه، له یه ک خانه دا داده نا و

بی هیچ گوپییدانیک نه وه سهرکیشییه م پیوه ده کرد!
خه لکه که هی ده وره بهرم پیکه وه هاواریان ده کرد، که نه وهی
دهیکه م، سهرکیشییه کی ناشکرایه و شیتییه، چونکه خانه ی
رهنگه سووره که نه وه چواره جاری به رودایه براوه یه!
پیاوه که ی ته نیشتم وتی، ”نه م به ریزه تاکوو ئیستا
۱۰۰۰۰۰ فلورینی بر دووه ته وه.“

فيودور دوستويفسكى

منيش هر كه ئه و قسه يه ئه و م بيست، كتوپر به ئاگا هاتمه وه. له خوم پرسى، "چون... چون؟ بلى ته نيا به يه ك شه و ۱۰۰۰۰۰ فلورينم بردبسته وه؟ به لام... خو خويشم له وه زياترم پتويست نيه!"

له ناكاو هموو پاره كانم به چنگ كو كرده وه و خستمه گيرفانه كانمه وه و دستم به دسته ي پاره كانى تردا گيرا، تا بزاتم ئه وانيشم پى ماوه؟

ئه مجا به په له له گازينو كه چومه دهره وه. كه خه لكه كه يش منيان به و شيويه و به گيرفانه لئاوساوى و پر له گورزه ي پاره و توپه له پاره ي گرموله كراو و گيرفانى قورس به پاره زيره كانه وه بينى و بينيان چونچونى به دهم له تردانه وه له بهر قورسى گيرفانه كانم به هه له داوان چومه دهره وه، كه وتنه پيكه نين! پيم وا بيت كيشى ئه و ئالتوونه ي من له گيرفانه كانمدا هه لم گرتبوو، خوى دها له نيوپاوه نديك *نيوپاوه ند: قورسايى ده گاته نزيكه ي هه شت كيلوگراميك. ناوبه ناو خه لكيك ده ستيان بو دريژ ده كردم و ته و قه ي بردنه وه يان له گه ل ده كردم و منيش دستم ده برد، چه ند م به ده سته وه به اتايه، پيم ده دان!

له دهرگاي گازينو كه دا دوو جووله كه منيان وه ستان و پيان وتم، "تو كه سىكى هر زور سه ركيشيت! تو سه ركيشيت! به يانى زوو سه فهر بكه و ئيره جى بهيله! ئه گهر وا نه كه يت، ئايه ومايه ت ده دورينيت...

منيش گويم پى نه دان. دنيا تاريك بوو و ريگه ي ريزه داربه رووه كان فره تاريك و ئه نگوسته چاو بوو. دوورى نيوان من و ئوتيله كه، نيوه فرسه خيك ده بوو. منيش كه سىك بووم، هر له مناليمه وه له دز و ريگر سلم نه كردبووه وه، بويه به و شه وه تاريكه يش، تووشى دله راوكه نه بووم.

ئه مجا بيريشم نه ماوه به دهم ريوه بيرم له چى ده كردمه وه! ريگه يش چولو هوول بوو، به لام بيرمه ئه و بردنه وه يه م چ چيژيكى پى به خشم. ئه و چيژه، چيژى سه ركه وتن و زالبوون بوو، چيژى به توانايى خوم بوو. نازاتم ئه وه ي ئه و ساتانه بيرم لى ده كردمه وه، چونچونى بوتان بگيرمه وه! بيركردنه وه له پاولين، سه رومر له ميشكمدا بوو. بيرم هر به لاي چوونم بوو بولاي ئه و، به لام هه رچيم ده كرد، بيرم نه بوو ئه و چي پى وتبووم. هو ي چوونيشم بو گازينو كه نه ده زانى.

هه موو ئه و هه ستانه ی سه عات و نیویک بهر له و کاته
میثکمی ئاخنیبوو، بۆم بوونه به شیک له رابردوو یه کی
به سه رچوو، چونکه هه موو شته کان سه رله نوی ده ست پی
ده که نه وه.

له وسهر و کۆتایی پیگه ی ریزه دار به پرووه کان، ترس دای
گرتم.

به خۆم وت، "باشه ئه ی ئه گه ر له م پێیه چۆلوهۆله دا
منیان کوشت و پاره کانیا ن بر دم بۆخویان و دزییان... چی؟"
هه نگاو دوا ی هه نگاو تر سه که م گه وره تر ده بوو! هه ر به
ناو پۆیشتن بوو، ده نا هه ر له لۆقه کردن ده چوو! له نا کاو
پوو کاری ئوتیله که مان به پرووناکی لیمه وه ده ر که وت! پۆشن
به هه زاران ره نگ! سو پاس بۆ خوا... ئه وا گه ی شتم.

به سه ر پلیکانه کاندای سه ر که وتم. پۆی شتم تا گه ی شتمه
ژوو ره که م، کتوپر ده رگا که یم کرده وه و ده پروانم هیشتا پاولین
له ژوو ره که مدا و به دیار مۆمیکه داگیر ساوه وه دانیشتوو وه و
ده ستی له سه ر ده ست دانا وه!

به سه ر سوورمانیکه وه سه رنجی دام! بیگومان له و ساته دا
پوخسارم نامۆ بوو به لای ئه وه وه.

منیش له به رده میدا وه ستام و هه موو پاره کانم هه لپشته
سه ر میزه که ی به رده می ئه و.

بهشی پازدهیم

کاتیک پاولین ئەوەی بینی، ئەبلەق بوو! نە توانی بجوولیتەو و نە لەسەر کورسییەکەى خۆیشی جوولەى کرد! منیش دوایین سەفتەى پارەم لە گیرفانم دەر هینا و هاوارم کرد، "٢٠٠٠٠٠٠ فرەنکم *مەبەست لەم فرەنک، فرەنکی زیرینە و بۆ ئەوەى نرخەکە بە فرەنکی ئیستا بەراورد بکریت، دەبیّت ئەو ژمارەیه کەرەتى ٥٠ بکریت، تاكوو بزانیّت چەند فرەنکی ئەم سەردەمەى بردوووتەو، کە دەیکردە یەک ملیۆن فرەنکی ئیستا، بردهوه!"

کۆمەلە پارە هەلپژاوهکە هەموو رووی میزەکەى داپۆشیبوو! منیش نەمدەتوانی چاوانی لەسەر هەلیگرم. جاری وایش بوو، لەوئى بوونی پاولینیشم بیر دەچوووه! منیش دەمیەک پارەکانم سەفته دەکرد و دەمیکیش پارە زیرینەکانیم، کۆمەل دەکرد. جاریکی تریش پارەکەم تیک وەر دەدایهوه و دەکەوتمه هاتوچۆ بە هەنگاوی پانوپۆر بە ژوورەکەدا و نوقمى داغە بووبووم! دیسان دەچوومهوه بەر میزەکە و دەکەوتمهوه ژماردنیا، ئا لەو کاتەدا بەئاگا دەهاتمەوه.

ئەمجا کتوپر رووم لە دەرگای ژوورەکە کرد و کلۆم دا. ئەمجا دەگەرآمەوه بەر جانتا بچووکهکەم و دەکەوتمه دلەراوکی!

لەناکاو بیرم کەوتەوه پاولینیشم لەگەلدايه و لیم پرسى، "ئاخۆ پێویسته ئەم پارەیه بخەمه جانتاکهوه و هەلى بگرم بۆ سبەینى؟"

تا ئەو کاتەیش، پاولین لە شوینى خۆى نەجوولابوو،

به لām چاوی لی نه ده ترووکاندم. روخساری شیوازیکی هیئنده نامۆ بوو، که ئاسووده نه بووم به بینینی. به درویشی مهگره گهر بلیم، رق و کینهی تیدا ده خوینرایه وه.

به په له چوومه نزیکیه وه و وتم، "پاولین، هانه وه ۲۵۰۰۰ فلورین. که نه و بره ۵۰۰۰۰ فرهنک و شتیکه، بیگره و سبهینی بیده وه به چروچاویدا."

که چی نه و هیچ وه لامیکی نه دامه وه! منیش له سه ری رویشتم، "ئه گهر ده شته ویت، سبهینی خۆم بووی ده به م... ئاخۆ ده ته وی خۆم بیبه م؟"

له ناکاو دای له قاقای پیکه نین، ماوه یه کی فرهیش پیکه نی! منیش به سه رسامییه کی تیکه ل به ئازاریکی تونده وه لیم ده روانی! پیکه نینه که ی هه ر له و پیکه نینه ده چوو، که جارن و به م دواییانه ییش به من پیده که نی، کاتیک باسی خوشه ویستی خۆم بو ده کرد و سوژی خۆم بو ده ر ده بری.

دواتر جله وی پیکه نینه که ی خۆی کرد و برۆکانی یه ک هیئانه وه و روانینیکی بیزارکه رانه لینی روانیم و به رق و کینه وه پیی وتم، "پاره له تو وه ر ناگرم!" منیش هاوارم کرد، "ئه وه چۆن ده بیت؟ چی رووی داوه؟ له به رچی... پاولین؟"

پاولینیش وتی، "به بی هۆ، پاره ی که س وه ر ناگرم!..." منیش هه لم دایه، "به لām نه و بره پاره یه ی به تو ی دده م، وه کوو هاوړییه ک بو هاوړیکه ی خۆی ده یکه م. من ئاماده م له پیناوی تو دا ژیانم بیه خشم!"

ئه ویش جوړیکی وا لینی روانیم، هه ر وه کوو ئه وه ی بیه ویت خۆی به ناخدا بکات و بیه ویت بزانیته له ویشدا چی ده گوزه ریت؟ ئه مجا که مه پیکه نینیکی کرد و وتی، "تو پیاویکی بده و ده ست کراوه و به خشنده یته، به لām دوسته که ی دی جریو - که منم - نه وه ناهینیت ۵۰۰۰۰ فرهنکی پی بیه خشریت!"

منیش وه کوو که سیکی ماندوو دوام و وتم، "پاولین، تو چۆن پرکیشی ده که یته به م شیوه یه من بدوینیت؟ ئاخه ر خۆ من دی جریو نیم!"

هیئنده تووره بوو، چاوانی گری لی ده بووه وه و هاواری کرد، "من رقم لیته!... به لی! به لی... من له دی جریو زیاتر تو م خوش ناویت!"

ئەمجا پوخسارى خستە نيو ھەردوو دەستىەوہ و توورپەيى و شپرزەيىي پىوہ ديار بوو، منيش بەرەو ئەو تەكانم دا و لەئامىزم گرت، ئەوسا ھەستم كرد لە ئامادەنەبوونى مندا، شتىكى لى پووداوه، چونكە ئەو خۆى بۆ پكىف نەدەكرا و بە گريان و ھەلچوونەوہ وتى، "دەى، تۆيش بمكړه! تۆيش ئەوہت دەوئت؟ تۆيش ھەر وەكوو ئەو دى جريوہ، بەو ھەبمكړه!"

منيش باوہشم پئيدا كرد، دواتر دەستەكانى و ئەمجا قاچەكانيم ماچ كرد. ئەمجا لەبەر امبەريدا چوومە سەر ئەژنو و كړنووشم بۆ برد!

توورپەبوونەكە بەرى دا و دەستەكانى خستە سەر شانم و كەوتە پئيدا پروانينم و ھەر وەكوو ئەوہى بىهويت شتىك لە پوخسارمدا بخوئىتەوہ! ھەرچەند گوئيشى ليم گرتبوو، بەلام پىوہى ديار بوو كە ھىچى نەدەبيست، لەوانەى من دەموت. خەم و پەژارەيش بە پروويەوہ ديار بوو و لەوہ دەچوو دالغە بردبىتتەوہ! بۆيە منيش ترسم لى نىشت و خەمى ئەوہم بوو شىت بىت! ئاخىر بلىي ئەمە خۆى بيت، كە ئاوا بە خۆيمەوہ دەنووسىت و بەسۆزەوہ ليم دەروانىت و بزەيەكى ئاسوودەبوون نىشتووہتە سەر لىوانى؟

لەناكاو پالىكى پىوہ نام و لە خۆى دوور خستەوہ، ئەمجا كەمىك رەش داگەرا و كەوتەوہ ھەلپروانين پيمدا. كتوپر دەستەكانى گرتمەوہ و دەستى كردە قسەكردن، "تۆ منت خۆش دەوئت... وا نا؟ لەسەر ئەوہيش سەر و مريت، لەبەر من بچىتەوہ بەگژ بارؤندا!"

ئەمجا وەكوو ئەوہى بىرەوہريەكى پىكەننەينى بە بىردا ھاتبىتەوہ، لە قاقاي پىكەننى دا! گريان و پىكەننى تىكەل دەكرد!

لە بارودۆخىكى وادا، دەبوو من چى بكەم؟
خۆيشم ھەژابووم!

بىرمە ئەو كەوتە قسەكردن بۆم، بەلام من شتىكى ئەوتۆى لى تىنەگەيشتم. قسەكانى لە بزپكاندن دەچوون! بلمە بلمەكەى، لەوہ دەچوو، كە بەخىرايى شتىكم بۆ بگيرتەوہ. ناوہناوہ بلمە بلمەكەيشى بە قاقاي پىكەننى دەپچرى. ئەمە وای لە من كرد، كە ترسم لى بنىشت. ئەمەيشى دەوت و دەوتەوہ، "نەخىر، نا، تۆ فرە نيانىت!"

نیانیت! فرہیش دلسۆزیت بۆ من.“

دہستی خستہوہ سہر شانم و لینی روانیم و دووبارہی کردہوہ، ”تۆ منت خوش دەویت! تۆ منت خوش دەویت! لەمەودوایش ہەر لەسەریشی سەرۆم دەبیت.“

منیش چاوم لە چاوانی بریبوو، چونکہ ہەرگیز بہو نیانی و سۆز و خوشووستنہوہ نہمبیبوو. ہەرچەند ئەو دەیبزرکاند، ئا ئەوہ تا ہست بہ خوشەویستی من دەکات. کتوپر بزہیہکی فیلبازانہ چووہ سہر لیوانی و دواتر لەبارہی بہرین ئاستلی وہ و ہا کەوتہ قسہکردن لەبارہی بہرین ئاستلی و بی ئەوہی بیبریتہوہ، بہتایبہتی کہ میک پیش ئیستا، ئەو کاتہی بہنیاز بوو لەبارہی شتیکہوہ قسہم بۆ بکات، بہلام من نہمتوانی بزائم لەبارہی چ شتیکہ دیاریکراوہوہ دەدویت، بەلکوو من پیم وا بوو ئەو لاقرتیی پی دەکات. زووزوو پاولین دەیوت، کہ لەژیر پەنجەرہکەدایہ و چاوہروانہ. رەنگە منیش لەوہ ئاگادار نہبووبیتم، لەوہی کہ لەژیر پەنجەرہی ژوورہکەمدا چاوہروانہ. ئەمجا وتی، ”بەئی! بەئی! ئەو لەژیر پەنجەرہکەدایہ. بیکەرہوہ و بروانہ. ئەوہ خۆیہتی!“

ئەوہی وت و بہرہو پەنجەرہکە پالی پیوہ نام. ہەر کہ بہرہو پەنجەرہکە بوومہوہ، دای لە قاقای پیکہنینیکی شیتانہ. منیش ہیشتا نزیکہ بووم، بۆیہ خۆی فری دایہ باوہشمہوہ و دوو باسکی لە ناوقەدم ئالاند.

لەناکاو وتی، ”سەفەر دەکەین! لە سبەینی زووتر نییہ، سەفەر دەکەین!“

ہەرچەند بیریشی بلاو بوو، بہلام دریزہی دایہ، ”خۆیشمان دەگەینہ نہنی، وتت چی؟ پیدەچیت لە بەرلین پی بگەینہوہ و ببینین. ئاخۆ ہەرکہ لەوی بمانینیت، تۆ پیت وایہ چیمان پی بلیت؟ ئەی ئاخۆ بہرین ئاستلی؟...“

بەدەم قاقای پیکہنینہوہ وتی، ”خۆ ئەو بہرین ئاستلیہ بۆ خاتری من خۆی لە شاخی شلانگن بیرگہوہ بہر ناداتہوہ!“

لەسہری رۆیشت، ”گوئ بگرہ، دەزانی نیازی بوو ہەینی داہاتوو بۆ کوئ گەشت بکات؟ وا بہنیاز بوو بروات بۆ بہستہلہکی باکوور، تاکوو لەوی خۆی بہ لیکۆلینہوہی زانستیہوہ خەریک بکات. منیشی بانگہیشتی ئەو گەشتہی خۆی کرد. ہا... ہا... ہا! دەیشیوت ئەگەر ئەوروپاییہکان

نەبوونايە، ئەوا ئىمەى روس فيئرى هيچ نەدەبووين، چونكە ئىمەى روس بەكەلكى هيچ نايەين. بەلام ئەو دەزانيت، كە خۇى لە خۇيدا پياويكى نيان بوو؟ دەيوت كە بلانش... خۇشەويستى... نازانم چيى دەوت... ئەمەيانى جورىك وت، وەكوو ئەوەى نەزانيت بلئت چى! هەژار و داماون! بەزيم پيياندا ديتەو. ئاى... چەندە بەزەييم بە نەنيشدا ديتەو! گوئ بگره، ئاخىر چۆن بۆت دەكرا دى جريو بكوژيت؟
”ئەمجا بەپىكەنينەو وتى، تەنانەت بارونىشت بۆ نەدەكوژرا!“

ئاى ئەو پۆژە لەگەل باروندا چەندە پىكەنينهين بوويت!
ئەو پۆژە لەسەر كورسيهكەى خۆمەو، لىم دەروانين. كاتىك تۆم نارد بۆ لاي ئەو. ئاى... كە پيى نارەحت بووى!
ويستى قاقاي پىكەنينەكەى بشاريتەو و لەسەرى پۆيشت،
”ئاى منيش چەندە پىكەنيم! ئاى كە پىكەنيم!“

لەناكاو ماچى كردمەو و نووساندىم بە خۇيەو! بە سۆزىكى زۆر گەرمەو و روومەتى بە روومەتمەو نووساند. وای كرد بىرم لە هيچ نەدەكردەو و هيچيشم نەدەبيست! تووشى سەرەگىژە بووبووم، كاتىك بەئاگا هاتمەو، سەعات دەوروبەرى ۷ بەيانى بوو، تيشكى خۆر لەنيو ژوورەكەدا بوو. پاولين بەتەنيشتەو دانىشتبوو و چاوى بە دەوروبەرى خۇيدا دەگىرا، هەر وەكوو ئەو بوو بىرى بلاوى خۇى جاريكى تر كۆ بكاتەو.

دەمىك نەبوو ئەويش لە خەو هەستابوو. بە چاوانى ئەبلەقەو لە كۆمەلە پارەى سەر مئزەكەى دەروانى!
لەبەر خۇيەو وتى، ”سەرم قورس بوو و دەئىشيت.“
منيش ويستم دەستى بگرم، بەلام نەيھىشت. لەسەر قەنەفەكە هەستام، خۆر لە بەرزبونەو دا بوو. بەرەبەيان بوو و باران باريبوو.

پاولين لە پەنجەرەكەو نزيك بوو وەو و كردىەو. ئەمجا بەسەر پەنجەرەكەدا نووشتايەو، بى ئەوەى گوئ لە من بگريت و هەر سەيريشم بكات، چەند خولەكىكى پى چوو.
بيروكەيەكى توقينەر بە ميشكەدا گوزەرى كرد، ئاخۆ دەبيت چى روو بدات؟ ئاخۆ كۆتاييەكەى چۆن بيت؟
لەناكاو پاولين پەنجەرەكەى جى هيشت و رووى لە مئز و پارەكە كرد. بە رق و كينەيەك، كە ليوہلەرەى پى خستبوو،

وتی، "دهی، هەر ئیستا ئەو ۵۰۰۰۰ فرەنکەى خۆم بە دەری!"
 منیش وتم، "ئەو چیتە، پاولین؟ دیسان چیرۆکە کەت
 دەست پى دەکەیتەو؟"

ئەویش هەلى دایە، "ئەویش... گەر بىرت نەگۆر بىت! ها
 ها ها! خۆ رەنگە پەشیمانیش بوو بىتتەو."

ئەو ۲۵۰۰۰ فلۆرینەى دوینى شەو ژماردبووم و دەستم
 کردبوو، هیشتا لەسەر مێزەکە بوو. منیش دەستم دایە ئەو
 سەفتە پارەى و دەستم بۆى درىژ کرد.

پاولین پارەکەى وەر گرت و لى پرسیم، "ئىستا ئەم
 برە پارەى هى خۆمە، و نا؟ ئەى و نىیە؟"

منیش وتم، "هەر لە سەرەتاو ئەو پارەى خۆت بوو."
 ئەویش پارەکەى کیشا بە سەر و چاومدا و بە ناو دا بلاو
 بوو و پى وتم، "زۆر باشە، کە و بوو، هەر ئىستا ئەو
 چەند هەزارەى خۆت بىو!"

ئەمجا بە راکردن لە دەرگاگەو چوو دەرەو.

منیش هەرچەند نەمدەزانى هۆى ئەو شىت بوونە کتوپرەى
 چى بوو، بەلام هەر زوو تیگەیشتم کە لەو ساتەدا ژیریى
 خۆى لە دەست داو! ئەو راست بوو کە لە مانگیک
 لەمەوبەرەو نەخۆش بوو و ئىستایش هەر نەخۆشە، بەلام
 ئەى ئەم هەژاندن و هەلچوونە چى بوو، کە بەسەریدا هات؟
 بەلام بلى نەفسیم شکاند بىت و سووکایەتیم پى کرد بىت؟
 بلى پى و بىت کە منیش بەو برى ۵۰۰۰۰ فرەنکەى

دەیدەمى، وەکوو دى جریوى لەگەل دەکەم؟ لە کۆل خۆمى
 دەکەمەو؟ بەلام شتى لەو جۆرە، هەر بوونیشى نىیە... پىم
 وایە لە لەخۆبا بىوون زیاتر، هیچى تر نەبوو، کە ئەو پى
 کرد! هەر ئەو لەخۆبا بىوونیش بوو، کە نەهیشت متمانەم
 پى بىخست و بگرە سووکایەتیشم پى بکات. هەرچەند
 رەنگە خۆیشى هەر بەتەواوى لەو پالەرهى خۆى بىئاگا
 بوو بىت. ئەگەر شتەکە واکەوتبوو بىتەو، ئەوا لە برى دى
 جریو، سزای شیاوى منى داو تەو. رەنگە بى ئەو
 دەستى منیشى تىدا بوو بىت، ئەو منى بە تاوانبار لەقەلەم
 دابىت!

راستە ئەو پى کە رووى دا، لە بزپکاندن بەولاو،
 هیچى تر نەبوو. ئەویش راستە کە من دەمزانى ئەو دەى
 بزپکىت، بلى ئەو نەتوانىت ئىستا لىم خۆش بىت؟ بەلام

ئەگەر ئەو بۇ ئەمرۆى من راست بىت، ئەى دەبىت بۇ
دوئىنى چى بووبىت؟ ئەى لەبارەى دوئىنئو چى؟
نەخۇشى و بزرگاندىنەكەى هيندە بەتئوتار نەبوو، تاكوو
نەزانىت چى بىكات، لەو نامەيەى دوئىنى دى جريو، كە بۇ
منى هيتابوو. كە وا بوو، خۇى دەيزانى چى دەكات. منىش
بەپەلە ئەو پارانەى مابوونەو، كۆم كوردنەو و بەگرمۇلەيى
لە ژىر پشتيبەكەم خست. پۇشەرەكەيشم بەسەردا كيشايەو.
هەر دوای ۱۰ خولەكەك، دوای دەرچوونى پاولين، منىش
چوومە دەرەو.

لیم پوون بوو كە دەچىتەو بۇ مالى خويان. ويستم
بەدزيبەو و بى چرپە خۆم بکەم بە شوقەكەياندا و هەوالى
تەندروستى پاولين لە كارەكەرەكەى بپرسم، سەرسام بووم
بەوہى كارەكەرەكەى پىي و تم، كە هيشتا خاتوونەكەى
نەگەراوہتەو! بەو نيازەيش هاتووتە دەرەو، تاكوو هەوالى
خاتوونەكەى لە من بپرسىت.

منىش بە كارەكەرەكەيم وت، ”خۇ ئەو كەمىك لەمەوپىش
لە مالى من هاتە دەرەو! هەر وا ۱۰ خولەكەك دەبىت. ئەى
ئاخۇ پووى لەكوى كرىت؟“

كارەكەرەكەيش بە چاويكى بەگلەيبىو سەيرىكى كردم.
هەر لەم كاتەيشدا چىرۆكەكە بەنيو ئوتىلەكدا دەسوورايەو
و نىشتەنيان بە گويى يەكتردا دەيانچرپاند.

لاى ژوورى سەركارى خزمەتكارانەو پىيان وتين، كە لە
سەعات ۶ى بەيانيدا و بەژىر رېژنەى بارانەكەدا، بەراكردن
چووتە دەرەو و بەرەو ئوتىلى ئنگلەرە بووتەو.

بە قسەكانياندا ديار بوو، كە زانيبوويان شەوى رابردووى
لاى من پۆژ كردووتەو!

ئەمجا كەوتبوونە گىرانەوہى چىرۆكەكانى بنەمالەى
ژەنەرال. دەشيانزانى كە دوئىنى، ژىرىى لەدەست دابوو و
هيندە گريابوو، كە هەموو نىشتەنيانى ئوتىلەكە پىيان زانيبوو!
بەو بۆنەيەو ئەوہيشيان وتبوو، كە نەنى دايكى ئەو! لە
شارى مۆسكۆيشەو بەتايبەتى بۇ ئەوہاتبوو، كە نەهئىت
كورەكەى مادمۆزىل دى كۆمىنگ مارەى بىكات و بىكاتە
هاوسەرى خۇى.

ئەگەر بەقسەيشى نەكات، لە مىراتىنى خۇى بىبەشى
دەكات! ژەنەرالىش داواكەى ئەو دايكەى رەت كردووتەو

و ئەوئىش لە داخى ئەوئەدا، ھەر بەئارەزوو سامانەكەى بە قومارى رۆلئىت دۇراندوئە! بۆئىش ئەو كارەى كردوئە، تاكوو ژەنەرال ھىچ مىراتئىيەكى بۆ نەمئىنئىتەوئە!
سەركارى خزمەتكاران بەبىزارئىيەوئە سەرى دەلەقاند و دەئوت، "ئاي لەو روسئىيانە!"
خەلكەكەئىش پئىدەكەئىن.

سەركارى خزمەتكاران خەرىكى نووسئىنى لئىستىك بوو و دەئزانى دوئىنى شەو من براوئەى قومارخانەكە بووم.
كارلئىش خزمەتكارى ئەو نەؤمە بوو، كە منى تئىدا نئىشتەجئى بووم، يەكەم كەسئىك بوو، كە پئىرۆزبائىيى بردنەوئەكەمى لئى كردم، بەلام بئىرى من سەرقالى شتئىكى تر بوو. ھەر زوئوئىش بەرەو ئوتئىلى ئئىنگلتەرە چووم.

ئئىستائىش بەرەبەئانىكى زوئە و بەرئىز ئاستلى نائەوئىت كەس ببئىنئىت، بەلام ھەر كە زانىي ئەوئە منم، ھاتە دالانەكەوئە. لە جئىي خۆئى وشك بوو و ماندووانە لە منى دەروانى و چاوەرئىي ئەوئە بوو من قسە بكەم. منئىش بەپەلە ھەوالئى پاولئىنم لئى پرسئى.

ئەوئىش كە چاوئى لئىم نەدەترووكاند، وەلامئى دائەوئە،
"نەخۆشە!"

منئىش پرسئىم، "كە وا بوو، ئئىستا لائى تۆئە؟ ئەرئى؟"

ئەوئىش وەلامئى دامەوئە، "بەلئى، لائى خۆمە."

پرسئىم، "ئاخۆ... ئاخۆ بەئىيازئىت لائى خۆت بئىھئىلئىتەوئە؟"

ئەوئىش وتئى، "بەلئى."

منئىش وتم، "بەرئىز، ئەوئە دەبئىتە مائەئى ئابرووچوون، كارئى لەو جۆرە مەحالە. ئەمجا ئەو ھەر بەراستئى نەخۆشە، ئەئى تۆ سەرئىنجئى ئەوئەت نەداوئە؟"

ئەوئىش وەلامئى دائەوئە، "بەلئى، زووتر خۆم پئىم وتئىت كە نەخۆشە. ئەگەر زووتر نەخۆش نەبووائە، شەوئى رابردوئىش لائى تۆ نەدەمائەوئە."

منئىش پرسئىم، "بۆچئى تۆئىش ئەوئەت زانئىبوو؟"

ئەوئىش وەلامئى دائەوئە، "بەلئى، لە كاتئىكدا دەبوو شەوئى پئىشووتئىش، لائى من بمائەتەوئە، دوئى شەوئىش دەبوو

* لە راستئىدا ئەلمانەكان ئەو شئىوازە بەكار دەھئىن.

بچووايه كن كچه خزميكي من، به لام له بهر ئه وهى نه خوش بوو، پيى ون كرد و هات بو لاي تو.

منيش وتم، "كه وا بوو پيروزباييت لى دهكهم، ئهى ئاستلى بهرپيز. ئيستا شتيكت بير هيئامه وه. ئه وه تو نه بوويت دويئى شهو له ژير په نجه ره كهى مندا بوويت؟ خاتوو پاولين زووزوو به منى دهوت، كه سه يري ژيري ئه وه په نجه ره يه بكهم. هر ئه وه كارهى تو، واى كرد ئه وه فره به تو پييكه نيئت."

ئه ويش وتى، "جا شتى وا ده بيئت؟ نه خير، من له ژير ئه وه په نجه ره يهى تودا نه بووم. من له دالانه كه دا ده هاتم و ده چووم، چاوه پروان بووم."

منيش وتم، "ئاستلى بهرپيز، پيوسته ئه وه چاره سه ر بكرئت."

ئه ويش وتى، "ناردوومه دووى پزيشك، خو ئه گه ريش بمرئت، خوم ده زانم چونچونى تولهت لى بكه مه وه."

منيش سه رم لى سوور ما!

ئه مجا پرسيم، "سو پاسگوزارت ده بم، گه ر پيم بلئيت مه به ستت له م قسه يه چيه؟"

ئه ويش له منى پرسى، "راسته ده لين كه دويئى ۲۰۰۰۰۰ تاليرت بردو وه ته وه؟"

منيش وتم، "ته نيا ۱۰۰۰۰۰ فلورين بوو."

ئه ويش هه لى دايه، "ئا... ئاوا! كه ميكي تريش سه فه رى پاريس ده كه يت."

منيش پرسيم، "له بهر چى؟"

ئه ويش وه كوو ئه وهى كتيب بخوينتته وه، وتى، "چونكه روسه كان هر پاره يان هه بوو، گه شتى پاريس ده كه ن..."

منيش پرسيم، "جا من چ كار يكم له پاريس هه يه؟ له هاوينيشدا؟ بهرپيز ئاستلى، خوت زور باش ده زانيت، كه من ئه وه كچه م خوش ده ويئت."

ئه ويش وتى، "به راستته؟ به لام من پيم وايه پيچه وانهى ئه م قسه يهى تويه! دواتر، گه ر هر لي ره بمينتته وه،

ئه وا ئايه ومايهت ده دورپينتت! هيندهت پى نامينتته وه، تا سه فه ره كهى پاريسيشى پى بكه يت. دهى، خوات له گه ل. من ليم روونه، كه هر ئه مرؤ گه شته كهت ده كه يت."

منيش وتم، "زور باشه، خوات له گه ل. ئه وه يش بزانه كه ئه وه گه شته ناكهم. كه مى بير له وه يش بكه وه، كه لي ره

به دواوه روو ده دات! دواچار ژه نه رالیش چیروکی پاولین به شاردا بلاو ده کاته وه.

ئه ویش وتی، "به لی. به هه موو شاردا بلاو ده بیته وه. پیم وایه ژه نه رال له مه ناکات، ئه و شتگه لیکي تر سه رقالی کردووه و بیرو هوشی گرتووه. دواچار خاتوو پاولین مافی خو به تی، که کویی پی خوش بوو، لیبی بمینیتته وه. خو ره وایه بلیم، که خیزانه کیشی بوونی نه ماوه."

کاتیک به ریز ئاستلیم جی هیشت و گه رامه دواوه، بریک به و بروابه خو بوونه ی که له قسه کانیدا دهر ده کوه و به وهیشی که من سه فه ری پاریس ده که م، پیکه نیم.

له دلی خویشمدا وتم، "ئه و به نیازیشه ئه گه ر پاولین شتیکی لی بیت، یان بمریت، شه ره شیرم له گه ل بکات و بمکوژیت. به خوا باشه!..." سویند ده خوم من به زه ییم به پاولیندا ده هاته وه.

له راستیدا ئه وهیش به لامه وه سه یر بوو، هه ر که ده ستم به پاره کان گه یشته و له کاتی قومار کردنه کیشمدا خویشه ویشتی پاولین له پله ی دووه می بیرو هوشمدا بوو. ئه گه ر به هه له دا نه چوو بوم، به لام ئه مه ئیستا ده لیم، به لام ئه وکات ئه و هه سته به لامه وه روون و ئاشکرا نه بوو.

ئاخو هه ر به راستی من قومارچی بم؟ ئاخو خوشه و یستیم بو پاولین، هیته سه یر و نامو بوو بیت؟ نه خیر، خوا شایه تی حاله، ئیستایش هه ر خوشم ده ویت.

که به ریز ئاستلیم جی هیشت، له ناخمه وه هه ستم به خه م و ئازار کرد. له کاتی چوونه وهیشم بو ژووره که ی خوم، که وتمه سه رزه نشتی خوم، هه رچه نده تووشی نامو ترین و گیلانه ترین سه رکیشی بووم، به لام به خیرایی به ره و لای ژه نه رال بوومه وه. به گه یشتم، دهرگا که کرایه وه. گویم لی بوو یه کیک بانگی ده کردم. روانیم خاتوو دی کومینگی بیوه ژن بوو، مادموزیل بلانش رای سپارد بوو، تا من بانگ بکات. منیش خوم کرد به شوقه که ی ئه و ژنه گه نجه دا. ئه و دووانه له شوقه یه کی دوو ژووریدا نیشته جی بوون.

قاقای پیکه نینی مادموزیل بلانش له ژووری خه وتنه که یه وه ده بیسترا. ده میکیش نه بوو له خه و هه ستا بوو.

وتی، "ها، ئه وه خو به تی؟ وه ره گیل و هیر، وه ره! راست ده که ن که وا تو کئیو یک پاره و زیروزیوت بردووه ته وه؟ به

هه ر حال، زير كارىگه رى فرهى له سهر من هه يه!
منيش به پىكه نينه وه وتم، "به لى، براوه بووم."
ئه وىش لى پرسىم، "چهندت برده وه؟"
وه لامىم دايه وه، "۱۰۰۰۰۰ فلورين."

هه لى دايه، "ئاي چهنده گىليت! وه ره... وه ره ژووره وه، با
گويم له قسه كانت بيت. كه وا بوو، به ئاره زوى خومان
جله و شل ده كه ين و ده روين! وا نا؟"

چوومه ژووره وه. ئه وىش لى راكش ابوو و سه رچه فىكى
ئاوريشمى گولرهنكى به سه ره وه بوو و هه ردوو سه رشانى
خرى گوشتنى كه نمپهنگى ناسك و جوانى به ده ره وه بوو. دوو
سه رشانى هينده جوان، كه مرؤف له خه ونىشيدا نه يده بينى!
قوماشيكى ته نك به سه ر شانە كانيه وه بوو، هينده ي تر پىستى
برونزى شانە كاني جوان كر دبوو.

كه منى بينى، هاوارى كرد، "كوپه كه م، تويش دلت هه يه*؟
له پىكه نىنيش نه كه وتبوو.

منيش رسته ي گفتوگو كه ي كوړنىم بو ته واو كردو وتم،
"يان شتىكى تر..."

كه وته زور بلىي و وتى، "ده بينيت! ده بينيت! ئا... ئه و
گوره ويانهم بو بينه و له پىشمى بكه! له دوا جاردا ئه گه ر
زور گيل نه بوويتايه، له گه ل خوم دهمبردت بو پارس خوت
ئاگاداريت كه له سه ر سه فه رى ئه وىم."

منيش وتم، "هه ر ئىستا و وا به خىرايى؟"

ئه وىش وه لامى دايه وه، "هه ر دواى نيو سه عاتىكى تر."

له راستىشدا شته كاني خوى پىچابووه وه و جانتاكان
ئاماده كرابوون. ماوه يهك بوو قاوه كه يشم خوار دبووه وه.
ئه مجا پىي وتم، "ئه گه ر بته وىت، پارسىش ده بينيت. پىم
بلى، وشه ي په روه رده كار واتاي چى ده گه يه يه نىت؟ ئاي
چهنده گيل بووم، ئه و كاتانه ي منالانم په روه رده ده كرد!
ئه رى ئه وه گوره ويه كانم له كوين؟"

پىيه بچوو كه ناسكه جوانه كاني ده ر خست و وتى، "ئه رى
ئه ي تو گوره ويه كانم بو له پى ناكه يت؟"
دوو پىي كه نمپهنگى ته نك، ئه و تىكچوون و نارپكىيه ي له

* "كوپه كه م، تويش دلت هه يه؟ يان شتىكى تر..." گفتوگو يه كى نيو
شانوگه رى به ريزى كوړنى شانو نو سه .

پئیہ کانی تردا دهبینران، بهو پئیانهی ئه وه وه نه بوو!
منیش به پیکه نینه وه گوره و بییه کانم له پئیہ کانی هه لکیشا،
ئه ویش که له سهر سیسه مه که دانیشتبوو، دهیوت و دهیوته وه.
لیی پرسیم، "ئی، گهر له گهل خۆم تۆیشم برد، چی
ده که یت؟"

یه که م شت، ۵۰۰۰۰ فرهنکم، ههر له فرهنکفورت ده دهیتی،
ئهمجا ده رۆین بۆ پاریس، ئیدی له وئ پیکه وه ده ژین. ههر له
رۆژی نیوه رۆدا ئه ستیره کانت پیشان ده دهه! ژنگه لیکت پیشان
ده دهه، که له ژیانندا نه تدیین! گوئی بگره...
منیش هه لم دایه، "جا باشه گهر ههر ۵۰۰۰۰ فرهنکه که
بدهم به تۆ، چی بۆ خۆم ده میتیته وه؟"

ئه ویش وتی، "ئهی ۱۵۰۰۰۰ فرهنکه که ی ترت بیر
چو وه ته وه؟ دواچار منیش به وه رازی ده بم، یه ک-دوو
مانگ له گه لندا بمینمه وه! ئهی ئه وهیش ده زانیت، که له و دوو
مانگه یشدا له سهر ئه و ۱۵۰۰۰۰ ی تریش ریک ده که وین. من
کیژۆ له یه کی نیانم و هه والی داها توویشت ههر ئیستا ده ده می.
ئه وهیشت بیر نه چیت، که ئه ستیره کانیشت پیشان ده دهه!"
منیش به سه رسوورمانه وه پرسیم، "جا شتی له و جوړه
ده بیت؟ له دوو مانگدا، له سهر هه موو شتیک پیک بیین؟"
ئه ویش هه لی دایه، "ئاخۆ ئه وه تۆ ده ترسینیت؟ ئای که
به نده یه کی خراپیت! ئهی ئه وه نازانیت که یه ک مانگ له
ژیانی له و جوړه، هه موو ته مه نت دینیت؟ یه ک مانگ و لافاو
هه لده ستیت! به لام له وه ناچیت تۆ له وه بگهی! دهی... دهی...
برۆ به ری خۆته وه! تۆ ئه وه ناهینیت و شایسته ی ئه وهیش
نیت! ئای... ئهی به نیازی چیت؟"

منیش له و کاته دا خه ریکی له پیکردنی تاکی دووه می
گوره و بییه که ی بووم، به لام من خۆم بۆ نه گیرا و پییم ماچ
کرد. ئه ویش لاپیی کیشا به ده موچاومدا و کیشایه وه. دواتر
ده ری کردم...

به دهنگی به رن، پییشی وتم، "ئها... پیاوه له له ی منال
په روه رده کاره که... گهر خۆت ویستت، ئه وا چاوه پروانتم...
دوای نیوسه عاتی تریش سه فه ر ده که م."
منیش گه رامه وه بۆ ژووره که ی خۆم و، تووشی سه ره گیژه
بوو بووم.

له دلی خۆمدا وتم، خۆ ئه وه گوناھی منی تیدا نه بوو، که

فيودور دوستويفسكى

ئەو پارەكەى دايەوۋە بە چروچاومدا. لەو ئىوارەيەوۋە بەرپىز ئاستىلى لە من بە باشتر زانى!

ھىشتا برپىك پارە لەسەر زەوييەكە كەوتبوو، كە دەرگا كرايەيەوۋە و بەرپىوۋەبەرى ئوتىلەكە ھاتە ژوورەوۋە - ئەويك كە جاران چارەى نەدەويستىم و نەيدەويست بىشمىنىت - داواى لى كردم شتومەكەكانم بگويزمەوۋە بۇ نھۆمى خوارەوۋە و لەو شوقە قەشەنگەدا نىشتەجى بىم، كە ماوۋەيەك لەمەوپىش كۆنت (ك...)ى تىدا نىشتەجى بوو. منىش كەمىك بىدەنگ بووم.

دواتر ھاوارم كرد، "لىستى خەرجىى ئەو شۆينەم بۇ بىنە، كە باسى دەكەيت. چونكە ھەر دواى ۱۰ خولەكى تر، سەفەرى پارىس دەكەم."

لەبەر ئەوۋەيش ئەوۋەم وت، چونكە منىش بە خۆم وتبوو، "كۆرە تۆيش گەشتىك بەكە."

بىنگومان ئەوۋە لە چارەم نووسرابوو و چارەنووسم بوو. ھەر وايش دەر چوو و دواى چارەكەسەعاتىك، ھەردووكمان، واتا خۆم و مادمۆزىل بلانش و خاتوونى دى كۆمىنگى بىوۋەژن، لە فارگۆنى تايبەت بە خىزانى شەمەندەفەرەكەدا بووين. مادمۆزىل لە منى دەرۋانى و پىدەكەنى، جۆرىكىش پىدەكەنى، كە فرمىسك كەوتە چاۋانى. دى كۆمىنگى بىوۋەژنىش بەدەمىيەوۋە پىدەكەنى.

ناليم لەو كاتەدا منىش دلشاد بووم، چونكە لەو شەوۋەوۋە فىرى قومارى كاغەزىن بووبووم، ژيانم بووبوو بە دوو بەشەوۋە، بەلام رەنگە ئەوۋەيش راست بىت، كە بەرگەى پارە ناگرم. ژىرىم لەدەست دابوو. دوور نىيە ئەوۋە راست بىت، بەلام خۆم خوازيارى لەوۋە زياتر نەبووم! لىيشم پوون بوو، ھەر دى شىۋەكە بگۆرپىت.

ھەر مانگىكە و دواتر دەگەرپىمەوۋە و... بەلى، گەر ژىرىم بەھەلەمدا نەبات، كارەسات لە ھەردووكمان دەقەومى، لەنىوان من و بەرپىز ئاستلىدا...! لە كاتىكدا لەگەل ئەو بلانشە ھىرەدا پىدەكەنىم، ھەستىم بە ترسىكى تۆقىنەرىش دەكرد... بلانش پىكەنىنەكەى برپىيەوۋە و بە سەرزەنشەوۋە ھاۋارى كرد، "بەلام ئەى تۆ چىت دەۋىت؟ گوايە ھەست بە كەرىتىيى خۆت ناكەيت؟ ئاى چەندە بىمىشكىت! بەلى! بەلى! ھەر ۲۰۰۰۰۰ فرەنگەكە خەرج دەكەين. بەلام خۆ

تۆیش تینیدا وهکوو پاشا چکۆله که بهخته وهر دهژنیت! به دهستی خۆیشم بۆینباخه کهی ملت ههلهفه ددهم، خۆیشم به هۆرتنست دهناسینم، تهنانهت کاتیکیش هه موو بره پاره که خه رج ده بیت و تیا ده چیت، جارینکی تر دیتته وه ئیره و بانکی قوماری رۆلپته که سه رله نوئ به تال ده که یتته وه! باشه... ئه وه دوو جووله که که چییان پی وتیت؟ بویری و سه رکیشی بناغه و ره سه نن! تۆیش که سینکی بویر و سه رکیشیت! بویه لیت ده وه شیتته وه چه ندین جار و جار بیت بو پاریس و بو لای من و پارهم بو بیت، منیش لای خومه وه سه رمایه یه کی ۵۰۰۰۰ فرهنکیم گه ره که. ئه وسا که...

قسه که م پی بری و وتم، "ئه ی ژهنه رال چی؟" ئه ویش هه لی دایه، "ئه ی ژهنه رال؟ خۆت ئاگادار بوویت، هه موو به یانییه ک ئه م کاتانه ده چوو ده ره وه و چه پکی گولی بو ده هینامه وه. ئه م جارهیان هه ر به ئاره زوو داوام لی کرد چه پکیک له و گولانه م بو بینی، که ریزپه ر و نامۆن به بینه رانی! جا هه تا ئه و داماره ده گه رپته وه، بالنده که ی هه لفریوه! ئه مجا به راکردن شوینمان ده که ویت! به چاوی خۆت ده یینیت! ها ها... ئه وه فره به خته وهرم ده کات، فره یش به سوود ده بیت بۆم. به ریز ئاستلی خه رجییه که ی ده دات..."
ئا به م شیوه یه گه شتی پاریسی کرد.

بخشی شازدهم

نازانم له باره ی پاریسه وه چی بلیم؟

بینگومان ئه وه له خۆیدا ریزپه ر و بزپکاندن بوو. هه ر وا سئ ههفته یه ک له پاریسدا مامه وه، له کۆتایی ئه و سئ ههفته یه یشدا، ۱۰۰۰۰۰ فرهنکم پیبوو. ته نیا و ته نیا ئه و ۱۰۰۰۰۰ فرهنکه م پی مابوو وه، به لام ئه و ۱۰۰۰۰۰ فرهنکه ی ترم، به کاشی دایه دهست مادمۆزیل بلانش.

۵۰۰۰۰ فرهنکیم له فرهنکفۆرد کرده دهستی وه و ۵۰۰۰۰ فرهنکه ی تریشیم له پاریس و دوای سئ رۆژ دامه دهستی و هه موویم به چه ک پی دا و له ههفته یه کدا کردیه وه به پاره ی نه ختینه.

دواتر پی و تم، "ئه و ۱۰۰۰۰۰ فرهنکه ی لای خۆت ماوه ته وه، پیکه وه خه رچی ده که یین، ئه ی له له ی ئازیزم." ئاخه ر ئه و هه میشه به له له بانگی ده کردم.

سه خته مرۆفیککی تری وه کوو ئه و گومانای و سلکه ر به خه یالی هیچ که سیکدا هاتییت! هینده دهستنووقاو و بیفه ر و وشک بوو، که هیچ که سیکی کومه له که ی خۆی، که مرۆف بوو، به و ئاسته ی ئه و مادمۆزیل بلانشه نه که یشتبوو.

زۆر به ساده یی پی و تم، که پیویستی به و ۱۰۰۰۰۰ فرهنکه ی تره که پیم ماوه ته وه، تاکوو به هۆی ئه و پاره یه ی تری منه وه، بقوانیت له پاریس نیشته جئ بییت.

له سه ری رۆیشت و وتی، "ئا ئه وه دواچار له سه ر پییه کانی خۆم راوه ستام و شوینی شایسته ی خۆم گرتوو و بۆ ماوه یه کی زۆریش، که سیس ناتوانیت نزمم بکاته وه. لانی که م ریوشوینی پیویستم بۆ ئه مه گرتوو ته به ر."

منیش تیرم له بینینی ۱۰۰۰۰۰۰ فرهنکه کهی تریشم نه خوارد و خوئی که و ته خهر جکردنی، ههرگیز جزدانه کهی له ۱۰۰۰۰۰ فرهنکه کهی من به و لاوه، هیچ پاره یه کی تری له و بره ی خوئی به خووه نه بینیبوو! به لکوو له بری پاره کهی خویشمی هه لگرتبوو، جارو باریکیش نیاز پاکانه پیی ده وتم، "ئاخر توچ پیوستیه کت به پاره یه؟"

منیش نه وه لامم ده دایه وه و نه هیچ!
له به رامبه ر ئه وه یشدا، خانوویه کی خنجیله ی جوانی ساز دا و که منیشی برده وه بو ماله نوییه کهی، به دهم گیزانمه وه به نیو خانووه که دا وتی، "بروانه پاره پاشه که و تکردن و بریکی که می پاشه که وتی داها ت، چیی پی ده کریت. له گه ل هه موو ئه وانه یشدا، ئه م خانووه ۵۰۰۰۰ فرهنکی تی چووه، به و ۵۰۰۰۰ فرهنکه ی تری که مابوو وه، ئه سپ و گالیسکه م پی کریوه."

دواتر دوو ئاههنگی سه ما ساز درا و منیش هورنتس و لیزیت و کلیو پاتره، که ژنانیکی تایبه تمه ندن و له شفرۆشن، ئاماده ی بوون. منیش ناچار بووم وه کوو خاوه نمال و سه رده مانی هه بوونی و ده وله مه ندیی خووم، له گه ل ژنانی بازارگانان، که ژنانیکی که مده ماخ و کالفام بوون، هه لسوکه وت بکه م.

هه روه ها له گه ل ئه فسه رانیکی پله نزم و زبر به جوریک، هه لکردن له گه لیاندا، که نزیک به مه حال بوو، بگوزه رینم. تیکه ل به خه لکیکی شپرزه و لووتبه رز بیم، که خویان به نووسه ر و رۆژنامه نووس داده نا. به شیوه یه کی وا سه رلیشیواو و شپرزه بوون، که ئیمه له بیترزبورگدا بیریشمان لی نه کردبووه وه، ئه مه یش له خویدا شتیکی که م نه بوو.

کار گه یشته ئه وه ی گالته و لاقرتییشیان پی ده کردم، به لام من سه رم کردبووه سه ر شامپانیا و له سه ر خواردنه وه ی سه رومر بووم، تا کوو مه ست بووم و دواتر له ژووره که ی ته نیشتییش لیی خه وتم.

مادمۆزیل بلانش ده یوت، "ئه و له له یه کی په روه رده کاریک به ولاوه، هیچی تر نه بوو، ۲۰۰۰۰۰ فرهنکیشی برده وه. ئه گه ر من نه بوومایه، نه یده زانی چۆنچۆنی خه رجییشی بکات! له دوایشیدا ده گه ریته وه سه ر کاره که ی خوئی. ئاخو کاریک

شك نابهن، كه نهو خوى پى بژيئيت؟ ئاخر پئويسته شتيكى
بؤ بگهين.

منيش زور جارن په نام بؤ شامپانيا دهبرد، چونكه
هميشه خه مبار و بيزار بووم و بيزاريه كى توقينه ريش.
له ژينگه يه كى بورژوازي و بازرگانيدا په روه رده بووم،
ژينگه يه ك، كه تييدا پوليكيش به هه ند ده گيرا!

كاتيك سه رنجم دا، له ۱۵ رۆژى يه كه مدا بلانش چاره ي
نه ده ويستم. راستيه كه ي، نهو بهرگه كانى بهرى منى ريك
ده خست، هه موو به يانويه كيش بؤ ينهاخى بؤ ده به ستم، به لام
له دله وه ده يو غزاندم، منيش به ناچارى نه وه يم پشتگوى
خستبوو.

هينده په ست و خه مبار بووم، ده ستم كرده چونه ده ره وه،
زور جارن خوم ده كرد به كوشكى گولاندا، هه موو
ئيواره يه ك خوم مه ست ده كرد و ئيواره بويم نه ده كرد.
خوم فيرى سه ماي كانكان ده كرد. نهو جوره سه مايه يش،
پوشته يى جه سته ي نه ده ويست. تا وام لى هات، ناوبانگم
بهو جوره سه مايه وه ده ر كرد، تا نه وه بوو بلانش له و
پياوه ي به رده ستى كه هه لسوكه وتى له گه ل ده كرد - كه من
بووم - تيگه يشت.

له سه ره تادا نهو پيى وا بوو من كاغز و پينووس به
ده سته وه ده گرم و شويني ده كه وم و هه رچيه كى خه رچ كرد،
لاى خوم ده ينووسم، نه وه يشى كه ليم ده دزيت، تومارى
ده كه م. نه وه تومار ده كه م، كه وه لاوه ي ده نييت و نه وه يشى
كه خه رجى ده كات.

نهو پيى وا بوو هه ر ده فره نكيه ك، به شاته شات و
قيره قير نه نييت، له چنگم ده ر نايه ت، هه ر بويه ش وه لامى بؤ
هه ر پرسيار و هيرشبردنيكى من بؤ سه رى، تاماده كرده بوو.
كه بؤى ده ر كه وت من هيرش ناكه مه سه رى، له به ره ي
به رگريه وه گواستيه وه، بؤ به ره ي هيرشبردن. ئيدى جارى
وا بوو جله وى بؤ زمانى شل ده كرد، به لام كه ده بيى من
ورته ناكه م و به راكشانه وه له سه ر قه نه فه له ميچى ژووره كه
ده روانم، پيى سه ير ده بوو و سه رسام ده بوو!

له سه ره تادا منى له گيلىك به ولاوه، به هيچى تر نه ده زانى.
منى ته نيا و ته نيا به له له سه ير ده كرد و بيده نگ ده بوو.
بيگومانم كه له دلى خو يشيدا وتوويه تى، ”مروفتيكي كه ر

و گیلہ و پیویست ناکات بجوولینریت... دہبیت خوئی ہست
 بہ شتہکان بکات، ئەگەر نا، ہیچ شتیک لەگەلیدا سوودی
 نییە.

جاری وایش بوو، دوای چوونەدەرەوہی بە ۱۰ خولەک،
 جاریکی تر دەگەراییەوہ. ئەمەیشی ئەو کاتانە دەکرد، کہ
 بریکی فرہی پارە خەرچ بکردایە و نەدەبوایە بری لەو
 جۆرہی خەرچ بکردایە، ہەر وەکوو ئەو جارہی بە ہمان
 شیوہ بەرہو مالەوہ گەراییەوہ، کاتیک ہەردوو ئەسپی
 گالیسکەکەئێ گۆرییەوہ بە دوو ئەسپی تر و ۱۶۰۰۰ فرہنکی
 تی چوو. ئەو کاتە لیم ہاتە پیش و پشی و تم، "نازیزەکەم،
 خو لەو کارەم توورہ نەبوویت... وا ئەو برہ زۆرەم خەرچ
 کرد؟"

ہەر ئەو کاتە لە خۆم دوور خستەوہ و پیم وت، "نەخیر،
 تەنیا ئەوہیە... ب... ئ... زارم دەکەیت!"

وہ لامەکەئێ پی سەیر بوو، بۆیە ہات لەلامەوہ دانیشت
 و وتی، "گوئی بگرہ، کہ بریاری نرخیکی وا گرانم دا و دوو
 ئەسپەکەم پی کری، چونکہ دەستکەوتنی ئەو ئەسپانەم بە
 ہل زانی. ئیستا دەتوانم بە دوو ہیندەئێ نرخکەئێ خوئی،
 کہ ۲۰۰۰۰ فرہنک دەکات، بیانفرۆشمەوہ."

منیش ہەلم دایە، "بروات پی دەکەم... برۆا دەکەم! دوو
 ئەسپی فرہ قەشەنگن! ئیستا تۆیش گالیسکەئێکی مەزنی
 قەشەنگت ہەیە، ئەمەیش لەمەودوا سوودیکی فرہی بۆ تو
 دەبیت، بۆیە چیی دی پیویست ناکات باسیان بکەیت."

ئەویش وتی، "کہ وا بوو ئەوہ توورہی نەکردوویت؟"
 منیش وہ لامیم دایەوہ، "جا بۆچی توورہ دەبم؟ مافی
 رەوای خۆتە، شتیک کہ پیویستت بوو، بیکریت. ئەوہ دوایی
 بەخیر بۆت دەگەریتەوہ. من ہست بەوہ دەکەم، پیویستە
 لەسەر دوو لاقی خۆت سەقامگیر بوەستیت، چونکہ تاکوو
 بەو شیوہیەت لی نەیت، نابیتە خاوەنی ملیونیک. ئەو
 ۱۰۰۰۰۰ فرہنکەئێ بوویتە خاوەنی، سەرہتایە و دلۆپیکە لە
 دەریایەک."

ئەمەم وت و بلانشیک کہ چاوەرپی شیرہ و ہاوار و
 سەرزەنشت بوو لە من، نەک بیرورایەکی لەم جۆرہ! وەکوو
 لە سەربانی بەر بدەیتەوہ، وا بوو!
 بۆیە وتی، "کہ وا بوو، تو بەو شیوہیەت؟ بیرورایەکانت

ئاسانن و به بيروھۆش ھەر زوو ھەرس دەكریت! دەزانیت كورپى خۆم، ئەو لەلەيبە و منالپەرودەردەكردنەت بە ميرىي گەياندوویت! كە وا بوو، تۆ بە داخى ئەووە نیت، كە پارەكانمان، بەو خىرايبە لە دەست دەر دەچیت؟

منیش وتم، "نا... نەخىر... پارە بە دۆزەخ!... با با بيبات!" ئەویش وتى، "ئەو دەزانم، بەلام پىم بلى، بشى تويش دەولەمەند بيبیت؟ ئاخىر تويش زيەدەرەوى دەكەيت لە رقبوونەوت لە پارە! باشە ئەى دواتر چى دەكەيت؟ پىم بلى..."

منیش وتم، "سەفەرى ھامبۆرگ* دەكەم. لەويش ۱۰۰۰۰۰ فرەنگى تر دەبەمەو."

ئەویش قسەكەى لى قوستمەو، "بەلى! بەلى! دەبيت ھەر وا بكەيت! زۆر جوانە! بيگومانم لەوئيش كە تۆ براو دەبيت. ھەر خويشت ئەو برەپارەيەشم بۆ دەھينتە ئىرە! پىم بلى، كارى چاكى لەم شيوەيەم لەگەل دەكەيت. دواچار منیش تۆم خۆش دەويت! بە دريژايى ئەو ماوئە، منیش تۆم خۆش دەويت و بۆ يەك جاريش ناپاكيت لەگەل ناكەم. ئەو پىدەزانیت؟ بەم دوايبانە تۆم خۆش نەدەويست، چونكە پىم وا بوو تۆ تەنيا منالپەرودەكەريكت و ھىچى تر. ئەم پلەيەيش، فرە لە خزمەتكارىيەو نزيكە، وا نا؟ لەگەل ھەموو ئەمانەيشدا، بەوفا بووم بۆت. چونكە كچىكى رەوشتجوان بووم و ناپاكيم لى نەكردیت."

منیش وتم، "لەم قسانە مەكە! ئەى تۆ نەبوويت كە ناپاكيت لەگەل كردم و لەگەل ئەلبىردا بوويت؟ ئەفسەرە پلەنزمەكە! بۆچى تۆ پىت وايە ھەستم پى نەكردبوو؟" ئەویش دەستى پى كرد، "ئوى... ئوى... بەلام خۆ تۆ..."

منیش وتم، "درو دەكەيت! درو دەكەيت! بەلام وا نەزانیت ئەو كردهوئەت توورەم دەكات. بە ھەر حال، دەرى نەكەيت، ھا. چونكە ئەو لەو بواردە لە من كۆنترە! ئەو خۆشەويستى تويە، بەلام نەكەى پارەى بدەيتى... گویت لىم بوو؟"

بلانشيش وتى، "كە وا بوو، تەنانەت لەوئيش توورە نیت؟ بەراستى تۆ فەيلەسووفيت! خۆت ئەوت زانيو؟ ھەر

* ھامبۆرگ: تاكوو سالى ۱۸۹۹يش، پايتەختى دوقىيەتى ھيسە بوو و يانەى قومارخانەى تيدا بوو.

به راستی فهيله سووفیت...!

به هه ژانیکي فرهوه بلانش هاواری کرد، "له مه ودوا تۆم
خۆش دهوویت! ئیدی تۆم خۆش دهوویت! ده بییت به چاوی
خۆت بیینیت! ده بیینیت چۆنچۆنی لیم رازی ده بییت!"
هه ر به راستییش وا بوو، بریک له نزیکتر بوونه وهی به
منه وه پیوه دیار بوو، به لکوو شتیک له هاوارییه تی بۆ
دهر خستم. ئه و ده پۆژهی دواییمان به و شیوهیه به سه ر
برد. هه رچه ند وه کوو خۆی دهیوت، ئه ستیره کانت له پۆژی
نیوه پۆدا پیشان ده ده م، که چی وا ده ر نه چوو. به لام له هه ندی
پوه وه، په یمانه که ی برده سه ر.

به هۆرنتسیشی ناسانم، که ژنیکي هینده به کاریزما بوو،
خه لکه که به ژنه تیریزی* فه یله سووفیان ده چوواند.

ئیسنا بوار نییه فره تر له سه ری برۆم و بۆ خۆی
ده یهینیت به جیا چیرۆکیکی له سه ر بنووسریت، منیش نامه ویت
چیرۆکه که می پی پوو تووش بکه م. له راستییشدا به هه موو
توانامه وه خوازیاری ئه وه بووم، که هه موو ئه مانه زۆر
به خیرایی دواییان پی بیت.

ئه و ۱۰۰۰۰۰ فره نکه ی بوومان، به رگه ی نزیکه ی مانگیکی
گرت. هه ر به راستییش ئه مه سه رسامی کردم! بلانش بریک
شتومه کی به لای که مه وه به ۸۰۰۰۰ فره نک کړی. که وا
بوو، ئیمه هه ر ۲۰۰۰۰ فره نکیکمان خه رج کردبوو، ئه مه ییش
بۆ خۆی به س بوو. بلانشییش که به م دواییانه راستگۆ ببوو
له گه لمد، یان لایه نی که م له هه موو شته کاندایه رووی له گه ل
به ده کردم، خۆی دانی به وه دا نا، که من به رپرس نیم له
قه رزه کانی ئه و.

وتیشی، "بریک لیستی خه رچی هه بوون، که به تۆم
واژۆ نه کردوو، چونکه به زه ییم پیتدا هاته وه. هه ر ژنیکي تر
بووایه، بیگومان ئه وه ی ده کرد. به و کاره ی، تۆی په وانه ی
به ندیخانه ده کرد. تۆ ئه وه ییت و بزانه که چه نده م خۆش
ده ویت! چه نده ش نیان بووم له گه لت!"

ئه و هاوسه رگیرییه نه گه به ته ییش، بریکي خه یالی و شیته انه
ده که ویت له سه رم. ئه و هاوسه رگیرییه ی له کۆتای ئه م مانگه دا،

* خاتوونه تیریزی فه یله سووف: هیمایه بۆ ئه و پۆمانه چر و ئالۆزه ی
نووسه ره که ی نه ناسراوه و سالی ۱۷۴۸ له لاهای چاپ کراوه.

فيودور دوستويفسكى

كه پيگه وه به سهرمان برد، ههر به راستى پرووى دا. پيويسته واى دابنيين، ئه و بره كه مهى له ۱۰۰۰۰۰ فرهنكه كه مابووه وه، خهرج بووه. چيرۆكه كه يش بهم هاوسهرگيرييه مان كۆتا بوو. مه به ستم ئه وه يه، ئيدى ئه و مانگه يش كۆتا بوو، كه پيگه وه تييدا ژياين و به فهرمى منى تييدا خانه نشين بووم.

ههر ئيستا تيشت دهگه يه نم ئه مه چۆن پرووى دا: دواى گه يشتمان به پارس و به ۸ رۆژ، ژهنه رال هات و خوى گه يانده بلانش. تهنهت نيازيشى بوو، تا كۆتايى گه شته كه يشمان، له گه لمان بمينيته وه، له راستيدا له و ناوه يش شوقه يه كى هه بوو. بلانشيش به پرووى كراوه وه و به قاقاي پيگه نينه وه پيشوازيى كرد. تهنهت خويشى به مليدا هه لواسى. كاره كه وا كه وته وه، وه كوو ئه وهى بلانش خوى ماستاو بو ژهنه رال بكات! ژهنه راليش له سهرى بوو ئه و بگيريت به شاره كه دا و ههر وايشى كرد و شه قامه سهره كيبه كانى گيپرا. بردى بو گه شت و چوونه نمايشى شانۆ و سهردانى هاوپرئكانى بلانشيشيان كرد.

ژهنه رال هيشتا له توانيدا ماوه ئه و كاره بكات، ئه و پياويكى ريكپوش و پايه بهرز و ناوقه د باريك و ريش و سميل جوان بوو. (ئهم ژهنه راله كاتى خوى له سوپاي سواره دا خزمهتى كردبوو). ههرچهند برىك پووكانه وه يش به روخساريه وه ديار بوو، به لام به قه شهنگى مابووه وه. ره وشت و هه لسوكه وتى كۆمه لايه تى شياو بوو، دهيزانى چۆن جلوبه رگ له بهر بكات. هه موو ئه و مه داليايانهى له پارس به ده ستي هينابوو، به خويه وه كردبوو. تهنهت پيشبيني ئه وه ده كرا، پياسه و گه ران له گه ل كه سيكى وا سهنگين و له پارسيش، كاريكى ههر وا ئاسان نه بيت، بهلكوو زوريش خوازراو بوو.

ئه و ژهنه راله گيله، فره سه رسام بوو به و كچه و فره يش پيى به خته وه ر بوو. ئه وه سه ير بوو كه گه يشته پارس، هه موو گيانى ده له رزى و چاوه رپيى ئه و پيشوازييهى نه كردبوو. ئه و پيى وا بوو، بلانش به شيره شير و قيژاندن به سه ريدا، پيشوازيى ده كات و ههر زوويش ده رى ده كات، كه چى رووداوه كان پيچه وانه كه وتنه وه و ئه وه يش هيندهى تر فريوى دا، مانگيك ئه و پياوه به برىك سۆز و خوشه ويستى وا دريژهى كيشا، كه ههر وه سف ناكريت! تاكوو جييشى

هیشت و گه رایه وه، به و شیوه یه بوو.
 لیره دا بوو که زانیم ئەو به یانییه ی ئیمه سه فه ری له نا کاوی
 رۆلتنییر گمان کرد، ئەویش خورپه یه کی کتوپری ترسناک لئی
 دابوو و بووران دبوویه وه. ههفته یه ک وه کوو شیت و هاری لئ
 هاتبوو و دهییزرکاند و قسه ی هه له قومه له قی ده کرد. ئەوانیش
 که وتته چاره سه رکردنی، به لام هینده ی پی نه چوو، خۆی
 ئەوی پی جئ هیشت و پرووی له پاریس کرد.

ده بیته ئەوهیش بزانی، که بینینی بلانش باشتترین
 چاره سه ر بوو بۆ ئەو! به لام هه رچه ند به خته وه رییشی پیوه
 دیار بوو، به لام ماوه یه کی زۆر ده رکه وته کانی نه خو شیه که ی
 پیوه دیار بوو.

له و کاته وه، توانای بیرکردنه وه ی که م ببوو وه وه. ته نانه ت
 وتوو یژه گرنگه کانی شی بیر ده چوو وه وه! که قسه ی بۆ ده کرا،
 یان ده یوت، هم! یان سه ری بۆ به رامبه ره که ی ده له قاندا! به مه
 چاره ی شته کانی ده کرد.

زۆر جار ان پیده که نی، به لام پیکه نینی که سینی توورپی
 نه خو ش. جاری وا بوو که چه ندین سه عات به توندی و
 مۆنی و برۆیه که هاتوو وه وه ده مایه وه، شتگه لیکی فره ی هه ر
 به بیر چوونه وه بیر چوو بووه وه. بیرو هۆشی بلاو ده بوو و
 له بهر خۆیه وه ده دوا.

مه گه ر بلانش بیتوانییا به کیشی ژیانی بکر دایه ته وه، ئەو
 گوشه گیری و کپوونه ی، هیما ی ئەوه بوو که ماوه یه کی فره
 بلانشی نه بینیه وه، یان به لگه ی ئەوه بوو، که بلانش چوو ته
 ده ره وه و ئەوی له گه ل خۆی نه بردوو وه! یان بیری چوو وه
 پیش چوونه ده ره وه ی، که میک به لاولوویدا بیت. ئەگه ر له و
 کاتی گوشه گیری یه یدا هۆیه که یته لئ بپرسییایه، نه یده توانی
 وه لامت بداته وه. ئەو ئەگه ر چه ندین سه عاتیش خه مۆک و
 گوشه گیر و دلته نگ بووایه، هه ر به خۆیشی نه ده زانی.

هه ستم کردبوو ئەو رۆژانه ی بلانش هه ر له به یانییه وه
 تا کوو ئیواره له ده ره وه ده مایه وه و زۆر جار ان بۆ لای ئەلبیر
 ده چوو، ئەم پیاره به جۆریک تووشی خه مۆکی بووبوو، هه ر
 له خۆیه وه و له نا کاو له ده ور به ری خۆی ده پرواتی، شپرزه
 ده بینرا و وه کوو ئەوه ی بۆ شتیگ بگه ریته، یان بیه ویت
 که سیک ببینیت، ده میک له مبه ر و ده میکیش له و به ری ده پروانی،
 به لام که که سی نه ده بیننی، بیریشی ده چوو وه که بۆ چ شتیگ

فيودور دوستويفسكى

دهگه رپيت، ئەو دەمە دەكەوتەو بەرى شپرزەبىيەكەى خۆى.
بەو شىۋەيە دەمايەو، تاكوو ئەو دەمەى بلانش بە دلىكى
خۆش و دەمبەپىكەنىن و بەرگى رىكپۆشەو دەگەرايەو.
ئىدى بۆى پىدەكەنى و لىۋانى ماچ دەكرد، بلانشىش زۆر
كەم ئەم رەفتارەى لەگەل دەكرد.

لەبىرمە جارىكىان ژەنەرال ھىندە پەرۋشى بلانش بوو،
ھەر كە ئەوى بىنى، چاۋانى نوقمى فرمىسك بوو! ئەو ھىش
منى فرە سەرسام كرد!

بە گەشىتنى ژەنەرال، ئەو بلانشە كەوتە بەرگرىكردن
لە خۆى. فرەبىژىي دەكرد و وتارەكانى دەخاياند. واى
خستە مىشكەو، كە بە ھۆى منەو، ئەوى فرىو داو و
خەلە تاندوويەتى. زۆر لەو ھەو نزيكتر بوو، كە دەزگىرانى
بىت، تاكوو كچىكى ئاسايى. پەيمانى شەرەفى پى دابوو و
ئەو ھىش لەبەر ئەم، خىزان و بنەمالەكەى خۆى جى ھىشتىوو.
ئىستايىش من لە خزمەتى ئەودام و دەبىت منىش ئەگەر
كەمىك ويژدانم ھەبىت، لاي خۆمەو لەو بەگەم.

لە كاتى فرەبىژىيەكەى ئەودا، منىش وەلامم نەدەدايەو،
بەلام دواجار خۆم بۆ نەگىرا و لە قاقاي پىكەنىنم دا. ئەو ھىش
ناچار بوو، پىدەنگ بىت. ئەو منى بە كەسىكى گىل دانابوو!
دواتر ئەو لە مىشكىدا چەسپا، كە من كەسىكى مەرد و
رەوشتبەرزىم.

بەكورتى، لە كۆتايىدا بەو دىلخۆش بووم، كە بوومە جىي
رەزامەندىي كچىكى رپىزدارى وەكوو ئەو. (لە راستىشدا
كچىكى ناياب بوو، لەو ھەو پىش من مافى خۆبىم پى نەدابوو!)
پىش كۆتايىھىتان بە قسەكانى، وتى، "تۆ كەسىكى زىرەك
و نىانىت، جىي داخە تا ئەم رادەيە ئازەل بىت! تا لە ژياندا
بىت، بەرھەمىكى باش ناچنىتەو! ماپەپووچ دەبىت! تۆ ھىش
ھەر بەراستى روسىيت!"

چەند جارىكىش داواى لىم كرد، پىاسە بە ژەنەرال بكەم
و كەمى خەمى بتارىنم، منىش داواكەم جىبەجى كرد و
جارىكىان برىم بۆ شانۆ و جارىكى تر بۆ يانەى سەماى
مايىل. چەند جارىكىش برىم بۆ ھەندىك لە چىشتخانەكان.
ھەرچەند ژەنەرال خۆشى ھەبوو بوو و ھەزى دەكرد بە
بەرچاۋى خەلكەكەو ھەزەدانەكەى دەر بىننىت، بەلام بلانش
خۆى چەند جارىك خەرجىي چوونەدەرەو ھى پى دابىن.

جاریکیان به شه قامیدا ده پویشتین و به لای دوکانیکی شتومه کی ئافرہ تاندا تیپہ رین، ژہ نہ رال ویستی ملوانکە یەک بکریت، کہ زووتر بلانش پیی سەرسام ببوو و نرخە کە ییشی ۷۰۰ فرەنک بوو. زۆر به گران توانیم کہ نہ هیلم ئەو ملوانکە یە بو بلانش بکریت، لەسەر ئەو هیش سوور بوو، کہ بیگات به دیاری و بیدات به بلانش.

ئاخۆ دیارییە ک بایی ۷۰۰ فرەنک بیت، چ نرخیکی لای بلانش هەبیت؟ لە کاتی کدا ئایە و مایە ی ژە نہ رال تەنیا ۱۰۰۰ فرەنک بوو، کہ هەر بۆم پوون نہ بوو هەو، کہ ئەو برە پارە یە ییشی لە کوێو هینا بوو؟ زۆر تریش بو ئەو دە چووم، کہ لە بە پرێز ئاستلی وەر گرتبیت، ئەو یەک کہ کریی ئوتیلە کە ییشی بو دابوون.

بە لام لە بارە ی ئەو هەو ی کہ به درێژایی ئەو کاتە ژە نہ رال بایە خێ پی دابووم و به لاولوومدا هاتبوو، ئەو هە بوو برۆای نہ دە کرد کہ نیوانی من و بلانش هەر وە کوو پە یو هندی نیوانی خۆ ی و بلانشی لی هاتبیت، هەر چە ند بیستبووی کہ من قومارم کردوو و براو ه بووم، بە لام پیی وا بوو، من وە کوو سکر تیز لای ئەو بووم. دوور نییە به خزمە تکاری بلانشی دانا بم!

بە هەر حال، وە کوو گە و رە یە ک دە یدواندم و دە یخوری، تە نانە ت جارو بار سە رزە نشتیشی دە کردم.

بە یانییە کیان خە ریکی قاوہ خوار دنە وە بووین، رە و شتیکی نواند و من و بلانشی خستە پیکە نین. توورە بوونی کتوپر و لە نا کاو نہ بوو، بە لام نازانم بو ئەو بە یانییە خۆ شی لە لە و یبوونی من نہ دە هات؟ تا ئیستایش هەر نازانم هۆ یە کە ی چی بوو! رە نگە خۆ ییشی نہ یزانیبیت ئەو بە یانییە بو چی لیم بیزار بوو؟ کہ دە دوا، خۆ ییشی نہ یدە زانی چون کۆ تا دە بیت و قسە کانی سە رە تا و کۆ تایی نہ بوو! قسە کانی تیکە لو پیکە ل بوو.

لە قسە کانیدا وتی، "من منالیکی سادە و ساویلکە بووم، ئەو فییری کردم چون بزیم، چون لە شتە کان بگە م... هتد." بە لام کە س نہ یدە توانی لی تیگات.

بلانش هیندە پیکە نی، کہ خە ریک بوو ببوو ریتە وە! بە هە زار حالونالی عە لی، تا کوو ئارامان کردە وە. ئە مجا لە گە ل خۆ مان بردمان و پیاسە یە کمان لە گە ل کرد.

فیودۆر دۆستوویفسکی

چەند جارێک هەستم کرد خەم و پەژارە دای دەگرت، ئەو
بۆ شتێک یان کەسێ بەداخ بوو. هەرچەند بلانشی بەلاوە
بوو، کەچی هەستی دەکرد پێویستی بە کەسیکە. دوو جار
پەنای بۆ هینام و ویستی دەردەدلی خۆیم بۆ بکات، بەلام
هەرچەندم کرد، لە قسەکانی نەگەیشتم!

لەبارەی راژەیی سەربازییەکیەوه و خوالیخۆشبووی
هاوسەریەوه و زەویوزارەکانی و سامانەکیەوه دەدوا. خۆ
گەر رستەییەکی خۆی بەلاوە جوان بووایە، سەدان جار لە
پۆژیکدا دەیوت و دەیوتەوه! بەلام لە سۆز و خۆشەویستی
خۆی نەدەدوا. منیش ویستم باسی منالەکانیم بۆ بکات، بەلام
ئەو هەر لەسەر قسەکانی خۆی سەرۆم بوو و ناوەناوەیش
بە ئارەزووی خۆی باسەکانی دەگوێری.

جارێکیان، بە دەم رۆیشتمناوەوه بۆ شانتۆ، وتی، "بەلێ!
بەلێ! منالەکان... تۆ راست دەکەیت... منالەکان..."

کتۆپر درێژەیی بە قسەکانی دا، "منالەکان داماون، بەلێ!
بەلێ! ئازیزەکەم... ئەوان منالانێکی فرە داماون."

چەندین جار لە ئاهەنگی شانۆکەدا ئەم رستانەیی دووپات
کردهوه، "منالگەلێکی داماون!"

کاتیکی ویستم لەبارەی پاولینەوه قسەیی بۆ بکەم، توند
بوو و وتی، "ئەو کچیکی سپلەییە! کچیکی توندپەرە و سپلەییە!
نامووسی خیزانەکەیی لەکەدار کردووه! ئەگەر یاساوریسا
هەبووایە، ئەوا پەرودەیی ئەوی سەرلەنوێ دادەدایەوه.
بەلێ! بەلێ!"

خۆ بۆ دی جریویش، ئەوه بەرگەیی بیستنی ناوەکەیشی
نەدەگرت. دەیوت، "ئەو دی جریوه منی ویران کرد و دای
رپووخاندم، لە هەموو شتێکی بیبەری کردم، هەر بە سەربەڕین
سەری بریم. دوو سالی رەبەق بووبوووه دیوێزمەیی خەونەکانم
و سەرشانم کەوتبوو، چۆکی لەسەر سنگم دادابوو، مانگانیک
بەتەواوەتی... ئەو... ئەو... دەیی با ئیدی باسی نەکەین. لێرە
بەدواوه، هەرگیز لەلای مندا ناوی مەهینە...!"

هەستم کرد کە پەیمانیک لەنیواندا هەییە، بەلام من
بێدەنگیم لێ کرد و هیچم نەگوت. دواتر بلانش خۆی لەو
پەیمانەیی ئاگادار کردمەوه، ئەویش پیش سەفەرەکەم بوو بە
هەشت رۆژ.

نەهینییەکەیی پی وتم و وتی، "ژەنەرال ئومیدیکی فرەیی

به میراتییه که ی نه نییه، ئیستایش نه نی چاوه ری مردنی خویه تی و له ئانوساتدایه. به ریز ئاستلیش برووسکه یه کی به و مه به سته بو لیداین، ئه لبه ته ژنه رال میراتگری ته واوی نه نییه، گهر میراتییه که ی وهر بگریته، هیچی به ده سته وه نابیت تا منی پی بیزار بکات. له لایه که وه مووچه ی خانه نشینی ده بیت، له ژووریکی دواوه ی ماله که نیسته جییه و به وه یش به خته وه ره، منیش نازناوی خاتوونی ژنه رال هه لده گرم. به هوی ئه و نازاناوه مه وه، خوّم به نیو توژی بالای کومه لکه دا ده که م، "ئه وه خه ونی بلانش خویشی بوو، "ئه بمه روسییه کی ناودار و کۆشک و جووتیاری زه ویوزارم ده بیت، له گه ل ئه و ملیونه یشی که ده مویست."

منیش وتم، "باشه ئه گهر ئیره یی پی بردیت، لیکولینه وه ی له گه ل کردیت، تو چی ده که یته؟ لیم تیده گه یته؟" ئه ویش وتی، "ئوو... نه خیر... نه خیر... شتی وا روو نادات... ناویریت شتی وا بکات! منیش لای خوّمه وه ئاماده باشی خوّم کردوو، له و باره یه وه بیخه م به، وام لی کردوو چه ند چه کیکم به ناوی ئه لپیروه وه پی واژو کردوو، له بهر ئه وه، شتی له و جوّره ی به خه یالدا نایته، نه کوو به و کاره سزا بدریت... نه خیر... نه خیر... پرکیشی ئه وه ناکات."

منیش هه لم دایه، "که واته شووی پی ده که یته." هاوسه رگرییه که رووی دا و هه ر فره ساده یش ریوره سمه که ی به ریوه چوو. ته نیا له ئه لپیرو و چه ند که سیکی زور نزیک به ولاوه، که سی تریان بانگ نه کردبوو. هه ر به ئاره زوو هورتنس و کلیوپاتره و که سانی تر په راویز خرابوون. بلانش خوی بوینباخه که ی ملی بو به ست، ئه مجا گولاوپرژینی کرد. ئیتر ئه ویش به بهرگی زاوایه تییه وه، وه کوو خاوه ن که سایه تییه ک، له نیو ئاماده بوواندا دهر که وت. بلانش له ژووره که ی ژنه رال هاته دهره وه، وه کوو ئه وه ی ئه و بیروکه یه کتوپر به خه یالی هه ردووکیاندا هاتبیت، پیی وتم، "له گه ل هه موو ئه وانه یشدا، خو پۆشینه که ی لی هاتوو."

من به وردی له ورده کارییه کانم نه روانی و وه کوو ته ماشاچییه ک بووم. ئیستایش به شیکی فره ی رووداوه کانی ئه و کاته م بیر چوو ته وه، به لام ئه وه م بو دهر که وت، که نه بلانش نازناوه که ی دی کۆمینگه و نه دایکیشی بیوه ژنه،

فيودور دوستويفسكى

بهلكوو له بنه پهدا ناوى دؤپلاسيه بووه، بهلام بؤچى تائهو
رؤژهيش ههر دووكيان، ئه و نازناوهيان هلبزاردبوو؟ من ئه و
وهلامه م نه ده زانى. بهلام ژهنه رال ئه و نازناوهى بهدل بوو،
تهنانهت دؤپلاسيه يشى ههر بهدل بوو بؤ ئه و دووانه.

سهر له به يانينى رؤژى هاوسه رگيرييه كه، بهرگيكى ريكوپيكى
پؤشيبوو! دهستى كرده هاتوچؤ به هؤله كه دا.

زؤر جيددياننه له بهر خويه وه ده يوت، "مادمؤزىل بلانش
دؤپلاسيه! مادمؤزىلا بلانكا ديو پلاسيه!"

كه ئه مانه ي له بهر خويه وه دهوت، روكراوه و ئاسووده
ده بينرا. بهلام له كليسا و سهنته رى پاريزگه، ئيواره يش كاتى
نانخواردن، نهك ئاسووده يى له روخساريدا ده خويترايه وه،
بهلكوو به خونازين و خوبه زلزانيش پيوه ديار بوو.
پنده چوو ههر دووكيان شتيكيان به سهر دا هاتييت! مادمؤزىل
بلانشيش به خوى دهنازى و سهنگين خوى پيشان ده دا.

زؤر به جيددى پيى وتم، "پيوسته له ئيستا به دواوه،
جؤريكى تر رهفتار بكه م... بهلام ده زانيت، شتيكى بيزاركه ر
هيه و من به خه يالما نه هاتبوو؟ تو ده زانيت من
نازناوى بنه ماله كه يشيانم بير نه ده هاته وه! زاجؤريانسكى،
زاجؤريانسكى! خاتوونى ژهنه رال دى ساجؤ... ساجؤ... دهك
ئه و ناوه روسييانه به نه فرهت بن! به ههر حال، من ده بمه
خاتوونى ژهنه رال، كه له خويدا له چوارده پيت پيك دييت!
شتيكى به تاموچيژيشه! وا نا؟"

دواچار بلاوه مان لى كرد، هيندهم زانى، ئه و بلانشه،
كه ره، له كاتى خواحافيزيكر دنمدا خوى گريان و فرميسكى
خسته چاوان.

ئه مجا وتى، "من به ئاژهل ليم دهر وانيت، كه چى تو
كورپيكى نيان و ناسك بوويت! چى بكه م، شيوهت له و
بؤچوونه م ده چوو!"

كه بؤ دواچار ته و قه ي خواحافيزيى له گهل كردم، هاوارى
كرد، "نه رؤى!"

به راكردن گه پرايه وه ژووره كه ي و دواى كه ميك، گه پرايه وه
و دوو پارچه پارهى دايه ده ستم و هه ريه كه يان ۱۰۰۰ فرهنك
بوو. من هه رگيز بيرم له وه م نه كردبووه وه!

وتيشى، "ئه وه بگره، ههر سووديكى بؤت ده بيت. له گهل
ئه وه ي كه له له ي په روه رده كه ريشيت، رهنگه رؤشنبيريكى

باشیش بیت، به لام وه کوو پیاویک هیږ و چه قبه ستوویت، له بهر ئه وهی هه رچه ندیکت پی بیت، دهیدورینیت، بویه له و بره زیاترت پی نادم. ”دهی خوات له گهل، یه کتری هه ر ده بیننه وه. هه ر هاوری یه کتر ده بین، گه ر جاریکی تریش له قوماره که تدا براوه بوویت، بیرت نه چیت و بیته وه بو لام، چونکه به و کارهت به خته وه ر ده بیت!“

هیشتا ۵۰۰ فره نکم پی مابووه وه، سه عاتیکی جوانیشم هه بوو که بایی ۱۰۰۰. فره نکیک ده بوو، چه ندین قوچپه ی ئه لماسیش به بهرگه کانمه وه بوو، که ده متوانی بو ماوه یه کی زور به ئاسووده یی بژیم.

منیش ماوه یه ک له و شاره بیزاره دا مامه وه و بیرری خوم کو کرده وه و چاوه پروانی به ریز ئاستلیم کرد.

له سه رچاوه یه کی باوه رپیکراوه وه بیستم، که ده بیت هه ر به م شاره دا بروات و ۲۴ سه عاتیکی له شاره که دا بمینیتته وه، تا کاروباره کانی خوی راپه رینیت. که وا بوو، هه موو شتیکم هه ر بو دهر ده که ویت... دواتر... دواتر... راسته وخو بو هامبورگ ده چم. به لایه نی که مه وه، تا کوو سالیکی تر ناگه ریمه وه بو رولتن بیږگ. و تراوه، باشتر وایه قومارچی دوو جارن له سه ر یه ک میزی قومار به ختی خوی تاقی بکاته وه، دوی ئه وه هیش، له هامبورگیش ئه و قوماره هه یه.

بہشتی حہ قدیم

نزيكەى ۲۰ سالىك دەبيت، لەم بيرەوهرىيانەم نەروانىوہ. ئەمرو نەبيت، ھەر بە خەيالىشمدا نەھاتبوو پيدا بچمەوہ و بيخوينمەوہ و بو رەوينەوہى خەم و پەژارەكانم، پەناى بو بەرم.

لە قسەكانى پيشوومدا گەيشتبومە ئەوہى رووم لە ھەمبۆرگ كرد، ئاى خوايە... ئەو كاتەى ئەم چەند دىرەى بيرەوهرىيەكانم نووسىيەوہ، چەندە بيميشك و سەرەرۆ و سەرکيش بووم! خو ئەگەر بيميشكى و سەرکيشى نەبووبيت، دەتوانريت لانى كەم ناوى بروابەخوبوون و ئوميدىكى توكمە و نەگۆرى لى بنريت! ئاخو ھيچ گومانىكم لە خۆم ھەبوو؟ ئاخى ئەوہ تا ۱۸ مانگ بەسەر ئەوہدا تىپەريوہ! من جورىك دەژيم، پيم واىە ھەر بەرەللا و دەروژەكەرىك لە من باشتر بيت! بەلكوو من لەكوي و سوالكەرىك لە كوي؟ من كەسيكى ونبوو و تياچووم و براىەوہ! كەسيك نىيە بارودوخي منى ھەبيت، من پەند و ئامۆژگارىكارى نالىم و لەم ساتەوہختانەى منى تيدا دەژيم، لە ئامۆژگارى بىيەھاتر نىيە بوى! ئاى لەو كەسە لەخۆرازييانەيش! ئاى لەو خۆبەبالازان و پفخواردووانەى ئەو زۆربلييانەى ئەو دەمەى خويان ھەلدەنين و ئامۆژگارى و قسەى نەستەق دەلين! گەر ئەوانە بەئاگا دەبوون لە قوولايى ھەستى من و خراپىى بارى دەروونيم، دەستەوسان دەبوون لەئاستى دوزينەوہى وشەگەلى پەند و ئامۆژگارىيەكانيان و ھىچيان بو نەدەوترا! جا بوچى دەيانتوانى شتىكم پى بلين، لەو پەند و ئامۆژگارىيانەى زووتر خۆم نەمبيستىت؟ بەلى، شتەكە واىە. خو رەنگە فرەيەكى پىچكەكە، ھەموو

شتیکی بگورپیایه. ئەو کاتە لیم پوون بوو، ئامۆژگارکاران و پەندبێژان لە یەکەمین کەسانیک دەبوون، کە دەهاتن بۆ لام و وەکوو ھاوڕێیەکی نزیکم، پیرۆزباییان لیم دەکرد. وەکوو ئەوێ ئیستا لەگەڵ من دەیکەن، پوویان لێ وەر نەدەگیرام و پشتیان تێ نەدەکردم، بەلام من تف لە روخساری ئەو کەسانە دەکەم!

ئەو ئیستا، خۆم چیم؟ سفرم! ئەو سبەینی دەتوانم بێم بە چی؟ ئاخۆ دەتوانم زیندوو بيمهوه و ژيان دەست پێ بکەمەوه؟ بۆچی پێش ونبوون و تیاچوونم، دەتوانم دەروونە مروییهکەم بدۆزمەوه؟

لە راستیدا سەفەری ھامبۆرگم کرد، بەلام بەدوایدا بۆ رۆلتن بیزگیش چووم و لەوێوہ بۆ سپا و لەوێشەوہ بۆ بادن. وەکوو خزمەتکاریک شوین ئاگاکی کەوتبیت، کە ھەنزی راپۆزکار بوو. ئەو رسوایە لێرە بەدواوہ بووہ گەورە و خاوەنم. بۆ ماوہی پینچ مانگ بوومە خزمەتکار، ئەمەیشم دوای ئازادبوونم لە بەندیخانە بەسەر ھات.

بەندبوونم لە بەندیخانەیش بە ھۆی ئەو بێرە قەرزەوہ بوو، کە لەسەرم بوو. دواتر کەسیکی نەناسراو ئەو قەرزەوہ بۆ دامەوہ، ئیستایش نەمزانی ئاخۆ ئەوہی قەرزەکە بۆ دامەوہ، کێ بوو؟ ئاخۆ بەرێز ئاستلی بووبیت، یان پاولین، یان کەسیکی تر بووہ؟ بەلام ئەوہی دیار بوو، کە قەرزەکەم بۆ درابووہوہ. بێر قەرزەکەیش ۲۰۰ تالیر بوو، ئەوہ بوو دواتر ئازاد کرام.

دەمتوانی بۆ کوێ برۆم؟ لەو کاتەدا، ھێندەم دەتوانی بيمه خزمەتکاری ئەو پیاوہ، کە ناوی ھەنزی بوو. ئەو پیاوہ کەسیکی تەوہزلی سەرکیش بوو. منیش دەمتوانی بە سێ زمان بنووسم و بخوینمەوہ. ئەویش یەکەم جار وەکوو سکریتیڤی خۆی کاری پێ کردم، یان کاریکی لەو شیوہیە پێ دەکردم. مانگانەکەیشم ۳۰ فلۆرین بوو، بەلام دواجار بووم بە خزمەتکاری ئەو، ئەوہیش لەبەر ئەوہ بوو، ئەو پیاوہ باری ئابووریی بەرەو دارووخان چوو. نەیدەتوانی مووچەوہی سکریتیڤیم بدات، ئەو مووچەکەوہ کەم کردمەوہ و منیش شوینی ترم شک نەدەبرد تاکوو بۆی بچم. ناچار لای ئەو مامەوہ و بە ویستی خۆم بوو، کە خۆم کردە خزمەتکاری ئەو.

تەنانەت تىر سكى خۆشىم نانم نەدەخواردا! بەلام
ھەرچۇنىك بوو و لە ماوھى پىنج مانگىدا، توانىم ۷۰
فلۇرېنىك كۆ بگەمەو. ئەو دەمەى كە لە بادن بووين،
ئىوارەيەكيان پىم راگەياندا، كە دەمەويت جىي بىلم. ھەر ئەو
ئىوارەيە چومەو ھە بۇ ھۆلى قومارى رۇلېتەكە! ئەوا دلىشم
تەپوكۆيەتى! پارەكەيش ئەو بوو، كە كۆم كرەبوو ھەو!
نەخىر، دەمويست ئەوانە بىينم، كە بە ھەنزى ناويان دەبرد.
لەگەل بەرپۆو بەرانی خزمەتكارانى ئوتىلەكە و ئافرەتە
قەشەنگەكانى بادن، حەزم دەكرە ھەموو ئەوانە بىينمەو، كە
ھەر لە كاتى نانخواردنەو لەبارەى منەو دەدوان و چىرۇكى
مىيان دەگىرايەو و پىم سەرسام بوون و پىياندا ھەلدەدام و
لە پوومدا رىزيان دەنواند و دادەمووكانەو، بەوھى بەختى
باش سەرلەنوئى ياوھرم بىيتەو لە قوماركرەندا.

ھەموو ئەمانەيش لە خەون و سەرقالىي منالان دەچوو!...
بەلام... كى چوزانىت؟ خۆ رەنگە ھەر لىرە پاولىن بىينم و
سەركىشىيەكانى خۆمى بۇ بگىرمەو و بۆيشى بسەلمىنم، كە
من فرە لەو بەخت و بۆھاتنەى ئەم قومارە نەگريسە بالاترم!
پارەيش ئەو شتە گرنگە نىيە بەلای منەو، تاكوو دەستى
پىو بگرم و بەھەند وەرى بگرم! لىيشم پوونە، ئەگەر
جاريكى تر برىكى فرەى ترى پارەم برەو، دەيدەمەو بە
ئافرەتىكى ترى وەكوو بلانش و، سى ھەفتەى ترى لە پاریس
پى بەسەر دەبەم و ئەسپانىك گالىسكەكەم بەكىش بگەن،
بايى ۱۶۰۰۰ فرەنك بن! خۆشىم ئەو دەزانم، كە كەسىكى
رەزىل و دەستنووقاو نىم، بەلكو پىيشم وايە لەو كەسانەم،
كە دەست بە پارە و سامانىانەو ناگرن و دەستىلاون. لەگەل
ھەموو ئەمانەشدا، ئاى لەو ھەژاوى و تەنگەچىكە لانه بىيەم،
ئەو دەمەى گويم لى دەبوو ھەلسوورپىنەرى قومارەكە
ھاوارى دەكرە، "۳۱... سوورەكە... تاكەكان... پاس."

يان، "۴... رەشەكە... جووت... مانك."

ئاى لە چاوبرسىتى و تىرنەخۆرىيەم، ئەو دەمەى
ئەو كۆمەلەى پارەى زىرىن و فرىدريكانەى سەر مىزى
قومارەكەم دەبىنى، يان گىژ و خولخواردنى ئەو كۆمەلە پارە
سوورباوانەى لە پشكوى سوور دەچوون و لە كەنارى
مىزەكەو بەكىش دەكران. تەنانەت پىش چوونەژوورەو ھەم
و كاتىك گويم لە زرنگەى پارەى سەر مىزى قومارەكان

قومارچی

دەبوو، لەوێ بوو ببووریمەوێ و بکەومە سەر زەوی!
ئەو ئیوارەییە ۷۰ فلۆرینە کەم برده سەر میزی قومارە کە،
ئیوارەییەکی خوش بوو. بە ۱۰ فلۆرین دەستم بە قومارە کە
کرد و لەسەر پاس دام نا، چونکە ئەو خانەییە سەرنجی
پراکیشام. ئەوێم دۆراند. ۶۰ فلۆرینم پی مایەوێ و پارەیی
زیرین بوون. کەوتە بیرکردنەوێ، دواتر خانەیی سفرە کەم
هەلبژارد. ۵ فلۆرینم لەسەری دانا.

روانیم لەو فرەیی سییەمەدا، براوێ بوو! بە خۆم وت،
”جا چۆن لە خوشیدا دلەم ناوەستیت، کاتیک ۱۷۵ فلۆرین
وێر بگرم! ئەو پۆژەیی ۱۰۰۰۰۰ فلۆرینە کەیشم بردهوێ،
بە هیندەیی ئەم بردنەوێم دلشادی نەکردم! هیندەیی پی
نەچوو، کە ۱۰۰ فلۆرینم خستە سەر خانەیی سوورە کە،
دیسان بردمەوێ! پاشان ۲۰۰ فلۆرینم خستەوێ سەر خانە
سوورە کە، دیسان براوێ بووم. ئەمجا ۴۰۰ فلۆرینم لەسەر
خانە رەشە کە دانا و براوێ بووم. ئەمجا ۸۰۰ فلۆرینم لەسەر
پاس دانا و ئەمجارەیشم براوێ بووم.

پارە کەم بوو ۲۷۰۰ فلۆرین، هەموو ئەمانەیشم هەر لە
پینج خولە کێکدا روویان دا! لەو ساتانەیشدا مرووف هەموو
خەم و تیشکاندنەکانی پیشوویی خۆی بیر دەچیتەوێ! من
ئەمەم بە سەرکیشیکردنەوێ بە ژیانم و دەست هینا... ویرام
سەرکیشی بکەم... ئەوێتا سەرلەنوێ چوومەوێ ریزی پیاوان!
لە ئوتیلە کەدا ژوووریکم بە کرێ گرت، هەر چوومە
ژووورە کە، دەرگام لەسەر خۆم داخست و خۆم بەند کرد!
نزیکی سێ سەعاتیک خۆم خەریکی ژماردنی ئەو پارانە
کرد، کە بردبوومەوێ. کە بە ئاگا هاتمەوێ، بووبووم بە پیاویکی
ئازاد و لە خزمەتکاری و زەلیلی رزگارم بوو! بریاریشم دا
هەر ئەو پۆژە سەفەری هامبۆرگ بکەم. ئەی بۆ نا؟ خۆ
ئێستا خزمەتکارو کۆیلەیی کەس نیم! بەندی بەندیخانەیشم
نیم!

بەلام پیشم سەفەرکردنم بە شەمەندەفەر و بە نیوسەعاتیک،
خۆم کرد بە قومارخانە کەدا و نیازم بوو لە دوو فرە زیاتر
قومار نەکەم. بەلام ۲۵۰۰ فلۆرینم دۆراندەوێ! لەگەڵ هەموو
ئەمانەیشدا، سەفەرە کەیی خۆم کرد بۆ ئەو شارەیی هەمووی
دوو مانگیک بوو جیم هیشتبوو.

من ئێستا لەوێ بە دلەراوکییەکی سەرۆمپەوێ دەژیم.

ئەگەر بچوومايە بۇ قوماڭىڭنىڭ، بۇ چەند فرەيەك يارىم دەكرد و دەكشامەو. چاوەروانى و فرەبوون و ھەلپەكانى جارائىم نەمابوو! وردەكاريى فرەي كيشەكانم دەكرد و تىياندا قوول دەبوومەو. جارى و بوو چەند رۇژىك لەنزىك پەنجەرەي ھۆلى قوماڭىڭىڭە دەووستام و تەنيا و تەنيا مېزى قوماڭىڭىڭە دەخستە ژىر چاودىرييەو و خەونىشم بە قوماڭىڭىڭە دەبىنى! لەگەل ئەو ەيشدا، و ەستم دەكرد و شك بوومەتەو و تا بىنەقاقام لە قوراودا چەقيو و ژىرىم لە دەست داو. ئەو كاتەش ەستم بەمەي خۇم كرد، كە لەگەل بەرېز ئاستلى پىك گەيشتم. پىشتەر يەكترمان نەبىنىبوو، ئەم پىكگەيشتنەي ئىستائىشمان، بەرىكەوت بوو.

ئەمەيش چۆنىتىي ئەو پىكگەيشتنەيشمان بوو: من خەرىكى پىاسەكردن بووم لەنيو باخى گشتىدا، بەوردى بە دەستمايە و سامانەكەمدا دەچوومەو. ەستم كرد دواي ئەو ەي پىرى ئىوارە پارەي كرىي ئەو ژوورە چكۆلەيەم دا كە لە ئوتىلەكەدا گرتبووم، مايەپووچ بووم و تەنيا ەر ۵۰ فلورىنىكم پى ماو، كە و بوو، لە يەك فرە زياتر ناتوانم قوماڭىڭىڭ رۇلىت بكەم، ئەگەر ئەو جارە بردمەو - با پرەكەيش كەم بىت - ئەو دەتوانم فرەيەكى ترىش قوماڭىڭىڭ بەلام خۇ ئەگەر دۇراند، ئەو دەبىت سەرلەنوئى، تا بنەمالەيەك دەدۆزمەو، پىويستىيان بە لەلەيەكى پەرورەدەكار دەبىت و لاي خۇيان دام دەمەزرىنن، بىمەو بە خزمەتكارى خەلك، ئا ئەم بىرۆكەيە بىر و ەزرمى داگىر كردبوو. مەيش ناچار رۇژم لەنيو ئەو باخە گشتىيە و دارستانەكەي ئەوبەردا بەسەر دەبرد.

جارى و بوو دەوروبەرى چوار سەعاتىك بەو ناوەدا دەگەرەم و لەوسەرەو بە ماندوويى و برسيتى دەگەرەمەو بۇ ھامبورگ.

خۇم كرد بە باخەكەدا و لەناكاو بەرېز ئاستلىم بىنى، كە لەسەر كورسىيەك لىي دانىشتىبوو. ئەو ەيش كە منى بىنى، بانگى كردم. من چووم بۇ لاي و بەتەنىشتىو ە لىي دانىشتىم. لە رۇخسارىدا ەستم بە كەسيتى و سەنگىنى كرد. ەرچەند بە بىنىنى شاد و دلخۇشيش بووم، بەلام بە خۇمدا ەاتمەو و نەمەيشت ەژان و پەرۇشىم پىو ەيار بىت.

بەرېز ئاستلى لىي پرسىم، "ئەمە تۇ لىرەيت؟ چاوەرپىي ئەو ەم دەكرد، كە بتىنم. تۇ ەيندەيش خۇت ماندوو ناكەيت،

به وهی شتیکم بو بگریته وه. من ناکام له هه موو شتیکه، هه موو شتیکه! به ناکایشم له وهی که لهو ۲۰ مانگهی رابردوودا به سهرت هاتووه.

منیش وه لامیم دایه وه، "ئی... ئی... ئی... ئه وه تا تۆیش هاوری کۆنه کانت خستوو ته ژیر چاودیری خۆته وه! ئه مهیش جیی شانازییه، چونکه تو لهو که سانه نیت، که هاوریکانی خویان له بیر ده کهن. به لام تۆیش پیم بلی، هه ر ئیستا شتیکه هات به خه یالمدان... ئه وه تو نه بوویت که منت له به ندیخانهی رۆلتنییرگ ئازاد کرد! ئه وه به ندبوونه م که به هوی قهرزیکی ۲۰۰ فلورینییه وه بوو؟ ئاخر که سیکی نه ناسراو ئه وه بره قهرزهی بو دامه وه به خاوه نقرزه که و من ئازاد کرام."

ئه ویش هه لی دایه، "نه خیر، نا، من نه بووم... به لام ئه وه م زانیوو، که له سهر قهرز له به ندیخانهی رۆلتنییرگ گیرابوویت."

منیش پرسیم، "ئه ی که واته ده زانیت کی ئه وه بره قهرزه ی بو داومه ته وه و له به ندیخانه ئازادی کردووم؟"

ئه ویش وتی، "نا... نه خیر... ناتوانم بلیم که ده زانم کی تۆی ئازاد کردووه!"

منیش وتم، "چهند سهیره!... ئاخر خو من یهک که سی روسی لیره نانسیم! که سیش قهرزی من ناداته وه. به هه رحال، به لام له وی، له روسیای نیشتمانی خومان، که سی ئه رسۆدۆکسی هه یه به و شیوه یه پاره ی خوی بو براکانی بدات و قهرزیان بو باته وه و ئازادیان بکات! بیگومان هه ر که سیکی سهیری له و جورانه بووه و ئه وه ی بو من کردووه، که ئه مهیش له خۆیدا کاریکی نامۆیه!"

به ریز ئاستلییش به که میک سه رسوورمانه وه گوپی لی گرتبووم. بیگومانم چاوه پروانی ئه وه ی لی ده کردم خه مبار و دارووخواو بم، به روخساریکی که میک بیزاره وه وتی، "هه رچۆنییک بییت، ئه وه ی که بیر و ژیری منی کیشی تو کردووه، ئه وه یه که هه ر وه کوو جارانی خۆت ماویته وه و بروابه خو و رووخۆش و کراوه ییت!"

منیش به پیکه نینه وه وتم، "که وا بوو له دله وه بییت ناخۆشه که من به رووخاوی و رسوایی نابینیت!"

سه ره تا له قسه که م نه گه یشت. کاتیکی تیگه یشتیش، دهستی کرده پیکه نین.

ئەويش وتى، "سەرنجەكەت سەرسامى كردم! لە
وشەكاندا ھاورپىيەتتى كۆننەم دەبىنمەو و پەرۇشىيەكى
فرە، بلىمەتتەكى پەرەگرتووى وا، كە لاقرتتى و سوعبەت و
جىددىيەت لە خۆتدا كۆ كىردووتەو و ئەمەش مەگەر ھەر
پوسىيەكان بتوانن، ئەو سىفەتە دژ بە يەكانە لە خۆياندا
كۆ بگەنەو! راستە خەلكى حەز دەكەن خۆشەويستتەين
ھاورپىيى خۆى بەزەلىلى لە بەرامبەر خۆيدا ببىنەت، خۆ زور
جاران ھاورپىيەتتى راستەقىنە لە زەلىلبوونەو سەرچاوە
دەگرىت! ئەمەيش راستىيەكى دىرىنە و زىرەكەكان ھەموو
دەيزانن، بەلام لىت ناشارمەو، كە تۆم بە و ورەبەرزى و
خۆراگرىيەو بىنى، ھەر بەراستى دلخۆش و بەختەوەر بووم.
پىم بلى، نىيازت نىيە قوماركردن پشتگوئى بخەيت؟"
منىش ھەلم دايە، "ھا... ئەويش با بروا بو دۆزەخ! وىلى
دەكەم... ھەركاتىك..."

ئەويش قسەكەى پى برىم، "ھەركاتىك پارەكانت گىرايەو،
وانا؟ منىش ھەر چاوەروانى ئەم قسەيەم لى دەكرىت، بۆيە
پىويست ناكات قسەكەت تەواو بگەيت... خۆ ئەوئەيش دەزانم،
وھكوو شتىك لە دەمت دەر چوو و ھەر بەبى بىركردنەو
ئەمەيشت دركاند. بەلام پىم بلى، بى لە قوماركردن، كارىكى
ترت ھەيە؟"

منىش وەلامىم دايەو، "نەخىر."

ئەويش كەوتە تاقىكردنەو. منىش لەو كاتانەدا نە
رۆژنامەكەم دەخۆيندەو و نە كىتەبىكىشىم بە دەستەو
گرتبوو.

بەرىز ئاستلى وتى، "تۆ وپ و سىر بوويت! ئەو بو
پشتت لە ژيان كىردووتە و نەك ھەر ئەمە، بەلكوو بايەخە
تاكەكەسىيەكانى خۆيشت و كۆمەلگە و ئەركەكانىشت وەكوو
ھاوولاتىك، ھاورپىكانىشت - چونكە تۆيش ھاورپىيەكى فرەت
ھەبوو - پشتگوئى خستوو؟ نەوھكوو ھەر رووت لە بردنەو
كىردووتە، بەلكوو بىرەوھرىەكانى خۆيشت پشتگوئى خستوو!
من ھىشتا لە قۇناغىك لە قۇناغەكانى ژياندا بزىوى
و پەرۇشىيى تۆم بىر ماو! بەلام ئىستا لىم روونە، بەم
دوايىيانە، ھەموو تاسە و حەز و پەرۇشىيەكانى خۆتت بىر
چوووتەو. ئىستا ھەموو بىروھۆشت لە خانەى ژمارە تاك و
جووتەكان و سوور و رەش و ۱۲ ژمارەكەى ناوھراستدا چىر

بووہ تہوہ! من زور باش تہوہ دہ زانم.
 منیش بہ کہ میک توورہ بییہوہ ہاوارم کرد، ”بہ سہ...
 بہ ریز ئاستلی، بہ سہ! تکات لی دہ کہم باسی رابردووم بؤ
 مہ کہ، چاکیش بزانه، ہیچیکم لہ رابردوو بیر نہ چووہ تہوہ،
 بہ لام بؤ ماوہ یہ کہ ہموویم لہ می شکمدا و ہدہر ناوہ، تہ نانہت
 بیرہوہ رییہ کانیشم... چاوہ رپی تہوہم بارودوخی خوم
 و ہر بگرمہوہ... تہو کاتہ... تہو کاتہ... دہ بینیت چون خوم
 دہ بووژینمہوہ!“

بہ ریز ئاستلیش ہہ لی دایہ، ”تہوہ بہ راستتہ! من گروہ
 دہ کہم تو ۲۰ سالی تریش ہہر لہم شویندہ دہ مینیتہوہ
 و لہ سہر ہمان تہم کورسییہی لہ سہری دانیشتوویت،
 دادہ نیشیتہوہ! تہ گہر مامہوہ و نہ مردم، تہم قسہ یہ مت بیر
 دہ خہ مہوہ!“

منیش بہ تہ نگہ چیکہ لانییہوہ قسہ کہم پی بری، ”باشہ...
 باشہ... ئیدی بیبرہوہ! جا تا کوو بؤت بسہ لمینم کہ من
 کہ سیک نیم شتم بیر بچیتہوہ، ریم بدہ لیت بیرسم ئیستا
 کچہ پاولین لہ کوئیہ؟ چونکہ تہ گہر تو منت لہ بہ ندیخانہ ئازاد
 نہ کردیت، تہوا دیارہ تہو کچہ پاولینہ منی لہ بہ ندیخانہ کہ
 ئازاد کردووہ و قہرزہ کہی بؤ داومہ تہوہ! ہہر چہ ند کہ
 بیئاگام لہ ہہوالی تہویش.“

تہویش بہ کہ میک توندبوونہوہ وتی، ”نہ خیر... نہ خیر!
 پیم وا نییہ تہو قہرزہ کہی بؤ دابیتہوہ. ئیستا کچہ پاولین
 لہ سویسرائیہ و خوشحالم دہ کہیت، گہر چیی دی پرسیاری
 پاولینم لی نہ کہیت.“

منیش بی ویستی خوم دہستم کردہ پیکہ نین و وتم، ”کہ
 وا بوو بہ سہختی ہہستی تویشم بریندار کردووہ!“
 تہویش وتی، ”کچہ پاولین زور چاکہ و لہو کہ سانہیہ،
 کہ دہ بیت ہہموو کہ سیک ریزی بگریت. وا جاریکی دی
 دووپاتی دہ کہ مہوہ، کہ خوشحالم دہ کہیت گہر کؤل بدہیت
 لہ پرسیارکردن لہ بارہی پاولینہوہ. تو بؤ پوژئی لہ پوژان
 تہوت نہ ناسیوہ، بؤیہ ہہستی من رابگرہ و بہ خراپ ناوی
 تہو مہینہ.“

منیش ہہلم دایہ، ”ہہر بہ راست؟ بہ ہہرحال تو بہ ہہلہدا
 چوویت. جا... باشہ تہ گہر لہ بارہی پاولینہوہ قسہ نہ کہم
 لہ گہلت، ئیدی ہیچ دہ مینیت تا قسہی لہ بارہوہ بکہین؟“

فيودور دوستويفسكى

تو ھەر تۇزقالىك بىر بىكەۋە! خۇ ھەموو بىرەۋەرىيەكانى ئىمە بەۋەۋە بەستراۋەتەۋە! بۇيە پئويست ناكات ترسى ھىچت ھەبىت، منىش ھىچ پئويستىيەكم بە راز و چىرۇكە پىر لە پەرۇشىيەكانى ھەردوۋوكتان نىيە، يان بمەۋىت بزانم كە دەۋرۋوبەرى كچە پاولىن بە چى تەنراۋە؟ لە ھەۋالى دەرهكىي ئەۋ بەۋلاۋە، ھىچى ترم پئويست نىيە. ئەم جۆرە ۋەلامانەيش بە دوور دەزانرىت و براپەۋە.

ئەۋىش وتى، "چۆنت دەۋىت، با ۋا بىت، بەۋ مەرجهى لە چىۋەى دوو وشە تىنەپەرىت و سنوورى خۇى تىنەپەرىت. پاولىن ماۋەيەكى دوورودرىژ نەخۇش بوو، تا ئىستائىش ھەر نەخۇشە، ماۋەيەك لەلاى دايك و خوشكى من و لەسەرووى بەرىتانيا نىشتەجى بوو. ھەر ۋا شەش مانگىك لەمەۋبەر نەنكى مرد و تەنيا ۷۰۰۰ى ۋەكوو مىراتى بۇ جى ھىشت. پاولىنىش ۋەسىيەتەكەى نەنكى بەجى ھىتا و خوشك و برا بچوۋكەكەى گرتە خۇى. ئەۋ دوۋانەيش ئىستا خويندىيان لە لەندەن درىژە پى داۋە.

"بەلام ژەنەرالى باۋەپپارەى، بە ھۇى خوينبەربوونى مىشكەۋە، چەند مانگىك لەمەۋبەر گيانى لەدەست دا. ئەۋ باۋەپپارەيە تاكوو مردىش، ھەر مادمۇزىل بلانش خزمەتى كرد، بەلام چىي بەمىراتى لە نەنكىۋە بۇ ماۋوۋەۋە، ئەۋ كچە توانىي لەسەر خۇى تۆماریان بكات. پىم ۋا بىت ئەمانە ھەموو ئەۋ شتانه بوون، كە من دەمزانى و ئىدى ھىچم نەماۋە بۇم باس نەكردىت.

منىش كۆلم نەدا و پرسىم، "ئەى دى جىۋو؟ ئەۋىش ئىستا سەفەرى سويسراى نەكردوۋە؟"

بەرىز ئاستلى لە ۋەلامدا وتى، "نەخىر، دى جىۋو سەفەرى سويسراى نەكردوۋە، ناشزانم ئىستا ئەۋ لەكۆيىە. بۇ دواچار ئامۇژگاريت دەكەم، خۇت لەم جۆرە نىكخستەۋەى ئەم پرسىارانەت بدزەۋە. نىكخستەۋەكانت لە شوينى خۇياندا نىن، خۇ گەر ھەر بەم شىۋەيەيش پرسىار بىكەيت، رەفتارم لەگەلت شىۋەيەكى ترى دەبىت...!"

منىش ھەلم دايە، "چى؟ چى؟ لەگەل ئەۋ ھەموو كۆنىيەى ھاۋرىيەتىيەكەيشماندا؟"

ئەۋىش خىرا وتى، "بەلى..."
منىش وتم، "ھەزار جار گەردنت ئازاد بىت، بەرىز ئاستلى.

داوای لیووردنیشت لی دهکەم! بەلام ریم پی بده تاکوو تیت بگهیهنم، که ئەمه هیچیکی له سووکایهتی تیدا نییه و نابه جی نییه. من هەرگیز کچه پاولینم تاوانبار نه کردوو، به دەر له وهیش، نزیکوونه وهی پیاویکی فەرهنسی کورتهبالا و کچیکی روسی، نه له توانای من و نه له توانای تودایه، که به ته واوی تیی بگهین.

به ریز ئاستلیش وتی، "ئه گەر ناوی دی جریو په یوه ندیی به ناویکی تریشه وه نه بووايه، داوام لی ده کردیت بۆم روون بکه یته وه که مه به ستت له فەرهنسی کورتهبالا و کچه روس چیه؟ ئەه مه به ستت له نزیکوونه وه یه چیه؟ ئەه بۆ تاییه تمه ندی ده دهیت به ههریه که یان و ده لینی، فەرهنسییه ک و کچه روسیه ک؟"

منیش وتم، "ده بینیت که بابه ته که په یوه ندیی به تۆیشه وه ههیه. به لام ئەه به ریز ئاستلی، ئەوه بۆخوی چیرۆکیکی دوورودریژی ههیه، شتگه لیک فره هه، که پیوسته پیناسه یان بۆ بکریت. دواچار له خۆشیا نندا شتگه لیک گرنگ، سه مه ره که یشی هه ره له یه کهم سه رنجه وه وه دیار ده که ویت. "به ریز ئاستلی که سیکی ریکپۆش و که شخه یه، له بهر ئەوه ی تۆ به ریتانیا ییت، وای نابینیت. ئە گەر ئەمه له ئیره ییشه وه بیت، له بهر ئەوه یه که من روسیم. به لام خاتوونه که مان به جوړیکی دی بی و بۆچوونیکی تریان هه بیت. راسین، که سیکی ئالۆزه و ریت پی نادات خویندنه وه ی بۆ بکه ییت! به لکوو جیی گالته پیکردنه و له هه ندیک رووه وه هه ره ئەوه دینیت. "به لام ئەه به ریز ئاستلی، قه شه نگ و قۆزیشه! بمانه وئ و نه مانه وئ، شاعیریکی مه زنیسه! له کاتیکدا ئیمه شیوه ی ورچمان وه ر گرتبوو، ئەو قالبی فەرهنسی و پارسی خوی وه ر گرتبوو.

"شۆرشی فەرهنسی مه ردا یه تیی به وان به خشی و به شیوه ی شوخوشه نگ ده نوینیت! گفتار و رهفتار شیرین، ئەمانه یشی به میراتی بۆ ماوه ته وه. رهنگه له نیو ده روونیا نندا، که سیک نه بیت وه کوو ئەوان هه ست به رسوایی و بۆشایی بکات، ئەمه له ولاوه بوه ستیت، له لایه کی تره وه، له جیهاندا که س نییه - ئەمه یش ئیستا پیت ده لیم - وه کوو ئەو کچه روسیه نیان و کراوه و بلیمه ت و مالکهر بیت! بۆیه هه رکه سیکی وه کوو دی جریو هه ر رۆلیک ببینیت و به

ھەر جۆرە دەمامكىكىش رووى راستە قىنەي خۇي بېوشىت،
دەتوانىت دلى داگىر بكات، كە بىر و ژىرى نەبىرىت! ئەويكىش
كە قەدوبالايەكى قەشەنگ و رىكى ھەيە، ئەي بەرىز ئاستلى!
كچەيش وا دەزانىت كە دەروون و دلىشى ۋەكوو بالا
قەشەنگى و پوختەبىيەكەيەتى! ئەۋەي بىر دەچىتەۋە، كە ئەو
بەرگانەي بەرى مىراتىيە و بۆي ماۋەتەۋە! ھەرچەند بۆ تو
باشىش نىيە، بەلام لەسەرمە دان بەۋەدا بنىم، كە ئىنگلىزەكان
زۆر جارن زىدەرەۋى دەكەن لە بەرنامە و پروگرامياندا و
وايان لى دەكات، كە بېشەش بىن لە رىكپوشى و قەشەنگى.
پرووسەكانىش كەسانىكى ھەر بە سروشت ھەستىار و
جويكەرەۋەي جوانىيەكانن! زۆر تامەزۆ و تىنوون بەو
سىفاتانە!

”بەلام جويكەردنەۋە و دەستنىشانكردنى جوانىي رەۋان و
رەسەنايەتى كەسىتى، پىۋىستى بە سەربەخۇبوونى ھزر و
بىر و ئازادىي نەفسىي زۆر لەۋە بالاتر ھەيە، كە ژنانى خۇمان
ھەيانە و خاۋەننن! چ جاي كچانىش! كچە پاولىنىك - بىوورن
كە نازناۋى بنەمالەكەيان نازانم - كاتىكى فرەي پىۋىست
بوۋە تاكوو برىارى خۇي داۋە! تۆ باشتر دەزانىت لەۋ دى
جىۋە ھىچوپوۋچە، ئەو ھەر بەراستى بەرز لىت دەروانىت
و رىزت دەگرىت. دەشېتتە ھاۋرپىت و بەتەۋاۋى دلى خۇيت
بۆ دەكاتەۋە، بەلام ئەو رسوا و ھىچوپوۋچە و ئەو پوۋشە
سوۋخۇرەي ناۋى دى جىۋە، خاۋەنى ئەو دلەيەتى! ئەمەيش
درىژە دەكىشىت. ئەگەر بە لووتبەرزى و پكابەرايەتىش بىت!
چونكە رۆژىك لە رۆژان ئەو دى جىۋە ۋەكوو پاىەبەرزىكى
قەشەنگى كەشخە و رىكپوش، خۇي پى ناساندوۋە، خۇي
ۋىران كرد بۆ ئەۋەي يارمەتىي خىزانەكەي ئەو كچە بدات،
ھەرچەند دواتر تەلەكەبازىيەكانىشى دەر كەۋتن، بەلام
ئەۋەيش گرنگىيەكى ئەۋتۆي نەبوۋ، تا رقبوونەۋە و داخ و
خەفەتى كچە بۆ دى جىۋە نوپىيەكە زىاتر بوۋايە - ھەرچەند
بوۋنى ئەو كۆنە ھەر لە خەيالى ئەۋدا بوۋنى ھەبوۋ - ئەۋا
داخ و خەمى بۆ دى جىۋە كۆنەكە لەلای فرەتر دەبوۋ.”
ئەمجا منىش وتم، ”تۆ خاۋەن كارگەيت، ئەي بەرىز
ئاستلى، وا نا؟“

ئەۋىش وتى، ”بەلى! من ھاۋبەشى پالفتەكردنە گەۋرەكەي
لوول و ھاۋبەشانىم.“

منیش ھەلم دایە، ”دەبینیت! لەملاوہ تۆ خاوەن پالڤتەکردنیکیت و لەولایشەوہ ئاپۆلۆن بلقەدیرە... ئەم دووانەیش پیکەوہ ھەلناکەن، بەلام خۆ من خاوەنی تەنانەت پالڤتەکردنیکیش نیم، ئاخر من لە قومارچیپەکی چکۆلەیی رۆلێت بەولاوہ، ھێچی تر نیم. بەلکوو خزمەتکاریش بووم، بیگومان پاولین خۆیشی ئەمەیی دەزانی، چونکە ئەو چاوانیکی پەر سەرنجی وردەکاریی ھەبوو.“

بەرێز ئاستلییش، بەساردی وتی، ”تۆ توورپەیت و قسەیی ھێچوپووچ دەکەیت. دواجار قسەکانیشت پوخت نین.“

منیش وتم، ”تۆیش راست دەکەیت. ئەوہی جیی مەترسی بییت، ھاوڕیی مەرد، گەر تاوانبارکردنەکانیشم ھێچوپووچیش بن، راستگۆیانەن. بە ھەر حال، منیش و تۆیش شتیکی ئەوتۆمان نەوتووہ!“

بە دەنگیکی گری و چاوی بریسکەدارەوہ ھاواری کرد، ”ئەو قسانە گیلانەن، کە وا بوو، ئەیی پیاوہ سەقەت و ناشیرینە داماوہ شەقاوہکە، تیبگە. من بە فەرمانی ئەو ھاوووم بۆ ھامبۆرگ، تاکوو تۆ ببینم و بە دلێکی کراوہوہ و راستگۆیییەوہ وتووێژیکی دوورودرێژت لەگەڵ بکەم، دواتر ھەموو قسەکانی تۆی بۆ بگۆیزمەوہ، ھەر لە بیرەوہرییەکانتەوہ تا سۆز و ھیوا و بیروکەکانت!“

منیش کە فرمیسک بەری چاوانمی گرتبوو، ھاوارم کرد، ”شتی وا دەبییت؟ شتی وا شیاوہ؟“

نەمتوانی بەر بە داوہرینی فرمیسکەکانم بگرم. پیم وا بییت ئەوہ یەکەم جارم بوو لە ژیانمدا گریابیتم!

بەرێز ئاستلییش وتی، ”بەلێ، شەقاوہی سەررەپۆ... ئەو... تۆی خۆش دەویست! ئیستایش کە ئەمەت پی دەلیم، چونکە تۆ کەسیکی دارووخواو و ونبوویت! تۆ مروڤیکیت، کە کۆتاییت ھاووہ. گەر کاتی خۆیشی پیم بووتیتایە کە وا ئیستایش تۆی خۆش دەویت، لیرە دەمایتەوہ و نەدەرۆیشتیت. لەگەڵ ھەموو ئەمانەیشدا، ھەر دەمایتەوہ! بەلێ، تۆ بە دەستی خۆت، خۆت لەناو برد. ئاخر تۆ بریک بەھرەت تیدا بوو، زیندووویت پیوہ دیار بوو، نە دلپیس بوویت و نە دەروونت خراپ بوو، تەنانەت لە تواناتدا بوو یارمەتی نیشتمانەکەیشت بەدەیت، چونکە ئیستا نیشتمان پیووستیی بە پیاوان ھەییە، بەلام تۆ لیرە دەمینیتەوہ، ژیانیشت کۆتا بوو! بەمە تاوانباریشت

فيودور دوستويفسكى

ناكەم، چونكە پېم وايە، ئەمە حالى روسەكانە! يان ھەموو كاتىك لە رېي ئەو ھەدان تووشى ئەم بارودۆخەي تۆ بېن، ئەگەر نەبنە ئامانج و نيچىرى پۆلېتېش، ئەوا دەبنە نيچىرى شتىكى لەو جۆرە، ئەوانەيش دانسقەن كە لەم گريمانە بەدەر دەبن!

”تۆ يەكەم كەسىك نيت لەگەل كارکردندا ناتكریت، پۆلېتېش بۆ روسەكان دروست كراو، تاكوو ئىستايش بە پاكى و رەوشتبەرزىيەو ماويتەو، ئەو ھەت بە باشتر زانیو، كە خزمەتكارى بكەيت و دزى نەكەيت، بەلام من ئاوايش كە بېر لە داھاتووت دەكەمەو، دەلەرزىم و دادەچلەكېم! ئەو لە داھاتووى تۆيشمان روانى.

”بېگومان ئىستا تۆ پېويستيت بە پارەيە؟ ئەو ھەيش ۱۰ رىالى زېرېن. بە ھەرحال، لەو ھەيش زياترت پى نادەم، چونكە ھەرچەندىكت بەدەمى، بە قومار دەيدۆرېنيت. ئەو بەگرە و بېرۆ بە رېي خۆتەو... ئەو بەوچى پارەكە ھەلناگریت؟“
منيش وتم، ”نەخېر، ئەي بەرېز ئاستلى.“

بەرېز ئاستليش ھاواری کرد، ”پارەكە بگرە، من لېم پروونە، كە ئىستايش ھەر بەمەردى ماويتەو. ئەم برەپارەيەشم وەكوو ھاورېيەكى خۆشەويست بە تۆ بەخشی، خۆ ئەگەر بمزانىيايە قومارەكە پشتگوئى دەخەيت و ئىرە جى دەھىلېت و دەگەرېيىتەو و لاتەكەى خۆت، ئەوا ئامادە بووم ھەر ئىستا ۱۰۰۰ رىالت بەدەمى، تاكوو لە ولاتى خۆت دەست بكەيتەو بە بنیاتنانەو ھى ژيانىكى نوئى بۆ خۆت، كە ۱۰ رىالىشت پى دەدەم، لەبەر ئەو ھەيە بە لای تۆو ھەردوو برەكە چوونىەكن، چونكە بېگومانم كە دەياندۆرېنيت! بېگرە و بېرۆ... خوات لەگەل!“

منيش وتم، ”وھرى دەگرم، ئەگەر رېم بەدەيت ماچت بكەم!“

ئەو ھەيش وتى، ”بە خۆشحالېيشەو...!“
يەكترمان لە ئامېز گرت و دواتر بەرېز ئاستلى دوور كەوتەو.

نا... نا... ئەو ھەلەيە! ئەگەر منيش توند و رەق و گىل بووم بەرامبەر پاولين و دى جريو، ئەوا ئەو ھەيش رەق و زېر و گىلانە بوو بەرامبەر ئەو ھوكمەى سەپاندى بەسەر روسەكاندا. خۆ من بەمە بەرگرى لە خۆم ناكەم! بە ھەرحال، لە ئىستادا

ئەمە شتیکی گرنگ نییە، ئیستا ئەمانە ھەر قسەن و ئیستایش کاتی کارکردنە، کاری ھەرە گرنگ، ئیستا سەفەرکردنە بەرەو سویسرا! لە سبەینی زووتر نییە، سەفەر دەکەم!
 ئاخ... خۆزگا بمتوانیایە ھەر ئیستا سەفەرەکەم بکردایە، چونکە بەو بووژاننەو ھەیکەکی نوێ، دەبووژامەو! سەرلەنوێ ژیانیکی نویم دەست پێ دەکردەو. دەبیت بۆیان بسەلمینم، کە پنیوستە پاولینیش بزانیت من ئیستایش دەتوانم بێمە پیاویکی مەرد و مەردانە! ئیستا با ھیندە بەس بیت! نەخیر، ئیستا کاتی سەفەرکردنی ئەمڕۆ بەسەرچوو. بەلام سبەینی... ئاھا! ئیستا من خەمی شتیکمە! بیکومان ئەو شتەیش ھەر ڕوو دەدات! ئیستا ۱۵ ڕیالی زیڕینم پێیە! ئەگەر ژیرانە کاری پێ بکەم، بلیی تا ئەو ڕادەییەیش چکۆلە و منال بێم؟ تا ئیستایش ھەر تینەگەیشتووم، کە من مرقوئیکی ویل و تیاچووم؟

بەلی، ھیندە بەسە، کە ئەگەر بۆ جاریکیش بوو، زیرەک و خۆگر و ئارام بێم، منیش ھەر لەمانەم کەمە! پنیوستیشم بەمانەییە! ھیندەم بەسە، گەر بۆ یەک جاریش بوو، ورم بەرز و بروام بە خۆم بیت، تاکوو بتوانم لە سەعاتیکدا داھاتووی خۆم بگۆرم! توانای و رەبەرزى بۆخۆی بناغەییە و شتیکی گرنگە! ھەر ھیندەم لەسەرە، ئەو ھە ۷ مانگ لەمەوبەر لە ھامبورگ بەسەرم ھات، وەبیر خۆم بینمەو، کە دوابەدوای بەیەکجاری تیداچوونەکەم ڕووی دا. ئەمەش بۆخۆی نمونە و بەلگەییەکی باشە بۆ پێداگری و سووربوونەکەم، ئەو بوو کە ھەموو شتیکی خۆم دۆراند... ھەموو شتیکی! لە گازینۆکە چوومە دەرەو و دەروانم تەنیا یەک فلۆرین لە گیرفانی چاکەتەکەمدا تەپاوتل دەدا!
 منیش بە خۆم وت، "زۆر باشە، بەشی نانخواردنی ئەم ئیوارەییەیشم پێ ماو."

بەلام ھەر ۱۰۰ ھەنگاویک ڕۆیشتبووم، کە پەشیمان بوومەو و بە شوینی خۆمدا گەرامەو و خۆم کردەو بە قومارخانەکەدا و فلۆرینەکەم خستە سەر خانەیی ئەلمانکا! ئەم جارەیان لەسەر ئەلمانکم دانا!

لە راستیدا مرقوف کاتیک سەرکیشی دەکات، ھەستیکی نامۆی تاییبەتمەند و جیاواز داگیری دەکات! بەتاییبەتیییش کەسیکی وەکوو منی نامۆ لە ولاتی غەریبی و بیکەسوکار

فيودور دوستويشسكى

و دور له هاورى و خوشهويستانى! كه سيك كه خويشى
نازاني پارهي نانخواردنى ژهمه خوراكي برسبوونه كه ي خوي
پي دهمينيت يان نا!

جا منيش دهمه وييت بليم، ئه و كاته ي مروث قوما
به دوايين فلوريني گيرفانيه وه دهكات، به دوايين فلوريني
گيرفانيه وه! ... بردمه وه!

كه له گازينو كه چوممه دهره وه، ۱۷۰ فلورين له گيرفاندا
بوو! ئه وه يش كاريگه رى دوايين فلوريني گيرفانم بوو!
خو ئه گهر خوم بدايه به دهست رووخاندنى خومه وه!
ئه گهر ئازا و نه به ز نه بوومايه و بوپريي پيوستم نه بووايه
بو برياردان، ئه وا سبه ينى! ...
ئا... ئا... هه موو شتيك كوتايي پي ديت! ...